
Raftul
Denisei
Yukio Mishima
Îngerul
decăzut
roman
book
HUMANITAS
fiction

YUKIO MISHIMA
TENNIN GOSUI

ISBN: 978-973-689-713-9 (epub)

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail:

vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372.743.382; 0723.684.194

Yukio Mishima

Îngerul decăzut

roman

Traducere din japoneză şi note de
ANDREEA SION

1

Ceaţa din largul oceanului învăluia siluetele vapoarelor într-un aer misterios, dar orizontul era mai limpede decât în ajun şi se puteau desluşi crestele munţilor din Peninsula Izu. În luna mai, oceanul era liniştit. Soarele era puternic, norii, puţini, cerul, albastru.

Valurile mici se adunau la mal. Cu o clipă înainte de a se sparge, îşi arătau crestele împodobite cu alge închise la culoare, ca penajul privighetorilor.

Freamătul de zi cu zi al oceanului, repetat la nesfârşit, ca freamătul Mării de Lapte din legenda indiană[1]. Ca şi cum lumea nu l-ar

lăsa să se odihnească, de teamă că odihna ar trezi la viaţă răul din natură.

1 Conform legendelor hinduse, zei şi demoni amestecă împreună oceanul primordial pentru a obţine *amrita*, elixirul nemuririi.

Puncte de lumină dansează pe suprafaţa oceanului învolburat, ca o mulţime de protuberanţe delicate.

Trei păsări zboară pe cer. Vin întâi una spre alta, apoi zboară care încotro. Dansul lor are ceva mistic. Oare ce semnificaţie are această apropiere, până ajung să simtă aerul mişcat de aripile celeilalte, şi apoi iar depărtarea? Întocmai lor, uneori şi în sufletul nostru îşi fac loc, bătând din aripi, trei idei.

Silueta întunecată a unui mic vas comercial, purtând pe coş o emblemă cu un

munte peste trei linii orizontale, se îndepărta solemn, parcă îndreptându-şi spinarea sub greutatea încărcăturii.

Ora două după-amiaza. Soarele era ascuns într-un cocon de nori subţiri, ca un vierme de mătase strălucitor. Linia largă a orizontului, de un indigo intens, încătuşa perfect marea, ca un cerc de oţel. Pentru o clipă, într-un singur punct pe întinderea apei, un val s-a ridicat ca o aripă largă, apoi a pierit. Oare ce însemna? Să fi fost un semnal important, sau poate un capriciu sublim?

Fluxul îşi făcea loc, puţin câte puţin. Valurile creşteau, iar ţărmul ceda invaziei lor puternice şi stăruitoare. Soarele fusese acoperit de nori şi apa mării căpătase o nuanţă verde întunecată, arătându-şi parcă supărarea. O dâră albă, subţire, se întindea

de la răsărit la apus, ca muchia unui evantai desfăcut, părând că se ridică deasupra suprafeţei plate a mării. Încoace, spre baza evantaiului, mănunchiuri de linii se adunau şi se pierdeau în verdele închis al mării.

Soarele a apărut din nou, aşternând asupra apei un văl delicat de lumină albă. Sub puterea brizei, cete de valuri, ca nişte coame de lei-de-mare, se mişcau către nord-est, dar tumultul neîncetat al mării era ţinut în frâu de forţa lunii îndepărtate, şi valurile nu invadau ţărmul.

O acumulare de nori mici şi pufoşi acoperise cerul pe jumătate. Creştetele lor atingeau soarele, parcă tăindu-l fin.

Două vase de pescuit ieşeau din port. Mai departe, în larg, se mişca încet un cargobot. Briza se înteţise. Un alt vas de pescuit se

apropia dinspre vest, cu sunetul motoarelor anunţând parcă începutul unei ceremonii. Era un vas mic şi neînsemnat, dar chiar şi aşa, fără picioare sau roţi, înainta graţios, cu trena straielor de sărbătoare întinsă elegant în urma sa.

Ora trei. Micii nori albicioşi de pe cer s-au mai dispersat şi s-au întins către miazăzi, ca o coadă de porumbel, aruncându-şi umbra peste mare.

Marea – una fără nume, poate Mediterana, sau poate Marea Japoniei, sau Golful Suruga ce se întindea chiar acum în faţa ochilor – era doar o anarhie bogată şi absolută, purtând numele simplu de „mare“.

Pe măsură ce se înnora din nou, marea căpăta un aer înciudat şi melancolic, plină de ieşituri ascuţite, de o culoare întunecată,

ca nişte spini pe o ramură de trandafir. Însă în acei spini se ghicea o creştere gingaşă. Spinii mării erau mângâietori.

Trei şi zece minute. Nici un vas la orizont.

Foarte ciudat. Întinderea nemărginită fusese abandonată. Până şi pescăruşii se făcuseră nevăzuţi.

Dintr-odată un vas se iveşte în larg, ca o fantasmă, şi, după o vreme, dispare către vest.

Peninsula Izu s-a pierdut şi ea, înghiţită de ceaţă. Pentru câteva clipe n-a mai fost Peninsula Izu, ci fantoma ei. Apoi a dispărut fără urmă. Chiar dacă apărea pe hărţi, nu mai exista. Ea şi vasele aparţineau acum, deopotrivă, tărâmului nonexistenţei.

Apăreau şi dispăreau. Dar oare prin ce se deosebeau? Dacă numai ce se vede există,

câtă vreme nu era pierdută în ceaţă, marea exista. Marea întotdeauna era pregătită să existe.

Un vas la orizont!

Întreaga ordine a lucrurilor s-a schimbat. Structura existenţei s-a crăpat, primind în braţele sale vasul care venea din depărtare. Atunci a avut loc abdicarea. Lumea, aşa cum era cu o clipă înainte de apariţia vasului, lumea care-i asigura acestuia nefiinţa, a fost dată la o parte.

Încet-încet, marea şi-a schimbat culoarea, iar norii şi-au schimbat forma. Apoi a apărut vasul. Oare ce s-a întâmplat? Ce este întâmplarea?

Ceea ce se petrecea acolo, clipă de clipă, era poate mai important decât însăşi erupţia vulcanului Krakatoa. Însă pentru oameni

trecea neobservat. Suntem prea obişnuiţi cu nonexistenţa. Pentru noi, existenţa unei lumi abia dacă e demnă de luat în seamă.

Orice întâmplare este un semn al reconstrucţiei, al reorganizării ce nu se încheie niciodată. Un semnal trimis de un clopot îndepărtat. Apariţia unui vas face să bată clopotul existenţei; într-o clipă, rezonanţa acestuia se întinde şi pune stăpânire peste toate. Pe mare, întâmplările nu au odihnă, iar clopotul răsună neîncetat.

Ceva ce există.

Nu e nevoie să fie un vapor. Poate fi o singură portocală amăruie, apărută când nici nu te aştepţi. E de-ajuns pentru a face clopotul să bată.

Trei şi jumătate. Mica portocală şi-a făcut apariţia, ca un trimis al existenţei în Golful

Suruga.

Ivindu-se dintre valuri şi imediat ascuns din nou de ele, plutind şi scufundându-se, ca o pleoapă ce clipeşte neîncetat, un punct distinct, portocaliu, se îndrepta uşor către est, printre creţurile apei.

Trei şi treizeci şi cinci de minute. Silueta întunecată a unui vapor şi-a făcut apariţia la vest, venind dinspre Nagoya.

Soarele era acoperit de nori, ca un somon în afumătoare…

Tōru Yasunaga a încetat să privească prin telescopul care mărea imaginea de treizeci de ori.

Cargobotul *Tenrō-maru*, aşteptat să ajungă în port la ora patru după-amiaza, încă nu se zărea.

Aşezându-se din nou la birou, şi-a mai

aruncat o dată ochii, plictisit, peste tabela cu tranzitul vapoarelor în portul Shimizu.

> „Ora de sosire preconizată pentru vasele neperiodice, sâmbătă 2 mai, anul Shōwa 45[2].

2 1970. Era Shōwa este perioada din istoria Japoniei cuprinsă între anii 1926 şi 1989.

> *Tenrō-maru*. Pavilion: japonez. Data şi ora: 2 mai, 16:00. Proprietar: Compania de Transport Naval Taishō. Agent: Suzuichi. Port de origine: Yokohama. Loc de ancoră: Hinode, cheiurile 4-5.“

2

Shigekuni Honda împlinise şaptezeci şi şase de ani. De când îi murise soţia, Rie, obişnuia să meargă adesea în excursii de unul singur. Îşi alegea locuri unde putea ajunge cu uşurinţă şi fără prea mare oboseală şi-şi alina astfel bătrâneţile.

De data aceasta mersese la Nihondaira, iar apoi se oprise să viziteze crângul de pini de la Miho şi văzuse *hagoromo* – veşmintele preţioase, originare probabil din Asia Centrală, despre care se spunea că fuseseră purtate de un înger. Pe drumul de întoarcere către Shizuoka, paşii l-au purtat pe ţărmul pustiu.

Trenurile expres circulau câte trei pe oră şi nu se întâmpla nimic dacă pierdea unul. De la Shizuoka ajungea la Tokyo în mai puţin de o oră şi jumătate.

A cerut şoferului maşinii închiriate să oprească şi, sprijinindu-se în baston, a parcurs cei cincizeci de metri pe nisip, până la plaja Komagoe. În timp ce privea marea, s-a pomenit întrebându-se dacă aici fusese ţărmul de la Udo, unde coborâse îngerul în timpurile străvechi, aşa cum se spunea în *Dōmōshō*[3]. Aşa crezuse şi despre ţărmul de la Kamakura, în tinereţe. S-a uitat în urmă. În afară de câţiva copii care se jucau şi de doi-trei pescari, plaja era pustie.

3 Culegere de poeme din a doua jumătate a Erei Heian (794-1185).

Iniţial atenţia îi fusese atrasă doar de

mare, dar acum, la întoarcere, i-a captat privirea un fir de rochiţa-rândunicii ce-şi iţea de sub dig florile rozalii. Pe nisipul din lungul digului erau o mulţime de gunoaie aduse de vânt. Sticle goale de Coca-Cola, conserve, cutii goale de vopsea, pungi de plastic nedegradabile, cutii de detergent, ţigle, resturi de mâncare…

Dejecţiile vieţii de pe pământ ajunseseră până aici, în avalanşă, iar acum, pentru întâia oară, se aflau faţă în faţă cu eternitatea. Eternitatea nemaiîntâlnită, marea. Ca şi oamenii, gunoaiele nu-şi puteau găsi sfârşitul până nu luau cea mai murdară şi mai urâtă înfăţişare.

Pe malul înălţat erau câţiva pini golaşi, cu muguri roşietici, ca nişte stele-de-mare. Pe partea stângă a drumului se vedea o

parcelă cultivată cu ridichi japoneze, care-şi iţeau, singuratice, florile albe cu patru petale. Pe partea dreaptă, câţiva pini micuţi se înşirau de-a lungul drumului. În rest nu erau decât sere pentru căpşuni, acoperite cu folie de plastic. Sub acoperişurile semicilindrice, căpşunii îşi întindeau frunzele bogate, verzi, peste terasele din piatră. Pe marginile frunzelor, zimţate ca nişte fierăstraie, îşi făceau veacul muştele. Unde vedeai cu ochii erau doar şiruri de sere, de un alb mohorât, înghesuite unele în altele. Honda nici nu remarcase de la început micul turn care se ridica dintre ele.

Chiar la marginea drumului prefectural pe care se oprise maşina era o căsuţă mică din lemn, cu etaj. Avea pereţii albi şi era aşezată pe o platformă din beton disproporţionat de

înaltă. Era prea elegantă pentru un turn de observaţie şi totodată prea simplă ca să fi fost sediul unor birouri. Atât la parter, cât şi la etaj, pe trei dintre cele patru laturi erau nişte ferestre imense.

Împins de curiozitate, Honda a intrat în curtea din faţă. Sub paşii săi, cioburi de geamuri sparte oglindeau fidel norii de pe cer. Mai încolo, rame albe de geamuri zăceau aruncate neglijent pe nisip. Înălţându-şi privirea, Honda a zărit, printr-o fereastră de la etaj, ceva ce semăna cu lentila unui telescop. Din platforma de beton ieşeau două ţevi de fier, imense şi ruginite, care apoi intrau la loc în pământ. Cu paşi nesiguri, Honda a trecut peste ţevi, a dat ocol platformei şi a urcat cele câteva trepte pe jumătate năruite care duceau mai sus.

Acolo, s-a pomenit în faţa unei scări metalice care ajungea la intrarea în clădire. La baza scării era şi un indicator cu acoperiş, pe care scria, mai întâi în engleză, STAŢIA DE SEMNALIZARE TEIKOKU, iar dedesubt, în japoneză:

> Compania de Semnalizare şi Comunicaţii Teikoku, Biroul Portuar Shimizu
>
> Atribuţii:
>
> 1. Înştiinţare despre sosirea, plecarea şi andocarea vaselor
> 2. Depistarea şi prevenirea accidentelor pe mare
> 3. Comunicaţii de pe uscat pe mare
> 4. Informaţii meteorologice marine
> 5. Ghidarea vaselor la sosirea şi plecarea din port

6. Alte aspecte legate de navigaţie

Lui Honda i-au plăcut şi numele companiei caligrafiat după moda veche, şi literele în engleză, cojite şi decolorate pe ici pe colo. Şi-a înălţat privirea spre capul scărilor. Clădirea era cufundată în tăcere.

A privit apoi în jos. La picioarele sale, către nord-vest, de partea cealaltă a şoselei şi dincolo de oraşul nou construit, printre ale cărui acoperişuri de ţiglă albastră se înălţau *koi-nobori*[4], se întindea portul Shimizu, cu încâlceala lui de macarale de pe ţărm şi de pe vase, cu silozuri albe şi carene negre de vapoare, cu metal mâncat de vântul de pe mare şi coşuri de fum acoperite cu straturi groase de vopsea. O parte din siluete se opreau pe mal, celelalte se adunau dinspre mare, unindu-se toate într-un loc şi

dezvăluindu-se privirii. Acolo marea părea un şarpe strălucitor, tăiat în bucăţi.

4 Peşti mari, decorativi, fabricaţi din pânză, care sunt înălţaţi pe stâlpi din lemn în perioada aprilie-mai a fiecărui an, cu ocazia Festivalului *Tango no sekku* (Ziua copiilor), în credinţa că băieţii din familiile respective vor creşte mari şi sănătoşi.

Departe de tot, învăluit de ceaţă, Muntele Fuji îşi iţea doar vârful, ascuns de siluetele munţilor de dincolo de port. Creştetul alb arăta ca un imens bolovan ascuţit, aruncat sus pe cer, printre norii timizi.

Mulţumit, Honda şi-a văzut mai departe de drum.

3

Platforma pe care se înălţa staţia de semnalizare era de fapt un rezervor cu apă.

Aici se colecta, prin pompare, apa unei fântâni, care era apoi trimisă prin ţevi de metal către serele cu căpşuni, pentru a le iriga. Compania Teikoku văzuse avantajele înălţimii oferite de platformă şi construise pe ea staţia de semnalizare, o clădire mică din lemn. De acolo se puteau observa cu uşurinţă vapoarele care veneau de la vest, dinspre Nagoya, sau drept din faţă, dinspre Yokohama.

Staţia de semnalizare avea patru angajaţi care lucrau în schimburi de opt ore, dar cum

unul dintre ei se îmbolnăvise şi lipsea de multă vreme, ceilalţi trei ajunseseră să lucreze în schimburi de douăzeci şi patru de ore. La parter se afla biroul şefului staţiei, care uneori venea aici de la biroul său principal din port. Supraveghetorilor le rămânea doar cămăruţa de opt *tatami*[5] de la etaj, cu ferestre mari pe trei laturi.

5 Rogojini tradiţionale japoneze, din paie de orez. Termenul este folosit şi pentru a exprima suprafaţa, un tatami având aproximativ 1,80 x 0,90 m.

Lângă una dintre ferestre era un birou masiv, cu vedere spre toate cele trei ferestre. Către sud era îndreptat un telescop binocular cu putere de mărire de treizeci de ori; pentru a supraveghea portul aflat la est se folosea un altul cu putere de mărire de cincisprezece ori; în colţul de sud-est al

încăperii, pentru semnalizarea pe timp de noapte, era un far cu putere de un kilowatt.

În colţul de sud-vest se aflau un birou pe care erau aşezate două telefoane, nişte rafturi cu cărţi, hărţi şi fanioane de semnalizare pe ultimul raft; la nord-vest erau bucătăria de serviciu şi o cuşetă. Asta era tot. Pe fereastra dinspre est se vedea un stâlp de înaltă tensiune, ale cărui piese izolatoare din porţelan alb păreau că furaseră culoarea norilor. Firele electrice coborau spre ţărm, unde erau din nou prinse laolaltă de un alt stâlp, apoi coteau spre nord-est, spre alt stâlp, formând o linie de turnuri argintii, din ce în ce mai mici, întinzându-se de-a lungul coastei până în port. De la fereastra staţiei de semnalizare, cel de-al treilea stâlp era un reper foarte

bun: când un vas intrat în rada portului ajungea în dreptul lui, era limpede că se apropia de docurile 3G.

Vapoarele încă se identificau cu ochiul liber. Fiecare se mişca altfel, în funcţie de greutatea încărcăturii şi de hulă, iar sosirea lor la chei, ca nişte invitaţi la petrecere prea grăbiţi sau prea întârziaţi, nu-şi pierduse atmosfera romantică de secol XIX. Era nevoie de cineva care să urmărească atent sosirea vaselor şi apoi să înştiinţeze la timp vama, biroul de carantină, pilotul portului, docherii, serviciul de aprovizionare şi cel de curăţenie, pentru a întâmpina vaporul sosit. Era mai ales nevoie de un arbitru corect, care să decidă cine avea întâietate când se întâmpla ca două vase să ajungă în port aproape în acelaşi timp, luptându-se să

ocupe ultimul chei liber.

Asta era misiunea lui Tōru.

În larg şi-a făcut apariţia un vas de mare tonaj. Orizontul devenise deja tulbure şi, la acea distanţă, doar un ochi ager şi bine antrenat îl putea repera. Tōru s-a dus imediat la telescop.

În zilele cu cer limpede din toiul verii sau al iernii, era un moment când vasul urmărit prin telescop părea că se ridică deasupra liniei orizontului; însă prin ceaţa de început de vară, „apariţia“ unui vas era de fapt o ieşire treptată din nesiguranţa existenţei. Orizontul era o pernă albă, lungă şi dezumflată.

După dimensiuni, vaporul negru ivit în zare părea să fie vasul *Tenrō-maru*, de 4 700 de tone. Forma timoneriei de la pupa şi

simbolul companiei maritime corespundeau şi ele. Pasarela, ca şi valurile siajului, erau de o prospeţime albă. Pe punte se vedeau trei bigi[6] galbene. Dar semnul rotund de pe coşul vasului ce era? Tōru şi-a mijit ochii. Era caracterul „*tai*“, înconjurat de un cerc roşu. Compania de Transport Naval Taishō, fără îndoială. Între timp, vasul continua să înainteze cu o viteză constantă de douăsprezece noduri şi jumătate. Mai avea puţin şi ieşea din raza vizuală a telescopului, ca un fluture negru care trece prin dreptul unei ferestre rotunde.

6 Macarale speciale, folosite la încărcarea şi descărcarea mărfurilor de pe un vas.

Numele vasului încă nu se vedea clar, însă Tōru şi-a dat seama că se compunea din trei caractere, iar despre primul, intuiţia îi

spunea că e „*ten*“.

S-a întors la birou şi a format numărul de telefon al agentului naval.

— Alo? Aici e Staţia de Semnalizare Teikoku. *Tenrō-maru* tocmai trece prin faţa noastră, aşa că puteţi începe pregătirile. Încărcătura? Ştiu şi eu, a spus Tōru, încercând să determine unde era linia de plutire a vasului, între partea neagră şi cea roşie a carenei. Aş zice, pe jumătate plin. La cât sunt programaţi docherii, la orele 17?

Asta însemna că-i rămăsese mai puţin de o oră până începea descărcarea. Numărul telefoanelor pe care trebuia să le dea crescuse.

A sunat în vreo cincisprezece locuri, tot mişcându-se grăbit de la telescop la telefon şi înapoi. A anunţat biroul pilotului,

remorcherul *Shun’yō-maru*, locuinţa pilotului, diverşi aprovizioneri, serviciile de curăţenie ale portului, biroul de vamă, apoi l-a sunat din nou pe agentul naval, apoi biroul administrativ al portului, biroul de statistică – pentru cântărirea încărcăturii, biroul de transport…

— *Tenrō-maru* soseşte imediat. Va ancora la docurile Hinode 4-5. Mulţumesc.

Vasul tocmai depăşise al treilea stâlp de înaltă tensiune. Imaginea din telescop era acum distorsionată de căldura emanată de pământ.

— Alo? *Tenrō-maru* soseşte la 3G.

— Alo? Sunt Staţia Teikoku. *Tenrō-maru* intră la 3G.

— Alo, Vama? Daţi-mi, vă rog, Biroul de Poliţie. …*Tenrō-maru* a sosit la 3G.

— Alo? Ora 16 şi 15 minute, *Tenrō-maru* la 3G.

— Alo? *Tenrō-maru* a ajuns acum cinci minute.

Pe lângă vapoarele care veneau direct din străinătate, mai erau şi cele care-şi anunţau sosirea de la Yokohama sau Nagoya, mai frecvente la sfârşitul lunii şi mai rare la început. De la Yokohama la Shimizu erau 115 mile marine, care puteau fi parcurse în nouă ore şi jumătate, la viteza de 12 noduri. Singura îndatorire a lui Tōru era să pândească sosirea vasului, începând cu vreo oră înainte de sosirea estimată, calculată după viteza acestuia. Altă treabă nu avea. Iar astăzi nu mai era programat nici un vapor, în afară de *Nicchō-maru*, aşteptat să sosească la nouă seara de la Keelung.

Imediat ce termina de anunţat sosirea unui vas, Tōru era cuprins de o uşoară tristeţe. Atunci când misiunea lui se încheia, portul se trezea la viaţă şi o mulţime de oameni începeau să se mişte la unison. Iar el urmărea forfota din locul său retras, fumând o ţigară.

La drept vorbind, n-ar fi trebuit să fumeze. La cei şaisprezece ani ai săi era încă minor, iar şeful staţiei l-a mustrat aspru când l-a văzut prima oară că fuma. Apoi însă nu i-a mai spus nimic. Îşi dăduse probabil seama că, dacă voia o muncă bine făcută, era preferabil să treacă asta cu vederea.

Tōru avea un chip frumos şi palid, ca sculptat în gheaţă, pe care nu se citeau nici sentimente, nici dragoste, nici lacrimi. Însă tânărul cunoştea bucuria de a privi. Mama

Natură îl învăţase asta. Nici un ochi nu poate fi mai limpede decât cel care doar stă şi priveşte, fără a crea nimic. Orizontul nevăzut, dincolo de care conştiinţa nu poate pătrunde, era mult mai îndepărtat decât orizontul vizibil. În spaţiul accesibil ochiului şi conştiinţei îşi făceau apariţia tot felul de lucruri: vapoare, nori, peninsule, fulgere, marea, soarele, luna şi miriadele de stele. Dacă privitul însemna întâlnirea dintre ochi şi existenţă, sau mai bine zis întâlnirea dintre existenţă şi existenţă, atunci era întâlnirea a două oglinzi ale existenţei. Ba nu, era mai mult decât atât. Vederea depăşeşte existenţa; ea capătă aripi, ca o pasăre, şi ajunge până în locuri de nimeni pătrunse. Acolo chiar şi frumuseţea nu e decât o zdreanţă ruptă şi ponosită. Acolo sigur se

află un ocean niciodată străbătut de vreun vas, niciodată atins de crima existenţei. Sigur se află un tărâm unde, la limita vizibilului, există certitudinea că nimic nu-şi va face apariţia, un tărâm indigo unde lucrurile şi conştiinţa se dizolvă aşa cum se topeşte oxidul de plumb în acid acetic, unde vederea se eliberează din cătuşele conştiinţei şi devine transparentă.

Pentru Tōru, fericirea însemna să pătrundă cu ochii minţii în acele depărtări. Atunci când privea, se cufunda în uitarea de sine. Doar ochii puteau aduce uitarea de sine – cu excepţia privitului în oglindă.

Cât despre Tōru însuşi?

Era un tânăr de şaisprezece ani total convins că nu aparţinea lumii din jurul său. Era prezent în această lume doar pe

jumătate. Cealaltă jumătate aparţinea tărâmului întunecat, indigo. În consecinţă, pe lumea asta nu existau legi sau reguli cărora să li se supună. Era suficient să se prefacă. Nicăieri legile nu pot supune un înger.

De aceea, viaţa lui era foarte uşoară. Nici sărăcia oamenilor, nici contradicţiile politicii sau ale societăţii nu-i tulburau inima. Uneori lăsa să-i fluture pe buze un surâs fugar, dar asta n-avea nici o legătură cu sentimentele. Era un semn că respingea umanitatea, o săgeată nevăzută trasă de arcul buzelor sale.

Când se plictisea să privească marea, scotea din sertarul biroului o oglinjoară şi-şi studia chipul. Avea faţa palidă, cu un nas frumos conturat şi ochi profunzi, sprâncene

subţiri şi mândre, buze fine şi puternice. Dintre toate, cei mai frumoşi erau ochii, dar n-avea nevoie de ei pentru a fi conştient de sine. I se părea o ironie faptul că tocmai partea sa cea mai frumoasă era singurul instrument prin care-şi putea confirma propria frumuseţe.

Ochii prea cruzi, cu genele lungi, păreau mereu cufundaţi în vis.

În orice caz, Tōru, acest orfan, acest ales, atât de diferit de ceilalţi, era convins de puritatea sa, oricare ar fi fost răul pe care-l provoca. Tatăl său, căpitan de vas comercial, murise pe mare; la puţin timp după aceea îşi pierduse mama şi fusese luat în grijă de un unchi sărac; după ce absolvise gimnaziul, petrecuse un an într-un centru de îndrumare al Prefecturii şi obţinuse

calificarea de personal de semnalizare de gradul al treilea, ajungând astfel să fie angajat de Compania Teikoku.

Nu cunoscuse niciodată rănile provocate de sărăcie, acele tăieturi în scoarţa unui copac prin care se prelinge seva şi care apoi se întăresc şi se închid. Fusese înzestrat cu scoarţă groasă din născare. Scoarţa dură a dispreţului.

Pentru el, bucuria cunoaşterii nu exista decât dincolo de orizontul vizibil al mării, acolo unde totul e limpede şi deja ştiut. De ce s-or mira oamenii? Deşi înşelăciunea li se serveşte tuturor, ca sticlele cu lapte dimineaţa, la uşa casei.

Îşi cunoştea structura interioară până în cele mai mici detalii şi o inspecta meticulos. În ea nu se găsea nici urmă de inconştient.

„Dacă vreodată aş vorbi împins de vreun impuls inconştient, întreaga lume s-ar prăbuşi. Lumea ar trebui să-mi fie recunoscătoare pentru stăpânirea mea de sine. Nu există mai mare mândrie a conştiinţei decât puterea de a te controla“, gândea Tōru.

I se părea uneori că este o bombă cu hidrogen posesoare de conştiinţă. În orice caz, om nu era.

Avea întotdeauna mare grijă de trupul său şi se spăla foarte des pe mâini. Mereu frecate bine cu săpun, palmele îi erau albe şi uscate. În ochii lumii, era doar un tânăr curat şi îngrijit.

Pe de altă parte, dezordinea din afara lui nu-l tulbura. Din punctul său de vedere, era un semn de boală să-ţi faci griji pentru

cutele de pe pantalonii altcuiva. Pantalonii politicienilor erau nişte cârpe şifonate, dar ce importanţă avea?

La uşa de jos, de la intrare, s-a auzit un ciocănit uşor. Şeful staţiei întotdeauna deschidea în forţă uşa încăpăţânată, de parcă ar fi zdrobit o cutie de chibrituri, şi făcea mult zgomot când urca. Nu era el.

Tōru şi-a pus rapid sandalele, a coborât pe scara de lemn şi, oprindu-se în dreptul siluetei rozalii care se profila prin geamul vălurit al uşii, a spus, fără să deschidă:

— Nu se poate acum. Până pe la şase e posibil să apară şeful. Vino după cină.

— Da?

Silueta a părut că stă o clipă pe gânduri, apoi s-a îndepărtat.

— Bine, atunci trec mai târziu. Am o

grămadă să-ţi povestesc.

— Abia aştept.

Tōru şi-a pus după ureche ciotul de creion cu care venise de sus fără să-şi dea seama şi a urcat din nou scările, cu paşi rapizi.

Părând că uitase pe loc de vizita de adineauri, s-a dus la fereastră şi a privit cerul care începea să se întunece.

Astăzi apusul avea să fie acoperit de nori, dar, cum soarele asfinţea la şase şi treizeci şi trei de minute, încă-i mai rămânea vreo oră de lumină. Cu toate acestea, apa mării căpătase o nuanţă mai închisă, iar Peninsula Izu, o vreme ascunsă de ceaţă, redevenise vizibilă, ca o pictură în tuş.

Jos, printre serele acoperite cu plastic, au trecut două femei cărând în spate coşuri pline cu căpşune. Dincolo de sere se vedea

doar marea, ca metalul neşlefuit. Chiar în dreptul celui de-al doilea stâlp de înaltă tensiune, un vas comercial de vreo 500 de tone stătuse la ancoră întreaga după-amiază. Părăsise docul dimineaţa devreme, pesemne ca să nu mai plătească staţionarea, apoi ancorase puţin mai încolo, pentru o curăţenie temeinică. Treburile odată terminate, acum ridica din nou ancora.

Tōru a intrat în mica bucătărie de serviciu, unde nu erau decât o chiuvetă şi un aragaz de voiaj cu butelie, şi şi-a încălzit legumele pentru cină. În timp ce-şi pregătea masa a sunat telefonul: cei de la Biroul Portuar îl anunţau că vasul *Nicchō-maru* îşi confirmase sosirea pentru ora nouă seara, aşa cum era programat.

După ce a terminat de mâncat, s-a apucat

să citească ziarul de seară. Şi-a dat seama că-şi aştepta vizitatorul de mai devreme.

La ora şapte şi zece, noaptea se aşternuse deja peste mare. Doar şirurile de sere din vale păreau să opună rezistenţă întunericului, albicioase, ca o pojghiţă de brumă.

De afară s-a auzit zgomotul mai multor motoare de capacitate mică. Ca la un semn, bărcile de pescuit au pornit din dreapta, dinspre Yaizu, au trecut prin faţa staţiei de semnalizare şi s-au îndreptat către Okitsu, în căutarea bancurilor de sardine. Vreo douăzeci de vase cu luminiţe verzi şi roşii au trecut în grabă, întrecându-se pentru întâietate. Pâlpâirea luminiţelor pe apa întunecată a mării părea că ţine ritmul simplu al zgomotului motoarelor cu cap

incandescent.

Pentru un timp, marea cufundată în noapte a părut scena unui festival tradiţional, unde mulţimea de participanţi, fiecare cu felinarul de hârtie în mână, se îndreaptă către altarul ascuns în întuneric. Tōru ştia că bărcile îşi vorbesc. Alunecând grăbite pe apă, fiecare vrând să fie prima, visând la captura bogată de sardine, vesele, umflându-şi muşchii cu iz de peşte, îşi vorbeau prin portavoce.

Când freamătul vaselor de pescuit a încetat, lăsând locul doar zgomotului înfundat al maşinilor care treceau pe şoseaua din spatele clădirii, s-a auzit o bătaie în uşa de la intrare. Cu siguranţă era din nou Kinue.

Tōru a coborât şi a deschis uşa.

Kinue era acolo, îmbrăcată într-un

cardigan de culoarea piersicii, scăldată în lumina palidă a becului de la intrare. În păr îşi prinsese o gardenie mare.

— Intră! i-a spus Tōru, bărbăteşte.

Kinue a intrat, cu un zâmbet uşor refractar, aşa cum îşi îngăduie doar o vedetă. Ajunşi la etaj, fata a pus pe birou o cutie cu bomboane de ciocolată.

— Te rog să serveşti.

— Mereu mă răsfeţi!

Tōru a desfăcut energic celofanul de pe cutia lunguiaţă şi aurită, făcând să răsune camera. Apoi a deschis capacul, a luat o bomboană şi i-a zâmbit fetei. Întotdeauna o trata atent, ca pe o mare frumuseţe.

Tōru s-a aşezat la birou, iar Kinue s-a aşezat cât mai departe de el, de partea cealaltă a biroului, pe un scaun lângă farul

de semnalizare, de parcă era gata oricând s-o rupă la fugă pe scări în jos.

Când privea prin telescop, Tōru stingea luminile, dar altfel camera era luminată puternic de neonul din tavan. Gardenia din părul lui Kinue căpătase o strălucire albă. Iar urâţenia fetei părea fantastică.

Era o urâţenie care nu putea rămâne neobservată. Întrecea de departe acea urâţenie obişnuită care, dacă o priveşti într-un anumit fel, poate fi luată drept frumuseţe, sau urâţenia care lasă să se ghicească frumuseţea sufletului. Era urâţenie pură, nimic altceva. Un dar al naturii, de o perfecţiune la care nici o femeie n-ar fi putut ajunge, oricât s-ar fi străduit.

Însă Kinue era în permanenţă tulburată de propria-i frumuseţe.

— Ce-mi place la tine – a început Kinue, în timp ce trăgea cu ambele mâini de poalele fustei scurte, deoarece tocmai observase că i se vedeau genunchii –, ce-mi place la tine este că, spre deosebire de alţi bărbaţi, nu încerci să-mi faci avansuri. Evident, nu pot sta complet liniştită, pentru că, la urma urmei, şi tu eşti bărbat. Aşa că-ţi spun ca să ştii: dacă încerci ceva, n-am să mai vin în vizită şi nici n-am să-ţi mai vorbesc niciodată. Totul o să se termine între noi. Îmi promiţi că n-ai să-mi faci avansuri?

— Îţi jur, i-a răspuns Tōru, ridicând mâna pentru a-şi întări spusele.

În faţa lui Kinue trebuia întotdeauna să aibă o atitudine serioasă, indiferent de subiect.

Era obiceiul fetei să înceapă aşa orice conversaţie. Odată ce primea asigurările cerute, îngrijorarea i se risipea şi devenea mai relaxată. Şi-a atins uşor gardenia din păr, de parcă se temea să n-o rupă, i-a zâmbit lui Tōru, a tras brusc aer în piept şi a început să turuie:

— Sunt foarte nefericită, să ştii. Aş vrea să mor. Bărbaţii n-au cum să înţeleagă nefericirea unei femei prea frumoase din naştere. Nimeni nu-mi respectă frumuseţea şi toţi bărbaţii care pun ochii pe mine au numai gânduri murdare. Bărbaţii sunt nişte animale. Dacă n-aş fi fost atât de frumoasă, poate că i-aş fi respectat mai mult. Dar orice bărbat, odată ce m-a văzut, devine un animal, şi atunci nici vorbă să-l mai pot respecta. Frumuseţea unei femei e direct legată de

cele mai urâte pofte ale unui bărbat, şi nimic nu poate fi mai jignitor pentru o femeie. Am ajuns să nu-mi mai vină să ies în oraş. Toţi bărbaţii care-mi ies în cale, toţi până la unul, se ţin după mine ca nişte câini, cu balele curgându-le de poftă. Eu încerc să merg liniştită pe stradă, ca oricare alta, dar fiecare bărbat cu care mă intersectez are în ochi o străfulgerare care spune: „O vreau pe femeia asta! O vreau! O vreau!“ Altfel nu se poate traduce privirea lor. Ei fierb de dorinţă, iar pe mine simplul mers prin oraş mă epuizează. Uite, chiar astăzi în autobuz s-a dat cineva la mine. Mi-a venit să mor, zău aşa…

Kinue a scos din buzunarul cardiganului o batistuţă cu flori şi şi-a dus-o la ochi, cu un gest cochet.

— Un tânăr arătos s-a aşezat lângă mine în autobuz. Cred că era venit de pe la Tokyo. Ţinea o geantă Boston pe genunchi şi avea pe cap o pălărie de pânză, ca turiştii. Aşa, din profil, semăna cu… (şi Kinue rosti numele unui cântăreţ la modă). Nu ştiu cum se face că numai la mine se uita, pe furiş. Iarăşi, mi-am zis în sinea mea. Şi-a strecurat mâna pe sub geanta aia albă şi moale ca un iepure mort şi, pe ascuns, a întins degetele şi m-a atins pe coapsă! Uite, chiar aici! Zic eu coapsă, dar era mai sus. Aici. Îţi dai seama ce surprinsă am fost! Mai ales că părea un băiat îngrijit şi curat. Am tras un ţipăt şi am sărit în sus. Toţi călătorii se uitau la mine miraţi, iar mie inima îmi bătea să-mi sară din piept şi nu puteam scoate un cuvânt. O doamnă mai în vârstă m-a întrebat, amabilă,

ce-am păţit, şi era cât pe ce să-i spun, dar băiatul se făcuse roşu ca racul şi stătea cu ochii în pământ. Mi s-a făcut milă de el şi, bună la suflet cum sunt, până la urmă nu l-am dat de gol. Am zis că m-am înţepat într-un cui, sau ceva, şi că lumea ar trebui să fie atentă la scaunul acela. Toţi mi-au dat dreptate şi au ţintit cu priviri nemulţumite locul de pe care mă ridicasem. Cineva chiar m-a sfătuit să fac o plângere la compania de transport, dar i-am răspuns că nu contează, pentru că oricum am să cobor la prima staţie, şi chiar aşa am făcut. Am văzut că locul pe care stătusem a rămas în continuare neocupat şi după ce autobuzul a plecat din staţie. Nimeni n-a mai vrut să stea acolo. Doar alături se zărea părul negru al băiatului, pe sub pălărie. Asta-i povestea. Eu

cred că am făcut un lucru bun că n-am rănit pe nimeni. Doar eu am fost cea rănită. Asta e soarta celor frumoşi. Trebuie să accepte toată urâţenia de pe lumea asta, să-şi ţină durerea bine ascunsă în piept şi să plece pe lumea cealaltă fără să-şi divulge secretul. Ce femeie are mai multe şanse de a ajunge o sfântă decât o femeie frumoasă? Mie mi-e de-ajuns să-ţi spun doar ţie. Pentru că tu poţi să-mi păstrezi secretul.

Să ştii că e adevărat: numai o femeie frumoasă poate cunoaşte pe de-a-ntregul, aşa cum se reflectă în ochii bărbatului care o priveşte, urâţenia lumii şi adevărata faţă mizerabilă a omenirii, care nu mai poate fi mântuită. (De fiecare dată când pronunţa cuvântul „frumuseţe“, Kinue părea că-şi adună toată saliva şi că e pe cale să o

scuipe.) Femeia frumoasă e cea care ţine iadul la distanţă. Ea e ţinta permanentă a poftelor vulgare ale sexului opus şi obiectul invidiei celor de acelaşi sex. Dar tace, zâmbeşte şi-şi duce crucea în spate. Asta face femeia frumoasă. E un calvar. Nimeni nu înţelege cât de nefericită sunt. E o povară pe care doar cineva la fel de frumos ca mine o poate înţelege, şi oricum nimeni n-ar putea simţi ca mine. Mă îmbolnăvesc când aud altă femeie spunându-mi că şi-ar dori să fie frumoasă ca mine şi ce fericită ar fi. Ele habar n-au de nefericirea celor aleşi. N-au cum să priceapă singurătatea pietrei preţioase. Dar, aşa cum diamantul e purificat de pofta de avuţie, şi pe mine mă purifică pofta trupească a celor din jur. Dacă oamenii ar şti cu adevărat cât de dureroasă este

frumuseţea, saloanele de cosmetică şi chirurgii plasticieni ar da faliment. Doar cei care n-au parte de frumuseţe şi-o doresc. Nu-i aşa?

Tōru o asculta făcându-şi de lucru cu un creion verde, pe care-l tot răsucea în palmă.

Kinue era fiica unui proprietar de terenuri din zonă, om înstărit. La un moment dat suferise o mare decepţie în dragoste şi de atunci începuse să se poarte ciudat. Petrecuse chiar o jumătate de an într-un spital de boli mintale, cu un diagnostic complicat, euforie depresivă sau aşa ceva. Însă de atunci nu mai avusese nici o criză violentă, rămânând doar cu convingerea că e cea mai frumoasă femeie din lume.

În nebunia ei, distrusese oglinda care-i provocase atâta suferinţă şi trecuse într-o

lume fără oglinzi. Acolo vedea doar ce voia să vadă, iar ce nu voia putea să nu privească. Realitatea era o alegere personală, elastică. Pentru ea devenise posibil, fără vreun pericol, un mod de viaţă pe care oamenii obişnuiţi l-ar fi dispreţuit şi care, odată şi-odată, avea să-şi ceară preţul. Aruncase la gunoi jucăria veche a conştiinţei de sine şi se apucase să-şi construiască un alt sistem, complex şi elaborat, pe care şi-l fixase în interior, ca pe o inimă artificială, şi care o ajuta să funcţioneze. Îşi făurise o lume impenetrabilă şi, datorită ei, devenise complet fericită. Sau, după standardele ei, complet nefericită.

Probabil că nebunia ei fusese cauzată de vreun bărbat care, dezamăgit, îşi bătuse joc făţiş de urâţenia ei. Atunci Kinue văzu o

sclipire de lumină pe calea vieţii ei: pentru că nu-şi putea schimba chipul, nu-i rămânea decât să schimbe lumea. În stilul său personal, s-a ocupat de operaţia estetică, fără să sufle o vorbă nimănui şi, în cele din urmă, a scos o perlă strălucitoare din străfundurile cochiliei cenuşii.

Ca un soldat care se luptă să supravieţuiască în spatele liniilor inamice, fata a descoperit o legătură, primară dar greu de strunit, cu lumea din jur. Folosindu-se de ea ca de o pârghie, a reuşit să răstoarne lumea cu susul în jos. O revoluţie extraordinară, şi totodată o nemaipomenită capacitate de a transforma lucrul cel mai dorit în cea mai mare tragedie…

Tōru o asculta pufăind din ţigara pe care o ţinea cu un gest prea matur pentru vârsta

lui, tolănit pe scaun, cu picioarele subţiri şi lungi, îmbrăcate în blugi, întinse în faţă. Povestea fetei n-aducea nimic nou, dar Tōru era genul de ascultător care nu-şi trăda plictiseala. Kinue era foarte sensibilă la reacţiile publicului.

Tânărul nu râdea niciodată de ea, ca alţii. De asta şi venea la el. Iar el o considera pe acea fată nebună, mai mare cu cinci ani ca el, un fel de tovarăş în lumea lui aparte. Îi plăceau oamenii care refuzau cu încăpăţânare să recunoască realitatea.

Dacă inimile lor – una, protejată de nebunie, iar cealaltă, de conştiinţa de sine – erau împietrite în aceeaşi măsură, atunci nu s-ar fi putut răni reciproc, oricât s-ar fi atins. Iar dacă inimile li se atingeau, nu exista pericolul să li se atingă şi trupurile.

Tōru s-a ridicat brusc de pe scaun şi s-a apropiat de Kinue cu paşi mari. Fata, mai relaxată ca la început, lăsase garda jos şi gestul tânărului a luat-o prin surprindere. Cu un strigăt ascuţit, a ţâşnit şi s-a refugiat lângă uşă.

De fapt Tōru se dusese la telescop. Cu ochiul lipit de vizor, a fluturat din mână către spate.

— Am treabă. Du-te acasă.

— Vai, iartă-mă! Am interpretat greşit! Sunt convinsă că tu nu eşti ca ceilalţi, dar m-ai luat prin surprindere şi, pentru o clipă, te-am pus în aceeaşi oală. Iartă-mă! Am avut parte de atâtea lucruri oribile, încât, dacă văd un bărbat ridicându-se brusc, îmi închipui că se întâmplă din nou. Îmi pare rău. Dar gândeşte-te şi la mine, care întotdeauna

trebuie să trăiesc cu frica asta.

— Lasă, nu-i nimic. Du-te acasă. Am treabă.

— Mă duc. Dar ştii…

— Ce?

Cu ochii în telescop, Tōru o simţea ezitând, undeva în spatele lui.

— Ştii… Eu te respect foarte mult. Bun, la revedere atunci. Ne vedem curând.

— La revedere.

S-au auzit paşi mărunţi pe scara de lemn şi apoi uşa de jos închizându-se. Tōru urmărea prin telescop o luminiţă în mijlocul întunericului.

În timp ce o asculta pe Kinue, îşi aruncase privirea pe fereastră şi zărise ceva. Deşi era înnorat, se vedeau luminiţe înspre Toi, în vestul Peninsulei Izu, la poalele

dealurilor. Iar când una, semn al unui vas care se apropia, şi-a făcut loc printre cele ale bărcilor de pescuit din larg, substanţa întunericului s-a transformat aproape imperceptibil.

Mai era aproximativ o oră până la nouă, când ar fi trebuit să sosească vasul *Nicchō-maru*. Dar niciodată nu trebuia să te încrezi în orarul vapoarelor.

În întunericul din depărtare, luminţa unui vas se mişca încet, ca o insectă pe lentila rotundă a telescopului. Apoi din una s-au făcut două. Vasul şi-a schimbat direcţia, iar luminile de la prora şi de la pupa s-au separat. Încă puţin şi, după distanţa dintre ele, Tōru a putut estima tonajul vaporului. Nu era vreun vas de pescuit de câteva sute de tone, ci chiar *Nicchō-maru*, de 4 200 de

tone. Tânărul avea deja ochiul format şi putea ghici mărimea vaselor după distanţa dintre lumini.

Tōru îl urmărea mai departe prin telescop. Acum luminile lui se diferenţiau clar de cele de pe ţărm şi de pe vasele de pescuit. Netulburate, îşi continuau drumul prin apele întunecate.

Venea ca moartea strălucitoare, cu luminile de pe punte aruncând scânteieri în apă. Când a reuşit să-i zărească pe deplin silueta, ca un complicat instrument muzical din vechime, şi luminile de la prora şi de la pupa, Tōru s-a dus la far şi i-a ajustat poziţia din mâner. Dacă semnaliza prea repede, celor de pe vas le-ar fi fost greu să descifreze; iar, dacă raza de lumină era prea groasă, pilonul din colţul de sud-est al

clădirii i-ar fi stat în cale şi semnalele nu s-ar mai fi transmis în întregime. Sincronizarea era dificilă, cu atât mai mult, cu cât nu putea estima viteza de reacţie a celor de pe vas.

Tōru a aprins farul. O rază slabă de lumină a pornit din maşinăria veche, cu un binoclu fixat de partea superioară, cu lentilele ca doi ochi de broască. Vasul plutea în spaţiul întunecat.

Trecând obturatorul peste lampă, Tōru a transmis de trei ori semnalul de apel.

Scurt–scurt–scurt–lung–scurt. Scurt–scurt–scurt–lung–scurt. Scurt–scurt–scurt–lung–scurt.

Nici un răspuns.

A reluat apelul, de încă trei ori.

De pe puntea vasului s-a ivit o rază de lumină, ca un corp fluid.

Lung.

Tōru a văzut semnalul luminos şi aproape a simţit în palmă greutatea mânerului obturatorului de pe vasul din depărtare. A continuat dialogul:

— Cine eşti?

Scurt–lung–lung–lung–scurt, scurt–lung–scurt–lung–scurt, lung–scurt–scurt–scurt–lung, scurt–lung, lung–scurt–scurt–scurt.

După primul semnal lung de răspuns, a venit şi numele vasului, fantomatic.

Lung–scurt–lung–scurt, scurt–lung–lung–scurt, scurt–scurt–lung–scurt, lung–lung, scurt–scurt–lung, lung–scurt–scurt–lung, lung–scurt–lung–lung–scurt.

Era cât se poate de clar: *Nicchō-maru*.

Semnalele amestecate, lungi şi scurte, creau un fel de neastâmpăr, de parcă doar o

luminiţă ar fi jucat de bucurie, printre alte surate potolite. Chemarea luminii de pe marea îndepărtată avea ceva ce aducea cu glasul femeii nebune care fusese acolo până mai adineauri, metalic şi trist fără motiv, căinând durerea bucuriei. Odată cu numele unui vas, luminile transmiseseră şi bătăile neregulate ale unei inimi prea pline de sentimente.

De pe *Nicchō-maru* probabil îi răspundea un ofiţer de rangul al doilea, aflat de serviciu pe punte. Tōru a încercat să-şi închipuie emoţia matelotului întors acasă. În cabina îndepărtată, impregnată de mirosul de vopsea albă, luminată de strălucirea alamei de la busolă şi timonă, pluteau în aer oboseala călătoriei lungi şi ultimele amintiri ale soarelui de la miazăzi. Un vapor bătut

de vânturi şi încovoiat sub greutatea încărcăturii se întorcea acasă. Un ofiţer de rangul al doilea, cu ochii vii în care sclipeşte bucuria întoarcerii acasă, manevrează farul de semnalizare cu îndemânarea dată de obişnuinţă. În profesionalismul lui se ascunde o vigoare bărbătească. Două cămăruţe luminate, de o parte şi de alta a mării întunecate. Pe măsură ce comunicau, prezenţa celuilalt se contura pe nemărginirea apei, ca un spirit strălucitor.

Vasul avea să petreacă noaptea în larg, urmând să intre la cheiurile de la 3G abia dimineaţa. Oricum, Biroul de Carantină era închis de la cinci după-amiaza până la şapte dimineaţa. Tōru a aşteptat până ce vasul a ajuns în dreptul celui de-al treilea stâlp electric. Dacă cineva avea să-l întrebe, va

da acel moment ca ora sosirii vasului şi n-aveau să fie probleme la andocare.

— Întotdeauna vasele din străinătate ajung mai repede, a spus Tōru cu voce tare.

Avea uneori obiceiul să vorbească singur.

Trecuse de opt şi jumătate. Vântul se domolise şi marea era liniştită.

Pe la ora zece, ca să scape de senzaţia de somn care pusese stăpânire pe el, a coborât şi a ieşit puţin afară, pentru o gură de aer proaspăt.

Pe drumul prefectural treceau încă destule maşini. Luminiţele de la nord-est de Shimizu sclipeau parcă nervoase. Muntele Udo, care în zilele senine înghiţea soarele la asfinţit, acum era cufundat în întuneric. Dinspre căminul angajaţilor de la Şantierul Naval H. răzbăteau cântece de beţie.

Tânărul s-a întors la postul de observaţie şi a dat drumul la radio. A ascultat buletinul meteo. A doua zi avea să fie ploaie, cu valuri mari în larg şi vizibilitate redusă. Au început pe urmă ştirile. Ca urmare a operaţiunilor militare americane din Cambodgia, comandamentele, punctele de aprovizionare şi spitalele Forţelor de Eliberare n-aveau să mai fie operaţionale până în octombrie.

S-a făcut zece şi jumătate.

Vizibilitatea era din ce în ce mai slabă şi luminiţele din Peninsula Izu aproape că nu se mai distingeau. Era totuşi mai bine aşa, se gândi Tōru, somnoros, decât dacă s-ar fi văzut luna. În nopţile cu lună puternică, întinderea apei strălucea prea tare şi nu desluşea decât cu greutate luminile

vapoarelor care se apropiau de port.

Şi-a pus ceasul să sune la unu şi jumătate şi s-a culcat în cuşeta de serviciu.

4

…Cam pe la aceeaşi oră, Honda a avut un vis, în casa lui din Hongō.

Se întorsese obosit din excursie şi se culcase devreme. Adormise aproape imediat şi, probabil ca urmare a vizitei la crângul de pini de la prânz, visase despre îngeri.

Peste crângul de la Miho nu zbura doar un înger solitar, ci o multitudine de îngeri. Erau şi de sex bărbătesc, şi femeiesc. Visul reda exact cunoştinţele lui Honda despre scripturile budiste, iar el, în vis, constata cu bucurie că scrierile budiste spuneau adevărul.

Există îngerii din cele Şase Tărâmuri ale

Dorinţei şi celelalte fiinţe din Lumea Celestă a Formelor. Dintre aceştia, primii sunt mai cunoscuţi, iar cum cei pe care-i vedea, bărbaţi şi femei, se dedau laolaltă plăcerilor, erau probabil îngeri din Lumea Dorinţei.

Pe trupurile lor se vedeau lumini de şapte feluri, de culoarea focului, aurii, albastre, roşii, albe, galbene şi negre. Păreau un stol de păsări colibri uriaşe, cu aripi de culoarea curcubeului.

Aveau părul albastru, zâmbetul uşor le scotea la iveală dinţi albi şi sclipitori, trupurile le erau suple şi nespus de curate, iar ochii nu clipeau niciodată.

Bărbaţii şi femeile-înger din Lumea Dorinţei erau mereu într-o căutare reciprocă, dar cei din Tărâmul al Treilea,

Yāma, se ţineau doar de mână, cei din Tărâmul al Patrulea, *Tusita*, îşi împărtăşeau gânduri, cei din Tărâmul al Cincilea, *Nirmānnarati*, se priveau, iar cei din Tărâmul cel mai înalt, al Şaselea, *Paranirmitavasavarti*, nu făceau decât să-şi vorbească.

Aşa-şi închipuia Honda, în vis, că trebuie să fi fost adunarea îngerilor peste crângul de pini de la Miho, cu flori presărate la picioarele lor, ca ofrandă, cu muzică lină şi mireasmă dulceagă. Honda era vrăjit de priveliştea nemaivăzută. Dar ştia că îngerii, fiind şi ei fiinţe înzestrate cu simţire, nu scăpaseră lanţului reincarnărilor.

Părea să fie noapte, dar în acelaşi timp zi, părea să fie amiază, dar cerul era înstelat, cu luna în ultimul pătrar. În jur nu era nici

ţipenie de om şi Honda s-a întrebat, singur fiind, dacă nu era chiar el pescarul de la Miho care încercase să fure veşmintele de înger.

Conform legendei budiste, „îngerii de parte bărbătească se nasc din genunchii îngerilor de parte bărbătească, iar cei de parte femeiască, din coapsele celor de parte femeiască. Îşi cunosc locurile naşterilor anterioare şi se hrănesc din sfântul izvor ceresc".

În timp ce Honda îi privea plutind prin aer, în sus şi-n jos, îngerii păreau că-l tachinează: veneau lângă el şi aproape că-i atingeau nasul cu degetele picioarelor răşchirate. A urmărit degetele albe, ca nişte flori, şi pe îngerul care-şi întorsese chipul şi-i zâmbea: era chipul Prinţesei Ying Chan.

Treptat, îngerii şi-au pierdut interesul pentru el. Au coborât până la dunele de nisip de la malul mării, strecurându-se pe sub crengile înnegrite ale pinilor. Ameţit de strălucirea forfotei lor, Honda nu mai reuşea să-i urmărească. Din cer cădeau încontinuu flori albe, pure. Se auzea sunet de flaute, fluiere şi tobe cereşti. Dintr-o parte în alta fluturau, purtate de adierea vântului, plete albastre, poale de veşminte, mâneci, eşarfe de mătase înfăşurate pe umeri şi pe braţe. În faţa ochilor i-a poposit pentru o clipă un pântece alb şi inocent; mai încolo se pierdea în depărtare talpa imaculată a unui picior. Un braţ alb, de o mare frumuseţe, luminat în culorile curcubeului, i-a trecut prin faţa ochilor de parcă încerca să prindă ceva. Mai departe, două degete suple păreau că ţin

între ele luna. Un piept bogat şi alb, răspândind o mireasmă divină, s-a îndreptat către ceruri. Coapsele fine, profilate pe cerul albastru, erau aidoma norilor. Din înaltul cerurilor, doi ochi negri s-au oprit asupra lui Honda, privindu-l fără să clipească. Apoi, întorcându-şi fruntea palidă, pe care se oglindeau stelele, făptura s-a ridicat în plutire, şi din ea n-au mai rămas vizibile decât gleznele.

Printre îngerii-bărbaţi, Honda a văzut limpede chipul lui Kiyoaki şi pe cel serios al lui Isao. A încercat să-i urmărească cu privirea, dar n-a reuşit mai mult de o clipă, în desenul mereu schimbător al culorilor curcubeului, apoi i-a pierdut din nou din vedere.

Uitându-se apoi înspre locul unde o

zărise pe Ying Chan, s-a întrebat dacă timpul din Lumea Dorinţelor era mai complex decât timpul pământean, dacă nu cumva îşi schimba forma, ca o nălucă, şi dacă trecutul şi prezentul nu puteau ocupa acelaşi spaţiu. Jocul nevinovat pălea şi dispărea în depărtare, în timp ce noi legături luau naştere.

Doar pinii din crâng aparţineau acestei lumi; acele lor erau vizibile în detaliu, iar trunchiul pinului roşu de care se sprijinea Honda era tare şi aspru.

Freamătul nesfârşit al îngerilor i se părea acum obositor şi greu de suportat. Încă mai privea, din umbra unui cedru gros de Himalaya, ca şi cum ar fi stat într-un parc. Un parc al umilirii. Claxoane în noapte. El privea şi privea. Cele mai sacre şi cele mai

murdare lucruri devin totuna, dacă le priveşti. Totuna. De la început şi până la sfârşit…

Cu inima cuprinsă de o tristeţe profundă, Honda s-a luptat să sfâşie acel vis, ca un om care înoată în mare încercând să scape de algele care l-au cuprins, şi a deschis ochii.

Şi-a auzit ticăind ceasul de mână, lăsat la căpătâi într-o cutie cu tot felul de mărunţişuri. A aprins veioza şi s-a uitat la ceas: era abia ora unu şi jumătate.

Era aproape sigur că zorile îl vor prinde treaz.

5

Trezit de alarma ceasului, Tōru s-a spălat mai întâi pe mâini, din obişnuinţă, apoi s-a dus la telescop.

Spre neplăcerea lui, garnitura de protecţie rotundă şi albă din jurul vizorului era călduţă şi umedă. Şi-a retras puţin capul, aşa încât genele să nu atingă vizorul. Nu se vedea nimic.

Îşi pusese ceasul să sune la unu şi jumătate în eventualitatea că *Zuiun-maru*, aşteptat să intre în port abia la ora trei, ar fi ajuns mai repede. S-a mai uitat de două-trei ori, dar vasul nu se vedea. În schimb, de pe la ora două marea a devenit gălăgioasă:

dinspre stânga şi-au făcut apariţia o mulţime de vase mici de pescuit, cu motoarele duduind şi farurile aprinse, luându-se la întrecere. Pentru câteva minute, marea a devenit parcă gazda unei sărbători tradiţionale, cu lampioane festive. Bărcile care pescuiseră sardine în larg la Okitsu acum se grăbeau să se întoarcă la Yaizu ca să prindă piaţa de dimineaţă.

Tōru a luat o bomboană de ciocolată din cutie, a băgat-o în gură şi s-a dus în bucătărie să-şi fiarbă nişte *rāmen*[7]. În timp ce-şi pregătea masa, a fost întrerupt de ţârâitul telefonului. Era staţia de semnalizare de la Yokohama, care-l anunţa că *Zuiun-maru* avea întârziere, urmând să sosească abia la patru. Ar fi putut să se trezească mai târziu. A căscat zdravăn, de

mai multe ori. I se părea că aerul se zbate să-i scape din adâncul plămânilor.

7 Sortiment de tăiţei chinezeşti.

La trei şi jumătate vaporul încă nu se zărea, iar el se lupta tot mai greu cu somnul. Ca să se mai dezmeticească, a coborât şi a ieşit afară în aerul rece. A inspirat profund de câteva ori. Era ceasul la care ar fi trebuit să răsară luna, dar cerul era înnorat şi nu se vedea nici o stea. Singurele lumini erau rândul de becuri roşii de la scara de incendiu a unui bloc şi, în depărtare, aglomerarea de luminiţe, ca o jerbă de scântei, din portul Shimizu. Pe undeva se auzea vocea singuratică a unei broaşte *kajika*, iar un cocoş anunţa primele semne ale zorilor, în aerul rece. La nord se profilau pe cerul întunecat nori albicioşi.

S-a întors în cameră. Era ora patru fără cinci şi *Zuiun-maru* în sfârşit îşi făcuse apariţia. Toropeala care-l cuprinsese i-a dispărut imediat. Începuse să se lumineze de ziuă şi serele de căpşuni păreau un câmp înzăpezit. A recunoscut vasul cu uşurinţă. A îndreptat farul de semnalizare către luminiţa roşie de la babordul vasului şi i-a cerut să-şi confirme identitatea. Scăldat în lumina palidă a răsăritului, *Zuiun-maru* s-a îndreptat încet către docul 3G.

Patru şi jumătate. Deasupra norilor, cerul se înroşea la est. Acum linia ţărmului se desluşea clar, iar culoarea apei şi reflexiile luminilor de pe vasele de pescuit căpătau substanţă.

Aşezat la birou, în lumina încă prea slabă, Tōru s-a apucat să scrie pe o hârtie,

fără un rost anume, *Zuiun-maru*, *Zuiun-maru*, *Zuiun-maru*… Lumina devenea tot mai puternică. Tânărul şi-a ridicat privirea şi a văzut limpede valurile care brăzdau suprafaţa mării.

În acea zi, soarele răsărea la ora patru şi cincizeci şi patru de minute. Tōru a deschis larg geamul dinspre est, lăsând să pătrundă frumuseţea ultimelor minute dinainte de răsărit.

Discul soarelui încă nu se vedea, dar chiar deasupra locului unde ar fi trebuit să apară, câţiva nori frumos conturaţi îşi întindeau elegant faldurile, ca un şir de coline deasupra mării. Mai sus de ei se mişcau agale straturi de nori rozalii, lăsând uneori goluri prin care se vedea cerul de un albastru cenuşiu; dedesubt era o mare de

nori grei şi întunecaţi. Norii rozalii de sus învăluiau cu lumina lor poalele munţilor din zare. Tōru aproape că desluşea, pe poale, casele oamenilor, ca nişte puncte mici. Lumina părea că dă naştere unui tărâm misterios, ca un trandafir ce înfloreşte.

„De acolo am venit eu“, şi-a spus Tōru. „De pe tărâmul misterios, care se arată doar uneori privirilor, la răsărit.“

Se stârnise o briză rece, de dimineaţă. Copacii din vale erau de un verde proaspăt. Piesele izolatoare de porţelan de pe stâlpii de înaltă tensiune ieşeau în evidenţă, albe. Înşiraţi cum erau către est, stâlpii păreau că se îndreaptă direct spre soarele care urma să apară. Dar soarele nu s-a înălţat pe cer, ci a fost prins şi înghiţit de norii albăstrui. Culoarea rozalie a dispărut iar norii s-au

împrăştiat pe cer ca nişte fire de mătase, dar discul soarelui nu se vedea nicăieri.

Nu s-a văzut decât pe la cinci şi cinci.

Printr-o spărtură în masa norilor întunecaţi de la orizont, exact în dreptul celui de-al doilea stâlp electric, şi-au făcut loc primele raze de soare, de un roşu sângeriu, melancolic, de parcă era apusul, şi nu răsăritul. Partea de sus şi cea de jos a soarelui erau ascunse de norii ca nişte buze strălucitoare. Un zâmbet rece născut de buze subţiri şi ironice, vopsite cu un ruj sângeriu, a plutit câteva clipe pe cer. Tot mai şterse şi mai palide, buzele au lăsat pe cer doar zâmbetul incert şi s-au făcut nevăzute. În schimb, cerul s-a umplut de o lumină tot mai caldă.

La ora şase, când din larg şi-a făcut

apariţia un cargobot încărcat cu plăci de oţel zincat, soarele era deja uimitor de sus, un cerc de lumină slabă ce putea fi privit cu ochiul liber, sub vălul norilor. Pe urmă lumina s-a înteţit, iar marea înspre est a devenit strălucitoare, ca un brocart aurit.

Tōru a telefonat la pilot acasă şi la remorcher.

— Bună dimineaţa! Avem două vase, *Nicchō-maru* şi *Zuiun-maru*, care au intrat în port. Mulţumesc.

— Alo, *Kitafuji*? *Nicchō-maru* şi *Zuiun-maru* au intrat în port. Da. *Zuiun-maru*, la patru şi douăzeci, la 3G.

6

La ora nouă a ieşit din tură. A lăsat cutia cu ciocolată pentru colegul din schimbul următor şi a plecat. Buletinul meteo n-o nimerise: norii se risipiseră şi se înseninase. Cât a aşteptat autobuzul, l-au chinuit razele soarelui prea puternic pentru ochii săi nedormiţi.

Drumul care ducea spre staţia de tren Sakurabashi, de pe linia Shizuoka, străbătea o zonă unde odinioară fuseseră parcele de orez, cu apă, dar acestea fuseseră între timp umplute cu pământ şi nivelate, iar terenul fusese reîmpărţit în loturi. De-a lungul drumului lat răsăriseră clădiri noi,

majoritatea magazine, o amestecătură fără gust, cum vezi prin satele americane. Tōru a coborât din autobuz, a cotit la stânga şi a trecut peste un râuleţ, ajungând la clădirea de apartamente, cu două niveluri, unde locuia.

A urcat la etaj pe scara cu copertină albastră şi a deschis uşa de la capătul culoarului. Apartamentul era în perfectă ordine, aşa cum îl lăsa întotdeauna. Avea două camere, una de şase, iar alta de patru *tatami* şi jumătate, şi o bucătărie. Obloanele închise nu lăsau să pătrundă lumina de afară. Înainte să le deschidă, Tōru s-a dus să-şi pregătească apa pentru baie. Deşi mică, locuinţa avea propria-i baie, cu instalaţie pe gaz.

Până s-a încălzit baia, Tōru, obosit de

atâta privit, dar neştiind să facă altceva, s-a rezemat de fereastra care dădea spre nord-vest şi s-a uitat la agitaţia de duminică dimineaţa ce cuprinsese casele noi de dincolo de livada cu mandarini. Un câine lătra. Vrăbiile zburătăceau printre copaci. Către sud, un bărbat care în sfârşit îşi construise propria casă stătea pe verandă, aşezat confortabil într-un fotoliu de rattan, şi citea ziarul. În fundul casei, o femeie încinsă cu şorţ se mişca de colo-colo, grăbită. Acoperişurile caselor noi, din ţiglă albastră, străluceau în soare. Vocile limpezi ale copiilor străpungeau aerul, ca nişte cioburi de sticlă. Lui Tōru îi plăcea să observe vieţile oamenilor, aşa cum studia animalele la grădina zoologică.

Apa pentru baie se încălzise. Întotdeauna,

când ieşea din schimb dimineaţa, făcea o baie lungă şi-şi curăţa fiecare părticică a trupului. Barba încă nu-i prea creştea şi era destul dacă se bărbierea o dată pe săptămână. S-a dezbrăcat şi a păşit pe grătarul de lemn din faţa căzii, făcându-l să scârţâie. A intrat direct în apă, fără să se spele înainte.[8] Nu-i păsa, pentru că nimeni n-avea să intre după el. Potrivise cu grijă termostatul şi temperatura apei diferea de dorinţa lui cu cel mult un grad sau două. A stat puţin în apă să se încălzească, apoi a ieşit pe grătarul de lemn şi a început să se spele, pe îndelete. Când era nedormit şi obosit, faţa îi secreta grăsime şi transpira la subsuori. S-a frecat bine la subsuori, cu mult săpun.

8 În mod normal, japonezii se spală şi se clătesc în afara căzii

cu apă caldă, în care intră apoi doar pentru a se relaxa. Pentru a face economie, toţi membrii familiei se scaldă, pe rând, în aceeaşi apă.

Lumina de la fereastră i s-a furişat pe braţele ridicate în sus şi a poposit uşor pe tors, lângă subsuoara ascunsă de clăbuc. Tōru a surâs. Chiar acolo avea, din naştere, trei aluniţe, în forma constelaţiei Pleiadelor. Dintotdeauna i se păruse că sunt dovada vie a fugii sale din limitele umane.

7

La bătrâneţe, Honda şi Keiko Hisamatsu deveniseră prieteni foarte buni. Ea avea şaizeci şi şapte de ani. Oriunde se plimbau împreună, lumea îi lua drept un cuplu înstărit. Se întâlneau des, o dată la câteva zile, şi nu se plictiseau niciodată unul de celălalt. Se îngrijorau împreună de nivelul colesterolului şi de posibilitatea cancerului, spre amuzamentul doctorilor. La rândul lor, îi tratau pe toţi doctorii cu suspiciune şi mergeau mereu la alţii. Arătau aceeaşi zgârcenie în cheltuielile de zi cu zi şi se mândreau cu fina lor cunoaştere a psihologiei bătrâneţii, făcând abstracţie de

cazurile lor personale.

Ajunseseră la un echilibru chiar şi în ceea ce privea irascibilitatea. Când unul dintre ei se enerva fără motiv, celălalt lua o atitudine obiectivă şi plină de tact, protejându-şi reciproc mândria. Se completau când memoria nu-i mai ajuta şi, chiar şi atunci când unul dintre ei uita imediat ce spunea sau când contrazicea ce spusese el însuşi cu o clipă înainte, celălalt nu-l lua în râs, ştiind că i s-ar putea întâmpla la fel.

Deşi nici unul nu mai era stăpân pe amintirile ultimilor zece-douăzeci de ani, amândoi ţineau perfect minte întâmplări mult mai îndepărtate din trecut şi aproape că se luau la întrecere, ca şi cum ar fi citit dintr-un minuţios registru de familie. În aceste discuţii, nu rar li se întâmpla să-şi dea

seama, la un moment dat, că ascultătorul nu mai era atent şi că vorbitorul era pierdut în monologuri interminabile.

„Tatăl tânărului Sugi a fost fondatorul companiei de produse chimice care iniţial i-a purtat numele şi apoi a devenit Nippon Kasei Chemical. Prima lui soţie provenea din vechea familie Honji din satul lui, dar curând nu s-au mai înţeles iar ea s-a întors la casa părintească şi şi-a reluat numele de fată. Pe urmă s-a căsătorit cu un văr de-al doilea şi, afurisită cum era, şi-a cumpărat o casă în Koishigawa-Kagomachi, chiar lângă casa fostului soţ. Dar un clarvăzător – am uitat cum îl chema – i-a spus că fântâna nu e amplasată într-un loc propice şi ea a făcut cum a sfătuit-o el, a pus un altar în grădină, cu faţa spre stradă, şi lumea a început să

dea buzna să se roage acolo. A fost până la urmă distrus de raidurile aeriene, dar…“

Asemenea poveşti depăna Honda. Iar Keiko, la rândul ei, avea multe amintiri de împărtăşit:

„Era fiica unei concubine, practic sora vitregă a Vicontelui Matsudaira. S-a îndrăgostit de un cântăreţ de operă italian, fapt pentru care a fost dezmoştenită, şi s-a dus după el la Napoli, dar el a părăsit-o. Pentru asta a şi încercat să se sinucidă. A apărut şi în ziare. O verişoară a soţiei Baronului Shishido, deci un fel de nepoată a lui. S-a măritat cu cineva din familia Sawado. A născut doi copii gemeni şi amândoi, la vârsta de douăzeci de ani, au murit într-un accident de maşină. Cică ei au fost sursa de inspiraţie pentru faimosul

roman *Mugurii îngemănaţi ai tristeţii*“.

Când unul dintre ei nu mai contenea cu asemenea poveşti despre complicatele legături de rudenie ale diverselor familii, celălalt nu-l mai asculta, însă asta nu-i deranja. Lipsa de atenţie din partea celuilalt era oricum mai uşor de suportat decât expresia de plictiseală cruntă pe care ar fi avut-o dacă ar fi ascultat cu atenţie.

Astfel, bătrâneţea era pentru amândoi un fel de boală pe care o împărtăşeau, dar de care ar fi vrut să nu mai afle nimeni altcineva. Nimeni nu poate renunţa la plăcerea de a vorbi despre propria-i boală, iar ei avuseseră isteţimea de a găsi interlocutorul potrivit. Pentru că erau uşor diferiţi de alte cupluri, Keiko nu simţea nevoia să-şi disimuleze vârsta înaintată în

faţa lui Honda.

Minuţiozitate exagerată, păreri preconcepute, dispreţ faţă de tinereţe, preocupare exagerată faţă de lucrurile mărunte, frică de moarte, plictiseală, iritare fără motiv… pe toate acestea, şi Honda, şi Keiko, le vedeau în celălalt, dar nu în ei înşişi. Iar în ceea ce privea încăpăţânarea, aveau amândoi din belşug.

Arătau o mare îngăduinţă pentru fetele tinere, dar nu şi pentru băieţi. Poveştile pe care le depănau amândoi erau bârfe legate de tineri; nu scăpau de limba lor ascuţită nici cei din *Zengakuren*, Federaţia Naţională a Studenţilor, nici tinerii hippy. Îi deranjau profund toate atributele tinereţii, pielea fină şi suplă, părul negru şi bogat, privirea visătoare. Keiko avea obiceiul să spună că,

pentru un bărbat, tinereţea era un păcat, iar lui Honda îi făcea plăcere s-o audă.

Dacă bătrâneţea era adevărul cel mai greu de acceptat şi adversarul care trebuia înfruntat cel mai îndelung, atunci Honda şi Keiko îşi ofereau reciproc un adăpost ascuns, unde fugeau de realitate. Intimitatea lor nu se născuse din viaţa petrecută împreună, ci din clipele în care dădeau unul de celălalt, în fuga lor spre adăpost. Făceau schimb de case goale şi se grăbeau să ferece uşa după ei. Singuri în adâncul celuilalt, răsuflau în sfârşit uşuraţi.

În viziunea lui Keiko, prietenia ei pentru Honda reprezenta îndeplinirea ultimelor dorinţe ale lui Rie, soţia lui decedată. Înainte să se stingă, Rie îi luase mâna şi o rugase să aibă grijă de el. În înţelepciunea

ei, îl lăsase pe cele mai bune mâini.

Unul dintre rezultate fusese excursia în doi prin Europa, cu un an în urmă. În locul lui Rie, care întotdeauna refuzase cu încăpăţânare să plece, a mers Keiko. Rie nu suporta ideea unei excursii în străinătate şi, ori de câte ori Honda îi propunea să meargă, ea îi sugera s-o ia pe Keiko în schimb. Asta pentru că ştia foarte bine că soţului nu-i plăcea să călătorească cu ea, Rie.

Honda şi Keiko au vizitat Veneţia şi Bologna. Era iarnă şi frigul era pătrunzător, însă aerul liniştit şi decadent al Veneţiei din acel anotimp li s-a părut nespus de frumos. Nu era nici urmă de turist, gondolierii se plictiseau, îngheţaţi de frig, iar podurile li se iveau unul câte unul în faţa ochilor, ieşind din ceaţa dimineţii şi prinzând treptat

culoarea cenuşie a viselor spulberate. Veneţia şi-a arătat frumuseţea sublimă şi ultimă: roasă de mare şi de fabrici, rămăsese doar un schelet al frumuseţii. Honda răcise şi făcuse febră, iar graba cu care Keiko a alergat să-i aducă un doctor care vorbea engleza şi dăruirea cu care l-a îngrijit l-au făcut să considere o necesitate compania cuiva la bătrâneţe.

În dimineaţa când i-a trecut febra, Honda şi-a manifestat, cu stânjeneală, recunoştinţa:

— Of, atâta duioşie şi dragoste maternă! Acum înţeleg de ce toate fetele te iubesc atât de mult.

— N-au nici o legătură una cu alta! i-a replicat Keiko, prefăcându-se supărată, dar măgulită în sinea ei. Eu mă port frumos numai cu prietenii. Cu ele trebuie să fiu

mereu rece şi lipsită de inimă, ca să mă iubească. Dacă vreuna dintre cele care-mi sunt dragi ar fi zăcut aşa, cu febră, mi-aş fi ascuns îngrijorarea şi aş fi plecat să mă distrez, lăsând-o singură cu boala ei. Decât să fiu şi eu ca majoritatea femeilor de pe lumea asta, care-şi construiesc o relaţie ca de cuplu numai ca să aibă garanţia companiei la bătrâneţe, mai bine mor, zău aşa. Există multe case bântuite de fantome unde femei bărbătoase trăiesc împreună cu fetişcane anemice şi îngreţoşător de fidele. În aşa case, ciupercile sentimentelor cresc în igrasie, iar cuplurile de femei trăiesc hrănindu-se cu ele. Afecţiunea construieşte peste tot pânze de păianjen, şi femeile dorm în ele, îmbrăţişate. Dintre cele două, doar femeia bărbătoasă e cea care munceşte, dar

stau amândouă, obraz lângă obraz, socotindu-şi impozitele. Eu, una, n-am de gând să trăiesc într-aşa o poveste cu zâne.

Graţie urâţeniei bătrâneţii masculine, Honda îndeplinea toate cerinţele pentru a deveni beneficiarul hotărârii ei de nestrămutat. Iată un avantaj aparte al bătrâneţii sale, pentru care se rugase şi pe care-l obţinuse.

Pesemne în chip de răzbunare, Keiko îl lua peste picior pentru că adusese cu sine, în geantă, tăbliţa funerară a lui Rie. Iniţial Honda o ţinuse ascunsă, însă când s-a văzut la pat, cu febră de peste treizeci şi nouă de grade, a fost convins că făcuse o pneumonie care-i va fi fatală şi i-a împărtăşit lui Keiko ultimele dorinţe, rugând-o printre altele şi să ducă înapoi în Japonia tăbliţa funerară a

soţiei.

— Dragostea ta e din cele mai macabre, i-a spus Keiko, tăios. Pe soţia ta, care nu voia să meargă în străinătate, ai reuşit s-o aduci cu forţa, sub formă de tăbliţă.

În dimineaţa aceea, când în sfârşit se simţea pe cale de vindecare, lui Honda îi făcea plăcere să vadă cerul limpede şi, în aceeaşi măsură, să audă grosolănia vorbelor lui Keiko.

Nu-şi dădea seama exact, nici după cuvintele tăioase ale lui Keiko, de ce anume adusese cu sine tăbliţa lui Rie. În sufletul lui rămăsese ceva neclar. Rie îi fusese credincioasă toată viaţa, fără nici o îndoială. Dar acea fidelitate fusese plină de spini, până în cel mai mic ungher. Rie, femeia stearpă, îi era mereu alături şi-i împărtăşea

vizibil sentimentul de nemulţumire faţă de viaţă. Nefericirea lui devenea şi a ei, iar în rarele momente când el îi arăta dragoste şi blândeţe, ea citea imediat ce se afla în spatele gesturilor. În vremurile acelea până şi ţăranii îşi duceau nevestele în străinătate, iar pentru Honda, om înstărit, o excursie în doi nu era un efort financiar deosebit. Cu toate acestea, Rie se opusese întotdeauna cu încăpăţânare, uneori chiar ţipând la el, când devenea prea insistent:

— Ce treabă am eu cu Parisul, Londra sau Veneţia? Ce crezi c-ai putea să-mi arăţi dacă mă târăşti prin locurile alea, pe mine, o femeie bătrână?

Dacă ar fi fost tânăr, lui Honda i s-ar fi părut că Rie îşi bate joc de dovezile lui de dragoste; acum însă nu mai ştia să spună

dacă dorinţa lui de a o lua cu sine era manifestarea afecţiunii lui faţă de ea, sau altceva. Rie se obişnuise să privească cu neîncredere gesturile drăgăstoase ale soţului, iar el, la rândul său, ajunsese să capete acelaşi obicei. Poate că planurile lui de călătorie împreună cu soţia care nu s-ar fi bucurat erau expresia dorinţei lui de a fi în rând cu toţi bărbaţii de pe lumea asta. Poate că, transformând lucrurile în ce nu erau, văzând refuzul soţiei ca pe o modestie respectuoasă şi răceala ca pe o înflăcărare ascunsă, căuta să găsească un semn al propriei lui bunăvoinţe faţă de ea. Poate că, în plus, Honda voia ca această călătorie să fie ceremonia de trecere spre altă vârstă. Însă Rie a înţeles imediat adevărata motivaţie, vulgară, aflată în spatele purtării

lui binevoitoare. S-a împotrivit, pretextând boala, dar între timp simptomele bolii invocate chiar au apărut şi s-au agravat. Rie a reuşit să se cufunde în suferinţă, iar ideea unei călătorii a ieşit din discuţie.

Faptul că-i luase cu sine tăbliţa funerară era semnul admiraţiei lui pentru cinstea soţiei defuncte. Dacă Rie l-ar fi văzut strecurând tăbliţa în bagaj (lucru imposibil, bineînţeles), probabil că ar fi râs de el. Dar acum Honda putea să-şi manifeste afecţiunea în orice fel dorea, chiar şi vulgar. Cea care-i permitea acest lucru era chiar noua Rie, aşa cum şi-o imagina el.

A doua noapte după întoarcerea lor la Roma, ca o recompensă pentru îngrijirile pe care i le acordase lui Honda la Veneţia, Keiko a adus în apartamentul lor de la

hotelul Excelsior o tânără siciliană pe care abia o întâlnise pe Via Veneto, chiar lângă hotel, şi toată noaptea s-au îmbrăţişat, de faţă cu Honda.

Mai târziu Keiko i-a spus:

— În seara aia ai avut o tuse minunată. Probabil că încă nu-ţi trecuse răceala. Toată noaptea ai tuşit cât se poate de ciudat. Îţi ascultam tusea de om bătrân, în timp ce mângâiam trupul ca de marmură al acelei fete, în întunericul patului de alături, şi mi se părea extraordinar. A fost un acompaniament mai potrivit ca orice fel de muzică. Aveam senzaţia că făceam ceva, nici nu ştiu ce, într-un mormânt frumos, de lux.

— Ascultai scheletul tuşind.

— Chiar aşa. Stăteam între viaţă şi moarte, ca un mijlocitor. Dar nu-ţi cer să-mi

spui că nu te-ai distrat, la rândul tău, a spus Keiko.

Nu-i scăpase faptul că şi el, la un moment dat, atinsese piciorul fetei.

În timpul călătoriei Keiko îl învăţase să joace cărţi. După ce s-au întors în ţară, l-a invitat odată să se alăture grupului ei de canastă. În sufragerie fuseseră aduse patru mese de joc şi cei şaisprezece invitaţi, după ce şi-au terminat prânzul, s-au aşezat câte patru la fiecare masă.

La masa lui Honda se aflau Keiko şi două rusoaice Albe. Una trebuie să fi avut şi ea în jur de şaptezeci şi şase de ani, ca Honda, iar cealaltă era o femeie corpolentă de vreo cincizeci de ani.

Honda nu înţelegea de ce Keiko, mare iubitoare de tinere, preferase compania unor

oameni în vârstă, în acea după-amiază ploioasă şi tristă. În afară de el, singurii bărbaţi prezenţi erau un fost om de afaceri, acum pensionat, şi un profesor bătrân de aranjamente florale.

Cele două rusoaice veniseră în Japonia cu zeci de ani în urmă, dar Honda a constatat cu groază că nu erau în stare să se exprime decât zgomotos, într-o japoneză vulgară. Imediat ce s-au aşezat la masa de joc, după prânz, şi-au scos rujurile ca să-şi refacă machiajul.

După moartea soţilor, tot membri ai Grupării Albe, cele două rusoaice au continuat să conducă afacerea de familie, o fabrică de cosmetice străine. Erau zgârcite, dar nu pregetau să cheltuiască pentru îngrijirea propriilor trupuri. Odată merseseră

în călătorie la Osaka şi acolo le lovise o diaree puternică; pentru a evita jena şi deranjul nenumăratelor drumuri până la toaletă şi înapoi într-un avion plin cu pasageri, au închiriat un charter doar pentru ele, iar la sosirea la Tokyo au mers direct la un spital discret.

Galina, rusoaica bătrână cu părul alb vopsit castaniu, purta o rochie turcoaz şi pe deasupra ei un cardigan cu paiete, iar la gât avea un colier cu nişte perle nepotrivit de mari. Era adusă de spate, dar degetele care aplicau rujul, în timp ce ochii supravegheau mişcarea în oglinjoara pudrierei, erau atât de puternice, încât buza de jos, plină de riduri, aproape că i se trăsese într-o parte. Era un adversar de temut la masa de canastă.

Subiectul ei favorit era moartea, cu care îi

speria pe toţi. Acesta era ultimul ei joc de canastă, la următorul va fi moartă, spunea, aşteptând proteste puternice din partea audienţei.

Pe masa de fabricaţie italiană, cu blat în marchetărie, cărţile de joc creau un tipar elaborat, iar peste suprafaţa lor lăcuită plutea sclipirea ostentativă a inelului cu ochi-de-tigru de pe degetul bătrânei. Din când în când bătea nervos în tăblia mesei cu degetele ridate şi albe ca burta unui rechin eşuat, cu unghii vopsite în roşu aprins.

Cu gesturi de profesionist, Keiko a amestecat cele două pachete de cărţi, răsfirându-le cu degetele ca pe un evantai. După ce a împărţit câte unsprezece fiecărui jucător, a pus restul în teanc pe masă, cu faţa în jos, cu excepţia primei cărţi, pe care

a întors-o cu faţa în sus şi a pus-o alături. Era un trei de romb, de un roşu proaspăt, nebunesc. Preţ de o clipă, Honda a văzut în faţa ochilor trei aluniţe mânjite de sânge.

De la celelalte mese deja se auzeau zgomotele specifice jocului de cărţi: râsete în cascadă, oftaturi, exclamaţii de uimire. Se aflau pe un tărâm unde puteau da frâu liber chicotelilor, neliniştilor, spaimelor şi suspiciunilor de om bătrân. Un fel de grădină zoologică a sentimentelor umane, la ceas de seară, unde, din fiecare cuşcă sau colivie, răsunau ţipete şi râsete.

— E rândul tău!

— Încă nu.

— N-are nimeni canastă?

— O să săriţi la mine dacă mă etalez prea repede.

— Doamna dansează foarte bine. Se pricepe şi la go-go.

— Eu n-am fost niciodată la un club de go-go.

— Eu m-am dus, o dată. Era ca la nebuni. Dacă vezi un dans african, să ştii că la fel e.

— Mie-mi place tangoul.

— Erau frumoase dansurile, în tinereţea mea.

— Da, valsul sau tangoul…

— Dansurile de pe vremuri erau cu adevărat elegante. Astea noi sunt de groază. Şi bărbaţii, şi femeile se îmbracă la fel. Iar culorile… zici că-s curcubete.

— Curcubete?

— Nu aşa-i zice? Sus pe cer, cu toate culorile.

— Curcubeu, vrei să spui.

— Da, pardon. Şi bărbaţii, şi femeile, totuna, se îmbracă în toate culorile.

— Curcubeul măcar e frumos.

— Dacă o ţin tot aşa, şi curcubeiele au să devină animale. Animale-curcubeu.

— Animale-curcubeu…

— Of, eu, una, nu mai am mult. Tare aş vrea să-mi mai iasă o canastă, până mă duc. Atât îmi mai doresc. Doamnă Hisamatsu, e ultimul meu joc de canastă.

— Galina, iarăşi începi. Te-am rugat să nu mai vorbeşti aşa.

Discuţia stranie l-a făcut pe Honda, căruia nu-i intrau cărţile nici în ruptul capului, să-şi amintească de felul în care se trezea el, în fiecare dimineaţă.

De când trecuse de şaptezeci de ani, primul lucru pe care-l vedea când deschidea

ochii, dimineaţa, era chipul morţii. Simţea venirea zorilor din lumina slabă ce pătrundea prin ferestruicile de hârtie albă ale uşilor glisante şi era trezit de apăsarea flegmei, acumulată peste noapte în făgaşul roşu al gâtlejului, densă şi capricioasă. Într-o bună zi, cineva avea să-i facă serviciul de a i-o scoate de acolo, mânuind cu grijă o pereche de beţişoare cu vată în vârf.

Prima care-i dădea de veste că încă mai era viu, dimineaţa, era flegma din gât, groasă ca o moluscă. Pentru că încă mai trăia, simţea şi spaima morţii care avea să vină. I-o anunţa aceeaşi flegmă.

După trezire, Honda prinsese obiceiul să mai petreacă o vreme în aşternut, cufundat în vise. Stătea şi le rumega pe îndelete, aidoma unei vite. Visele sale erau vesele şi

luminoase şi abundau în sentimentul bucuriei de a trăi. Avea tot mai frecvent vise situate în copilărie sau adolescenţă. Odată, în vis, a simţit din nou gustul clătitelor pe care i le făcuse mama sa, încă tânără, într-o zi cu ninsoare.

De ce se încăpăţâna oare să-i rămână în memorie un asemenea episod nesemnificativ? Dacă stătea să se gândească, timp de o jumătate de secol, şi-l amintise de câteva sute de ori. Nu reuşea să-şi explice persistenţa unui episod atât de şters.

Casa fusese reconstruită de multe ori şi vechea sufragerie dispăruse între timp. Era probabil într-o sâmbătă. Honda, în clasa a cincea gimnazială la Gakushūin[9], se întorcea acasă, după ce fusese, împreună cu un

coleg, în vizită la unul dintre profesorii care locuiau în campus. Mergea prin ninsoarea deasă, fără umbrelă şi înfometat.

9 Şcoală frecventată de copiii aristocraţilor japonezi, în Era Meiji (1868-1912).

Întotdeauna intra în casă prin mica uşă de serviciu, dar în ziua aceea mersese în grădină să privească zăpada aşternută. Rogojinile înfăşurate în jurul trunchiurilor pinilor erau albe de zăpadă. Lampioanele de piatră purtau pălării ca din mătase albă. A traversat grădina, cu paşii scârţâindu-i pe zăpadă. De la distanţă, prin fereastra glisantă deschisă în partea de jos, a zărit poalele kimonoului mamei sale mişcându-se prin sufragerie, şi inima i-a tresărit.

— Te-ai întors? Trebuie să-ţi fie foame. Scutură-te bine de zăpadă înainte să intri, i-a

spus mama, strângându-şi înfrigurată pepţii kimonoului.

Honda şi-a scos paltonul şi s-a strecurat sub *kotatsu*[10]. Mama lui, cu gândurile parcă în altă parte, a suflat să aţâţe jăraticul din *hibachi*[11] şi, în timp ce scotea un fir de păr căzut în cenuşă, i-a spus, între două sufluri:

[10] Măsuţă joasă pusă peste o sursă de căldură şi acoperită cu o cuvertură groasă cu poale lungi.

[11] Vas umplut cu jăratic, folosit ca sursă de căldură.

— Aşteaptă puţin. Îţi fac ceva bun.

Apoi a pus pe jăratic o tigaie mică, a uns-o cu un ghemotoc de hârtie de ziar îmbibat în ulei şi a turnat rapid compoziţia lăptoasă pe care o făcuse aşteptându-l pe el să se întoarcă acasă, formând cu îndemânare cercuri pe suprafaţa încinsă a tigăii.

Honda îşi amintea din când în când în vis

gustul nemaipomenit al clătitelor groase de atunci, sublimul amestec de miere şi unt topit pe care-l mâncase încălzindu-se sub *kotatsu*, întors acasă în acea zi cu ninsoare. Niciodată în viaţa lui n-a mai întâlnit ceva atât de gustos.

Dar de ce oare nişte amănunte atât de neînsemnate deveniseră plămădeala viselor sale, timp de o viaţă? Cu siguranţă că bunătatea mamei, de obicei atât de severă, sporise gustul minunat al clătitelor. Amintirea mai cuprindea şi o anumită tristeţe: profilul mamei suflând în cărbunii aprinşi, în acea încăpere întunecoasă chiar şi sub reflexia zăpezii, sufrageria în care, din austeritate, nu se mai aprindea focul după prânz. Când sufla, lumina slabă a jăraticului i se reflecta, roşiatică, pe obraji, învăluiţi

apoi în umbră, când îşi trăgea răsuflarea; sentimentele tânărului, în acel joc de lumini şi umbre… Poate că în gesturile mamei şi în rara dovadă de blândeţe se mai ghicea şi suferinţa pe care o purtase întreaga viaţă ascunsă în suflet, fără a o dezvălui vreodată. Poate că suferinţa mamei i se arătase lui Honda brusc şi limpede, în gustul minunat al clătitelor, pe care doar un tânăr inocent era capabil să-l simtă, cuprins de bucuria dragostei materne.

De atunci trecuseră însă şaizeci de ani, ca o clipă fugară. În sufletul lui Honda s-a iscat un sentiment care l-a făcut să uite de bătrâneţe, o senzaţie de bine, ca şi cum şi-ar fi îngropat chipul la sânul mamei.

Ceva a supravieţuit timp de şaizeci de ani, sub forma gustului unor clătite groase dintr-

o zi cu ninsoare, pentru a-i rămâne în amintire, dar nu sub forma conştiinţei, ci a unei senzaţii îndepărate de bucurie, ca un foc în noapte, ce sparge întunericul.

Honda simţea că nimic nu se petrecuse cu el, de atunci, când avea şaisprezece ani, şi până acum, la şaptezeci şi şase. Trecuse doar o clipă, atât cât îi trebuie unui copil care joacă şotron să sară dintr-un pătrat în altul.

Între timp, văzând de atâtea ori împlinindu-se în realitate visele pe care Kiyoaki le descria migălos în jurnalul său, ajunsese să fie convins de superioritatea viselor faţă de viaţă, dar nu şi-ar fi închipuit că propria-i viaţă avea să fie atât de asaltată de vise. Simţea o bucurie stranie că visele îi inundau viaţa, asemenea viiturilor care

cotropeau câmpurile de orez thailandeze, dar, în comparaţie cu bogăţia viselor lui Kiyoaki, ale sale erau doar simple evocări nostalgice ale trecutului ce nu se mai întoarce. Tânărul care nu avea vise devenise doar un bătrân care visa, fără legătură cu puterea de imaginaţie sau cu simbolurile.

Luase obiceiul de a lâncezi îndelung în aşternut, furat de plăcerea viselor, dar şi de teama durerilor de oase pe care le simţea în tot trupul, când se ridica din pat. Nici nu uita bine durerea de şold aproape de nesuportat de ieri, că se trezea azi cu dureri în umeri şi coaste. Afla unde-l durea abia când se ridica din aşternut. Cât stătea întins, pradă ultimelor rămăşite reci ale viselor, îşi închipuia că va urma o zi fără nimic interesant, iar trupul îşi pierdea din puteri şi

oasele scârţâiau.

I se părea un efort chiar şi să întindă mâna până la interfonul pe care-l instalase cu vreo cinci-şase ani în urmă, detestând faptul că avea să audă vocea stridentă a menajerei, urându-i bună dimineaţa.

După moartea soţiei, luase în gazdă un student la Drept, dar curând începuse să-l deranjeze prezenţa acestuia; păstrase până la urmă în casa lui mare şi goală numai două slujnice şi o menajeră. În plus, acestea se schimbau des. Având permanent de luptat cu mojicia slujnicelor şi cu aroganţa menajerelor, Honda a înţeles curând că sentimentele şi percepţiile lui erau incompatibile cu purtarea şi modul de a vorbi ale femeilor din vremurile prezente. Oricât de mult îşi dădeau silinţa la treburi,

nervii lui Honda erau agresaţi de expresiile la modă pe care acestea le foloseau nonşalant, ca „relativ“ sau „de mirare“, de obiceiul lor de a deschide uşile glisante stând în picioare[12], de faptul că râdeau zgomotos fără a-şi acoperi gura cu mâna, că foloseau greşit limbajul protocolar, sau că bârfeau despre cutare sau cutare actor de la televizor. Honda ura toate aceste manifestări, iar când incapacitatea lui de a le controla îl făcea uneori să protesteze, slujnicele îl lăsau baltă a doua zi. Dacă se plângea cumva maseuzei bătrâne pe care o chema aproape în fiecare seară şi care nu-şi ţinea gura, a doua zi avea parte de o furtună în propria-i casă. Maseuza, la rândul ei, pretindea să fie numită „doamnă“, cum era la modă, iar dacă nu era strigată aşa se

făcea că nu aude. Honda o detesta, dar avea încredere în priceperea ei şi nu voia să-şi caute altă maseuză.

12 În mod tradiţional, eticheta cere ca o femeie, atunci când intră într-o cameră în stil japonez, să deschidă uşile glisante încet, stând în genunchi.

Nimeni nu se ostenea prea tare să-i facă curat prin casă. Oricât le-ar fi rugat pe slujnice, era praf de un deget pe rafturile din camera de primire. I-o spusese până şi profesoara de aranjamente florale, care venea o dată pe săptămână să-i schimbe buchetele de prin casă.

Slujnicele îi aduceau în bucătărie pe băieţii veniţi să livreze diverse şi-i serveau cu ceai şi prăjituri. Alcoolul de import, scump şi greu de găsit, se împuţina văzând cu ochii, băut nu se ştie de cine, iar

câteodată, din fundul holului întunecos, răsuna câte un val de râsete smintite.

Dimineaţa, salutul menajerei la interfon îi ardea urechile ca un fier înroşit în foc; îl obosea până şi ideea de a cere micul dejun; iar apoi, lipăitul picioarelor desculţe ale celor două slujnice, venite să deschidă obloanele, îl călca pe nervi. Boilerul de la baie se strica mereu, iar tubul de pastă de pastă de dinţi, chiar stors până la ultima picătură, nu era înlocuit decât la cererea lui expresă. Menajera avea grijă să-i ducă hainele la curăţat, ceea ce Honda afla simţind pe ceafă frecuşul vreunei etichete uitate de la spălătorie. Pantofii i se lustruiau, dar nisipul adunat înăuntru era păstrat cu sfinţenie. Închizătoarea umbrelei rămăsese aşa, stricată, de nu ştiu când. Toate lucrurile

astea erau de neînchipuit pe vremea când trăia Rie. Acum, la cea mai mică stricăciune, la cel mai mic semn de uzură, orice lucru era aruncat. Honda se certa mereu cu menajera pe tema asta.

— Păi, domnule, chiar dacă dumneavoastră îmi spuneţi să-l duc la reparat, n-am unde să-l duc, pentru că nimeni nu repară aşa ceva.

— Şi atunci îl arunci?

— Ce altceva aş putea face? N-are cine ştie ce valoare.

— Nu e vorba că-i scump sau ieftin!

Dacă Honda ridica vocea, fără să-şi dea seama, în ochii menajerei imediat sclipea dispreţul faţă de zgârcenia lui.

Toate aceste lucruri îl îndemnau să caute tot mai mult tovărăşia lui Keiko.

Când nu-şi petrecea vremea cu jocul de canastă, pe Keiko începuse s-o preocupe studiul culturii japoneze. Era, într-un fel, noua ei pasiune pentru exotism. A mers pentru prima oară în viaţă la un spectacol de teatru *Kabuki*[13], unde a rămas entuziasmată de jocul mediocru al unor actori şi i-a lăudat mult, asemuindu-i unor actori francezi celebri. A început să înveţe pe de rost fragmente de piese *N*ō[14] şi să facă turul templelor, în căutarea artei budiste ezoterice.

13 Formă de dramă clasică, creată la începutul secolului al XVII-lea, cu subiecte populare, caracterizată prin gesturi foarte stilizate, mimică, muzică şi dans.

14 Formă de teatru tradiţional, creată în secolul al XIV-lea, ce constă din fragmente recitative, acompaniament muzical şi dans.

Îl ruga mereu pe Honda s-o însoţească

la un templu sau altul, iar el, odată, fusese cât pe ce să-i propună o vizită la Templul Gesshū, dar s-a abţinut în ultima clipă. Acolo nu se cădea să meargă pentru distracţie.

În cei cincizeci şi şase de ani care se scurseseră, Honda n-o vizitase pe Satoko, ajunsă Stareţa templului, şi nici nu îi scrisese vreodată. Ştia doar din auzite că e bine, sănătoasă. În timpul războiului şi după, vrusese de câteva ori să o revadă şi să reia legătura, dar reţinerile din adâncul inimii fuseseră mai puternice şi îl determinaseră să păstreze tăcerea.

Asta nu însemna că uitase cumva de Gesshū. Odată cu trecerea timpului, în sufletul său templul căpătase o valoare aparte şi ajunsese să-şi închipuie că ar fi

comis o impietate dacă pătrundea în sălaşul sfânt al lui Satoko, apropiindu-se de ea în virtutea unor amintiri de odinioară. Apoi, pe măsură ce anii treceau, îi era tot mai teamă de înfăţişarea lui Satoko, probabil necruţată nici ea de timp. Auzise de la Tadeshina, când o întâlnise în zona distrusă de bombardamente din Shibuya, că Satoko era tot mai frumoasă, aşa cum apa de izvor e tot mai limpede. El însuşi putea să-şi imagineze frumuseţea călugăriţei ce înainta în vârstă, ruptă de dorinţele lumeşti. Ba chiar auzise recent pe cineva din Ōsaka povestind copleşit de admiraţie despre frumuseţea lui Satoko. Cu toate acestea, îi era frică. Îi era frică să vadă rămăşiţele unei frumuseţi trecute şi-i era frică să vadă frumuseţea prezentă. Desigur, Satoko atinsese deja un

nivel de iluminare superior, la care Honda nu putea accede. Dacă ar fi vizitat-o, aşa bătrân cum era, n-ar fi provocat nici cel mai mic val pe lacul serenităţii ei. Pe ea n-o mai puteau ataca amintirile. Şi totuşi, când şi-o imagina învăluită în veşmântul ei indigo, ca o platoşă care o proteja de amintiri, şi când o privea prin ochii lui Kiyoaki cel răposat, simţea cum încolţea încă o sământă a deznădejdii.

Pe de altă parte, îl apăsa faptul că, dacă ar fi vizitat-o, ar fi făcut-o ca un reprezentant al lui Kiyoaki, purtător al amintirilor acestuia.

„E păcatul nostru, al meu şi al lui Kiyo. Al nimănui altcuiva." Cuvintele pe care ea le murmurase în maşină, când se întorceau de la Kamakura, îi răsunau în urechi şi

astăzi, deşi de atunci trecuseră cincizeci şi şase de ani. Dacă s-ar fi întâlnit, probabil că Satoko ar fi depănat asemenea amintiri cu un surâs detaşat, dar pentru el era un chin să bată atâta drum. Bătrân, tot mai urât şi tot mai afundat în păcat, îi era din ce în ce mai greu s-o întâlnească.

Pe măsură ce anii treceau, amintirile despre Templul Gesshū în sine, învăluit în acea zăpadă de primăvară, se îndepărtau şi ele pas cu pas, odată cu amintirile despre Satoko. Se îndepărtau, dar nu pentru că inima lui era mai distantă; în sforţările lui de a-şi aminti, îşi închipuia templul aşezat pe un pisc acoperit de zăpada albă, aidoma templelor din munţii Himalaya, dar frumuseţea devenise rigoare iar blândeţea, asprime. Un templu al lunii, în liniştea de la

capătul pământului, împodobit cu un singur punct de culoare – violaceul straielor lui Satoko, pe care vârsta o făcea tot mai frumoasă. Din străfundul gândurilor şi al conştiinţei, templu trimitea o rază îngheţată. Honda ştia că, în ziua de azi, putea ajunge acolo în doar câteva ore, cu avionul sau cu trenul de mare viteză. Şi totuşi, pentru el, Templul Gesshū nu era un loc unde omul de rând putea merge, ci mai degrabă o rază firavă de lună ce pătrundea printr-o crăpătură, de pe tărâmul întunecat al propriei sale conştiinţe.

Certitudinea faptului că Satoko se afla acolo îi transmitea convingerea că ea va rămâne acolo de-a pururi, nemuritoare. Iar dacă el rămânea etern, prin conştiinţă, atunci Satoko, pe care o privea din iadul său, se

afla la o distanţă infinită deasupra. Dacă o întâlnea, ea avea să-i descopere iadul, fără doar şi poate. Iadul său etern, plin de neajunsuri şi teroare, şi veşnicia lui Satoko, în ceruri, stăteau întotdeauna faţă-n faţă, ca talerele unei balanţe. Iar dacă era aşa, n-avea nevoie să se grăbească: putea la fel de bine s-o întâlnească pe Satoko şi peste trei veacuri, chiar şi peste un mileniu.

Honda tot inventa pretexte şi, pe negândite, toate motivele de pe lumea asta deveniseră o scuză bună să nu meargă la Templul Gesshū. Refuza inconştient, ca un om ce respinge frumuseţea care aduce cu sine distrugerea certă. Încăpăţânarea lui de a nu merge acolo era mai mult decât tergiversare: în adâncul inimii, ştia că nu poate merge şi considera acest lucru cea mai

mare greutate din viaţa lui. Ba mai mult, dacă se forţa şi pleca spre templu, oare n-avea acesta să se îndepărteze tot mai mult şi să dispară într-o clipă, înghiţit de ceţuri?

Lăsând la o parte consideraţiile legate de eternitatea conştiinţei, în zilele în care simţea cum îşi pierde puterea trupească îşi spunea că a sosit vremea să meargă la Templul Gesshū. Cu puţin înainte de a muri, probabil că avea să ajungă acolo şi să o întâlnească pe Satoko. Pentru Kiyoaki, ea fusese femeia pe care trebuia s-o întâlnească, fie şi cu preţul vieţii, iar Honda, care fusese martorul acelei necesităţi neîmplinite, simţea că tânărul Kiyoaki, strigându-l din neguri îndepărtate, îi interzicea să meargă la ea, câtă vreme nu era cu preţul vieţii. Dacă era s-o întâlnească

prin moarte, avea s-o întâlnească sigur. Poate că Satoko, în taină, ştia când avea să fie şi aştepta să vină acel ceas. Când stătea şi se gândea aşa, Honda îşi simţea sufletul bătrân cuprins de amintiri nespus de dulci… Ar fi fost de neconceput s-o ia cu sine într-un asemenea loc şi pe Keiko.

Era foarte greu de spus dacă ea înţelegea într-adevăr cultura japoneză, dar Honda îi admira, într-un fel, setea de cunoaştere – chiar dacă umbla doar cu jumătăţi de măsură – şi faptul că nu-şi dădea aere. Când făcuse turul templelor din Kyōto, întocmai ca o nevastă de artist aflată la prima vizită în Japonia şi cu mintea doldora de idei preconcepute, Keiko fusese profund mişcată de tot felul de lucruri pentru care japonezii obişnuiţi şi-au pierdut de mult interesul. Fără

să le înţeleagă foarte bine, le strânsese pe toate ca pe ceva de preţ, într-un buchet frumos. Era la fel de fascinată de propria-i ţară ca şi de Polul Sud. Când îi ieşea în cale o grădină *zen*, cu pietre, se aşeza pe jos s-o privească, cu acelaşi aer stângaci al unei vizitatoare străine, îmbrăcată cu ciorapi de damă. Toată viaţa ea nu folosise decât scaunele occidentale.

Cu toate acestea, setea ei de cunoaştere era puternică; începuse să-şi exprime opiniile personale despre cultura japoneză – fie că era vorba de artă, de literatură sau de teatru –, chiar dacă, uneori, mai omitea câte un detaliu pe ici, pe colo.

De mult îi făcea mare plăcere să organizeze dineuri, la care invita câte un ambasador străin, iar acum ajunsese să le

ţină prelegeri, cu mândrie, despre cultura ţării sale. Cei care o cunoşteau de multă vreme nici n-ar fi visat s-o audă vreodată vorbind despre desenele cu foiţă aurită de pe panourile glisante ale templelor.

Honda o avertizase odată despre inutilitatea unor asemenea relaţii cu diplomaţii:

— Oamenii ăştia nu ştiu ce e recunoştinţa. Sunt doar în trecere şi, odată ajunşi la postul următor, nici nu se mai gândesc la cel de unde au plecat. La ce-ţi serveşte să-ţi petreci timpul cu ei?

— E mai uşor să ai o relaţie cu oameni care vin şi pleacă. Atunci când întâlneşti un japonez, ai obligaţia de a păstra relaţia şi peste zece ani, iar aici, nu. E mai interesant să vezi mereu feţe noi.

Deşi vorbea aşa, în naivitatea ei Keiko se considera o persoană cu contribuţii importante în propagarea culturii japoneze. Imediat ce învăţa un nou dans Nō, îl prezenta oaspeţilor străini pe care-i invitase la cină. Prindea curaj ştiind că nici unul dintre ei n-avea să-i remarce micile greşeli.

Însă, oricât şi-ar fi şlefuit cunoştinţele, Keiko nu reuşea să atingă profunzimile întunecate ale rădăcinilor Japoniei. Nu avea nici cea mai mică tangenţă cu izvoarele acelui sânge înfierbântat care-i tulburase sufletul lui Isao Iinuma. Ironic, Honda asemuia „cultura“ ei cu un semipreparat congelat luat de la magazin.

În grupul diplomaţilor care o frecventau pe Keiko, Honda trecea drept prietenul ei foarte apropiat, fiind invitat şi el, împreună

cu ea, la dineurile ambasadelor. Odată, la una dintre ambasade, Honda şi-a ieşit din fire văzând că toţi chelnerii japonezi fuseseră puşi să se îmbrace în *hakama*[15] cu blazon.

15 Îmbrăcăminte tradiţională, asemănătoare unei fuste-pantalon, purtată de bărbaţi la ceremonii.

— Parcă i-au scos la expoziţie pe băştinaşi! E o insultă pentru oaspeţii japonezi!

— Mie nu mi se pare aşa. Bărbaţii japonezi sunt mai impunători când sunt îmbrăcaţi în *hakama*. Prin comparaţie, fracul tău mă lasă rece.

Lui Keiko i se potrivea bine tristeţea strălucitoare a recepţiilor oferite de ambasade, cu freamătul invitaţilor îndreptându-se către sala de recepţii, cu

florile de pe mese aruncând umbre adânci printre sfeşnicele de argint şi cu ploaia măruntă de vară ce cădea dincolo de ferestre. Pe buze nu-i apărea nici o clipă acel zâmbet nesincer, atât de obişnuit printre femeile japoneze. Îşi ţinea spatele la fel de drept ca în tinereţe şi împrumutase vocea aspră şi patetică a doamnelor de viţă nobilă de altădată. Înconjurată de ambasadorii ale căror chipuri trădau oboseala pe sub masca veseliei şi de consilierii cu expresie sobră şi sânge-rece, părea singura care trăieşte cu adevărat.

Ştiind că urmau să aibă locuri separate la masă, Keiko i-a şoptit încet, în timp ce se îndreptau împreună cu ceilalţi către sala de recepţii:

— Tocmai am învăţat cântul Nō

Hagoromo, „Veşmintele de înger“, dar eu n-am fost niciodată la Miho şi n-am văzut pădurea de pini. Sunt atâtea locuri în Japonia pe care nu le-am vizitat, încât mi-e şi ruşine. N-ai vrea să mergem împreună într-o excursie de două-trei zile?

— Sigur, putem merge oricând. Eu tocmai am vizitat munţii Nihondaira, dar chiar mă gândeam că m-aş mai duce să mă plimb pe acolo. Te însoţesc cu plăcere, i-a răspuns Honda, chinuit de gulerul tare al cămăşii de la costumul de gală.

8

Dialogul celor doi pescari de la începutul cântului *Hagoromo* este bine cunoscut: „Vâslaşii strigă şi mână barcazul pe Canalul Miho, învolburat şi bătut de vânturi“. *Waki*, personajul secundar, este un pescar pe nume Hakuryō. Când îşi face apariţia pe scenă, observă veşmântul de mătase fină ce atârnă de pinii din fundal şi se gândeşte să-l ducă acasă. Apare însă *shite* – personajul principal, îngerul, care îl strigă şi-l roagă să-i înapoieze veşmântul. Cu toate rugăminţile, Hakuryō rămâne însă neînduplecat iar îngerul cade pradă deznădejdii, pentru că nu se va mai putea

întoarce în ceruri.

„Hakuryō ţine cu putere de veşmânt. Îngerul, neputincios, plânge, iar lacrimile-i cad ca roua prin pletele bogate. Podoaba de flori i se veştejeşte şi cele cinci semne ale decăderii încep să apară.“

În trenul expres de la Tokyo, Keiko s-a pornit să recite începutul cântului, pe care tocmai îl învăţase.

— Dar care sunt cele cinci semne ale decăderii îngerului? l-a întrebat pe Honda, mânată de o curiozitate sinceră.

După ce avusese visul cu îngerii, Honda cercetase mai multe lucrări budiste, aşa că i-a fost uşor să răspundă:

— Cele cinci semne ale decăderii unui înger apar când viaţa lui se apropie de sfârşit, dar în ce anume constau diferă uşor

de la sursă la sursă. De exemplu, în volumul al douăzeci şi patrulea din *Ekottara Āgama*, se spune că „sunt treizeci şi trei de îngeri şi un arhanghel, iar semnele morţii le apar pe trupuri în număr de cinci: cununile de flori de pe frunţi li se ofilesc, veşmintele li se ponosesc, de la subsuori le curge sudoare, nu se mai bucură de sine iar prinţesele îi părăsesc“. Pe de altă parte, în volumul al cincilea din *Viaţa lui Buddha*, se spune că „sunt cinci semne care arată că viaţa unui înger a ajuns în mod firesc la sfârşit: cununa de flori de pe cap i se usucă, transpiră la subsuori, hainele i se zdrenţuiesc, lumina trupului i se stinge şi nu se mai bucură de sine“. În ultimul volum din sutra *Mahāmāyā*, se spune: „Atunci, în Ceruri, Māyā a văzut cele cinci semne ale

decăderii sale: cununa i s-a ofilit, subsuorile i-au mustit de sudoare, aura i s-a stins, ochii au început să-i clipească fără voia ei şi nu s-a mai simţit mulţumită de sine“. Până aici descrierile au fost asemănătoare, dar în *Abhidharma Mahāvibhāsā Sāstra*, volumul şaptezeci, sunt menţionate şi explicate în detaliu cinci semne majore şi cinci semne minore. Mai întâi, să vedem semnele minore: atunci când un înger pluteşte în aer, ca într-un dans, produce şi o muzică neasemuit de frumoasă, pe care nici un om şi nici un instrument n-o pot imita; însă când moartea se apropie, muzica se stinge, iar vocea lui frumoasă se aspreşte şi se pierde. Apoi, indiferent dacă e zi sau noapte, un înger emite o lumină atât de puternică, încât nu se produce nici o umbră, dar când moartea se

apropie, îşi pierde strălucirea iar trupul îi e înconjurat de o umbră palidă. În al treilea rând, pielea unui înger este fină şi bine unsă, aşa încât, chiar dacă se îmbăiază în ambrozie, pielea lui respinge lichidul, asemenea frunzelor de lotus, dar când moartea se apropie, pielea nu mai respinge apa. În al patrulea rând, un înger nu rămâne niciodată într-un singur loc, ci colindă cerurile ca o roată de foc; o clipă îl vezi aici, dar în clipa următoare e în altă parte. Însă, când moartea se apropie, rămâne ca prizonier într-un singur loc, până la sfârşit. În al cincilea rând, trupul unui înger e puternic şi ochii săi nu clipesc niciodată, dar când moartea se apropie, puterea i se stinge şi clipeşte des.

Cele cinci semne majore se văd astfel:

veşmintele, de obicei imaculate, se ponosesc, florile de pe creştet se ofilesc, subsuorile mustesc de sudoare, trupul emană un miros dezgustător iar îngerul, oriunde s-ar afla, nu-şi mai găseşte liniştea.

Trebuie observat că şi alte lucrări menţionează semnele majore; câtă vreme au apărut doar semnele minore, moartea poate fi păcălită, însă, odată ce semnele majore s-au instalat, sfârşitul e inevitabil.

Întorcându-ne la *Hagoromo*, îngerul deja manifestă unul dintre semnele majore, însă ni se sugerează că-şi va putea reveni, dacă primeşte veşmintele înapoi. Pesemne că Zeami a preferat să sacrifice într-o anumită măsură adevărurile budiste, în numele artei.

Honda îşi amintea cu mare precizie cele cinci semne ale decăderii angelice, aşa cum

le văzuse pe sulul pictat considerat comoară naţională de la templul Kitano din Kyōto. Avea acasă şi o reproducere a acelor imagini. Acum, când o privea, îi transmitea lucruri pe care odinioară le ignorase, ca un cânt rău prevestitor.

Într-o grădină mărginită în partea din spate de zidurile unui frumos pavilion în stil chinezesc, o mulţime de îngeri cântă la ţitere, în timp ce alţii bat în tobe mari. Însă muzica e stinsă, lipsită de vigoare, iar sunetele răzbat ca bâzâitul muştelor într-o după-amiază încinsă de vară. Instrumentele şi-au pierdut puterea şi nu mai vibrează, ca sleite. În partea din faţă a grădinii cu flori, un înger-copil suspină, ştergându-şi ochii cu mâneca veşmântului.

Apariţia morţii i-a surprins pe toţi peste

măsură, iar chipurile lor, de obicei frumoase şi imobile, acum reflectă uimirea.

Şi în interiorul pavilionului sunt îngeri, aşezaţi de parcă tocmai s-ar fi prăbuşit. Alţii îşi răsucesc trupurile şi-şi flutură mânecile uşoare ca voalul, încercând să coboare din aer pe pământ. Îşi întind cu încetineală mâinile unul către celălalt, dar nu se pot atinge. Veşmintele odinioară elegante le sunt murdare şi răspândesc un miros de baltă stătută.

Ce se petrece? A început decăderea. Îngerii sunt ca o ceată de domniţe atinse de molimă, în grădina tropicală a unui palat.

Cununile de flori de pe creştet li s-au ofilit şi trupurile li s-au umplut cu apă pe dinăuntru, până-n gât. Pe nesimţite, peste adunarea de chipuri elegante s-a aşternut

umbra stricăciunii, iar răsuflarea deja le miroase a moarte.

Aceste fiinţe simţitoare care, prin simpla lor existenţă, au atras oamenii pe tărâmul frumuseţii şi al mirajului acum privesc neajutorate cum, într-o clipă, puterile li s-au spulberat în vânt, ca foiţa de aur de pe o statuie. Minunata grădină a devenit ea însăşi o pantă, pe care nisipul de aur al frumuseţii atotputernice şi al plăcerilor a început, fir cu fir, să se scurgă la vale. Libertatea absolută a zborului prin văzduh e ruptă în bucăţi, ca o carne sfâşiată. Umbra e tot mai densă, lumina tot mai firavă. Puterea elegantă se scurge pentru totdeauna din trupuri prin buricele degetelor rafinate. În străfundul trupurilor şi al sufletelor, flacăra ce până adineauri încă mai pâlpâia s-a stins.

Nici podeaua cadrilată, în culori vii, a pavilionului, nici balustradele de un oranj aprins nu şi-au pierdut sclipirea, vestigii ale grandorii goale care a fost şi nu mai e. Ele vor rămâne pe locul lor, chiar şi după ce îngerii vor muri.

Pe sub pletele strălucitoare, îngerii-femei cercetează cu nasurile lor frumoase în stânga şi-n dreapta. Mirosul putrefacţiei a devenit perceptibil. Petale de flori care se îndoaie, ascunse de nori. Putrefacţia azurie care începe să umple văzduhul, în depărtare. Cât vezi cu ochii se întinde o lume în care s-au stins bucuriile ochiului şi ale sufletului…

— De asta-mi place, să ştii! Şi de asta-mi place de tine! Cunoşti foarte multe lucruri, a concluzionat Keiko, atunci când Honda a

terminat de povestit.

Impresiile ei se opreau aici. A scos o sticluţă de Estée Lauder, foarte la modă, i-a deschis capacul şi s-a dat cu parfum după lobul urechilor. Purta o pereche de pantaloni cu un imprimeu care imita pielea de şarpe şi o bluză din acelaşi material, un brâu din piele încins peste şolduri, iar pe cap avea o pălărie de Cordoba, de fabricaţie spaniolă, din fetru negru.

Când s-au întâlnit în faţa Gării Tokyo şi i-a văzut costumaţia, Honda s-a simţit stânjenit, însă ştia că nu poate face remarci pe tema gusturilor vestimentare ale prietenei sale.

Peste 5-6 minute aveau să sosească la Shizuoka. Brusc, lui Honda i-a venit în minte unul dintre semnele decăderii: „a nu se mai

bucura de locul său“. El însuşi nu-şi amintea să se fi bucurat vreodată de locul său în lume, dar iată că trăia – probabil pentru simplul fapt că nu era înger.

Cu sufletul golit de trăiri, şi-a amintit o senzaţie care-l încercase preţ de o clipă, când era în maşină, în drum spre gară. Îi poruncise şoferului să se grăbească, şi din Nishi Kanda o luaseră pe şoseaua expres. Ploaia uşoară, de vară, părea că nu mai conteneşte. Maşina alerga cu 80 de kilometri pe oră printre şiruri de clădiri de bănci şi alte instituţii financiare, noi şi înghesuite, toate mari şi solide, ameninţătoare, parcă întinzându-şi aripile din oţel şi sticlă. „Când am să mor eu, toate astea au să dispară“, şi-a spus Honda, iar gândul i-a trezit mai degrabă un sentiment

de răzbunare plăcută. Cu siguranţă că aşa avea să se întâmple. Era un bătrân uitat de lumea întreagă, dar iată că încă deţinea acea putere supremă a distrugerii. Gândul îi aducea o oarecare mândrie. El nu se temea câtuşi de puţin de cele cinci semne ale decăderii.

9

Honda era acum ghidul lui Keiko, într-un loc pe care-l vizitase de unul singur nu demult, crângul de pini de la Miho. În tovărăşia ei, un gând nu-i dădea pace: pentru a nu-i strica starea de spirit, se temea să-i arate priveliştea cât se poate de obişnuită în care se transformase unul dintre peisajele cele mai frumoase ale Japoniei.

Cu toate că nu era sfârşit de săptămână şi ploua, parcarea spaţioasă de la intrarea crângului de pini era plină cu maşini. Foliile de plastic de pe tarabele prăvăliilor cu suvenire reflectau cerul plumburiu şi greu, dar Keiko n-a părut afectată, chiar şi după

ce coborâseră din maşină şi le zărise de aproape.

— Ce privelişte superbă! Ce loc minunat! Iar aerul miroase frumos. Marea trebuie să fie pe aproape.

În realitate, aerul era saturat de mirosul înecăcios al gazelor de eşapament, iar pinii erau pe jumătate sufocaţi. Honda şi-a recăpătat siguranţa, înţelegând ce aveau să vadă ochii lui Keiko din locul pe care, nu cu mult timp în urmă, îl văzuse doar el cu ochii lui.

În Benares, sfinţenia era mizerie. Mizeria era sfântă. Aşa era India.

Dar în Japonia, sacrul, frumosul, tradiţia, poezia nu fuseseră nicicând atinse de mâini pioase şi în acelaşi timp murdare. Cei care le atingeau spre a le macula şi apoi le ucideau,

strangulându-le, nu erau deloc oameni pioşi, însă cu toţii aveau mâini îngrijite şi bine frecate cu săpun.

Chiar şi în crângul de pini de la Miho, îngerii din tigva goală a poeziei răspundeau dorinţelor de neînchipuit ale oamenilor şi, ca nişte acrobaţi de circ, erau forţaţi să danseze la infinit, unduindu-se şi răsucindu-se de mii şi mii de ori. Cerul îngreunat de nori era brăzdat de urmele lor, înşirate peste tot ca nişte fire de înaltă tensiune, argintii. Până şi în vis, oamenii nu întâlnesc decât semnele decăderii îngerilor.

Trecuse de ora trei. Pancarta cu inscripţia „Parcul Prefectural Nihondaira – Crângul de pini de la Miho“ şi scoarţa aspră şi denivelată a pinilor din vecinătate erau năpădite de muşchi verde. La capătul de sus

al treptelor din piatră ce urcau domol se zăreau câţiva pini care păreau că trimit fulgere pe cer cu crengile lor. Chiar şi cei muribunzi aveau flori pe ici, pe colo, ca nişte mici lampioane verzi. În spatele lor se zărea marea, parcă golită de viaţă.

— Uite marea! a strigat Keiko, entuziasmată.

Honda n-a crezut-o. În vocea ei se simţea ceva din tonul de la petreceri, o măgulire adusă gazdei în vila căreia fusese invitată. Dar şi exagerarea creează plăcere. Acum cel puţin, cei doi nu erau singuri.

În apropiere erau două prăvălii de suveniruri, cu firme pe care scria cu litere mari, roşii, „Coca-Cola“ şi cu rafturile doldora de mărunţişuri. Mai încolo se vedea un panou pentru fotografii amuzante,

cu găuri de băgat capul. Panoul îi reprezenta pe Jirōchō din Shimizu şi O-chō, prietena lui, pe un fundal cu pini, pictaţi în culori de proastă calitate, decolorate de soare. Jirōchō ţinea sub braţ o pălărie din paie pe care-i era scris numele. Era îmbrăcat în straie de călătorie, cu poalele suflecate, cu mănuşi şi jambiere indigo. O-chō purta părul într-un coc triplu. Avea un kimono cu imprimeu galben cu desene maro şi negre, legat cu un brâu de satin negru, şi purta mănuşi de un galben deschis.

Honda a încercat s-o zorească pe Keiko spre crângul de pini, dar ea se oprise fermecată de panoul pentru fotografii şi nu se clintea. Auzise pe undeva numele de Jirōchō, dar nu ştia nimic despre el, nici măcar faptul că fusese un jucător împătimit

de cărţi. După ce Honda i-a dat mai multe detalii, a fost şi mai fascinată de personaj.

O atrăgeau culorile nostalgice ale panoului şi vulgaritatea aproape poetică a unor dorinţe carnale sugerate de desen, pe care ea însăşi, oricât le-ar fi căutat în amintiri, nu le găsea. O prospeţime care-i furase inima. Punctul ei forte era calitatea de a nu avea idei preconcepute. Orice lucru pe care nu-l mai văzuse sau de care nu mai auzise era imediat catalogat drept „tipic japonez“.

Văzând-o că e gata să facă o fotografie cu panoul respectiv, Honda, pe jumătate furios, a repezit-o:

— Gata, nu te mai prosti aşa!

— Ai senzaţia că noi ne mai putem prosti?

Îmbrăcată cu pantalonii cu imprimeu ce

imita pielea de şarpe, Keiko îşi depărtase picioarele şi, cu mâinile în şolduri şi ochii încruntaţi, luase atitudinea unei mame occidentale care-şi ceartă copilul. Se supărase că Honda dispreţuia ceea ce ei i se păruse poetic.

Lumea începuse să se adune, atrasă de cearta lor, aşa că Honda a trebuit să renunţe la discuţie. Şi-a făcut apariţia şi fotograful, alergând cu un trepied şi o bucată de catifea roşie cu dos negru. Dorind să se ferească de ochii oamenilor, Honda s-a dus în spatele panoului şi, fără să-şi dea seama, capul i s-a ivit prin gaura pentru chipuri. Privitorii l-au zărit şi au izbucnit în râs. A început să râdă şi fotograful pirpiriu. Până la urmă Honda a râs şi el, deşi i se părea nepotrivit ca Jirōchō să râdă. După prima fotografie, Keiko l-a

tras puternic de mâneca sacoului şi au schimbat locurile. Spre hazul privitorilor, acum Jirōchō avea chip de femeie, iar O-chō, de bărbat. Pe Honda, care ştia multe despre privitul pe ascuns, îl îmbăta senzaţia nouă de a se fi urcat pe podiumul ghilotinei pentru amuzamentul maselor.

Pentru a prelungi atracţia publicului, fotograful şi-a potrivit obiectivul fără pic de grabă, apoi a strigat:

— Linişte, vă rog!

Ca prin farmec, mulţimea a tăcut.

Honda s-a aplecat şi şi-a băgat faţa cu trăsături severe în gaura pentru capul personajului O-chō, deasupra kimonoului galben. Cu spinarea îndoită şi dosul ieşit în afară, avea aceeaşi poziţie ca atunci când privea pe furiş prin gaura din perete, în

biroul vilei de la Ninooka. Undeva adânc, în spatele acestei scene de joacă umilitoare, s-a produs o schimbare subtilă: deşi ajuns obiectul distracţiei celorlalţi, Honda a avut certitudinea că universul său era legat de actul de a observa. În acel moment, planurile s-au schimbat, iar mulţimea de gură-cască a ajuns să fie cea privită.

Marea era acolo. Era acolo şi pinul din *Hagoromo*, contorsionat şi uriaş, cu trunchiul încins cu funia sacră, *shimenawa*. Panta lină, aşternută cu nisip, care ducea până la el era înţesată de vizitatori. Sub cerul plumburiu, hainele lor de diverse culori aveau toate o tentă sumbră, iar din cauza vântului care le răvăşea părul, toţi păreau nişte pini răsturnaţi, cu crengile putrede. Într-un loc oamenii erau strânşi în

grup, mai încolo erau doar cupluri singuratice, dar peste toţi se simţea apăsarea cerului, ca un ochi imens şi alb. Vizitatorii ajunşi în planul îndepărtat păreau un zid viu căruia nu-i era permis să râdă şi toţi priveau încoace, cu feţe imobile.

Femei îmbrăcate în kimono, cu sacoşe ca de cumpărături pe braţ, bărbaţi de vârstă medie în costume cu croială proastă, băieţi cu cămăşi cadrilate verzi, fete cu picioare groase şi fuste mini, copii, bătrâni… îşi priveau propria moarte, s-a gândit Honda. Păreau că aşteaptă ceva, ceva ce trebuia să fie amuzant până la sublim. Aveau buzele relaxate în surâsuri de om cumsecade şi doar în ochi li se vedea sclipirea sângerie a bestialităţii.

— Gata! a spus fotograful, ridicând şi

mâna în semn că a terminat.

Keiko şi-a tras repede capul din gaură şi s-a arătat mulţimii, somptuoasă ca un general de armată. La vederea lui Jirōchō, care purta acum pantaloni cu imprimeu ce imita pielea de şarpe şi ţinea în mână o pălărie spaniolă, mulţimea a izbucnit în aplauze. În timp ce Keiko, cu gesturi studiate, îşi scria adresa pe foaia întinsă de fotograf, câţiva tineri şi-au luat inima în dinţi şi s-au apropiat să-i ceară autografe, convinşi că trebuia să fi fost vreo mare actriţă din alte timpuri.

…După un asemenea episod grotesc, Honda era de-a dreptul obosit când au ajuns la pinul din *Hagoromo*.

Era un pin gigantic, cu crengile întinse spre cele patru zări, ca braţele unei

caracatiţe, şi trăgea să moară. Crăpăturile trunchiului fuseseră întărite cu ciment, iar pe crengi abia mai avea câteva ace. În jurul lui, vizitatorii se întreceau în glume:

— Oare îngeriţa era în costum de baie?

— Sigur l-a ales pentru că era pin-bărbat.

— Cu aşa nişte crăci înalte, n-avea cum să ajungă în vârf.

— Dacă-l vezi de aproape, nu e cine ştie ce scofală de pin.

— Dar uite-l cât a rezistat! În bătaia brizei, de atâta vreme!

Într-adevăr, era mult mai aplecat decât restul pinilor de pe malul mării şi purta pe trunchi multe răni, ca un barcaz după naufragiu. Dincolo de zidul scund de granit ce înconjura copacul, înspre mare, era montat un binoclu prin care se putea privi

orizontul, dacă se introducea în aparat o monedă de 10 yeni. Piedestalul era vopsit într-un roşu aprins şi părea o pasăre singuratică, pierdută de pe meleaguri tropicale. În depărtare se zărea Peninsula Izu, întinsă, iar mai încoace de ea, în larg, plutea un cargobot. Chiar pe mal se vedea un şir continuu de bucăţi de lemn, alge şi sticle goale aduse de flux, înşirate de parcă marea şi-ar fi scos bunurile la vânzare.

— Aici este pinul din *Hagoromo*, acela unde îngerul a dansat dansul ceresc pentru a-şi recupera veşmântul sacru, din pene. Uite, toată lumea face poze lângă pin. Copacului abia îi aruncă o privire, tot ce-i interesează e poza, şi pe urmă se întorc grăbiţi acasă. Oare li se pare atât de important să vină într-un loc deosebit şi să

stea doar atât cât să apese pe un buton?

— Cred că judeci prea profund, i-a răspuns Keiko, în timp ce se aşeza pe banca din piatră şi scotea o ţigară. Eu sunt mulţumită cu lucrurile aşa cum sunt. Nu mă simt dezamăgită. Chiar dacă e murdar şi chiar dacă pinul mai are un pic şi moare, şi el, şi locul sunt ca într-o vrajă. Mi s-ar părea o minciună tocmai dacă totul ar fi curat şi ca-ntr-un vis, cum e descris în cânt. Mie locul ăsta, cu aerul lui firesc şi natural, mi se pare cu adevărat japonez. Mă bucur că am venit aici!

Lui Keiko îi plăcea orice. Era prerogativa ei regală.

În toată vulgaritatea care-i împresura, ca purtată de vântul umed amestecat cu nisip din acea zi ploioasă de vară, Keiko vizita

locurile senină, trăgându-l pe Honda după ea. La întoarcere au trecut pe la Templul Miho. Pe frontonul templului, chiar sub streaşină, pe un panou de lemn înrămat şi lucrat destul de grosolan, era pictat un vapor proaspăt construit, ce tocmai era lansat pe mare, stârnind valuri albastre. Era un subiect foarte potrivit pentru un templu aflat pe lângă un port. Pe peretele din fund al sălii principale a templului, aşternută cu *tatami*, era prins un panou mare, în formă de evantai, pe care era scris programul unui spectacol de teatru Nō dedicat zeităţilor locale, ce avusese loc acolo cu şase ani în urmă.

— Ia uite, piese Nō cu personaje feminine! *Kamiuta*, *Takasago*, *Yashima*… şi pe urmă *Hagoromo*! a exclamat Keiko,

încântată.

Purtată de entuziasm, pe drumul de întoarcere a cules o cireaşă din pomii aliniaţi pe marginea drumului şi a mâncat-o.

— O să mori! Uite ce scrie acolo!

Din mândrie, Honda nu-şi luase bastonul şi acum abia ţinea pasul în urma ei, cu răsuflarea tăiată. Avertismentul a venit prea târziu.

Pe funia ce unea trunchiurile cireşilor mici, aliniaţi de-a lungul drumului, erau din loc în loc plăcuţe de atenţionare pe care scria: „Tratament cu insecticide. Nu culegeţi şi nu mâncaţi fructele“.

Crengile copacilor, de care erau prinse hârtiuţe cu dorinţe, erau grele de rod. Cireşele erau de toate culorile, de la roz pal la roşu aprins, şi pe unele deja le mâncaseră

păsările, lăsând doar sâmburele. Honda a bănuit că plăcuţele de atenţionare erau puse doar de formă. Şi oricum, o doză atât de mică de otravă n-avea cum s-o răpună pe Keiko.

10

Keiko tot insista, întrebându-l dacă sigur nu mai era nimic de vizitat. Honda se simţea foarte obosit, dar i-a poruncit şoferului să-i ducă spre Shizuoka pe şoseaua de pe muntele Kunō. S-au oprit în faţa staţiei de semnalizare Teikoku, pe care Honda o mai văzuse şi cu ceva vreme în urmă.

— Nu ţi se pare că e o clădire interesantă, cumva îmbietoare? a întrebat-o pe Keiko, privind în sus spre clădire prin multitudinea de flori-de-piatră înflorite pe pereţii fundaţiei de beton.

— Mi se pare că se vede un fel de telescop. Ce-i cu clădirea asta?

— De aici se urmăresc vasele care intră şi ies din port. Vrei să mergem să vedem? a spus Honda, care, deşi curios, nici înainte nu avusese curajul să deschidă singur uşa.

Cei doi au urcat pe scara de piatră, ţinându-se de mână. Au trecut prin faţa panoului indicator şi, când tocmai ajunseseră la scara metalică ce ducea şi mai sus, le-a apărut în cale o fată care cobora grăbită. Ca să nu se ciocnească, au fost nevoiţi să se dea la o parte. Cu poalele rochiei învolburate ca un taifun galben, a trecut atât de repede încât n-au apucat să-i vadă chipul, dar în urma ei a rămas ceva nedefinit, ca un abur de urâţenie.

Nu-i vorbă că ar fi avut un ochi scos sau cine ştie ce semn de desfigurare; dar, preţ de o clipă, li s-a arătat privirilor o aşchie de

urâţenie, tulburând normele obişnuite ale frumosului, aşa cum o amintire întunecată, carnală, zgârie sufletul. Pe de altă parte, judecând mai simplu, fata era probabil doar o slujnică ce nu voia să fie văzută plecând de la vreo întâlnire amoroasă.

Cei doi au urcat pe scara metalică până sus şi au stat puţin să-şi recapete suflul. Uşa era întredeschisă şi Honda a făcut un pas înăuntru, dar n-a văzut pe nimeni. De la baza scării înguste ce ducea către etaj, a strigat de câteva ori să-şi anunţe prezenţa şi de fiecare dată l-a apucat un acces de tuse.

— Scuzaţi, vă rog!

De sus s-a auzit un zgomot uşor, ca de scaun mutat.

— Da?

Din capul scărilor s-a ivit chipul unui tânăr

în maiou.

Honda, uimit, a observat floarea purpurie prinsă în păr, o hortensie. Când tânărul şi-a aplecat capul în jos, floarea i-a căzut, s-a rostogolit pe trepte şi s-a oprit la picioarele lui Honda. Băiatul s-a schimbat la faţă. Pesemne că uitase de ea. Honda a ridicat-o de jos şi a văzut că era trecută, mâncată de insecte şi pe jumătate maronie.

Keiko, cu pălăria încă pe cap, asista la scenă din spatele lui Honda.

Casa scărilor era foarte slab luminată, dar tânărul părea să aibă un chip frumos. Avea totuşi o paloare nefirească, de parcă ar fi luminat el însuşi, deşi lumina bătea din spate. Sub pretextul că voia să-i înapoieze floarea, Honda a urcat treptele abrupte una câte una, cu pas vioi, dar sprijinindu-se cu o

mână de perete. Ca să-şi recupereze bunul, tânărul a coborât şi el până la jumătatea drumului.

Privirile li s-au întâlnit. Honda a simţit că sufletul tânărului era pus în mişcare de roţile dinţate ale aceluiaşi mecanism precis şi rece, care se învârteau cu aceeaşi viteză ca şi ale lui. Erau identici, până la cea mai măruntă piesă, până şi în lipsa de finalitate a mecanismului, ca supt de văzduhul gol. Nu se asemănau la trup şi la vârstă, dar transparenţa şi duritatea maşinăriei tânărului i se potriveau ca două picături de apă. Într-un colţ adânc al sufletului i s-a născut teama ca cineva să nu distrugă perfecţiunea mecanismului tânărului. Preţ de o clipă, a văzut cu ochii minţii o fabrică pustie, lustruită până la perfecţiunea singurătăţii,

versiunea tânără a celei purtate în suflet de el însuşi. Producţia nu se oprea niciodată, dar nu exista nici un consumator; totul era aruncat, iar curăţenia era obsesivă; temperatura şi umiditatea erau strict controlate, iar lucrurile erau mereu în mişcare, lin ca mângâierea satinului… Cu toate acestea, era posibil ca tânărul, spre deosebire de el, să nu înţeleagă pe deplin mecanismul. Era probabil ceva ce ţinea de vârstă. Fabrica lui Honda era umană datorită completei lipse a umanităţii, dar nu se întâmpla nimic dacă tânărul refuza s-o considere umană pe a sa. În orice caz, Honda stătea liniştit, fiind convins că, deşi el văzuse pe de-a-ntregul în sufletul tânărului, acesta n-avea cum să-i vadă lui sufletul. În tinereţe, când era cuprins de accese de

lirism, obişnuia să considere mecanismul interior ca fiind urâţenia supremă, dar acest lucru se datora doar unei aprecieri greşite a propriei persoane, cauzată de vârsta fragedă, şi a confuziei pe care o făcea între urâţenia trupească şi cea a mecanismului.

„Cea mai urâtă maşinărie“ era o formulare foarte tinerească, exagerată, romantică, teatrală. Dar nu mai conta. Acum Honda era în stare s-o rostească, calm şi zâmbitor, aşa cum pomenea durerea de şold sau nevralgia intercostală. Însă nu era deloc rău că urâţenia avea aşa un chip frumos, ca al tânărului din faţa lui.

Desigur, tânărul nu-şi dăduse seama ce se întâmplase când li se întâlniseră privirile.

Ajuns până la jumătatea scărilor, şi-a recuperat floarea şi a strivit-o în pumn,

grăbit parcă să îndepărteze obiectul ruşinii.

— Ah, am uitat că mi-a pus floarea în păr, a mormăit el o scuză, fără a spune despre cine era vorba.

În mod normal, un tânăr ar fi roşit spunând acestea, dar obrajii lui nu arătau nici o urmă de stânjeneală. Lui Honda i s-a părut un detaliu interesant.

Tânărul a schimbat repede subiectul:

— Pot să vă ajut cu ceva?

— Suntem turişti şi ne întrebam dacă am putea cumva vizita staţia…

— Sigur, vă rog să poftiţi!

Aplecându-se cu uşurinţă, le-a pus la picioare câte o pereche de papuci.

Au ajuns în camera de observaţie. Cerul era înnorat, dar lumina care intra prin cele trei ferestre de pe laturi era puternică. Honda

şi Keiko au avut sentimentul că sunt traşi la suprafaţă din tenebre. La vreo 50 de metri în faţa ferestrei dinspre sud se vedeau plaja din Komagoe şi marea murdară. Cei doi ştiau bine că vârsta şi bunăstarea alungă reţinerile; abia invitaţi să se aşeze, au şi pus stăpânire pe scaune, cât mai comod, de parcă erau la ei acasă. Totuşi, cuvintele pe care i le-au adresat tânărului, deja întors la biroul său, nu şi-au pierdut din preţiozitate:

— Vă puteţi continua treaba, nu este nevoie să vă ocupaţi de noi. Am vrea doar să ştim dacă ne-am putea uita prin acest telescop.

— Vă rog. Pentru moment nu-l folosesc.

Tânărul a aruncat la coş floarea, s-a spălat pe mâini zgomotos, s-a întors la birou şi s-a prefăcut că lucrează, cu nasul într-un

caiet, dar Honda vedea foarte bine cum îi creşte curiozitatea, umflându-i obrajii ca pe nişte piersici.

Honda a lăsat-o pe Keiko să privească prima şi apoi s-a uitat şi el prin telescop. Nu se zărea nici un vas, doar valuri adunate ici şi colo, ca nişte microorganisme de un verde închis care mişunau fără ţel sub lentila microscopului.

Ca doi copii, s-au plictisit repede de jucăria cea nouă. De fapt, nu veniseră din dorinţa de a vedea marea; voiseră doar să se infiltreze în viaţa şi munca unui necunoscut, pentru un scurt moment, dar îşi pierduseră deja interesul şi acum întorceau capul în stânga şi-n drepta, privind fascinaţi prin cameră la diversele instrumente care reflectau freamătul portului, de la distanţă şi

în singurătate, dar fidel: tabla neagră cu numele docurilor din portul Shimizu scrise cu litere citeţe şi cu numele vaselor aflate în acel moment la ancoră trecute în dreptul lor, diversele cărţi de pe rafturi – *Registrul vapoarelor*, *Nomenclatorul vaselor japoneze*, *Manualul de semnalizare internaţională*, *Registrul Lloyd's al Armatorilor, 1968-1969* –, foaia de pe perete cu numerele de telefon ale agenţilor navali, ale remorcherelor, ale piloţilor, ale biroului de vamă şi ale serviciului de aprovizionare…

Peste toate plutea mirosul inconfundabil al mării. Deşi aflat la 4-5 kilometri distanţă, portul îşi făcea şi el simţită prezenţa, pentru că porturile îşi anunţă freamătul languros, chiar şi din depărtări, printr-un zgomot

metalic specific, tânguitor. Ca un *koto*[16] imens şi nebun, aşezat pe mal şi trimiţându-şi intermitent vibraţiile către mare, zămislind sunete din cele şapte corzi ale docurilor. Honda a pătruns în sufletul tânărului şi a văzut cu ochii minţii acel port.

16 1 Instrument muzical tradiţional, alcătuit dintr-o cutie de rezonanţă lungă, dreptunghiulară, şi coarde.

Vasele trag încet la chei, sunt legate încet cu parâme, descărcate încet… orice acţiune necesită un compromis între mare, ţărm şi cerul îndepărtat. Marea şi ţărmul se îmbrăţişează şi se înşală reciproc. Vasul îşi leagănă seducător coada, se apropie şi apoi se depărtează, cu un şuierat ameninţător şi trist, ca în cele din urmă să se apropie iar. Ce mecanism instabil, şi totuşi sincer!

De pe fereastra de la est se vedea

dezordinea portului, îngheţat sub vălul de ceaţă fumurie, dar un port care nu străluceşte nu este port. Un port adevărat este un şir de dinţi albi, mereu strălucitori, îndreptaţi către mare. Dinţii albi ai docurilor, măcinaţi de mare. Totul străluceşte ca un cabinet medical şi miroase a metal, apă şi antiseptic; macarale ameninţătoare plutesc pe deasupra capului, anestezicul adoarme vasele, lăsându-le în nemişcare la docuri, şi uneori trebuie să curgă şi un pic de sânge.

Portul şi micuţa staţie de semnalizare. Imaginea portului, ajunsă aici, e condensată şi legată strâns, până când staţia începe să pară ea însăşi un vapor eşuat pe o stâncă înaltă. De fapt, staţia semăna mult cu un vapor: un strict necesar de ustensile, aranjate ordonat, albe sau în culori simple,

proaspete, pregătite pentru oricând va fi nevoie; ferestre care zdrăngăne lovite de palele de vânt… iar paznicul staţiei, întocmai unui marinar de cart, singur în câmpul de căpşuni ca o mare de plastic alb, are o relaţie aproape sexuală cu marea, zi şi noapte, legat de ea, de vase şi de port, privind la nesfârşit, cu ochii ficşi, până când camera de observaţie e cuprinsă de nebunie pură. Cartul, albul, uitarea de sine, neliniştea, singurătatea, toate erau un vas. Dacă stăteai aici prea mult, te lua răul de mare.

Tânărul se prefăcea în continuare că e absorbit de muncă, dar Honda îşi dădea seama că nu putea avea mare lucru de făcut câtă vreme nu se apropia nici un vapor.

— Când trebuie să sosească următorul

vas?

— Pe la nouă seara. Azi sunt puţine.

Răspunsul tânărului, pe un ton blazat şi profesional, era transparent ca folia de pe serele cu căpşuni şi lăsa să i se ghicească plictiseala şi curiozitatea.

Intenţionând probabil să nu li se arate prea protocolar oaspeţilor, tânărul nu-şi pusese nimic peste maioul cu care era îmbrăcat când au sosit, dar în căldura umedă din cameră, unde nu intra pic de briză prin ferestrele larg deschise, nu părea totuşi nefiresc. Nu se putea spune că avea un trup bine clădit, ci mai degrabă de o subţirenie aproape vegetală. Maioul imaculat îi pornea fluid de pe umeri, formând două cercuri, apoi se curba peste pieptul aplecat înainte. Trupul sugera răceală şi fermitate, nicidecum

moliciune. Profilul său, cu sprâncene şi nas de samurai şi cu linia buzelor clar conturată, părea o efigie pe jumătate ştearsă de trecerea timpului. Ochii cu gene lungi erau frumoşi.

Honda ghicea ce-i trecea tânărului prin cap.

În mod sigur, încă-i mai era ruşine că fusese surprins cu floarea în păr. Reuşise să-şi mascheze jena cât îi întâmpinase pe oaspeţi, dar acum îi tot revenea în minte şi se simţea prins în ea ca într-o încâlceală de fire roşii. În plus, oaspeţii remarcaseră urâţenia fetei care tocmai atunci pleca grăbită şi, pentru că înţeleseseră situaţia greşit, acum trebuia să le suporte zâmbetele timide şi binevoitoare. În realitate, cauza neînţelegerii era propria-i mărinimie, care

acum s-a întors împotriva lui şi i-a rănit mândria.

Cu siguranţă că astea erau gândurile tânărului. Chiar aşa. De fapt, nici Honda nu credea că acea fată era iubita tânărului. Cei doi nu se potriveau deloc. Era suficient să priveşti loburile urechilor tânărului, fragile ca sticla delicată lucrată în turnătorie, sau supleţea palidă a gâtului, ca să-ţi dai seama că nu iubea. El nu putea iubi alt om. Era de o curăţenie obsesivă, care-l făcuse să se spele îndelung pe mâini după ce strivise floarea, şi care-l împingea să-şi şteargă des ceafa şi subsuorile cu prosopul alb de pe birou. Mâinile proaspăt spălate, aşezate peste caietul deschis pe birou, păreau mai degrabă nişte legume purificate, nişte crengi tinere întinse deasupra unui lac. Era conştient de

eleganţa lor, cu degetele leneşe şi arogante, care nu acceptau decât lucruri superioare. Nu atingeau nimic lumesc şi păreau că primesc o misiune doar în vastitatea cerurilor. Nu erau atât de umile ca mâinile în rugă, dar păreau să atingă ceva nevăzut ochilor. Dacă existau mâini făcute doar pentru a mângâia universul, acelea nu puteau fi decât ale cuiva care se masturbează. „Te-am citit“, şi-a spus Honda în sinea lui.

Acele mâini frumoase, obişnuite să atingă numai stelele, luna şi marea, nepotrivite pentru muncile pământeşti. Honda ar fi vrut să vadă chipurile celor care s-au gândit să le angajeze. Oare ce reuşeau să afle oamenii ăştia din întrebările plictisitoare pe care le puneau, despre relaţiile familiale şi prieteni, opinii, rezultatele şcolare sau starea

sănătăţii? Pe tânăr îl angajaseră fără să ştie nimic despre toate astea, iar el era răul pur.

Priviţi! Tânărul e răul pur. Explicaţia este foarte simplă: pe dinăuntru, tânărul e ca mine.

Prefăcându-se că priveşte marea, cu un cot sprijinit de biroul de lângă fereastră, camuflat în aerul perfect natural de melancolie bătrânească, din când în când Honda arunca pe furiş câte o privire profilului tânărului şi avea senzaţia că-şi vedea propria viaţă.

De-a lungul întregii sale vieţi, conştiinţa de sine fusese un rău. Din cauza ei, fusese incapabil să iubească, ucisese oameni fără a ridica o mână, se bucura de moartea altora pentru că putea scrie discursuri de rămas-bun frumoase, ducea lumea spre distrugere

luptându-se în acelaşi timp să supravieţuiască doar el. Dar în acea clipă prin fereastră a pătruns o rază de lumină. India. India, pe care a întâlnit-o când cunoscuse răul şi încerca să fugă de el. India, cea învăluită în lumină şi parfumuri, dar de neatins pentru el, care l-a învăţat că lumea, pe care el o nega cu înverşunare, trebuia să existe şi trebuia recunoscută, din nevoi morale.

Însă chiar până la acea vârstă înaintată, tendinţa răului din el îl făcuse să nimicească lumea, neobosit, şi să-i conducă pe oameni în neant – o muncă de distrugere completă. Nu izbutise, dar acum, când se îndrepta singur către propriu-i sfârşit, descoperise un tânăr care-i semăna şi care purta în sine mugurii răului.

Poate că totul era doar închipuirea lui Honda, deşi, după multe eşecuri şi bâjbâieli, se putea lăuda că ajunsese să aibă capacitatea de a vedea adevărul gol-goluţ. Câtă vreme nu-l tulburau dorinţele, avea o vedere pătrunzătoare şi clară, ce nu dădea greş.

Uneori, răul lua o înfăţişare liniştită şi vegetală. Răul cristalizat era frumos ca o pilulă albă. Tânărul era frumos. Sau poate că Honda se trezise şi se lăsase fermecat de frumuseţea propriei conştiinţe de sine…

Keiko se plictisise şi-şi dădea cu ruj pe buze.

— N-ar fi timpul să plecăm?

Honda i-a răspuns evaziv şi atunci, potrivit cu modelul hainelor pe care le purta, a început să se plimbe prin încăpere cu paşi

domoli, ca un şarpe tropical ghiftuit. Nu i-a trebuit mult să descopere raftul cu patruzeci de compartimente în care se aflau, pline de praf şi împăturite alandala, steguleţe de toate felurile.

Atrasă de multitudinea de culori, Keiko a stat o vreme să le studieze, cu braţele încrucişate, apoi, brusc, şi-a pus o mână pe umărul tânărului, ascuţit şi strălucitor ca fildeşul, şi l-a întrebat:

— La ce servesc astea? Steguleţele.

Luat prin surprindere, tânărul s-a tras în spate.

— Pe acelea nu le mai folosim. Sunt fanioane de semnalizare. Folosim doar semnalizarea luminoasă, noaptea.

Tânărul a arătat mecanic spre farul aflat într-un colţ al camerei, apoi şi-a cufundat

din nou privirile, grăbit, în caietul din faţa sa. Keiko i-a aruncat un ochi peste umăr şi a văzut că erau nişte pagini cu desene de însemne navale pentru coşurile de vapor. Tânărul nici n-a clipit.

— Pot să văd şi eu unul? N-am mai văzut din astea până acum.

— Vă rog.

Tânărul, care stătuse cât putuse de aplecat peste birou, s-a ridicat ferindu-se de mâinile lui Keiko de parcă s-ar fi ferit de lianele dintr-o pădure tropicală. A trecut prin faţa lui Honda, apoi, ridicându-se pe vârfuri, a luat un fanion de pe raftul înalt.

Până atunci Honda privise în gol, dar, când tânărul şi-a întins trupul chiar lângă el, şi-a ridicat ochii, involuntar. Cu braţele întinse, tânărul şi-a lăsat la iveală

subsuorile. Răspândeau un miros dulceag. Pe coaste, în partea stângă, până acum ascunse de maiou, se zăreau, una lângă alta, trei aluniţe negre.

— Eşti stângaci! a remarcat tocmai atunci Keiko în gura mare.

Tânărul i-a întins fanionul aruncându-i o privire iritată.

Honda voia cu orice preţ să verifice. S-a dus lângă tânăr şi s-a mai uitat o dată, dar îşi ţinea braţele din nou strânse, ca nişte aripi albe, şi-i acopereau flancurile. La fiecare mişcare a braţului, două aluniţe rămâneau ascunse în adâncimea maioului şi una singură se ivea privirii. Lui Honda inima îi bătea în piept cu putere.

— Ce model frumos! Ce e? a întrebat Keiko, ţinând în mână şi examinând atent un

fanion cu pătrate negre şi galbene. Mă gândesc să-mi fac o bluză aşa. O fi in?

— Asta nu ştiu să vă spun, i-a răspuns tânărul, sec. Este semnul pentru litera L.

— Ăsta e L? Ca L din „love“, adică „dragoste“?

Tânărul, acum vizibil iritat, s-a întors la locul lui de la birou.

— Puteţi să vă uitaţi cât vreţi, a spus încet, de parcă vorbea cu sine.

— Deci ăsta e L? De ce-o fi L, mă întreb. Nici nu seamănă a L. Un L ar fi trebuit să fie subţire şi de un albastru translucid, în nici un caz pătrate negre şi galbene. Astea ar merge mai bine la G, sau în orice caz la ceva mai solemn, ca un turnir din Evul Mediu.

— Pentru G avem un fanion cu dungi verticale galbene şi albe, a spus tânărul, cu

o nuanţă de disperare în glas.

— Dung galbene şi albe?! Iarăşi o alegere proastă… G nu poate fi cu dungi verticale.

Văzând-o purtată prea departe de entuziasm, Honda a căutat momentul potrivit şi s-a ridicat.

— Vă mulţumim. Am stat cam mult şi v-am ţinut din treabă. Am fost foarte nepoliticoşi să venim în vizită cu mâna goală, dar aş vrea să vă trimitem măcar nişte prăjituri de la Tokyo… Aş putea să vă cer o carte de vizită?

Luată prin surprindere de politeţea exagerată cu care Honda îl trata pe tânăr, Keiko a pus fanionul pe birou şi s-a dus să-şi recupereze pălăria neagră, pe care o agăţase în vârful telescopului cel mic de la

fereastra dinspre răsărit.

Honda a pus politicos în faţa tânărului cartea lui de vizită, pe care era înscrisă şi ocupaţia. „Biroul de avocatură Honda“ a părut să-i inspire tânărului încredere şi respect. La rândul său, tânărul i-a dat o carte de vizită pe care scria „Tōru Yasunaga“ şi adresa staţiei de semnalizare.

— Aveţi o ocupaţie foarte dificilă, dar văd că vă descurcaţi foarte bine de unul singur. Ce vârstă aveţi? l-a întrebat Honda nonşalant, pe picior de plecare.

— Am şaisprezece ani, i-a răspuns tânărul, scurt, din picioare şi evitând-o în mod special pe Keiko.

— Aveţi o meserie foarte utilă oamenilor. Am încredere că vă veţi strădui şi pe mai departe, a spus Honda, rostind fiecare silabă

cu grijă, printre dinţii falşi, în timp ce o îndruma zâmbitor pe Keiko către ieşire, să se încalţe.

Tânărul i-a condus până jos.

Ajunşi din nou în maşină, Honda, care abia-şi mai putea ţine capul drept, s-a lăsat încet pe banchetă şi i-a dat indicaţii şoferului să-i ducă la un hotel din Nihondaira, unde aveau să stea peste noapte.

— Vreau să fac repede o baie, şi pe urmă am neapărat nevoie de un masaj, a spus Honda pe un ton relaxat, apoi imediat a adăugat ceva ce a lăsat-o pe prietena sa cu gura căscată: Mă gândesc să-l adopt pe băiat.

11

După plecarea celor doi oaspeţi, Tōru a fost copleşit de confuzie.

Nu era ceva neobişnuit să apară vizitatori care voiau să vadă staţia de semnalizare. Clădirea părea să aibă darul de a trezi curiozitatea oamenilor. Dar în general erau oameni cu copii şi intrau mai mult de hatârul lor, iar odată ajunşi în camera de observaţie îşi ridicau copiii în braţe, îi puneau să se uite prin telescop, şi cu asta basta. Vizitatorii de azi fuseseră de alt soi. Păreau să fi venit ca să lămurească ceva anume şi plecaseră de parcă ar fi furat ceva. Ceva ce Tōru, până acum, nici nu ştiuse că existase.

Era ora cinci după-amiaza. Stătea să plouă şi se întunecase devreme.

Linia verde-închis care se întindea de-a latul mării părea o panglică de doliu şi crea un sentiment de linişte. În depărtare, înspre stânga, se vedea doar silueta unui cargobot.

A primit un telefon de la sediul central din Yokohama pentru a fi informat de plecarea unui vas. Pe urmă n-a mai sunat telefonul.

Era ora la care de obicei îşi pregătea cina, dar acum îşi simţea inima grea şi n-avea chef de mâncat. A aprins lampa mică de pe birou şi s-a uitat mai departe peste desenele cu însemne pentru coşurile vapoarelor. Când n-avea de lucru, erau foarte bune să-i alunge plictiseala.

Avea preferinţe şi unele desene îl făceau să viseze. Îi plăcea mult însemnul companiei

Swedish East Asia Line, cu trei coroane galbene într-un cerc albastru, pe fond iarăşi galben, sau elefantul, însemnul Companiei Navale din Ōsaka.

Vase cu imaginea elefantului pe coşul de fum intrau cam o dată pe lună în portul Shimizu. Elefantul alb deasupra unei semiluni galbene, pe fond negru, se observa uşor chiar şi de la mare distanţă. Îi făcea întotdeauna plăcere să-i vadă silueta ridicându-se dintre valuri.

Îi mai plăcea şi însemnul companiei Prince Line din Londra, un coif cu trei pene viu colorate. Când vedea bradul de un verde puternic, de pe coşul vreunui vas al companiei Canadian Transport, îşi închipuia că vasul e un cadou împachetat în hârtie albă, iar coşul de fum, o felicitare cochetă

pusă în vârful lui.

Însă nici unul din toate aceste însemne nu rămânea legat de conştiinţa lui Tōru. Deveneau obiectul atenţiei lui abia când intrau în raza telescopului şi, chiar dacă, pe moment, aveau o legătură cu lumea sa, erau doar un fel de cărţi, frumoase şi plutitoare, dintr-un joc uriaş al lumii, la care el nu participa.

Îi plăceau doar strălucirile îndepărtate în care nu se oglindea el însuşi. Dacă iubea ceva pe lumea asta, asta era.

…Oare ce hram purta bătrânul de adineauri?

Cât timp stătuseră acolo, dăduse doar impresia unui om iritat la culme de aerele bătrânei în haine ţipătoare. Acum însă, după ce plecase, lăsase în urma sa o altă imagine,

de bătrân liniştit.

Ochii obosiţi şi extrem de inteligenţi, vocea calmă ce abia se auzea, politeţea excesivă care aproape că lua peste picior… oare ce lucruri îndura omul acela?

Tōru nu mai întâlnise o astfel de persoană. Nu mai văzuse niciodată dorinţa de a conduce într-aşa o formă liniştită. Tōru le ştia pe toate, şi totuşi bătrânul avea ceva ce-i rămăsese prins în conştiinţă, ca un colţ de stâncă pe care nu-l poţi scoate din pământ. Ce să fi fost?

Dar n-a durat mult până ce tânărului i-a revenit obişnuita aroganţă şi a pus punct speculaţiilor. Bătrânul nu era decât un avocat pensionar, mort de plictiseală, şi atâta tot. Iar politeţea era doar o obişnuinţă dată de profesie. Tōru a remarcat, cu

stânjeneală, că avea şi el tendinţa oamenilor de la ţară de a-i privi cu suspiciune pe cei de la oraş.

S-a ridicat să-şi pregătească cina. Aruncând o hârtie la coşul de gunoi, i-au căzut ochii pe hortensia strivită şi ofilită.

„Azi mi-a adus o hortensie. Mai mult, mi-a prins-o în păr la plecare şi m-am făcut de râs. Data trecută a fost o albăstrea. Şi mai înainte, o gardenie. O fi doar nebunia din mintea lui Kinue, sau poate că florile astea, în părul ei, au un tâlc? Poate nici n-a fost ideea ei. Poate că cineva i le prinde în păr, de fiecare dată, iar ea poartă cu sine, fără să-şi dea seama, un fel de semnal… De obicei cât stă aici vorbeşte doar ea, dar data viitoare neapărat am s-o întreb.“

Mai ştii? Poate că nimic nu era

întâmplător din ce se petrecea în jurul său. Brusc, Tōru a simţit că plasa fină a răului începe să se ţească în jurul său.

12

De când au ajuns la hotel şi până la cină, Honda n-a scos un cuvânt şi nici Keiko n-a atins subiectul adopţiei, care o uimise peste măsură. După masă, Keiko a întrebat:

— Vii tu la mine? Sau să vin eu?

În călătorii, după masa de seară şi până la culcare, aveau obiceiul să-şi petreacă timpul împreună în camera unuia sau a celuilalt, bând ceva şi sporovăind, dar, dacă unul din ei era obosit, putea refuza fără ca celălalt să se supere. Era înţelegerea lor tacită.

— Mi-a mai trecut oboseala. Am să fiu la tine în treizeci de minute, a răspuns Honda, apucând-o uşor de mână pentru a citi

numărul de pe cheia pe care o ţinea în palmă.

Pe Keiko o amuza nespus vanitatea ascunsă care-l îndemna pe Honda să facă asemenea gesturi în public. Pe de altă parte, bătrânul putea trece, într-o clipă, de la afecţiune la demnitatea solemnă a magistratului de odinioară.

Ajunsă în cameră, Keiko şi-a schimbat hainele. În timp ce-l aştepta pe Honda, i-a trecut prin minte să-l ia peste picior, dar până la urmă a renunţat. Putea râde foarte bine de el şi când era vorba de lucruri grave, dar regula nescrisă dintre ei îi cerea ca jocul să fie serios.

Honda a venit şi amândoi s-au aşezat la măsuţa joasă de lângă fereastră. Au cerut să li se aducă câte o sticlă de whisky Cutty

Sark îndoit cu apă – băutura lor preferată în ultima vreme. Keiko şi-a aruncat privea pe geam, la vălătucii de ceaţă de afară, şi şi-a scos ţigările din poşetă. Cu ţigara între degete, avea o înfăţişare mai severă decât de obicei. Renunţase de mult să aştepte până când Honda îi oferea un foc, după moda occidentală. Era un lucru pe care el îl detesta.

Dintr-odată, Keiko a început să vorbească:

— Sunt uimită peste măsură. De unde până unde, să adopţi un copil pe care abia l-ai cunoscut şi despre care nu ştii nimic? Nu poate fi decât o singură explicaţie: mi-ai ascuns până acum că ai asemenea înclinaţii. Iar eu, oarbă, n-am văzut! Te cunosc de optsprezece ani şi nu mi-am dat seama!

Suntem prieteni de atâta vreme pentru că de la bun început ne-au apropiat, inconştient, aceleaşi puncte de interes. Ne-au adus alinare şi ne-au legat strâns, fără doar şi poate. Iar Ying Chan a fost doar un element în plus. Probabil că ai ştiut de relaţia dintre noi două şi ai jucat teatru, nu-i aşa? Omul niciodată nu poate fi suficient de atent!

— Nu de asta este vorba. Ying Chan şi băiatul sunt totuna, a rostit Honda, ferm.

— Cum? Ce vrei să spui? Cum adică sunt totuna? Keiko era insistentă.

— Am să-ţi povestesc când soseşte băutura, i-a răspuns Honda, fără alte lămuriri.

A fost adusă şi băutura. Keiko era roasă de curiozitate, dar nu putea lua iniţiativa şi nu-i rămânea decât să aştepte explicaţiile.

Îşi pierduse puterile de comandant suprem.

Honda i-a povestit în cele din urmă totul. Spre uşurarea lui, Keiko l-a ascultat atentă, fără exclamaţiile şi remarcile obişnuite.

— Ai fost înţelept să nu povesteşti niciodată despre asta, a spus ea, cu o voce dulce şi afectuoasă, probabil efectul alcoolului ce-i unsese gâtul. Altfel, lumea te-ar fi luat de nebun, şi sentimentul de încredere pe care te-ai muncit să-l clădeşti până acum s-ar fi năruit.

— Nu-mi pasă mie de încrederea societăţii!

— Nu asta spun. Faptul că, timp de optsprezece ani, mie nu mi-ai spus nimic reflectă clar modul tău de a gândi. Ceea ce mi-ai spus acum face să pară un fleac orice alte secrete… cum ar fi pornirile sexuale

diferite de ale celorlalţi, sau faptul că ai avut în familie trei nebuni… povestea de acum e un secret enorm, ca o otravă extrem de puternică. Odată ce-ai aflat aşa ceva, crimele, sinuciderile sau violul par nişte infracţiuni uşoare. Şi ce ironie, să fie vorba tocmai de tine, un judecător! Te trezeşti prins într-un cerc mai mare ca cerul şi, când ai priceput că legile sunt altfel pentru tine, restul lucrurilor devin complet ordinare. Pentru tine, noi ceilalţi suntem doar nişte oi la păscut. Nu ştim de nici unele şi trăim ca nişte animale, adunate împreună în lipsă de altceva mai bun.

Keiko s-a oprit doar o clipă să ofteze.

— Să ştii că povestea ta m-a lecuit. M-am luptat până acum, şi cred că m-am luptat bine, dar uite că, de fapt, a fost inutil.

Suntem prinşi toţi, până la unul, în aceeaşi plasă.

— Dar pentru o femeie e o lovitură mortală. Dacă ştii aşa ceva, ţi-ai pierdut frumuseţea. Or tu, chiar şi la vârsta ta, încă îţi mai doreşti să fii frumoasă. Ar fi trebuit să-ţi astupi urechile şi să nu auzi ce spuneam. Pe faţa celui care ştie asemenea lucruri apar nişte semne, ca de lepră. Dacă lepra nervoasă şi cea articulară au semne concrete, vizibile, asta este invizibilă, o „lepră transparentă“. Eu, de când am fost în India, am devenit, fără urmă de îndoială, o „lepră spirituală“. E adevărat că purtam boala în mine de zeci de ani, dar era în stadiu latent. Însă tu, femeie fiind, oricât de mult machiaj ţi-ai pune pe obraji, tot n-ai putea ascunde semnul că „ştii“ de ochii

celorlalţi care ştiu. Pielea îţi devine nefiresc de translucidă, spiritul îţi e ca mort, carnea îşi pierde frumuseţea şi devine dezgustătoare, vocea ţi se aspreşte şi părul îţi cade, eşti ca un copac care-şi pierde frunzele. Astea ar fi cele cinci semne ale decăderii celui care priveşte. De astăzi au să-ţi apară şi ţie.

Şi, chiar dacă tu nu-i eviţi, încet-încet oamenii au să te evite. Cel care ştie nu-şi dă seama, dar emană un miros fetid, pe care ceilalţi îl simt.

Frumuseţea umană, şi cea trupească, şi cea sufletească, de fapt tot ce ţine de frumos se naşte numai din necunoaştere şi iluzie. *Este cu neputinţă să ştii şi totodată să-ţi păstrezi frumuseţea*. Dacă necunoaşterea şi iluzia sunt una, atunci n-are

loc nici o luptă între spirit, care n-are cu ce le ascunde, şi trup, care le ascunde prin propria-i strălucire. Pentru oameni, frumuseţe înseamnă doar frumuseţea trupească.

— Aşa este. Şi Ying Chan era aşa, a spus Keiko, privind ceaţa pe geam. În ochi a avut o sclipire de afecţiune nostalgică. Presupun că de asta nu le-ai povestit, nici lui Isao cel de-al doilea, nici lui Ying Chan cea de-a treia…

— M-am temut să nu le schimb destinele, dacă le spuneam. Poate a fost o cruzime… Dar lucrurile au stat altfel în cazul lui Kiyoaki. Pe atunci nu ştiam nici eu.

— Vrei să spui că, pe atunci, erai şi tu frumos, a spus Keiko, ironică, studiindu-l pe Honda din cap până-n picioare.

— N-am spus asta! Pe atunci deja îmi ascuţeam sârguincios armele cunoaşterii.

— Am înţeles. Trebuie să ţin secretul faţă de tânărul pe care l-am cunoscut azi. Asta până va muri, la vârsta de douăzeci de ani.

— Aşa e. Ai de aşteptat doar patru ani.

— N-ai să mori tu înainte?

— Ah, uite că la asta nu m-am gândit.

— Trebuie să mai facem o vizită pe la Institutul Oncologic.

Keiko s-a uitat la ceas, a scos o cutiuţă cu pastile de toate culorile, a ales rapid trei dintre ele cu vârful dege-telor şi le-a luat cu whisky-ul îndoit cu apă.

Honda nu-i menţionase lui Keiko un lucru: băiatul pe care-l întâlniseră azi se deosebea de ceilalţi trei din trecut. La el, mecanismul conştiinţei de sine apărea

limpede, ca prin sticlă, ceea ce Honda nu văzuse nici la Kiyoaki, nici la Isao, nici la Ying Chan. Pe dinăuntru, acest tânăr îi semăna leit. Dacă era adevărat, deşi părea imposibil, însemna că-şi *păstrase frumuseţea cu toate că ştia*. Dar nu, aşa ceva nu era cu putinţă. Şi, dacă nu era cu putinţă, însemna că tânărul, deşi avea toate semnele necesare, vârsta potrivită şi cele trei aluniţe, era un fals foarte elaborat, pus în faţa ochilor săi.

Pentru că începuse să-i ia somnul, discuţia a deviat către vise.

— Eu nu visez decât foarte rar, a spus Keiko. Chiar şi acum, mi se mai întâmplă să visez despre examene.

— Se spune că oamenii visează toată viaţa examene, dar eu n-am mai visat aşa

ceva de zeci de ani.

— Asta pentru că ai fost mereu bun la şcoală.

Lui Honda i se părea total nepotrivit să discute cu Keiko despre vise. Era ca şi cum ar fi vorbit cu un bancher despre tricotaje.

În cele din urmă, cei doi s-au despărţit şi s-au dus la culcare. Honda a visat exact ce spusese mai devreme că nu visează niciodată: examene.

În clasa de la etaj din clădirea de lemn a şcolii, zgâlţâită de vântul puternic ca o biată colibă, tânărul Honda primeşte foile de examen pe care profesorul le împarte printre rânduri. Kiyoaki se află şi el cu vreo două-trei bănci mai în spate. Honda, foarte calm şi sigur pe sine, priveşte pe rând întrebările scrise pe tablă şi foaia de examen. Îşi ascute

creioanele ca pe nişte suliţe, unul câte unul. Răspunde imediat la toate întrebările. Nu e nevoie să se grăbească. Afară, plopii îşi chircesc trupurile, biciuiţi de vânt…

S-a trezit târziu în noapte şi şi-a amintit, limpede, toate detaliile visului.

Fusese de-a dreptul un vis despre examene, însă nu-i lăsase vreun sentiment de agitaţie, cum se întâmpla de obicei. Dar oare cine-i trimisese visul?

De vreme ce doar el şi Keiko participaseră la discuţie, şi pentru că ea n-avea cum să i-l fi trimis, acel „cineva“ putea fi doar el însuşi. Dar el n-avusese nici cea mai mică dorinţă să viseze aşa ceva. N-avea cum să-şi trimită un vis fără să se consulte mai întâi cu el însuşi privitor la propriile-i dorinţe.

Desigur, citise multe cărţi despre vise scrise de psihanaliştii de la Viena, dar nu era de acord cu teoria că ceea ce-şi doresc oamenii este să se trădeze pe ei înşişi. I se părea mai firesc să considere că există cineva din afară, mereu la pândă, care-şi impune voinţa.

În starea de trezie, avea voinţă şi, fie că dorea, fie că nu, trăia în istorie. Însă mai exista ceva, ascuns în întuneric, ceva para-istoric sau poate non-istoric, care-i forţa mâna în vis, independent de propria-i voinţă.

Ceaţa se ridicase şi luna apăruse pe cer, trimiţând sclipiri albăstrui pe sub marginea perdelei, puţin prea scurtă pentru fereastră. I se părea că vede o peninsulă de umbră, gigantică, plutind în depărtare, pe marea tenebrelor. Aşa se vedea şi India, când a

zărit-o pentru prima oară, de pe vaporul ce se apropia de ţărm. Furat de amintiri, a adormit din nou.

13

10 august.

La ora nouă dimineaţa, Tōru şi-a început schimbul la staţia de semnalizare. Ca de obicei, de cum s-a văzut singur, a deschis ziarul şi s-a pus pe citit. Până după-amiază n-avea să vină nici un vapor.

Ediţia de dimineaţă era plină de ştiri despre deşeurile industriale aduse de ape care poluaseră ţărmul la Tago-no-Ura. Dar acolo erau vreo sută cincizeci de fabrici de hârtie, în timp ce la Shimizu nu era decât una, mică. În plus, deoarece curenţii marini mergeau către est, portul din Shimizu nu era aproape niciodată ameninţat de deşeuri.

Din ce spuneau ştirile, membrii Federaţiei Naţionale a Studenţilor, *Zengakuren*, veniseră în număr foarte mare la demonstraţia anti-poluare. Dar toată acea zarvă era departe de el, mai departe decât putea vedea prin telescop. Ceea ce nu intra în raza telescopului n-avea legătură cu lumea sa.

Era o vară răcoroasă.

Anul acesta fuseseră rare zilele cu cer strălucitor şi câţiva nori aducători de tunete, în care Peninsula Izu se vedea limpede. Şi astăzi era ascunsă de ceaţa fină, iar soarele era întunecat. De curând cineva îi arătase nişte fotografii făcute de pe un satelit meteo; Golful Suruga era întotdeauna pe jumătate acoperit de smog.

Kinue i-a făcut o vizită în cursul dimineţii,

lucru destul de rar. Din pragul uşii de jos, l-a întrebat dacă putea intra.

— Şeful e plecat la sediu, la Yokohama, aşa că n-o să apară nimeni pe aici.

Auzindu-l, Kinue a urcat. În ochi i se citea frica.

Cu ceva timp în urmă, când încă mai erau în sezonul ploios, Tōru prinsese ocazia şi o întrebase aspru de ce de fiecare dată îi aducea flori să i le prindă în păr. O vreme după aceea fata nu-l mai vizitase, dar acum începuse iar să apară, ce-i drept mai rar. Nu mai venea cu flori în păr, dar poveştile cu care-şi motiva vizitele erau tot mai exagerate.

— E a doua oară când mi se întâmplă, a doua oară! În plus, şi tipul e altul, a izbucnit Kinue în clipa în care s-a aşezat pe scaun şi

înainte de a-şi recăpăta suflul.

— Ce s-a întâmplat?

— Cineva e pe urmele tale! Eu întotdeauna când vin aici, mă uit foarte bine în jur să nu fie picior de om. Asta ca să nu-ţi creez probleme. Dacă cineva te omoară o să fie numai şi numai vina mea, şi nu-mi rămâne decât să-mi cer iertare luându-mi zilele.

— Dar ce dumnezeu s-a întâmplat?!

— E a doua oară, îţi spun! Şi din cauza asta sunt atât de îngrijorată. Doar ţi-am povestit şi data trecută. Acum a fost cam la fel, deşi nu întocmai. Azi-dimineaţă am ieşit la plimbare pe plaja de la Komagoe. Am cules câteva zorele-de-nisip şi pe urmă m-am apropiat de mal ca să privesc marea, pur şi simplu.

La Komagoe vin oameni puţini şi eu, una, m-am săturat de cât se holbează la mine. Reuşesc să mă mai liniştesc doar când stau şi privesc marea. Asta poate şi pentru că, dacă aş pune pe un taler frumuseţea mea, iar pe celălalt frumuseţea mării, ar sta în echilibru perfect. Mi se pare că-i încredinţez mării povara frumuseţii mele şi mă simt mai uşurată.

Pe plajă erau doar doi sau trei oameni care pescuiau. Unul dintre ei probabil că nu prindea nimic şi se plictisise, pentru că se tot zgâia la mine. Eu mă făceam că plouă şi mă uitam la mare, dar îi simţeam privirea pe obraz, ca un muscoi.

Vai, nu cred că poţi să înţelegi ce senzaţie groaznică e! Iar o luam de la capăt! Frumuseţea mea o pornea razna, de

una singură, fără să-i pese de voinţa sau libertatea mea, fără să ţină cont de mine. Când eu stau şi-mi văd de ale mele, fără să deranjez pe nimeni, ea îmi face în ciudă şi declanşează o nenorocire. Eu ştiu că e semnul frumuseţii adevărate, dar nimic nu e mai rău ca frumuseţea scăpată din frâu.

Iarăşi am stârnit dorinţele unui bărbat! Nici n-apucasem bine să mă gândesc cât mă dezgusta, iar ea deja se pornise să-l prindă în mreje. Trecătorul de adineauri se transforma cu fiecare clipă în animal.

Eu în ultima vreme am renunţat să-ţi mai aduc flori, dar, atunci când sunt singură, îmi place să-mi împodobesc părul cu ele, aşa că pe plajă îmi pusesem o zorea rozalie. Cântam, nu mai ştiu ce. Ciudat, că doar a fost cu puţin timp în urmă. În orice caz, era

un cântec potrivit cu vocea mea frumoasă, trist şi care-ţi trimite sufletul undeva departe. Vocea asta e un chin, să ştii. Chiar şi cel mai vulgar cântec, odată ce iese de pe buzele mele, devine frumos.

În cele din urmă, bărbatul s-a apropiat. Era tânăr şi caraghios de politicos. Dar în priviri îi ardea dorinţa, oricât se străduia s-o ascundă. Nu-şi mai lua ochii de pe poalele fustei mele, parcă erau lipiţi de ea. Mi-a turuit vrute şi nevrute, dar am reuşit totuşi să mă apăr, stai liniştit. Sunt teafără, mai mult îmi fac griji pentru tine.

M-a ameţit cu poveştile lui, dar mereu întreba câte ceva şi de tine. Cum eşti ca om, cum munceşti, dacă eşti drăguţ cu lumea… lucruri din astea. Bineînţeles, i-am răspuns. I-am spus ca nu există nimeni mai bun, mai

muncitor şi mai minunat ca tine. La un singur răspuns de-al meu a făcut o faţă ciudată, când i-am zis că eşti mai presus de oameni.

Dar eu m-am prins instinctiv. Ţi-am spus că e a doua oară. Şi acum zece zile s-a întâmplat ceva asemănător. Sunt sigură că cineva bănuieşte o relaţie între noi. Cineva, un bărbat înspăimântător care stă în umbră, ori a auzit de mine, ori m-a spionat de la distanţă, şi acum visează să mă aibă; de asta a pus pe altcineva să afle lucruri despre mine şi să-l înlăture pe cel pe care-l crede iubitul meu. Simt cum o dragoste smintită se apropie tot mai mult de mine. Mor de frică şi nu ştiu ce m-aş face dacă tu, care n-ai nici o vină, ai păţi ceva din cauza frumuseţii mele. Sunt sigură că e o uneltire, ceva pus la cale din dragoste deznădăjduită. Cel care pe

mine mă urmăreşte, nevăzut, de departe, şi care pe tine plănuieşte să te omoare, e sigur un bărbat bogat, cu o putere imensă şi urât ca o broască râioasă!

Kinue a spus totul dintr-o suflare, tremurând ca o frunză.

Tōru, îmbrăcat în blugi, picior peste picior, o asculta pufăind dintr-o ţigară. Încerca să-şi dea seama care era de fapt rostul întregii poveşti. Lăsând la o parte născocirile de-a dreptul dramatice ale lui Kinue, Tōru era sigur că cineva încerca, indirect, să afle lucruri despre el. Dar cine să fi fost? Şi apoi, pentru ce? Poate că era poliţia, dar el, în afară de faptul că fuma, minor fiind, nu făcuse nici o infracţiune.

Avea să se gândească la asta mai târziu, când va fi singur. Acum, ca s-o bucure pe

Kinue şi să-i dea apă la moară, avea să-i îmbrace fabulaţiile într-o formă logică. Şi-a luat un ton cumpănit şi a spus:

— Lucrurile stau probabil aşa cum spui tu; dar să ştii că n-aş avea nici un regret dacă aş muri pentru o femeie atât de frumoasă ca tine. Undeva, pe lumea asta, există un om foarte bogat, foarte puternic şi foarte urât, care stă la pândă şi-şi doreşte să nimicească frumuseţea pură. Iar acum a pus ochii pe noi.

Nu e deloc uşor să lupţi cu aşa ceva. Omul ăsta, ca un păianjen, şi-a ţesut pânza peste tot prin lume. La început fă-l să creadă că nu-i opui rezistenţă şi că-l asculţi întocmai. Apoi, cu răbdare, să îi cauţi punctul slab. Când eşti sigură că l-ai găsit, trebuie să-ţi aduni toate puterile şi să-l loveşti exact acolo, altfel n-ai şanse de

izbândă.

Cei înzestraţi cu frumuseţe în formă pură nu trebuie să uite niciodată că sunt duşmanii oamenilor. Duşmanul nostru ştie că are un mare avantaj în luptă: toată omenirea e de partea lui. Şi n-o să ne slăbească nici o clipă până nu cădem în genunchi şi recunoaştem că şi noi suntem oameni. De aceea noi, când va veni vremea, trebuie să fim pregătiţi să ne facem frate cu dracul. Dacă ne încrâncenăm şi refuzăm un compromis, vom fi ucişi. Însă dacă-i facem pe plac, o să fie mai puţin precaut şi o să-şi arate fără voia lui punctul slab. Până acolo avem de îndurat. Dar, pentru asta, trebuie să ne păstrăm, în inimi, un respect de sine neclintit.

— Am înţeles. Am să fac cum spui. În schimb, te rog să-mi fii sprijin. Otrava din

frumuseţe îmi înmoaie picioarele. Dar, dacă ne vom ţine de mână, vom învinge toate poftele murdare şi, dacă totul merge bine, vom purifica omenirea. Atunci pământul o să devină rai, şi am să pot şi eu trăi, fără să mă mai tem de nimic.

— Aşa este. Linişteşte-te, pentru că totul va fi bine.

— Ştii ce bucuroasă sunt? Eu… Îmi placi mai mult ca oricine pe lumea asta! a spus grăbită, ieşind pe uşă de-a-ndăratelea.

După plecarea fetei, Tōru s-a simţit uşurat.

Când o asemenea urâţenie dispărea, aproape că se transforma în frumuseţe. Dar, în cazul de faţă, frumuseţea – premisa întregii conversaţii de mai devreme – lipsea cu desăvârşire. Atmosfera nu s-a schimbat,

iar parfumul fetei a rămas în aer chiar şi după ce a plecat.

Lui Tōru i se părea uneori că frumuseţea se aude plângând undeva în depărtare. Probabil ceva mai încolo de orizont. Frumuseţea ţipă ascuţit, ca un cocor. Sunetul reverberează în văzduh, apoi se stinge. Dacă s-ar putea transforma în făptură umană, ar face-o doar pentru câteva clipe. Doar Kinue, prinsă în capcana urâţeniei, a reuşit să captureze acel cocor, şi-l hrăneşte cu conştiinţă de sine.

La ora trei şi optsprezece minute după-amiaza a intrat în port vaporul *Kōyō-maru*. Următorul vas era anunţat pentru ora şapte seara şi, până atunci, Tōru n-avea nimic de făcut.

În acel moment se aflau în portul Shimizu douăzeci de vase, cu tot cu cele nouă care aşteptau un loc la chei.

În Zona a Treia erau ancorate *Nikkei-maru II*, *Mikasa-maru*, *Camelia*, *Ryūwa-maru*, *Lianga Bay*, *Umiyama-maru*, *Yōkai-maru*, *Denmaruku-maru* şi *Kōyō-maru*.

La digul Hinode erau *Kamishima-maru* şi *Karakasu-maru*.

La digul Fujimi, *Taiei-maru*, *Hōwa-maru*, *Yamataka-maru* şi *Aristonikos*.

Pe lângă acestea, ancorate lângă geamandurile din Golful Orito, unde se afla portul de cherestea, mai erau vasele de transport *Santen-maru*, *Dona Rossana* şi *Eastern Mary*.

De asemenea, pentru că era periculos să vină la chei, un singur vas, *Okitama-maru*,

gata de plecare, era alimentat cu combustibil în Zona Delfin, rezervată petrolierelor.

Vasele de mare tonaj care aduceau ţiţei din Golful Persic ancorau în Zona Delfin, iar cele mai mici, cu ulei rafinat, ancorau la Sodeshi. Acolo era *Nisshō-maru*.

O cale ferată secundară lega staţia Shimizu, aflată pe linia principală Tōkaidō, de cheiurile principale. Îşi croia drum prin covorul gros de ierburi şi trecea pe lângă depozite singuratice în care se reflectau razele intense ale soarelui de vară şi printre care se zărea marea din fundal, anunţând parcă sfârşitul pământului. Calea ferată, ruginită şi îngustă, mergea mai departe şi mai departe către marea sclipitoare, până ajungea la capăt, în punctul numit Zona

Feroviară. Astăzi acolo nu era oprit nici un vas.

…Tōru tocmai înscrisese cu cretă numele vasului *Kōyō-maru* pe tabla unde ţinea socoteala distribuţiei vapoarelor, în coloana pentru Zona a Treia.

Vasul era ancorat în largul portului şi operaţiunile de descărcare erau programate abia pentru ziua următoare. Nu era urgent să-i anunţe sosirea. Abia aproape de ora patru a primit un telefon care-l întreba dacă vasul a ajuns într-adevăr sau nu.

La ora patru fix a primit alt telefon, de la un pilot, pentru a-l informa cine era de serviciu a doua zi, dintre cei opt piloţi care lucrau în schimburi.

Tōru nu mai avea nimic de făcut până seara. S-a dus la telescop să privească

marea, dar, în timp ce privea, i-au venit din nou în minte nesiguranţa şi umbra răului, aduse de Kinue mai devreme, şi obiectivul telescopului parcă a fost acoperit de un filtru cenuşiu.

Dacă stătea să se gândească, parcă toată vara fusese acoperită de un văl al răului. Fin, răul se strecurase în fiecare rază de soare, mâncându-i strălucirea şi subţiind umbra puternică de vară. Norii îşi pierduseră conturul clar, iar în orizontul întunecat, de culoarea oţelului, nu se vedea Peninsula Izu, ci doar cer şi apă. Marea era de un verde monoton şi dezolant.

Fluxul începea să se facă simţit. Tōru a coborât puţin telescopul pentru a privi valurile de lângă mal.

Când se spărgeau, de pe spinările lor

ţâşnea o spumă groasă. Piramidele de un verde închis se transformau, ca la un semn, se ridicau şi se înfoiau, într-o agitaţie albă. Acolo se vedea nebunia mării.

Erau unele valuri mici care se prăbuşeau când nici nu se ridicaseră bine. Altele, mari, îşi înălţau burţile semeţe şi pătate cu alb. Preţ de o clipă, scoteau un ţipăt trist, apoi se adunau toate, ca o suprafaţă imensă de sticlă crăpată. După ce se spărgeau, se dădeau în lături, ca un păr alb, frumos pieptănat, lăsându-şi la vedere cefele întunecate, aliniate ordonat. Liniile albe se uneau apoi într-un câmp lăptos şi se spărgeau de mal, căzute la unison, ca un cap retezat.

Spuma se întindea, apoi se strângea, săpând linii în nisipul închis la culoare şi

retrăgându-se spre mare, ca o urmă de miriapod.

Bulele de spumă se strecurau printre firele de nisip, ca nişte broboane de sudoare pe umerii unui atlet care tocmai şi-a încheiat competiţia.

Ce transformare delicată ne arată marea, când vine, ca o imensă lespede albastră, şi se sparge de ţărm! Crestele valurilor, mici şi nenumărate, se împrăştie şi-şi spulberă spuma, scuipând parcă fire albe din coconii mării. Iar răul, câtă subtilitate, să absoarbă în sine acel alb, în timp ce striveşte cu forţă!

Ora patru şi patruzeci de minute.

Partea de sus a cerului s-a luminat. Un cer albastru afectat şi egoist, aşa cum mai văzuse odată la bibliotecă, într-un album

despre Şcoala de la Fontainbleau. Laolaltă cu norii mincinoşi, cerul pictat în albastrul prea liric nu semăna a cer de vară şi mirosea a ipocrizie.

Obiectivul telescopului a părăsit malul mării şi s-a îndreptat către înaltul cerului, apoi către orizont, apoi către imensitatea mării.

Preţ de o clipă, lentila telescopului a prins o picătură din creasta înspumată a unui val, ce părea să urce până la cer. Oare ce căuta picătura singură, atât de sus? În ce scop fusese aleasă, doar ea?

Natura îşi repeta fără încetare ciclul, de la întreg la fragment, apoi de la fragment din nou la întreg. Prin comparaţie cu limpezimea efemeră a fragmentului, natura ca întreg părea întotdeauna mai tristă şi mai

întunecată.

Oare răul aparţinea naturii ca întreg?

Sau era un fragment?

Ora patru şi patruzeci şi cinci. Cât vedeai cu ochii, nici ţipenie de vapor.

Plaja era golaşă. În apă nu înota nimeni, doar pe mal erau vreo trei pescari. Marea fără urmă de vapoare nu-i trezea deloc simţul datoriei. Golful Suruga era cufundat în sobrietate, lipsit de dragoste şi de beţia bucuriei. Era nevoie de vapoare, care să brăzdeze încoace şi-ncolo perfecţiunea aceea neştirbită şi leneşă, ca nişte lame ce sclipesc în soare. Vasele, arme reci ale dispreţului faţă de perfecţiune, alunecau pe pielea subţire şi întinsă a mării ca să-i cresteze răni, dar n-o puteau răni în profunzime.

Ora cinci.

Valurile albe s-au colorat într-o clipă în trandafiriu, anunţând apropierea apusului.

Pe rând, şi-au făcut apariţia două petroliere negre, unul mare şi unul mic, îndreptându-se către largul mării, înspre stânga. Erau *Okitama-maru* de 1 500 de tone, cu plecare din portul Shimizu la ora 4 şi 20, şi *Nisshō-maru*, de 300 de tone, care plecase la 4 şi 23.

Însă astăzi vasele erau ascunse de ceaţa fină şi abia se distingeau, ca nişte iluzii. Nici măcar siajul nu li se vedea limpede.

Tōru a îndreptat din nou telescopul către mal.

Puţin câte puţin, valurile prinseseră culoarea apusului şi deveniseră sobre şi dure. Răul întuneca tot mai mult lumina şi

burţile valurilor apăreau tot mai urâte.

Aşa e! şi-a spus Tōru. În clipa în care se spărgeau de mal, valurile deveneau întruparea morţii. Cu cât se gândea mai mult, cu atât i se părea mai evident. Erau gurile ce se cască în clipa morţii. Gura larg deschisă, încercând chinuit să tragă aer printre şirurile de dinţi albi, acoperiţi cu nenumărate fire de salivă. Pământul violaceu în lumina apusului era o pereche de buze cianotice.

În cele din urmă, moartea se aruncă în gura mării larg deschisă. Iar marea, eficientă ca un poliţist, strânge repede cadavrele, ascunzându-le de privirile oamenilor.

În acea clipă, telescopul lui Tōru a dat peste ceva ce n-ar fi trebuit să vadă. A avut brusc senzaţia că, între fălcile larg deschise

ale mării, îşi făcuse apariţia, scuturându-se, o lume complet diferită. El nu vedea niciodată năluciri, aşa că trebuie să fi fost aievea. Dar ce era nu-şi putea da seama. Poate că era un model întâmplător desenat de vietăţile mării. O lumină ieşită din adâncuri scosese la iveală o lume neobişnuită, pe care el era sigur c-o mai văzuse; se ascundea poate undeva în amintirile lui cele mai îndepărtate. Sau poate era un crâmpei dintr-o viaţă anterioară, dacă aşa ceva exista. În orice caz, nu-şi dădea seama ce legătură avea cu lumea pe care el o vedea, dincoace de orizontul clar. Presupunând că erau nişte alge care dansau prinse între burţile valurilor înainte de a se sparge, atunci lumea creionată preţ de o clipă era un desen miniatural al striurilor şi

gâlmelor de pe mucoasele, purpurii şi roz, ale îngreţoşătoarelor adâncuri. Dar se văzuse şi o lumină. Să fi fost reflexia unui fulger, în largul mării? N-avea cum, pe aşa o mare liniştită, în apus. Însă mai întâi de toate, nu cunoştea vreo lege care să spună că *acea* lume şi *această* lume coexistă. Ceea ce zărise adineauri putea să vină din alt timp. Un timp diferit de cel pe care-l măsura ceasul lui acum.

Tōru a scuturat din cap, încercând să scape de vedenia neplăcută. Până şi telescopul îi devenise nesuferit. S-a mutat la telescopul din celălalt colţ al camerei, cel care mărea de cincisprezece ori, ca să urmărească silueta vasului imens ce părăsea portul chiar atunci. Era *Yamataka-maru*, aparţinând Liniei Maritime Yamashita, un vas

de 9 183 de tone, care se îndrepta spre Yokohama.

— Vapor Yamashita, a plecat acum către dumneavoastră. *Yamataka*. *Yamataka*. La ora 17 şi 20.

După ce a informat biroul din Yokohama, s-a întors la telescopul mic şi a urmărit mai departe vasul, ale cărui catarge tocmai dispăreau în ceaţă.

Însemnul cu o singură dungă neagră sus, pe fond portocaliu închis, „Linia Y.S.“ scris cu litere mari, negre, pe latura vasului, cabina albă, bigile roşii. Vasul, prins în cercul lentilei telescopului, se străduia să-i scape. Tăind cu prora valurile albe, se îndrepta către larg.

Vasul dispăruse din raza vizuală. Tōru a lăsat telescopul şi a privit în jos pe geam. Pe

parcelele unde fuseseră căpşuni erau acum aprinse, din loc în loc, focuri.

Toate serele care se întinseseră cât vedeai cu ochii până pe la sfârşitul perioadei ploioase acum dispăruseră. Sezonul căpşunelor trecuse. Deja răsadurile pentru cultivare forţată fuseseră trimise la Gogōme, lângă Muntele Fuji, şi aşteptau iarna modelată de mâna omului. Aveau să se întoarcă pe la sfârşitul lui octombrie, aşa încât să fie gata la timp pentru piaţa de Crăciun.

Oamenii lucrau printre scheletele serelor, sau prin şanţurile cu pământ negru, rămase acolo unde serele fuseseră demontate.

Tōru a intrat în mica bucătărie pentru a-şi pregăti masa de seară. Şi-a mâncat cina uşoară, privind pe fereastră. Deja se

întuneca.

Ora cinci şi patruzeci de minute.

Sus, pe cerul dinspre miazăzi, s-a ivit dintre nori o jumătate de lună. Printre norii fini, trandafirii, părea un pieptene de fildeş căzut din văzduh. A stat puţin şi s-a ascuns iar după nori.

Se făcuse ora la care pinii de pe malul mării căpătau un verde întunecat, iar luminiţele roşii ale maşinilor celor veniţi să pescuiască se distingeau clar în parcarea de lângă plajă.

Pe drumeagurile dintre parcele şi-au făcut apariţia o sumedenie de copii. Ciudaţi mai erau şi copiii ăştia! De cum se întuneca, răsăreau din senin şi începeau o joacă nebunească printre câmpuri.

Ici şi colo se zăreau flăcărui, ca nişte

limbi, de la focurile aprinse pe câmpuri.

Cinci şi cincizeci de minute.

Tōru a devenit atent. Departe în larg, spre sud-vest, observase silueta minusculă a unui vas. Aproape nimeni nu l-ar fi zărit de la distanţa asta. A pus mâna pe telefon. Era atât de sigur că nu putea greşi, încât nici n-a mai aşteptat să-i vadă însemnele.

La telefon i-a răspuns reprezentantul agenţiei navale.

— Alo? Aici Staţia Teikoku. Soseşte *Daichū*, tocmai l-am văzut.

Era ca o pată lăsată de un deget murdar pe orizontul şters, rozaliu. Tōru l-a reperat şi l-a identificat, ca şi cum ar fi analizat o amprentă rămasă pe geam.

După cum reieşea din *Registrul vapoarelor*, *Daichū-maru* era un vas de 3

850 de tone care transporta mahon de Filipine. Avea lungimea de 100 de metri şi o viteză de 12,4 noduri. Peste 20 de noduri aveau doar cargoboturile internaţionale; vasele de cherestea erau mai lente.

Tōru simţea o apropiere specială faţă de *Daichū-maru*. Fusese lansat primăvara trecută din Şantierul Kanzashi, chiar aici, în Shimizu.

Ora şase.

Pe linia orizontului rozaliu se întretăiau, ceţoase, siluetele vaselor *Daichū-maru*, care venea, şi *Okitama-maru*, care plecase. O imagine stranie, ca atunci când o reflexie a realităţii iese la iveală din vis, sau realitatea dintr-un concept… poezia prinde formă concretă iar imaginile interioare se materializează. Când, prin cine ştie ce

împrejurări, ceva care pare lipsit de sens şi chiar aducător de nenoroc ajunge să se oprească într-un suflet, sufletul e copleşit de acel ceva şi trebuie neapărat să-i dea un trup şi să-l aducă pe această lume. Aşa-şi încep existenţa lucrurile. Tot aşa, poate că şi *Daichū-maru* s-a născut în inima lui Tōru. Umbra care la început abia atingea sufletul, ca un fulg, a devenit un vapor imens, de aproape 4 000 de tone. Acelaşi lucru se întâmplă, fără încetare, peste tot în lume.

Şase şi zece.

Vaporul se apropia. Din cauza unghiului de observaţie părea mai îndesat decât era, ca o rădaşcă, cu cele două bigi drept coarne.

Şase şi cincisprezece.

Vaporul se vedea acum limpede cu ochiul

liber, plutind pe apă, negru, ca un obiect uitat pe o poliţă. Pentru că venea drept din faţă, îşi păstra mereu silueta de butelcă neagră de *saké*, aşezată pe raftul orizontului.

Şase şi jumătate.

Prin lentila telescopului, îndreptată oblic, Tōru a distins pe coşul vasului însemnul cu un N roşu într-un cerc pe fond alb. Se vedeau şi stivele de lemn.

Şase cincizeci.

Daichū-maru, venind drept, îşi profila luminiţele roşii de poziţie ale catargului pe cerul înnorat, cu luna ascunsă. Trecuse pe lângă *Okitama-maru* care-şi croia drum spre larg, ca o nălucă. Deşi vasele păstraseră destulă distanţă între ele, în întunericul de pe mare luminile de poziţie

păreau apropiate, ca jarul de la două ţigări care se întâlnesc şi se despart.

Din portul de plecare, *Daichū-maru* mersese fără escală. Avea fixate pe punte, în faţă şi în spate, două şine mari de fier, verticale, care sprijineau încărcătura de lemne şi le împiedicau să se răstoarne. Era încărcat până la limita liniei de plutire cu trunchiuri solide, arse de soarele tropical, stivuite unele peste altele, ca leşurile unor sclavi negri.

Tōru şi-a amintit de noile reguli ale circulaţiei maritime care priveau încărcarea navelor, încurcate ca hăţişurile din junglă. Erau şase categorii de linii de încărcare maximă: de vară, de iarnă, nord-atlantică de iarnă, tropicală, de apă dulce în sezon de vară şi de apă dulce tropicală – aceasta din

urmă fiind şi ea împărţită în funcţie de zonă şi anotimp. *Daichū-maru* se încadra în prima din aceste două subcategorii, care avea şi un „regulament special pentru transportul de cherestea“. Tōru citise fascinat regulile pentru zona tropicală şi le memorase, cu toate detaliile legate de longitudine, latitudine şi tropice:

„Zona tropicală este delimitată de coasta de est a Americii de Nord, de-a lungul paralelei de 13 grade latitudine nordică până la meridianul de 16 grade longitudine vestică, apoi până la intersecţia paralelei de 10 grade latitudine nordică cu meridianul de 58 de grade longitudine vestică, mergând apoi până la meridianul de 20 de grade longitudine vestică, urmat până la paralela de 30 grade latitudine nordică, apoi pe ea

spre coasta de vest a Africii… apoi spre coasta de vest a Indiei… apoi spre coasta de est a Indiei… coasta de vest a Malaysiei… apoi de-a lungul coastei de sud-est a continentului asiatic până la paralela de 13 grade pe coasta de est a Vietnamului… de la Portul Santos din Brazilia… de pe coasta de est a Africii până pe coasta de vest a Madagascarului… apoi prin Canalul Suez, Marea Roşie, Golful Aden, Golful Persic…“

Un fir invizibil înainta din continent în continent şi din ocean în ocean, iar ceea ce împrejmuia el se numea „zona tropicală“ şi, încet-încet, prindea formă, cu cocotieri, recife de corali, ape de culoare cobaltului, nori de furtună, ploi calde şi ţipete de papagali multicolori.

A sosit mahonul de Filipine, pe care tropicele şi-au pus amprenta cu auriu, roşu şi verde. Pe drumul lor până aici, trunchiurile au fost biciuite de ploile tropicale, au reflectat cerul fierbinte şi înstelat, udate uneori de valuri şi mâncate de insectele cochete din adâncuri, şi nici prin vis nu s-au gândit că, la capătul drumului, vor fi sacrificate în folosul vieţii cotidiene şi plictisitoare a oamenilor.

Ora şapte.

Daichū-maru a depăşit cel de-al doilea stâlp de înaltă tensiune. Luminile portului sclipeau.

Pentru că sosise în afara programului, carantina şi descărcatul aveau să aştepte până a doua zi dimineaţă. Dar chiar şi aşa, Tōru tot a avut de dat câteva telefoane, la

Biroul de Tranzit, la Poliţie, pilot, Administraţia Portuară, la agentul naval, aprovizionare şi spălătorie.

— *Daichū-maru* intră la 3G.

— Alo? Aici Staţia Teikoku. *Daichū-maru* soseşte la 3G. Încărcătura? La limita liniei de plutire.

— Alo, Staţia de Aprovizionare Shimizu? Aici Teikoku. *Daichū-maru* intră la 3G, aşa că vă rog să vă ocupaţi de el. Mulţumesc.

— *Daichū-maru*… Exact, *Daichū-maru*. A sosit la 3G.

— Bună seara, aici Teikoku. *Daichū-maru* a intrat la 3G. Acum e în largul farului de la Miho.

— Alo, Biroul de Poliţie? *Daichū-maru* a sosit. Mâine la şapte? Am înţeles.

— *Daichū-maru*…D-A-I-C-H-U. La 3G.

Da, vă rog.

14

Într-o seară de la sfârşitul lui august, când nu era de serviciu, Tōru, singur acasă, şi-a terminat cina, a făcut baie şi apoi, ca să prindă vântul răcoros de seară ce bătea dinspre sud, a deschis uşa şi a ieşit afară, pe culoarul deschis cu copertină albastră. Cimentul încă mai păstra căldura soarelui de la prânz. De-a lungul culoarului simplu, unde se ajungea urcând de jos pe o scară metalică, erau aliniate uşile locatarilor de la etaj.

Imediat spre sud era un depozit de cherestea care se întindea pe patru mii de *tsubo*[17]. Sub lumina slabă a lămpilor,

lemnele păreau doar o formă neagră, ca un animal mare şi tăcut.

17 Unitate de măsură a suprafeţei, echivalentă cu 3,3 m^2.

În fundul pădurii din spatele depozitului era un crematoriu. Tōru şi-ar fi dorit să vadă o flacără atât de lungă, încât să iasă pe coşul înalt, odată cu fumul, însă până acum nu se întâmplase.

Vârful muntelui izolat şi întunecat care ascundea cerul înspre sud era Nihondaira. Se vedea limpede şirul farurilor de la maşinile care urcau pe şosea. În vârf străluceau grupate luminiţele hotelurilor, iar luminile roşii de pe turnurile de televiziune clipeau şi ele.

Tōru nu fusese niciodată în vreunul dintre acele hoteluri. Nu ştia nimic despre viaţa luxoasă a oamenilor bogaţi. Îşi dădea

seama că raţiunea şi bunăstarea nu mergeau mână în mână, dar, pentru că nu-l preocupa deloc să facă lumea mai raţională, lăsase revoluţia în seama altora. Pentru el, nu exista un concept mai insuportabil ca egalitatea.

Transpirase şi era pe cale să intre înapoi în cameră când a văzut oprind o Corona chiar în dreptul scării care ducea la etaj. Era seară şi nu se distingea foarte bine, dar avea senzaţia că-i e cunoscută. A rămas uimit când l-a văzut coborând din maşină chiar pe şeful staţiei de semnalizare.

Ţinând zdravăn în mână o pungă de hârtie, şeful a urcat repede şi cu paşi grei, făcând să răsune scara de metal, exact aşa cum urca şi la staţie.

— Bună seara, tinere Yasunaga! Mă

bucur că te-am găsit acasă! Am adus şi ceva de băut. Haide să intrăm şi să discutăm puţin, la un pahar.

Vorbea tare, fără să-i pese că-l puteau auzi şi vecinii. Copleşit de vizita ieşită din comun, Tōru a deschis uşa şi l-a poftit înăuntru.

Şeful s-a aşezat pe perna oferită, şi-a şters transpiraţia, a aruncat o privire în jur şi a exclamat:

— Oho, ce ordonat eşti! Ai o cameră foarte curată!

Clădirea era nouă, construită abia cu un an în urmă, iar Tōru era foarte îngrijit de felul său. Părea o casă în care nici praful nu se aşterne. Geamurile ferestrelor cu ramă de aluminiu erau mate şi aveau un model cu frunză de arţar. Înspre interior erau şi

shōji[18]. Pereţii, dintr-un material de construcţie modern, erau de un violaceu pal, iar tavanul din plăci de lemn era aproape prea frumos. Uşa de la intrare, glisantă, era şi ea din geam mat şi avea un model cu iarbă de bambus. *Fusuma*, panourile glisante de la dulapuri, aveau şi ele un model neobişnuit. Toate după gusturile locatarului.

18 Uşi glisante tradiţionale, cu hârtie groasă lipită pe o ramă de lemn.

Chiria era 12 500 de yeni, la care se adăugau costurile comune de întreţinere ale clădirii, încă 250 de yeni pe lună. Jumătate din sumă era plătită de companie, iar Tōru a profitat de ocazie ca să-i mulţumească încă o dată şefului pentru ajutor.

— Dar nu ţi-e urât de unul singur?

— Nu. Şi la serviciu sunt singur.

— Asta aşa e.

Şeful a scos din punga de hârtie o sticlă pătrăţoasă de whisky Suntory şi nişte gustări, fâşii de sepie uscată şi uscăţele cu crevete. Dacă n-avea pahare, i-a spus lui Tōru, puteau bea şi din căni.

Era un lucru din cale-afară ca şeful staţiei de semnalizare să-şi viziteze acasă angajaţii, ba să le mai ducă şi trataţii. În mod sigur nu putea fi de bine. Tōru nu fusese însărcinat cu munca de contabilitate şi deci n-avea cum să fie o problemă legată de bani; pesemne că făcuse vreo greşeală serioasă, de care nu-şi dăduse seama singur. Iar acum şeful îl invita să bea chiar dacă era minor, deşi îl mustrase de atâtea ori, sever, că fuma.

Tōru era pregătit să fie dat afară, dar pe

de altă parte ştia foarte bine că un tânăr sârguincios, fie el şi semnalizator de rangul trei, chiar şi în absenţa unui sindicat care să-l sprijine, nu mai putea fi tratat oricum în ziua de azi. Dacă stătea să caute bine, găsea şi alte locuri de muncă. Din nou calm, îl privea pe şef cu un fel de milă. Era convins că putea face faţă situaţiei cu demnitate, chiar dacă ar fi fost vorba de concediere. Orice-ar fi gândit celălalt, Tōru ştia că e „o comoară de tânăr, cum nu mai întâlneşti“.

Tōru refuzase alcoolul pe care i-l tot oferea şeful şi stătea într-un colţ al camerei, unde nu ajungea nici o adiere. Doar ochii îi sclipeau, frumoşi.

Fără nici un sprijin pe lumea asta, tânărul îşi clădise un castel mic de gheaţă, departe de ambiţie, lăcomie, dragoste sau alte surse

de pierzanie ale oamenilor. Pentru că nu-i plăcea să se măsoare cu alţii, nu era nici gelos şi nici invidios. Evitase de la bun început calea armoniei cu restul oamenilor şi n-avea nimic de împărţit cu nimeni. Îi lăsa pe ceilalţi să-l considere un iepuraş alb, drăguţ şi inofensiv. Pierderea slujbei nu era decât o problemă minoră.

— Acum vreo două-trei zile am primit un telefon de la sediul din Yokohama, a început şeful, turnându-şi singur băutură ca să-şi dea putere. Mă întrebam ce-o fi, şi ce să vezi, dorea să-mi vorbească însuşi domnul director! Am fost foarte uimit. M-am dus şi, tot gândindu-mă ce putea să urmeze, îţi mărturisesc sincer că-mi tremurau picioarele când am dat să intru în biroul dumnealui. Când colo, domnul

director zâmbea şi m-a poftit să mă aşez. Mi-am spus că nu poate fi ceva rău. Până la urmă, nici măcar n-avea legătură directă cu mine. Ce crezi? Mi-a vorbit despre tine.

Tōru a făcut ochii mari. La aşa ceva nu se aşteptase. Nu era deloc vorba de concediere.

— Dar să vezi ce poveste ciudată, adusă la cunoştinţă de o persoană mai în vârstă căreia domnul director îi este îndatorat: cineva vrea să te înfieze! Pe mine m-au numit intermediar şi, orice-ar fi, trebuie să-ţi obţin acordul. Asta e. Pentru mine e o mare responsabilitate, dat fiind că m-a însărcinat chiar domnul director. Iar pe tine, se vede treaba că cineva pune mare preţ.

Ascultând, Tōru a avut o străfulgerare: cel care voia să-l înfieze nu putea fi altul

decât bătrânul care, mai demult, îi dăduse cartea de vizită.

— Cel care doreşte să mă înfieze se numeşte cumva Honda?

— Chiar aşa! De unde ştii?

Era rândul şefului să facă ochii mari.

— A venit la un moment dat să viziteze staţia. Dar ne-am văzut o singură dată şi e ciudat că vorbeşte de înfiere.

— Se pare că s-a adresat unui birou de investigaţii şi s-au făcut cercetări amănunţite despre tine, în două sau trei rânduri.

Tōru şi-a amintit ce-i povestise Kinue şi s-a încruntat.

— N-aş zice că-mi place metoda.

Uşor speriat, şeful s-a grăbit să-l asigure:

— Dar rezultatul a fost foarte bun! A reieşit că eşti un tânăr-model, fără nici o

pată.

Pe Tōru nu-l preocupa atât de mult avocatul, cât bătrâna egoistă cu aer occidental, venită dintr-o lume cu care Tōru n-avea nimic în comun, care-şi răsfira peste tot aripile pudrate, ca o molie.

Şeful a stat pe capul lui Tōru până pe la unsprezece şi jumătate noaptea. Din când în când băiatul mai picotea, cu genunchii strânşi la gură, dar şeful, ameţit bine de alcool, îl scutura şi turuia mai departe.

Bătrânul care voia să-l înfieze era văduv şi trăia singur. Era renumit şi înstărit. Se gândise că era mai bine atât pentru familia Honda, cât şi pentru viitorul Japoniei, să adopte un tânăr serios şi promiţător ca Tōru, şi nu pe vreun puturos de familie bună. De îndată ce finalizau formalităţile de adopţie,

aveau să înceapă pregătirile pentru a-l înscrie la liceu, iar mai apoi, pentru a putea intra la o universitate de prim rang, va avea şi profesori particulari. Viitorul tată adoptiv spera ca Tōru să urmeze calea dreptului sau a economiei, dar până la urmă alegerea profesiei avea să fie a lui Tōru însuşi, iar el, tatăl, îi va sta alături şi-l va sprijini. Fiind bătrân, nu-i mai rămânea mult de trăit, dar nu avea rude care să emită vreo pretenţie de moştenire şi întreaga avere urma să-i rămână lui Tōru… Şeful i-a explicat totul în detaliu, accentuând că o propunere mai avantajoasă nu găsea oriunde ar fi căutat.

Şi totuşi, de ce? Întrebarea îi zgândărea respectul de sine.

Celălalt sărise peste ceva. Dintr-o coincidenţă, Tōru însuşi sărise peste acelaşi

lucru. Amândurora li se părea la fel de firesc un lucru iraţional. De fapt, cei care fuseseră păcăliţi de iraţional erau şeful şi semenii săi cu capul pe umeri.

Povestea nu l-a luat prin surprindere. Când l-a întâlnit pe acel bătrân pentru prima oară, a prevăzut cumva un deznodământ neaşteptat. Era foarte sigur că nimeni nu-i putea citi în suflet, însă obişnuinţa lui de a nu se mira când era judecat greşit îl făcea uneori să treacă prea uşor cu vederea chiar şi unele greşeli colosale, şi tot el trebuia apoi să suporte rezultatele. Dacă se întâmplau cine ştie ce lucruri stupide, ele erau doar consecinţa unor greşeli superbe, iar dacă lua ca premisă evidentă starea de confuzie a conştiinţei de sine a lumii, se aştepta la orice. Ideea că bunătatea sau

răutatea cu care-l tratau străinii se bazau exclusiv pe greşeală îl condusese până la capătul cinismului, acolo unde se aflau negarea de sine şi pierderea respectului faţă de propria persoană.

Tōru dispreţuia profund conceptele de „inevitabil“ şi „voinţă“. În situaţia lui prezentă, avea toate motivele să se considere prins într-o demodată comedie a erorilor. Nimic nu e mai demn de luat în râs decât un om lipsit de voinţă care se supără că voinţa lui a fost îngrădită. Însă dacă se comporta rece şi raţional, „a nu dori în mod special să devină fiul adoptiv al cuiva“ era totuna cu „a accepta să fie adoptat“.

Un om obişnuit, pus în faţa unei asemenea cereri cu o motivaţie foarte neverosimilă, ar devenit imediat suspicios, comparând

inconştient, valoarea pe care o atribuie celuilalt cu cea pe care şi-o atribuie sieşi. Pe de altă parte, gândirea lui Tōru nu funcţiona aşa. El nu se compara cu nimeni. Iar propunerea pe care o primise era lipsită de inevitabilitate, ca un act copilăresc; era doar capriciul unui om bătrân, foarte puţin necesar şi, de aceea, cu atât mai uşor de acceptat. Pe el, un om fără destin, nu-l puteau prinde iţele inevitabilului.

Propunerea venise purtând masca generozităţii şi a şansei la educaţie. Ca orice tânăr independent, ar fi putut striga: „Eu nu sunt un cerşetor!“ Dar aşa ceva ar fi fost doar un protest de soiul celor întâlnite în revistele pentru băieţi; el dispunea de o armă mult mai subtilă şi surâzătoare: acceptarea lucrurilor prin refuz.

Adevărul era că uneori, când se privea în oglindă şi-şi studia zâmbetul abia schiţat, de la jocul întâmplător al luminilor pe chip i se părea că e un surâs de fată. Poate că undeva, într-o ţară îndepărtată, cu o limbă nemaiauzită, chiar exista o fată pentru care acel surâs era singurul mod de comunicare cu alţii. Asta nu însemna că zâmbetul lui era feminin. Nu arăta nici cochetărie, nici sfială, dar nici nu se putea spune că e bărbătesc. Era un zâmbet ca o pasăre ce aşteaptă în cuibul său fragil, la graniţa dintre ezitare şi hotărâre, la ora la care noaptea cedează şi se transformă în zi, când ochiul încă nu desluşeşte drumul albicios de râu, iar pasul poate oricând greşi, trimiţând trupul în vâltoare. Uneori Tōru se gândea că nu-l moştenise nici de la mamă, nici de la tată, ci

că-l primise demult, în copilărie, de la o fată întâlnită nu se ştie unde.

Îi era limpede că nu o interpretare greşită a propriei valori, generată de vanitate, îl făcea să accepte. Îşi vedea limpede fiecare colţişor ascuns al sufletului, iar respectul de sine îi era clădit pe convingerea că nimeni altcineva n-ar fi putut să-l cunoască mai bine decât el însuşi. De aceea, orice propunere de a-i oferi bunăstare lui Tōru cel pe care-l vedeau ceilalţi nu era decât o propunere făcută umbrei sale şi astfel n-avea cum să-i rănească respectul de sine. Tōru cel adevărat era în siguranţă.

Dar oare motivele celuilalt erau chiar de neînţeles? Nu, nu era nimic greu de înţeles. Tōru o ştia prea bine: oamenii răpuşi de plictiseală sunt în stare de orice.

Ţinându-şi genunchii cu braţele şi pe jumătate adormit, Tōru tot spunea „da, da“, deşi, în sinea lui, deja luase hotărârea. Politeţea îi cerea să-l mai fiarbă puţin pe şef, ca apoi acesta să poată fi mândru de rezultatele obţinute cu atâta sudoare.

Era mai bucuros ca întotdeauna că n-avea capacitatea de a visa. Pentru confortul şefului său, aprinsese o spirală împotriva ţânţarilor, însă tot i-au venit pe la picioare şi l-au ciupit. În întunericul somnolenţei care-l cuprinsese, mâncărimea pe care-o simţea sclipea ca o lună plină. Fără voia lui, i-a trecut prin minte că iarăşi va trebui să se spele pe mâini, după ce se scărpinase.

— Ah, dar mi se pare că ţi s-a făcut somn! Nici nu mă miră, e deja unsprezece şi jumătate. Nu mi-am dat seama şi am stat

foarte mult. În concluzie, tinere Yasunaga, ce zici? Eşti de acord, nu? a spus şeful, ridicându-se şi în acelaşi timp punând o mână grea pe umărul băiatului.

Tōru s-a prefăcut că abia acum era treaz de-a binelea.

— Da.

— Eşti de acord?

— Da, sunt de acord.

— Bravo! Am să continui eu discuţiile, cum ar fi făcut tatăl tău. E bine aşa?

— Vă sunt îndatorat.

— Să ştii că o să-mi pară foarte rău să pierd, la staţie, un tânăr atât de promiţător ca tine.

Şeful era prea beat ca să poată conduce. Tōru a ieşit să caute un taxi în apropiere, apoi l-a dus până acasă.

15

Tōru a fost liber şi în ziua următoare. A mers la film şi apoi în port, să se uite la vapoare. A intrat din nou în schimb a doua zi la nouă dimineaţa.

După câteva taifunuri, pe cerul de vară târzie şi-au făcut în sfârşit apariţia norii cu adevărat de vară. Tōru i-a urmărit mai atent ca de obicei, gândindu-se că era ultima oară când avea ocazia să-i privească de la staţia de semnalizare.

Cerul era superb în acea seară. Dincolo de norii joşi din larg, ca nişte linii, se vedeau alţii, de furtună, de parcă Zeul Furtunii însuşi se ridicase în picioare.

Dar norii semeţi, cu nuanţe de un portocaliu deschis, păreau decapitaţi de un alt strat, iar în spate cerul albastru îi scălda într-o lumină azurie. Un rând era întunecat, altul sclipea precum coarda unui arc cu săgeţi.

În spatele lor, alţi nori care se întindeau la nesfârşit spre largul mării, păreau din acel unghi că-şi apleacă spinările, treptat, către cerul senin. Ca un fel de înşelăciune, s-a gândit Tōru. Poate că, din cauza perspectivei, ochii lui erau păcăliţi de masele de nori tot mai scunzi.

Albi, aliniaţi ca nişte statui antice de soldaţi plămădite din lut, unii păreau nişte dragoni ce-şi agitau, furioşi, capetele negre către cer. Alţii începeau să-şi piardă forma şi căpătau o nuanţă trandafirie. Acum straturile

de nori aveau mai multe culori, roşu-pal, galben sau violaceu, şi nu mai păreau ameninţători. Chipul zeului, atât de alb şi strălucitor până mai adineauri, reflecta acum cenuşiul morţii.

16

Honda a fost foarte surprins să afle că Tōru se născuse în anul 29 al Erei Shōwa[19], pe 20 martie, deci înainte de moartea prinţesei Ying Chan. A încercat pe mai multe căi să facă investigaţii mai amănunţite, dar zilele treceau fără rezultate clare. În cele din urmă, a început formalităţile pentru adopţia lui Tōru.

19 1954.

De la sora geamănă a prinţesei aflase doar că aceasta murise „primăvara“ şi acum regreta că nu întrebase mai precis data. A contactat ambasada americană rugând să i

se dea adresa tinerei, care deja se întorsese pe continent, şi i-a scris vreo trei scrisori, însă n-a primit nici un răspuns. A apelat până şi la un prieten din Ministerul de Externe, care a trimis o scrisoare ambasadei japoneze din Bangkok, cerându-le informaţii. I s-a transmis că „situaţia este în curs de investigaţie", dar mai apoi s-a aşternut tăcerea.

Dacă nu s-ar fi uitat la bani, ar mai fi existat o mulţime de modalităţi pentru a afla ce căuta, însă nerăbdarea lui de om bătrân şi zgârcenia total nepotrivită momentului l-au făcut să neglijeze chestiunea, ocupându-se doar de procesul de adopţie. Una peste alta, era prea mare efortul.

În anul 27 al Erei Shōwa[20], Honda privea cu neîncredere concepţia financiară clasică,

tripartită, dar pe vremea aceea nervii săi erau încă tineri şi flexibili; acum, când gândirea de bun-simţ de pe vremuri dispăruse, se agăţa de ea cu dinţii, ajungând la certuri cu consilierul său financiar, un om cu cincisprezece ani mai tânăr ca el.

20 1952

Oricum, în ultimii douăzeci şi trei de ani, averea sa crescuse de cel puţin cinci ori, ajungând la un miliard şi şapte sau opt sute de milioane de yeni. Împărţise cele 360 de milioane de yeni obţinute în anul 23 al Erei Shōwa[21] în trei părţi egale, investite una pentru terenuri, cealaltă la Bursă, şi a treia depusă la bancă, într-un cont de economii. Terenurile i-au adus înzecit, Bursa, întreit, dar banii din bancă s-au împuţinat.

21 1948.

Nu-şi pierduse interesul pentru operaţiunile cu acţiuni, asemenea domnilor în vârstă cu papion care jucau biliard prin cluburile în stil englezesc. Nu se eliberase de gusturile unei epoci în care era semn de distincţie să deţii acţiuni „bune şi solide“, ca cele de la Tokyo Marine, Tokyo Electric Power, Tokyo Gas sau Kansai Electric Power. El nu deţinea decât acţiuni „neinteresante“, şi totuşi, în cei douăzeci şi trei de ani îşi triplaseră valoarea. Datorită reducerii de 15% acordată de stat impozitelor pentru dividende, n-avea de plătit decât un impozit foarte mic.

Preferinţele legate de acţiuni erau ca gusturile pentru cravate: unui bătrân nu i se potriveau cele late, stridente şi cu imprimeu la modă. Dacă nu purta asemenea cravate,

nu beneficia de avantajele pe care i le-ar fi putut aduce, dar n-avea parte nici de riscurile aferente.

În ultimii zece ani devenise posibil, la fel ca în America, să ghiceşti vârsta unui om după acţiunile pe care le deţinea. Numele cândva răsunătoare pe piaţa de acţiuni deveniseră tot mai obişnuite, ca nişte picături într-un ocean. Astăzi nu mai părea ieşit din comun ca un fabricant de piese pentru aparate de radio să ajungă la o cifră anuală a vânzărilor de un miliard de yeni, cu acţiuni pornite de la valoarea de cincizeci de yeni ajunse acum la 1 400 de yeni.

Deşi se preocupa în amănunt de acţiuni, Honda nu fusese niciodată cu adevărat interesat de domeniul imobiliar.

În anul 28 al Erei Shōwa[22] obţinuse un

profit foarte bun construind locuinţe de închiriat pentru soldaţii americani de pe lângă Baza Sagamihara. Pe vremea aceea, costa mai mult să construieşti case decât să cumperi teren. La recomandarea unui consilier financiar, Honda a cumpărat un teren de zece mii de *tsubo*, la preţul de trei sute de yeni pe *tsubo*. Acum un *tsubo* ajunsese să valoreze şaptezeci sau optzeci de mii de yeni, aşa încât terenul pentru care dăduse trei milioane de yeni valora acum şapte sute cincizeci de milioane.

22 1953.

Desigur, toate astea ţineau şi de noroc. Unele terenuri merseseră mai bine, altele mai prost, dar absolut nici unul nu coborâse sub valoarea iniţială. Acum regreta că nu păstrase ca atare nici măcar jumătate din

pădurea care, pe atunci, valora trei sute şaizeci de milioane.

Înmulţirea banilor fusese pentru el o experienţă uimitoare. Dacă ar fi fost mai îndrăzneţ, şi-ar fi putut mări averea de zeci de ori; în acelaşi timp, era convins că alesese drumul cel bun, de vreme ce până acum nu pierduse nici un ban şi înaintase încet, dar sigur, pas cu pas. Avea, fireşte, mici regrete şi frustrări, dar ele ţineau mai mult de natura sa veşnic nemulţumită.

Honda se simţea la adăpost respectând cu stricteţe principiile învechite ale averii tripartite, înţelegându-le totodată şi dezavantajele. Diviniza trinitatea capitalismului clasic. I se părea că are ceva sacru în ea, din care străluceau razele armoniei prestabilite, conceptul economiei

liberale. Era ceva simbolic, asemenea aroganţei studiate şi a aerului intelectual pe care-l luau distinşii domni dintr-o ţară suverană faţă de coloniile ce încă nu depăşiseră nesiguranţa culturilor primitive.

Dar oare asemenea lucruri mai existau încă în Japonia? Câtă vreme legea impozitelor nu se schimba, câta vreme companiile nu depindeau din nou doar de propriul lor capital, câtă vreme băncile nu renunţau să ceară terenuri ca garanţie pentru finanţări, pământul Japoniei n-avea parte de principiile clasice şi rămânea un uriaş articol de amanet, cu preţ tot mai ridicat. Creşterea preţului pământului nu putea fi oprită decât de stagnarea dezvoltării economice sau de un guvern comunist.

Honda cunoştea foarte bine toate aceste

lucruri şi totuşi rămânea fidel vechii iluzii a siguranţei statornice. Încheiase o poliţă de asigurare de viaţă şi era apărătorul înfocat al unui sistem monetar care se prăbuşea pe zi ce trece. Probabil că încă mai avea în sânge rămăşiţe ale standardului de aur, din vremurile îndepărtate, când Isao îşi trăise viaţa cu atâta pasiune.

Trecuse deja multă vreme de când visul frumos al armoniei prestabilite, atât de plăcut economiştilor liberali, se spulberase, iar inevitabilitatea dialectică propovăduită de economiştii marxişti era şi ea privită ca o bizarerie. Ceea ce se prezisese că va muri trăia în continuare, iar ceea ce se prezisese că se va dezvolta (şi chiar s-a dezvoltat) s-a transformat în altceva. Nicăieri nu era loc de ideologie pură.

Era simplu să crezi că lumea se îndrepta spre distrugere. Şi Honda ar fi crezut aşa, dacă ar mai fi avut douăzeci de ani. Dar faptul că lumea totuşi nu se prăbuşea îi ţinea mereu în alertă pe cei care-şi trăiau zilele patinând pe suprafaţa lunecoasă. Cine s-ar încumeta să patineze, ştiind că gheaţa e crăpată? Pe de altă parte, certitudinea că gheaţa n-avea să crape îi fura privitorului plăcerea de a-i vedea pe ceilalţi căzând sub ea. Problema era, de fapt, dacă gheaţa va crăpa sau nu câtă vreme noi înşine păşim pe ea, iar lui Honda nu-i mai rămăsese mult timp de patinat.

Între timp, averea lui creştea încet-încet, din dobânzi şi alte soiuri de profit.

Oamenii cred că averea le sporeşte aşa, puţin câte puţin. Dacă reuşesc să depăşească

inflaţia, într-adevăr, averea creşte. Dar, când ceva creşte contrar legilor fundamentale ale vieţii, o poate face numai erodând altceva aflat pe partea vieţii. Profiturile sunt termitele timpului. Un profit cât de mic, şi imediat se aud termitele timpului rozând, puţin câte puţin. Abia atunci oamenii îşi dau seama că timpul aducător de profit şi timpul vieţii sunt două lucruri diferite.

…Acestea erau gândurile care-l bântuiau pe Honda, obişnuit cu jocurile minţii, când, trezit prea devreme, stătea în pat şi aştepta să se ivească zorii.

Dobânzile se adună, ca muşchiul ce se întinde peste câmpia timpului. Însă noi, oamenii, nu le putem urmări la nesfârşit, pentru că timpul nostru urcă inevitabil până

în vârful unei stânci, dedesubtul căreia e doar abisul.

Conştiinţa de sine ţine stict de propria persoană, credea Honda pe când era încă foarte tânăr. Pentru el, aceasta era conştiinţa unei realităţi simple, dar întunecată şi ţepoasă, ca un castravete-de-mare, ce plutea în acvariul transparent al eului. „Ca un torent, mereu în mişcare.“ Îşi însuşise principiul, la nivel pur teoretic, când fusese în India, însă îi mai luase treizeci de ani până să-l asimileze cu propriu-i trup.

Acum, la bătrâneţe, conştiinţa de sine revenea la chestiunea timpului. Honda ajunsese să distingă sunetul dinţilor termitelor care-i măcinau oasele. Minut cu minut, secundă cu secundă, cu câtă uşurinţă îşi poartă oamenii conştiinţa de sine prin

timpul care nu se întoarce înapoi! Abia la bătrâneţe ajungi să cunoşti consistenţa fiecărei picături şi beţia pe care ţi-o dă. Picăturile frumosului timp, ca stropii groşi ai unui vin bogat şi rar… Timpul se scurge precum sângele din trup. Bătrânii se usucă şi mor, ca răsplată pentru că nu s-au străduit să oprească timpul în momentul minunat în care le făcea sângele să clocotească şi-i îmbăta cu bogăţia lui, fără ca ei să-şi dea seama.

Într-adevăr. Bătrânii ştiu că timpul e îmbătător, dar când ajung să înveţe acest lucru, paharul e deja gol. De ce oare n-a încercat să oprească timpul?

Chiar dacă îşi reproşa acest lucru, Honda nu considera că laşitatea sau lenea îl împiedicaseră să oprească timpul atunci

când ar fi trebuit.

Simţind primele raze de lumină gâdilându-i pleoapele, cu capul încă sprijinit pe pernă, s-a lansat într-un monolog interior.

„Nu, pentru mine n-a existat un moment în care să-mi spun: «acum ori niciodată!» pentru a opri timpul. Dacă am şi eu un destin, atunci e cu siguranţă acela de a nu putea opri timpul.

Eu n-am avut o aşa-numită «culme a tinereţii» şi, ca atare, nu s-a arătat nici momentul de a o opri. Eu n-am desluşit acea culme. Şi, în mod ciudat, nici nu regret.

Ba, s-ar fi putut şi după ce tinereţea trecea puţin. Dacă s-ar fi ivit atunci o culme, acolo trebuia oprit timpul. Se spune că cel care o vede este ochiul conştiinţei, dar eu nu sunt convins. Nu există om care să-şi fi folosit

mai mult ca mine ochiul conştiinţei, ţinându-l mereu treaz, dar el nu e de-ajuns pentru a vedea culmea vieţii. Mai este nevoie şi de ajutorul sorţii, iar soarta mea a fost foarte zgârcită, eu însumi o ştiu prea bine.

Ar fi prea uşor de spus că forţa voinţei mele a blocat soarta. Aşa o fi fost? Voinţa nu e oare puţinul rămas de la ospăţul sorţii? Între voinţă şi determinare poate că există diferenţe din născare, aşa cum sunt castele Indiei. Şi, bineînţeles, cea defavorizată e voinţa.

În tinereţe nu gândeam aşa. Credeam că voinţa umană încearcă să clădească istoria. Unde s-o fi dus istoria? Să fie acea bătrână cerşetoare cocârjată?

…Şi totuşi, un anumit fel de oameni au darul de a opri timpul în culmea vieţii. Eu

ştiu, pentru că i-am văzut cu ochii mei.

Ce putere, ce poezie, ce binecuvântare! Să urci, să urci, şi să fii în stare să opreşti timpul, în clipa în care-ţi apare în faţa ochilor vârful muntelui înzăpezit, alb şi strălucitor! În acel moment, panta lină şi vegetaţia montană care se schimbă treptat îi transmit drumeţului un fel de clarviziune: el înţelege că, peste încă puţin, timpul va ajunge în punctul culminant şi, fără zăbavă, îşi va începe coborârea ireversibilă. Pe panta în jos, mulţi oameni se bucură să culeagă roade, pe îndelete. Dar ce se alege de roade? Drumurile şi apele merg doar la vale.

Ah, frumuseţea eternă a trupului! Acesta este privilegiul special al celor care au puterea să oprească timpul. Cu un pas înainte

de vârful unde se opreşte timpul se află culmea frumuseţii.

Frumuseţea trupească, limpede, a celor care au certitudinea că se apropie vârful acoperit de zăpezi albe. Puritatea de rău augur. Răceala dispreţului. În acel moment, frumuseţea omului şi frumuseţea antilopei devin totuna. Îşi ridică semeţ coarnele şi, cu privirea blândă şi umedă, înalţă copita piciorului dinainte, delicat şi cu pete albe, în faţa refuzului. Cu zăpada din vârful muntelui strălucindu-i pe creştet, omul e împlinit de mândria despărţirii.

Mie nu mi s-ar fi potrivit să ridic mâna şi să-mi iau la revedere de la ce-aş fi lăsat în urmă pe pământ şi de la cei care ar fi rămas să trăiască aici, în locul unde timpul nu poate fi oprit. Dacă aş fi fluturat din mână în

chip de adio, undeva pe străzile oraşului, cu siguranţă că n-aş fi reuşit decât să opresc un taxi.

Poate că eu, nefiind în stare să opresc timpul, am oprit doar taxiuri, iar şi iar, cu voinţă de neclintit şi în scopul unic de a fi dus mereu într-alt loc unde timpul nu se opreşte. Fără poezie şi fără binecuvântare.

…Fără poezie şi fără binecuvântare! Ăsta e lucrul cel mai important. Pentru că, o ştiu prea bine, doar în ele se află secretul vieţii.

Apoi, chiar dacă opreşti timpul, te aşteaptă reincarnarea. Şi asta ştiu.

Trebuie să-i interzic şi lui Tōru poezia şi binecuvântarea. Asta va fi metoda mea de educaţie."

…Ajungând până aici cu firul gândurilor, Honda s-a trezit de-a binelea şi a simţit

semnele clare că începuse o nouă zi: durerile din oase şi flegma acumulată în gât. Sclav al impulsului de a pune în ordine ce răscolise peste noapte, şi-a ridicat trupul din pat, de parcă ar fi deschis un scaun pliant, vechi. În cameră era deja lumină. Avea obiceiul să anunţe servitoarele că s-a trezit, sunându-le de la interfonul de la capul patului, dar a renunţat. A luat în schimb o cutie lăcuită de pe raft, a scos din ea raportul despre Tōru, trimis de agenţia de investigaţii, şi s-a apucat să recitească, meticulos, pasajele importante.

Raport de investigaţii în vederea adopţiei

28 august, Shōwa 45
Agenţia de Investigaţii *Dainichi* S.A.

Număr de înregistrare: M-2582

Cod client: 1483 - Dl. Shigekuni Honda

Numele şi prenumele persoanei investigate: Yasunaga Tōru

Data naşterii: 20 martie, Shōwa 29 (16 ani)

Domiciliu permanent: Prefectura Shizuoka, district Ihara, Yui-machi nr. 6-152

Domiciliu actual: Prefectura Shizuoka, oraş Shimizu, Funabara-chō nr. 2-10, vila Meiwasō

1) Informaţii personale

a) Istoric şi situaţie actuală

[…]

b) Caracteristici fizice

[…]

c) Caracter şi conduită

Deţine un intelect superior, demonstrat şi de coeficientul de inteligenţă deosebit de ridicat, de 159. Un coeficient mai mare de 100 se întâlneşte la 47% din populaţie, dar numai 0,6% deţin un coeficient peste 140. Este regretabil faptul că un asemenea tânăr înzestrat şi-a pierdut ambii părinţi la o vârstă timpurie şi, rămas în grija unui unchi fără posibilităţi financiare, a trebuit să-şi întrerupă studiile după absolvirea gimnaziului. Nu-şi cunoaşte adevărata capacitate. Îndeplinindu-şi atribuţiile simple în mod conştiincios şi devotat, prin atitudinea sa modestă şi-a atras simpatia superiorilor şi a colegilor. Acesta este

un aspect grăitor al firii sale. Deoarece are doar şaisprezece ani, nu se poate vorbi încă despre conduită, dar relaţia pe care o are cu o tânără nebună pe nume Kinue, de care râde întreg cartierul şi pe care el o protejează, cu siguranţă nu este o relaţie intimă, ci o dovadă a blândeţii şi umanităţii sale. Deşi este mai tânăr ca ea, Kinue îl venerează ca pe un zeu.

d) Gusturi şi domenii de interes

Nu are nici un subiect de interes deosebit. În zilele libere frecventează biblioteca şi cinematograful sau merge în port să observe vapoarele. Are totuşi o înclinaţie către singurătate, preferând să fie singur şi în momentele de relaxare.

Este posibil ca obiceiul său de a fuma, deşi nu are vârsta legală, să se explice prin natura de rutină solitară a muncii sale. Cu toate acestea, nu sunt vizibile efecte negative asupra sănătăţii sale.

e) Stare civilă

Necăsătorit

f) Mod de gândire şi asociere cu alte persoane

Posibil datorită vârstei fragede, nu a demonstrat intenţia de a se alătura vreunei mişcări politice extremiste, părând mai degrabă să deteste mişcările politice de orice fel. Compania unde este angajat nu are sindicat, iar el nu s-a implicat în vreo activitate de creare a unuia. În pofida

vârstei, este pasionat de lectură, iar domeniile de interes sunt variate. Nu deţine aproape nici o carte, dar merge frecvent la bibliotecă şi, datorită capacităţii sale de memorare ieşite din comun, reţine cu mare uşurinţă conţinutul lecturilor. Nu pare să fie captivat de ideologia extremistă, fie ea de stânga sau de dreapta. Preferă să acumuleze cunoştinţe enciclopedice. Are doi-trei prieteni din vremea gimnaziului cu care se întâlneşte ocazional, dar nu are vreun prieten foarte apropiat.

g) Convingeri religioase

Părinţii decedaţi erau de religie budistă, însă el personal nu pare interesat în mod special de religie. Nu

aparţine nici uneia dintre sectele nou apărute, cu toate insistenţelor acestora.

2) Situaţia familială prezentă

[…]

3) Istoricul familiei, descendenţă, relaţii de rudenie

Au fost făcute investigaţii asupra părinţilor şi a bunicilor de ambe părţi. Rezultatele nu revelă o istorie de boli nervoase în familie.

[…]

17

Într-o zi de la sfârşitul lui octombrie, Honda a decis să-l înveţe pe Tōru bunele maniere la masă, după obiceiul occidental. A cerut să fie aranjată masa în mica sufragerie şi a comandat mâncare franţuzească, chemând şi un chelner pentru a-i servi. L-a pus pe Tōru să îmbrace un costum albastru nou, croit special pentru el şi potrivit unui dineu de gală. L-a învăţat să se aşeze corect pe scaun, drept şi cât mai aproape de masă, să nu-şi sprijine coatele pe masă şi nici să nu le ţină depărtate de trup, să nu se aplece peste farfurie. I-a explicat apoi cum se întinde şervetul, cum se

mănâncă supa, înclinând lingura în gură fără a sorbi cu zgomot, şi multe altele. Tōru îi asculta indicaţiile, conştiincios. Acolo unde nu se descurca de la început, repeta până izbutea.

— În ceea ce priveşte masa, manierele occidentale îţi pot părea prosteşti, i-a spus Honda, dar, atunci când ajung să ţi le însuşeşti în mod natural, cel care te priveşte mâncând are un sentiment de siguranţă. Manierele demonstrează că eşti bine-crescut şi societatea te acceptă cu mai multă încredere. Ceea ce noi, japonezii, numim „bună-creştere“ înseamnă de fapt cunoaşterea şi practicarea uzanţelor occidentale. Japonezi puri mai sunt doar cei din clasele de jos sau oamenii periculoşi. În Japonia de mâine, şi ei au să fie tot mai

puţini. Otrava numită Japonia pură se va dilua şi va ajunge pe gustul lumii întregi.

Cu siguranţă, Honda se gândea la Isao când vorbea. Isao nu cunoştea bunele maniere occidentale. Nobleţea lui îl ţinuse departe de asemenea lucruri. Exact din acest motiv, Tōru, la cei şaisprezece ani ai lui, trebuia să înveţe să se poarte la masă ca occidentalii.

Mâncarea este servită prin stânga, iar băuturile, prin dreapta. Furculiţele şi cuţitele se iau spre a fi folosite din exterior spre interior… Pus în faţa atâtor lucruri noi, Tōru îşi privea mâinile de parc-ar fi fost prins într-o vâltoare şi încerca să se agaţe de ceva. Honda a continuat:

— Când mănânci, trebuie să conversezi adecvat, în aşa fel încât ceilalţi oaspeţi să

se simtă bine. Dacă vorbeşti în timp ce mesteci, îţi sare mâncarea din gură şi de asta trebuie să ai grijă să înghiţi la timpul potrivit. Aşa. Acum eu am să vorbesc, iar tu ai să răspunzi. Şi încă ceva. În seara asta, închipuie-ţi că nu sunt tatăl tău, ci un personaj important care poate face multe pentru tine, dacă te place. Vom fi actori, amândoi. Ia să vedem. Am auzit că studiezi temeinic şi că cei trei profesori particulari au numai vorbe de laudă pentru dumneata; dar nu încerci deloc să-ţi faci şi prieteni?

— Nu-mi doresc în mod special prieteni.

— Tōru, nu poţi să răspunzi aşa. Ai trece drept un ciudat în ochii lumii. Mai încearcă.

— …

— Dragul meu, nu e suficient să înveţi conştiincios, trebuie să ştii şi să te porţi cu

oamenii. Ai putea răspunde aşa, cu un aer plăcut: „Pentru moment, mă preocupă foarte mult studiul şi nu-mi mai rămâne nici un pic de timp liber, însă, când am să intru la liceu, cred că, în mod firesc, îmi voi face prieteni“. Ia spune şi tu.

— Pentru moment, mă preocupă foarte mult studiul şi nu-mi mai rămâne nici un pic de timp liber, însă, când am să intru la liceu, cred că, în mod firesc, îmi voi face prieteni.

— Aşa, aşa, foarte bine!... Pe urmă, conversaţia se schimbă brusc şi vorbim despre artă. Care dintre artiştii italieni este preferatul dumitale?

— …

— Care dintre artiştii italieni este preferatul dumitale?

— Mantegna.

— Nu merge, eşti prea tânăr pentru Mantegna. În plus, probabil că cel care te întreabă nici n-a auzit de el. Ai să-l faci să se simtă stânjenit şi ai să dai impresia, neplăcută pentru cei mai în vârstă, de copil precoce. Dar poţi răspunde aşa: „Perioada Renaşterii mi se pare minunată“.

— Perioada Renaşterii mi se pare minunată.

— Exact. Cu un asemenea răspuns îi creezi partenerului de conversaţie un sentiment de superioritate, iar tu pari drăguţ şi fermecător. În acelaşi timp, îi dai ocazia să se lanseze într-o prelegere despre lucruri pe care le înţelege doar pe jumătate. Chiar dacă tot ce spune e greşit, sau chiar dacă tu deja ştii despre ce e vorba, trebuie neapărat să asculţi, cu ochii sclipind de curiozitate şi

admiraţie. Lumea cere de la tineri să-şi asume rolul de ascultător sincer şi uşor de păcălit, nimic mai mult. Dacă le oferi ocazia să turuie cât vor, eşti în câştig. Să nu uiţi asta niciodată.

Lumea nu pretinde inteligenţă sclipitoare din partea tinerilor şi, în acelaşi timp, prea mult echilibru stârneşte suspiciuni. Trebuie să ai şi tu câteva ciudăţenii ale tale, inofensive, dar care să le aţâţe curiozitatea celor mai în vârstă, cum ar fi pasiunea pentru mecanisme, sau pentru baseball, sau pentru trompetă. Ceva destul de obişnuit şi nu foarte abstract, fără legătură cu spiritualitatea sau cu politica şi nici prea costisitor. Odată ce-ţi descoperă pasiunile, oamenii se simt mai liniştiţi, ştiind spre ce ţi se canalizează energia. Poţi să te şi umfli puţin în pene.

Când ai să intri la liceu, ar fi bine să faci şi sport, atât cât să nu-ţi îngreuneze studiul. E bine să fie unul dintre sporturile care-ţi scot la lumină sănătatea. Avantajul este că lumea îi consideră pe sportivi uşor săraci cu duhul. Virtuţile cele mai de preţ în Japonia, la ora actuală, sunt indiferenţa faţă de politică şi devotamentul faţă de cei mai vârstnici.

Vreau să absolvi liceul cu cele mai bune note, dar trebuie să înveţi să-ţi creezi şi acel aer uşor stupid care-i face pe ceilalţi să se simtă în largul lor. Ca un zmeu frumos, umflat de vânt.

Despre bani am să te învăţ după ce intri la liceu. Fiind sub tutela mea, deocamdată eşti în situaţia fericită de a nu trebui să-ţi faci griji.

Tot vorbindu-i aşa lui Tōru, care stătea şi-

l asculta cuminte, Honda avea sentimentul că-i povăţuia, de fapt, pe Kiyoaki, Isao şi Ying Chan, iviţi în faţa lui.

Ar fi fost bine dacă ar fi făcut şi ei aşa. Ar fi fost bine dacă n-ar fi încercat să-şi ducă până la capăt destinele şi dacă ar fi avut înţelepciunea să-şi potrivească pasul după cel al lumii, ascunzând de ochii tuturor puterea lor de a zbura. Lumea nu-i iartă pe cei ce zboară. Aripile sunt nişte organe periculoase, care invită la autodistrugere chiar înainte de a porni.

Dacă ar fi reuşit să-l aducă pe Isao la un compromis cu prostimea, ar fi putut pretinde că aripile nu existau. Ar fi fost suficient să spună, încoace şi-ncolo: „Nu sunt aripi adevărate, ci doar un fel de podoabe. N-aveţi de ce vă teme. Odată ce-l cunoaşteţi,

o să vedeţi că e doar un băiat obişnuit, cu bun-simţ, în care te poţi încrede“.

O asemenea declaraţie, purtată din gură-n gură, ar fi făcut minuni.

Nici Kiyoaki, nici Isao, nici Ying Chan nu s-au străduit să procedeze aşa. Aroganţa şi dispreţul lor pentru oameni şi societate i-au silit să plătească, mai devreme sau mai târziu, iar ei s-au comportat ca nişte privilegiaţi chiar şi în suferinţă.

18

Toţi trei profesorii particulari ai lui Tōru erau studenţi eminenţi la Universitatea din Tokyo. Unul îi preda sociologie şi literatură japoneză, altul, matematică şi ştiinţe, iar cel de-al treilea, limba engleză. Se spunea că, la admiterea la liceu din anul următor, vor fi mai multe întrebări care necesită răspuns detaliat şi mai puţine la care trebuie bifat „da“ sau „nu“, iar dictările în limba engleză şi eseurile în japoneză vor fi şi ele mai substanţiale. Tōru a fost pus să exerseze ascultând ştiri transmise în limba engleză, înregistrate pe casete, pe care le relua de zeci de ori.

La secţiunea de ştiinţe, una dintre problemele despre mişcarea Pământului şi a corpurilor cereşti suna astfel:

(1) În ce poziţie rămâne cel mai mult pe cer, dimineaţa, planeta Venus? Răspundeţi indicând litera de pe hartă.

(2) Ce formă are planeta Venus, observată prin telescop, atunci când se află în poziţia menţionată la punctul (1)? Alegeţi varianta cea mai potrivită dintre cele de mai jos şi răspuneţi indicând numărul variantei:

1. Emisfera vestică este luminată.
2. Emisfera estică este luminată.
3. Se vede luminată doar puţin, ca luna în creştere.
4. Se vede rotundă, luminată complet.

(3) În ce poziţie se află planeta Marte când străluceşte în direcţia sud, pe cerul de seară? Răspundeţi indicând litera de pe hartă.

(4) În ce poziţie se află planeta Marte când străluceşte în direcţia sud, la miezul nopţii? Răspundeţi indicând litera de pe hartă.

…Tōru a încercuit rapid punctul B de pe hartă, răspunzând corect la prima întrebare, apoi, la a doua întrebare, a ales varianta 3, la a treia întrebare a încercuit punctul L, iar la a patra întrebare a marcat punctul G, unde alinierea planetelor era Soare – Pământ – Marte. Toate răspunsurile au fost corecte. Profesorul era uimit.

— Ai mai rezolvat problema asta şi altă dată?

— Nu.

— Şi atunci cum de-ai putut răspunde aşa repede?

— Pe Marte şi Venus le-am văzut în fiecare zi şi ştiu cum se mişcă.

Tōru i-a răspuns senin, ca un copil care povestea despre obiceiurile animăluţului său de companie. Pentru el, stelele chiar erau nişte hamsteri care vieţuiau în cuşca telescopului, mereu în mişcare pe roata de alergat. Privea micile rozătoare şi le hrănea, imaginar.

Totuşi, nu tânjea după natură şi nici nu regreta lumea pierdută, cea pe care i-o oferise telescopul. Avea sentimentul că acea muncă foarte simplă era „munca lui“ şi o iubea, iar lumea de dincolo de orizont îi aducea bucurie, dar nu suferea că le

pierduse. Avea o nouă misiune: cel puţin până la vârsta de douăzeci de ani, trebuia să exploreze o peşteră, pe bâjbâite, alături de un bătrân.

Honda a stat personal de vorbă cu cei trei profesori, străduindu-se să aleagă nişte tineri cât mai obişnuiţi, sociabili şi în acelaşi timp inteligenţi, pe care Tōru să-i poată lua drept model. Şi-a greşit un pic socotelile cu Furusawa, profesorul de literatură. Acesta, încântat de inteligenţa şi felul de a fi al lui Tōru, îl lua cu el prin cafenelele din cartier, ca relaxare după orele de studiu; uneori făceau împreună plimbări lungi. Honda, înşelat de aparenţe, chiar îi era recunoscător.

Şi lui Tōru îi plăcea de Furusawa pentru că-l critica liber pe Honda. Cu toate

acestea, în discuţiile lor, Tōru nu se grăbea să-şi arate aprobarea sau satisfacţia.

Într-o seară, cei doi se plimbau în cartierul Hongō. Au coborât Dealul Masago, au luat-o la stânga prin faţa primăriei locale şi se îndreptau spre Suidōbashi. Şoseaua era blocată din cauza lucrărilor de construcţie de la al şaselea tronson de metrou, iar barăcile muncitorilor obturau priveliştea înspre Kōrakuen. Pe fundalul cerului de sfârşit de noiembrie se profila *roller coaster*-ul din parcul de distracţii, ca o cuşcă goală.

Trecând prin faţa prăvăliilor de *soba*[23] şi a magazinelor de suvenire sau de articole sportive, cei doi au ajuns la intrarea în parcul Kōrakuen. Pe arcada de deasupra intrării, în culorile curcubeului, două rânduri

de beculeţe clipeau neobosit, de la dreapta la stânga. Alături, pe un panou vertical, era scris: „Programul de funcţionare până la ora opt seara se încheie pe data de 23 noiembrie“. Asta însemna că, peste două-trei zile, cerul cartierului n-avea să mai fie colorat de luminile parcului.

23 Tăiţei tradiţionali din hrişcă.

— Ce zici? Ne urcăm într-o ceaşcă zburătoare, să ne zgâlţâie creierul? a întrebat Furusawa.

— Ştiu şi eu? a răspuns Tōru în doi peri, imaginându-se aşezat în maşinăria de un rozaliu murdar, slab luminată şi aproape fără muşterii, scuturat şi învârtit bine pe fundalul peisajului unde luminile şi umbrele ajungeau să se vadă ca nişte linii.

— Mergem sau nu? Mai sunt nouăzeci şi

două de zile până la examen şi n-ai de ce să-ţi faci griji. Sunt sigur că ai să-l iei.

— Haide mai bine să găsim o ceainărie.

— Nu eşti deloc un om de acţiune.

Furusawa a coborât primul treptele spre ceainăria numită Renoir, aflată la un demisol, chiar peste drum de baza a treia a stadionului de baseball, care-şi profila umbra pe drum ca un potir gigantic.

Tōru a coborât şi el după Furusawa. Localul era mai mare decât îşi închipuise, cu mese amplasate aerisit, în jurul unei fântâni. Mocheta de un bej palid absorbea plăcut lumina slabă, liniştită. Clienţii erau puţini.

— Nu mă aşteptam să găsesc un asemenea loc aşa aproape de casă.

— Asta pentru că tu nu ieşi niciodată.

Furusawa a comandat două cafele, apoi a

scos din buzunar un pachet de ţigări şi i-a oferit lui Tōru. Tōru s-a şi repezit la pachet.

— Acasă abia dacă reuşesc să fumez câte una, pe ascuns.

— Domnul Honda e prea sever. Te tratează ca pe un elev de gimnaziu obişnuit. Îţi interzice fumatul după ce deja ai avut o viaţă de om adult, integrat în societate. Vrea să te întoarcă la stadiul de copil. Dar mai ai de răbdat doar până la douăzeci de ani. Pe urmă, când ai să intri la facultate, poţi să-ţi întinzi aripile în voie şi să-l laşi să zică ce vrea.

— Aşa mă gândeam şi eu. Dar n-am mai spus-o nimănui.

Furusawa a încruntat uşor din sprâncene şi a râs a milă. Se străduia să pară mai mare de cei douăzeci şi unu de ani, cât avea.

Purta ochelari, însă avea o faţă jovială şi, când râdea, nasul i se încreţea puţin, dându-i un aer simpatic. Crosele ochelarilor se slăbiseră şi mereu trebuia să şi-i ridice pe nas cu arătătorul, într-un gest de parcă s-ar fi admonestat pe sine însuşi. Avea mâinile şi picioarele mari şi era mai corpolent decât Tōru. Era băiatul sărac, dar strălucit al unui muncitor feroviar şi, ferit de ochii oamenilor, avea un spirit neobosit, ca un crevete uriaş. Tōru nu voia încă să distrugă imaginea pe care acesta şi-o făcuse despre el, de băiat născut într-o familie la fel de săracă, încercând din răsputeri să nu piardă norocul care în sfârşit îi surâsese, oferindu-i un cămin prosper.

Fiecare era liber să creadă despre el ce voia. Libertatea lui era de fapt a celorlalţi.

Al lui şi numai al lui era doar dispreţul.

— Eu nu ştiu ce planuri are domnul Honda, dar cred că vrea să te facă un fel de cobai al aptitudinilor lui pedagogice. Totuşi, n-ai de ce să-ţi faci griji. Ai să moşteneşti o ditamai averea fără să fie nevoie să te murdăreşti pe mâini încercând să te caţeri pe muntele de gunoi al vieţii. E foarte important să nu-ţi pierzi respectul de sine, chiar dacă asta aproape te va ucide.

— Am înţeles, a răspuns Tōru, scurt, abţinându-se să-i spună că respectul de sine era ceva ce avea din plin.

Căpătase obiceiul să-şi deguste răspunsurile. Dacă i se păreau prea dulcegi, le înghiţea înapoi.

În acea seară, Honda plecase să ia masa cu câţiva dintre colegii săi avocaţi. Tōru era

liber să mănânce ceva în oraş, în compania lui Furusawa, înainte de a se întoarce acasă. În serile când Honda era acasă, indiferent de restul programului, la ora şapte fix luau cina împreună. Uneori li se alătura câte un oaspete. Tōru suporta cel mai greu serile când venea Keiko.

După ce şi-a băut cafeaua, privirea i s-a limpezit din nou, dar nu găsea în jur nimic ce să merite privit. S-a uitat la zaţul rămas pe fundul ceştii, în formă de semicerc. Fundul ceştii era rotund ca lentila telescopului, dar porţelanul gros era opac şi nu putea vedea nimic dincolo de el. Pe fundul ceştii, fundul societăţii îşi arăta chipul alb de porţelan.

Cu capul pe jumătate întors, Furusawa a spus dintr-odată, ca şi cum ar fi strivit vorbele în scrumieră:

— Te-ai gândit vreodată să te sinucizi?

— Nu, i-a răspuns Tōru, făcând ochii mari de mirare.

— Nu te uita aşa la mine. Nici eu nu m-am gândit foarte serios la asta. În general dispreţuiesc decăderea şi slăbiciunea celor care se sinucid. Dar există un anumit fel de sinucidere pe care o accept. Aceea pentru afirmarea sinelui.

— Ce fel de sinucidere e asta?

— Te interesează?

— Da, oarecum.

— Bine, atunci să-ţi spun… Să ne gândim la un şoarece care-şi închipuie că e pisică. Nu ştiu de ce, dar aşa crede el. Şi-a cântărit bine toate trăsăturile şi a ajuns la concluzia, fără urmă de îndoială, că e pisică. Din acel moment, îşi schimbă perspectiva şi-i vede pe

ceilalţi şoareci ca hrană. Dar, ca să nu se ştie că e pisică, se abţine să-i mănânce.

— E probabil un şoarece foarte mare.

— N-are importanţă dacă e mare sau mic. Contează doar ce crede. Pentru el, forma de şoarece îmbracă ideea de pisică. Iar el crede în concept, nu în formă. Îi e suficient să se considere pisică şi n-are nevoie de o materializare a ideii. De aceea, dispreţul pe care îl simte îi provoacă o plăcere şi mai mare. Dar într-o bună zi…

Furusawa şi-a îndreptat ochelarii, cu vârful degetului, iar cutele de pe obraji au luat un aer explicativ.

— Într-o bună zi, şoarecele dă nas în nas cu o pisică adevărată. „Am să te mănânc“, îi spune pisica. „Nu poţi“, îi răspunde şoarecele. „De ce?“ „Fiindcă o pisică nu

poate mânca altă pisică. Este o imposibilitate ce ţine atât de principiu, cât şi de instinct. Şi eu sunt pisică, deşi arăt diferit.“ Auzindu-l, pisica se tăvăleşte de râs. De atâta râs, îi flutură mustăţile, dă cu lăbuţele prin aer şi-i tremură burta cu blană albă şi moale. Însă, dintr-odată, se ridică pe picioare şi sare la şoarece să-l prindă. El începe să strige: „De ce vrei să mă mănânci?“ „Pentru că eşti şoarece!“ „Nu-i adevărat, sunt pisică! O pisică nu poate mânca altă pisică!“ „Ba nu, eşti şoarece.“ „Sunt pisică!“ „Dacă-i pe-aşa, dovedeşte-o.“

Pe loc, şoarecele s-a aruncat într-o copaie cu rufe de spălat, plină cu spumă albă, şi s-a înecat. Pisica şi-a băgat o lăbuţă în copaie şi a lins-o, de curiozitate. Apa cu detergent avea un gust groaznic, aşa că a

renunţat la ideea de a mânca şoarecele şi l-a lăsat acolo să plutească, mort. Înţelegi motivul: nu era ceva ce pisicile mănâncă.

Sinuciderea şoarecelui este ceea ce eu numesc sinucidere pentru afirmarea sinelui. Sigur, prin gestul său nu reuşeşte s-o convingă pe pisică să-l recunoască şi pe el drept pisică, şi era conştient de asta când s-a aruncat în copaie. Totuşi, a dat dovadă de curaj, înţelepciune şi respect de sine. El a ştiut să vadă în şoricimea lui două caracteristici: mai întâi, din toate punctele de vedere, trupeşte era şoarece; mai apoi, tocmai din acest motiv, pisicile îl considerau bun de mâncat. Cu prima caracteristică s-a împăcat, neavând ce-i face; aşa se întâmplă când ideaticul subestimează fizicul. În ceea ce priveşte a doua caracteristică, bătălia n-a

fost complet pierdută: în primul rând, şoarecele a murit în faţa pisicii şi n-a fost mâncat, iar prin asta s-a afirmat ca ceva ce nu este mâncat de pisici. Măcar din aceste puncte de vedere şi-a putut demonstra sieşi că nu este şoarece. Mai departe, a-şi demonstra că e pisică era un fleac. Dacă ceva ce arată a şoarece nu e şoarece, atunci poate fi orice altceva. Astfel, sinuciderea lui a fost un succes în afirmarea sinelui… Cum ţi se pare?

Tōru ascultase atent parabola, cântărind totul bine în minte. Fără îndoială că Furusawa o rafinase pe parcurs, tot povestindu-şi-o singur, iar şi iar. Tōru observase de mult discrepanţa dintre înfăţişarea lui Furusawa şi lumea lui interioară.

Dacă studentul se gândise numai la sine când povestise, era în regulă; dacă însă descoperise ceva înăuntrul lui Tōru şi făcea vreo aluzie, atunci trebuia să fie cu băgare de seamă. Mental, a întins un braţ, cercetând bine. N-a găsit nimic îngrijorător. Pe măsură ce povestea, Furusawa se cufunda tot mai adânc în propriu-i suflet, atât de adânc, încât ochii săi nu mai puteau zări şi altceva în acea profunzime.

— Dar a făcut moartea şoarecelui să se cutremure lumea? a continuat Furusawa absorbit, uitând de prezenţa lui Tōru.

Devenise un monolog, iar Tōru putea acum să asculte liniştit, fără obligaţia de a interveni. Vocea era lentă şi transmitea o durere înăbuşită într-o pătură de muşchi, aşa cum nu mai auzise la Furusawa.

— Oare s-a schimbat măcar un pic viziunea lumii în ceea ce-l priveşte pe şoarece? S-a răspândit zvonul că există şi nişte fiinţe care arată a şoareci, dar nu sunt şoareci? Şi-au pierdut pisicile vreun pic siguranţa de sine? Au fost ele suficient de iritate, încât să încerce să oprească răspândirea acelui zvon?

Aş. Pisica noastră n-a făcut nimic. A uitat cât ai zice peşte. S-a apucat să se spele pe mustăţi, pe urmă s-a tolănit şi a adormit. Era cât se poate de pisică şi nici măcar nu conştientiza. Iar în toropeala somnului de după-amiază, a devenit tot ceea ce şoarecele visase să devină, fără cel mai mic efort: prin lene, mulţumire de sine şi lipsă de conştienţă, se putea transforma în orice altceva. Deasupra ei se aşternea cerul, pe

care pluteau câţiva nori frumoşi. Adierea vântului îi purta parfumul pisicesc în lume, iar sforăitul se răspândea ca o muzică…

— Vorbeşti despre putere, nu-i aşa? a intervenit Tōru, simţind nevoia să pară că participă şi el la conversaţie.

Furusawa şi-a pierdut ca prin farmec aerul serios şi i-a răspuns, binevoitor:

— Chiar aşa. Ai priceput imediat.

Tōru a fost dezamăgit. Povestea s-a încheiat ca acele parabole politice după care tinerii se dădeau în vânt.

— Cândva ai să înţelegi şi tu.

Deşi nu era nici un pericol să fie auzit, Furusawa şi-a aplecat capul peste masă şi a vorbit în şoaptă. Tōru i-a simţit mirosul gurii, de care uitase până acum.

Cum de uitase? Doar simţise acel miros

de atâtea ori, în timpul lecţiilor pentru examen, când stăteau unul lângă celălalt. Până acum nu fusese dezgustat în mod special, dar acum era.

Întreaga poveste cu şoarecele şi pisica îl înfuriase, deşi Furusawa nu i-o spusese cu vreo intenţie ascunsă. Dar nu-l putea urî pe Furusawa doar din atât. Mai mult, avea senzaţia că, dacă ar fi făcut asta, s-ar fi coborât pe sine. Avea nevoie de un motiv mai solid şi mai satisfăcător pentru a-l detesta pe celălalt tânăr. Şi atunci, mirosul gurii acestuia i-a devenit de nesuportat.

Furusawa, fără să ştie ce se petrecea, a continuat:

— Ai să-ţi dai şi tu seama. Puterea izvorâtă din înşelăciune nu se menţine decât creând şi mai multă înşelăciune, ca un

microb care se răspândeşte. Cu cât îl atacăm, cu atât devine mai rezistent şi se întinde. Până să ne dăm seama, mucegaiul ne pătrunde şi-n suflete.

Cei doi au plecat de la ceainărie şi au intrat într-o prăvălie din apropiere, să mănânce un bol de *soba* chinezeşti. Lui Tōru i s-a părut o cină mult mai gustoasă decât cele luate în compania tatălui său, printre nenumăratele farfurii occidentale.

Cu ochii mijiţi de la aburii fierbinţi ai supei cu tăiţei, Tōru calcula cât de periculoasă era relaţia sa cu studentul. În mod sigur se simpatizau. Dar armonia coardelor lăutei era ţinută sub control. Poate că Furusawa era un spion pus de Honda să-l testeze şi să-l tragă de limbă. Tōru ştia că, după ce ieşea cu el în oraş, Furusawa trebuia să-l informeze pe

Honda despre locul unde merseseră şi-i cerea banii pe care îi cheltuise.

La întoarcere au luat-o tot pe lângă Kōrakuen şi Furusawa i-a mai propus o dată să se suie în ceştile rotitoare. Ca să-i facă pe plac, Tōru a acceptat. Şi-au cumpărat bilete şi au intrat. Ceştile erau chiar lângă intrare. Pentru că n-a mai apărut nici un alt doritor, deşi au stat o vreme şi au aşteptat, mecanicul a pornit maşinăria doar pentru ei doi, cu un aer foarte nemulţumit.

Tōru s-a urcat într-o ceaşcă verde. Furusawa a ales dinadins una mai îndepărtată, roz. Ambele erau ornate cu un desen de proastă calitate, reprezentând nişte flori, şi aminteau de ceştile pentru ceai vândute pe tarabele prea strălucitoare ale magazinelor de porţelanuri de la marginea

oraşului.

Ceştile s-au pus în mişcare. Furusawa, care adineauri era departe, ajunsese la doi paşi, zâmbind şi ţinându-şi bine cu mâna ochelarii pe nas, apoi a ţâşnit iar încolo. Senzaţia de frig pe care Tōru o simţise prin pantaloni, când se aşezase pe banchetă, devenise de nesuportat din cauza mişcării. A împins maneta şi a accelerat. Îi plăcea viteza mare, când nu mai vedea şi nu mai simţea nimic. Lumea se transformase în inelul de gaz al planetei Saturn.

În cele din urmă ceştile au încetinit. Când, din inerţie, se mai clătinau doar uşor, ca o geamandură plutitoare, Tōru a încercat să se ridice, dar l-a luat ameţeala şi s-a aşezat la loc. Furusawa a venit spre el, păşind pe platforma ce încă părea să se mişte.

— Ce-i cu tine? l-a întrebat râzând.

Tōru a râs şi el, dar a rămas tot aşezat. Era nemulţumit să vadă lumea, pentru câteva clipe dispărută din faţa ochilor, revenind în culori ţipătoare, în afişele jupuite şi reclamele luminoase pentru Coca-Cola, ca nişte reşouri roşii, uriaşe.

19

A doua zi dimineaţa, la micul dejun, Tōru i-a spus lui Honda:

— Aseară domnul Furusawa m-a dus în Kōrakuen. Am mâncat amândoi *soba* şi ne-am dat în ceştile rotitoare.

— Foarte bine, i-a răspuns Honda, zâmbitor, arătându-şi întreaga proteză dentară.

Cu proteza s-ar fi potrivit mai bine un râs indiferent şi anorganic, de om bătrân, dar Honda chiar părea să se bucure. Tōru s-a simţit rănit.

De când locuia cu bătrânul, în fiecare dimineaţă Tōru avea plăcerea de a scobi cu

linguriţa miezul unui grepfrut de import, tăiat în felii cu un cuţit curbat. Era întotdeauna un fruct copt şi sucul lui, aproape indecent de mult în carnea albă şi uşor amăruie, îi încălzea gingiile încă somnoroase.

— Domnului Furusawa îi miroase gura. Mi-e foarte greu să-l suport când învăţăm, a spus Tōru, cu un zâmbet voit nepăsător.

— Ce ciudat! Poate are probleme cu stomacul. Spui asta pentru că, de felul tău, eşti foarte preocupat de curăţenie, dar atâta lucru ai putea suporta şi tu. Cu greu ai să găseşti alt profesor la fel de înzestrat ca el.

— Ai dreptate, a răspuns Tōru, împăciuitor, terminându-şi grepfrutul.

Şi-a ales cu mare atenţie o felie de pâine prăjită care, în lumina soarelui din acea dimineaţă de noiembrie, avea o nuanţă de

piele vopsită. A întins pe ea untul sclipitor, a aşteptat să se topească şi a muşcat din felie, exact după învăţăturile lui Honda. După ce a terminat de mestecat, a spus:

— Domnul Furusawa e un om bun, dar ai observat cum gândeşte?

Spre bucuria sa, pe chipul lui Honda s-a aşternut o uimire cât se poate de vulgară.

— De ce, ţi-a vorbit despre aşa ceva?

— Nu mi-a vorbit limpede despre nimic, dar am rămas cu impresia că fie a fost implicat în vreo mişcare politică, fie se implică acum.

Honda a fost foarte mirat. Avea încredere în Furusawa şi ştia că Tōru îl simpatizează. Pentru el, era o confesiune din partea fiului, care-i demonstra că are încredere în el, dar în ceea ce-l privea pe Furusawa, devenea

raportul secret al unui informator. Tōru urmărea amuzat cum încerca Honda să gestioneze delicata problemă de etică. Bătrânul îşi dădea seama că nu mai putea privi cu uşurinţă binele şi răul, cum făcuse până acum. Judecând prin prisma umanităţii, ceea ce făcuse Tōru era urât, dar se potrivea cu imaginea pe care Honda o avea despre el. Ba chiar era la un pas de a mărturisi că, pentru Tōru, îşi dorea urâţenie.

Ca să-l mai destindă pe bătrân şi să-i dea ocazia să-l mustre uşor, Tōru a înfulecat din pâinea prăjită, copilăreşte, scăpând firmituri pe genunchi şi mestecând cu obrajii umflaţi. Dar Honda nici n-a remarcat.

Era prima oară când Tōru îi arăta încredere şi, chiar dacă destăinuirea lui avea şi o parte răutăcioasă, nu-l putea dojeni. În

acelaşi timp, moralitatea sa desuetă îi cerea să-l înveţe pe Tōru că nu era corect să denunţe pe ascuns, indiferent de motiv; brusc, ceva neplăcut începea să se strecoare în atmosfera fericită a micului dejun în doi.

Amândoi au întins mâna în acelaşi timp după bolul cu zahăr pentru ceai şi degetele li s-au ciocnit stângaci.

Un bol cu zahăr în care sclipeau o mică trădare şi un denunţ, sub soarele de dimineaţă. Un sentiment de complicitate, pentru a fi întins mâna în acelaşi timp… Era poate primul semn natural al unei legături între tată şi fiu, de când îl adoptase pe Tōru, dar, în mod neaşteptat, pe Honda l-a durut.

Tōru îi privea cu mare satisfacţie lupta interioară. Îi vedea agitaţia, în neputinţa de a-i da lecţia care s-ar fi impus: „odată ce ai

numit pe cineva «profesor», trebuie să-i arăţi încredere şi respect“. Pentru prima oară ieşiseră la iveală frământările interne ale lui Honda şi răul ascuns în educaţia pe care i-o oferea, iar Tōru simţea bucuria şi senzaţia de eliberare a copilului care tocmai a scuipat din gură o sământă de pepene.

Honda, în cele din urmă, i-a spus:

— În fine… lasă problema asta în seama mea. Tu, ca şi până acum, să faci cum te îndrumă Furusawa. Preocupă-te doar de studiu. De restul se ocupă tatăl tău… Cel mai important este să treci cu succes examenul de admitere.

— Fireşte. Aşa am să fac, a răspuns Tōru, cu un zâmbet superb.

Honda a fost într-o stare de confuzie pe toată durata zilei. A doua zi, a vorbit cu un

cunoscut de-al său de la Serviciul de ordine publică al Poliţiei Metropolitane şi l-a rugat să-l investigheze pe Furusawa. După câteva zile, a primit răspuns: studentul era membru al unei facţiuni de extremă stângă. Honda a găsit un pretext oarecare şi l-a dat afară.

20

Tōru îi scria câteodată lui Kinue, iar fata îi trimitea răspunsuri lungi. Trebuia să fie atent când deschidea plicurile de la ea: întotdeauna punea înăuntru flori de sezon presate. Când a venit iarna, Kinue şi-a cerut chiar scuze că-i trimitea una luată de la florărie, pentru că pe câmpuri nu mai erau.

Floarea împachetată în hârtie arăta a fluture mort. Mânjită cu polen ca praful de pe aripile fluturilor, te întrebai dacă nu zburase pe când încă mai trăia. Inerte, aripile şi petalele erau totuna. Un suvenir al culorii ce a zburat pe cer şi un suvenir al culorii imobile şi resemnate.

Abia după ce a citit scrisoarea a recunoscut în acea bucăţică uscată şi închisă la culoare ca pielea unui amerindian, cu nervuri sângerii secţionate de la presat, petala unei lalele roşii de seră.

Scrisorile erau toate la fel, în stilul confesiunilor pe care i le făcea când venea să-l viziteze la staţia de semnalizare. De fiecare dată, îi povestea despre cât de singură se simţea de când plecase şi cât de mult îşi dorea să vină la Tokyo. Tōru îi răspundea invariabil că trebuie să aibă răbdare, chiar şi ani de zile, pentru că, dacă se ivea ocazia, el avea s-o cheme negreşit.

Pentru că trecuse atâta vreme de când n-o mai văzuse, uneori Tōru îşi închipuia că era frumoasă, dar apoi râdea imediat de greşeală. Însă abia acum, când n-o mai

putea întâlni, ajunsese încet-încet să-şi dea seama ce loc ocupase fata nebună în sufletul său. Avea nevoie de cineva care să-i fie alături şi să-i zdruncine siguranţa, cineva care să vadă altfel ceea ce el vedea cu atâta claritate, norii, sau vapoarele, sau vestibulul vechi şi dezolant al casei lui Honda, sau tabelul cu programul lecţiilor sale până în preziua examenelor, agăţat pe peretele din camera de studiu.

Uneori Tōru tânjea după libertate. Direcţia era clară. Trebuia să se îndrepte dincolo de această lume pe care o vedea atât de limpede, spre tărâmul unde toate curgeau ca o cascadă şi unde nimic nu era sigur.

Fără să ştie, Kinue îndeplinea rolul musafirului care, pentru câteva momente,

aducea libertatea în cuşca unde stătea prizonieră conştiinţa de sine a lui Tōru.

Şi nu doar atât. Kinue îi potolea un anumit impuls chinuitor. În adâncul sufletului, Tōru îşi dorea neîncetat să rănească oamenii. Lama ascuţită a inimii sale era ca un burghiu ieşit prin spărtura unui sac şi tremura de nerăbdare să rănească pe cineva. Degustase acea plăcere cu Furusawa şi acum se uita în jur, căutând altă ţintă. Puritatea lui lustruită cu grijă, fără cea mai mică pată de rugină, se va transforma mai devreme sau mai târziu într-o armă mortală. Pentru prima oară, Tōru a înţeles că mai are şi alte puteri, în afară de cea a observaţiei. Înţelegerea i-a declanşat o tensiune interioară, pe care scrisorile de la Kinue o alinau. Prin nebunia ei, Kinue aparţinea unei lumi pe care Tōru n-

o putea răni, iar el ştia asta.

Legătura cea mai puternică dintre ei o constituia convingerea lui că nici el nu putea fi rănit.

S-a găsit imediat un înlocuitor pentru Furusawa, dar era un student obişnuit şi foarte plictisitor. Pentru că nu voia să le rămână îndatorat profesorilor particulari după ce avea să ia examenele, Tōru s-a gândit să scape şi de ceilalţi doi în cele două luni rămase.

Dar spiritul de precauţie l-a domolit. Dacă se ocupa să-i îndepărteze şi pe ceilalţi profesori, nişte oameni de mică importanţă, Honda ar fi început să-i bănuiască adevăratul caracter. Ar fi ajuns să nu mai acorde atenţie nemulţumirilor sale şi, în loc să fie convins de defectele celor criticaţi de

el, ar fi început să aibă dubii legate de nemulţumirile în sine. Dacă se întâmpla aşa, Tōru îşi pierdea plăcerea ascunsă… Pentru moment, trebuia să suporte ce era de suportat şi să aştepte timpul potrivit, până când cineva mai semnificativ decât profesorii particulari, cu potenţial mai mare de rănire, avea să apară. Dacă reuşea să rănească asemenea oameni, reuşea, e drept că indirect, să-l rănească şi mai profund pe Honda. Şi-ar alege o metodă aşa încât bătrânul să nu-i poată imputa nimic. O metodă imaculată şi proprie, în urma căreia bătrânul, dacă simţea nevoia să urască pe cineva, nu se putea urî decât pe sine însuşi.

Oare cine-i va ieşi în cale, ca un vapor pe linia orizontului? Oricine va fi, îşi va face apariţia ca o umbră ce nu e nici vapor, nici

nălucire, nebănuind că-i e destinat să piară de mâna lui Tōru… Tânărul aproape că începuse să nutrească speranţe de viitor.

21

Tōru a fost admis la liceul pe care şi-l alesese.

Când era în anul al doilea, lui Honda i-a fost făcută o propunere de căsătorie pentru Tōru, printr-un intermediar, din partea cuiva care avea o fată de măritat. Chiar dacă Tōru împlinise optsprezece ani, vârsta legală de căsătorie, Honda a considerat că e mult prea tânăr şi a refuzat oferta, râzând. Însă celălalt părinte nu s-a dat bătut şi, ceva mai târziu, a reluat propunerea, prin alt intermediar. Cum acesta era un nume sonor în lumea magistraţilor, Honda nu mai putea refuza pur şi simplu.

A început să-şi facă loc în mintea sa, tot mai clară, viziunea unei tinere mirese, contorsionată de durere, plângând moartea lui Tōru, la doar douăzeci de ani. Era bine să fie o fată frumoasă, fragilă şi palidă. Astfel, fără să piardă un sfanţ din avere, ar fi avut ocazia să mai asiste o dată la naşterea unui cristal limpede al frumuseţii.

Fantezia era în totală contradicţie cu educaţia pe care se străduia să i-o dea lui Tōru. Totuşi, dacă n-ar fi fost loc pentru o asemenea reverie şi dacă n-ar fi simţit de la bun început un pericol, nu i-ar fi venit în minte ideea de a-i da o educaţie care să-i înlesnească o viaţă lungă şi urâtă. Se temea de ceea ce-şi dorea şi-şi dorea lucrul de care se temea.

Cererea în căsătorie a reapărut, la

intervale potrivite, ca apa ce invadează pe furiş podeaua. Pe Honda îl amuza să primească vizitele mijlocitorului, un bătrân scorţos, venerat în lumea magistraţilor, şi să-i asculte pledoaria neschimbată. În orice caz, era prea devreme să-i vorbească lui Tōru despre acea propunere.

Honda a fost fermecat de fotografia pe care i-a adus-o bătrânul. Fata avea optsprezece ani şi era o adevărată frumuseţe, cu chipul tras şi aer desuet. O prindea bine şi expresia de uşoară nemulţumire cu care-l privea pe fotograf.

— Este o fată într-adevăr frumoasă. Cu sănătatea cum stă?

Honda întrebase având în minte cu totul altceva decât putea bănui celălalt.

— Pot să vă spun că, în realitate, este mai

sănătoasă decât arată în fotografie. Eu nu ştiu să fi fost prea des bolnavă. Sănătatea este, desigur, cel mai important lucru. Fotografia aceasta a fost aleasă de tatăl său, dar cred că are un aer oarecum învechit…

— E deci plină de viaţă?

— S-ar putea spune plină de viaţă, dar în nici un caz într-un mod deranjant, i-a răspuns bătrânul, evaziv.

În Honda s-a trezit dorinţa de a o cunoaşte.

Era evident de la bun început că propunerea în căsătorie ţintea spre averea lui Honda, altfel n-ar fi existat o dorinţă aşa puternică de a mărita o fată de optsprezece ani cu Tōru, oricât de sclipitor ar fi fost el. Era doar o pradă bună pentru părintele fetei,

grăbit să nu i-o ia altcineva înainte.

Honda înţelegea foarte bine situaţia şi dacă dădea curs propunerii ar fi făcut-o numai pentru a amăgi dorinţele unei fete dificile de optsprezece ani. Tōru, pe de altă parte, părea deja că o luase pe făgaşul cel bun. Astfel, interesele celor două părţi apucaseră căi tot mai îndepărtate şi nu mai vedea nici un motiv pentru a trage de timp. Îi stârnea totuşi curiozitatea discrepanţa dintre părinţi şi fiica cea frumoasă. Voia să vadă cum se umilesc nişte oameni lacomi. Familia era foarte distinsă, dar pe Honda nu-l mai interesau de mult consideraţiile de acest gen.

Familia fetei ar fi dorit un dineu unde să-l poată cunoaşte pe Tōru, dar Honda a refuzat, acceptând în schimb să participe el

şi mijlocitorul.

În vârstă de şaptezeci şi opt de ani, Honda şi-a petrecut următoarele două săptămâni cuprins de o inconfundabilă tentaţie.

O întâlnise deja pe tânără la dineu şi schimbaseră câteva vorbe. Primise şi câteva fotografii în plus… De aici tentaţia.

Încă nu dăduse un răspuns favorabil şi nici nu luase o hotărâre clară, dar inima sa bătrână avea o tenacitate ce nu mai asculta de vocea raţiunii. Egoismul de om bătrân îi dădea mâncărimi ca râia. Se gândea să-i arate lui Tōru fotografiile fetei şi să-i vadă reacţia.

Nici el nu ştia prea bine ce-l apucase, dar tentaţia îi aducea bucurie şi mândrie. Ştia că, dacă făcea aşa ceva, nu mai avea cale de

întoarcere. Ştia, dar egoismul îl împiedica să se abţină.

Voia să-i unească pe cei doi, să-i ciocnească unul în celălalt, ca două bile pe masa de biliard, şi să se bucure de toate consecinţele. Era bine dacă fata se îndrăgostea de Tōru. Era la fel de bine şi dacă el se îndrăgostea de ea. Indiferent că fata ar fi suferit la moartea lui, sau că el i-ar fi înţeles lăcomia şi ar fi învăţat ce erau oamenii, pentru Honda ar fi fost un rezultat satisfăcător şi un motiv de sărbătoare.

Trecuse de mult de vârsta la care viaţa e luată în serios. La etatea lui, i se permitea orice fel de răutate. Oricât i-ar fi sacrificat pe cei din jur, moartea care se apropia avea să-l facă să plătească. Era la vârsta la care se juca cu tinereţea, făcând din oameni

soldăţei de lut şi, servindu-se de convenţiile lumeşti, transforma adevărurile în simpli nori plutind pe cerul sângeriu de seară.

Odată ce stabilise în adâncul sufletului că oamenii nu înseamnă nimic, i se părea că a cădea pradă tentaţiilor însemna a-şi urma destinul.

Într-o seară, târziu, l-a chemat pe Tōru în birou. Era sezonul ploios şi umezeala stârnise iar mirosul de mucegai din încăperea veche, în stil englezesc, moştenită ca atare de la tatăl său. Honda nu suporta aerul condiţionat şi, din cauza căldurii, pe pieptul palid al lui Tōru, aşezat pe un scaun în faţa lui, sclipeau broboane de sudoare. Tinereţea lui dezgustătoare îi sugera lui Honda o hortensie albă.

— Mai e puţin până la vacanţa de vară,

nu-i aşa? a început Honda.

— Dar mai întâi vin examenele, a răspuns Tōru, muşcând cu dinţii din faţă bucăţica de ciocolată cu mentă pe care i-o oferise Honda.

— Ronţăi ca o veveriţă, a râs bătrânul.

— Aşa ţi se pare? a râs şi Tōru, vesel, cu aerul cuiva care nu poate fi rănit.

Privindu-i obrajii albi, Honda se gândea că, măcar în această vară, ar fi trebuit să-i vadă şi pe ei soarele. Tōru părea să aibă o piele care nu făcea pistrui. Honda a scos din sertar o fotografie, cu un gest natural dinainte gândit, şi a pus-o pe masă, în dreptul tânărului.

Reacţia lui a fost minunată. Honda îl sorbea din ochi. Mai întâi a studiat fotografia, cu aerul serios al unui paznic

care verifică un permis de trecere. Preţ de o clipă, i-a aruncat bătrânului o privire întrebătoare, apoi ochii i s-au întors la fotografie. Curiozitatea tinerească a învins şi a roşit până-n vârful urechilor. A lăsat fotografia pe masă şi a început să se scarpine zdravăn cu degetul în ureche. Într-un final, a spus, pe un ton uşor supărat:

— E o tânără frumoasă.

Ce reacţie perfectă, gândea Honda. Tōru (deşi luat prin surprindere) dăduse aproape o tentă poetică reacţiei atât de obişnuite pentru un băiat de vârsta lui. Entuziasmul l-a făcut să nu remarce că tânărul s-a purtat exact cum îşi dorise el.

Era o mixtură complexă, de parcă însăşi conştiinţa lui Honda jucase rolul băiatului, disimulându-şi confuzia sub aerul de

brutalitate.

— Ce părere ai? Ai vrea s-o cunoşti? l-a întrebat, pe un ton liniştit.

În aşteptarea reacţiei următoare, şi sperând că va fi cea dorită de el, a fost cuprins de un acces de tuse. Tōru s-a ridicat sprinten şi s-a dus să-l bată pe spate.

— Da.

Vocea îi suna înăbuşită, dar în ochii pe care Honda, din cauza poziţiei, nu-i putea vedea, sclipea mulţumirea, iar inima-i şoptea: „Iată, a sosit ocazia mult aşteptată! În sfârşit a apărut cineva numai bun de rănit!“

Afară, dincolo de fereastra din spatele lui, ploua din nou. În lumina ferestrei, scoarţa copacilor bătuţi de ploaie se vedea întunecată şi parcă mustind de sudoare.

…Când se lăsa noaptea, se auzea zgomotul metrourilor pe porţiunea de linie supraterană din apropierea casei. Ferestrele luminate ale vagoanelor, intrând unele după altele din nou în subteran, l-au făcut pe Tōru, între două accese de tuse ale tatălui său, să aibă o viziune. Dar în acea seară nu se vedea nici urmă de vapor.

22

— Puteţi să petreceţi o vreme împreună, să vă cunoaşteţi. Dacă nu-ţi place de ea, e suficient să-mi spui. Nu e vorba de nici o obligaţie, a adăugat Honda.

Într-o seară, când deja începuse vacanţa de vară, Tōru a fost invitat la cină de soţii Hamanaka, părinţii fetei, pentru a o cunoaşte. După masă, mama i-a sugerat fetei să-i arate camera ei lui Tōru. Momoko l-a condus la etaj. Era o cămăruţă în stil european, mare cam de opt *tatami*, şi în mod evident aparţinea unei fete. Pentru Tōru era prima experienţă de acest gen. Tot ce vedea cu ochii era roz şi extrem de feminin,

de la tapetul de pe pereţi la obiectele decorative şi păpuşi. Toate cântau, în cor, drăgălăşenia. Tōru s-a aşezat pe un fotoliu cu braţe aflat într-un colţ. Perna groasă cu broderie colorată îl făcea foarte incomod.

Fata avea un aer matur, dar cu siguranţă că totul fusese ales după gustul ei. Tenul palid îi avantaja fizionomia desuetă nu foarte pronunţată. Aerul sincer şi solitar era singurul element din cameră care nu se potrivea cu drăgălăşenia generală. Frumuseţea ei era prea fără cusur şi avea o fărâmă de rău augur, ca un cocor din hârtie albă perfect împăturit.

Mama fetei le-a adus ceai şi prăjituri şi a ieşit. Cei doi se mai întâlniseră de câteva ori, dar acum erau pentru prima dată singuri. Totuşi, atmosfera n-a devenit cu nimic mai

încărcată. Momoko era perfect liniştită, ştiind că ascultase de părinţi şi făcuse cum i se spusese. „Înainte de toate trebuie s-o învăţ ce-i neliniştea“, s-a gândit Tōru.

În timpul cinei, tânărul fusese iritat, pentru că toată lumea se purta scorţos şi nu se putuse simţi în largul său; acum însă iritarea pe care se ostenise s-o ascundă începea să-l părăsească de la sine. Întâlnirea a doi tineri fusese meticulos aranjată, o fărâmă de dragoste fusese luată cu penseta, i se dăduse un strop de culoare. Ca să poată deveni o prăjitură bună, Tōru fusese băgat la cuptor. De fapt, îi era indiferent dacă fusese băgat sau intrase de bunăvoie. Nu era nemulţumit de sine.

Primul lucru pe care l-a făcut Momoko, odată rămaşi singuri, a fost să aleagă un

album cu fotografii, dintre alte cinci sau şase, toate numerotate, şi să i-l întindă lui Tōru. Primul semn al sensibilităţii ei mediocre. Tōru l-a pus pe genunchi şi l-a deschis. Un bebeluş cu baveţică, crăcănat, cu pantalonii umflaţi de scutecele de pe dedesubt, ca un cavaler de Flandra, îşi arăta gura ştirbă, de un roz închis. A întrebat cine era copilul.

Momoko s-a schimbat dintr-odată la faţă. A aruncat o privire şi, în mare grabă, a acoperit cu palma fotografia, i-a smuls din mâini albumul lui Tōru şi, cu el la piept, s-a întors cu faţa la perete, respirând cu mare greutate.

— Vai! Una e numărul de pe cutie şi alta conţinutul! Nu se cădea să vezi aşa ceva! Ce mă fac?

— E aşa un secret că ai fost şi tu cândva copil? a spus Tōru, liniştit.

— Ce calm eşti! Ca un doctor.

Calmă şi ea din nou, a pus albumul la loc în raft. La cât era de distrată, probabil că următorul album va fi cel cu poze de pe la şapte ani, s-a gândit Tōru.

Dar albumul următor, cu fotografii de prin excursii recente, era din cele mai mai obişnuite. Fiecare imagine arăta cât de iubită era Momoko de toată lumea. Un jurnal al unei fericiri cât se poate de plictisitoare. Fata a ţinut să-i arate nişte fotografii de vara trecută, din Hawaii, dar el s-a simţit mai degrabă atras de alta, făcută într-o toamnă, cu Momoko în grădină, stând pe vine lângă un foc de tabără. În fotografia color, flăcările puternice aveau o culoare

voluptoasă, iar chipul fetei, luminat, avea trăsăturile fecioarelor de la temple.

— Îţi place focul? a întrebat-o Tōru.

Momoko a ezitat o clipă, neştiind ce să răspundă. Tōru îi vedea pupilele chiar în faţa ochilor. În mod straniu, era sigur că fata, atunci când stătuse lângă foc, fusese la menstruaţie. Şi acum?

Ce perfectă ar fi răutatea sa metafizică dacă ar fi liber de atracţia sexuală! Ştia că lucrurile n-aveau să meargă tot atât de uşor ca atunci când făcuse să fie dat afară profesorul particular. Dar avea certitudinea că, oricât ar fi fost iubit, nu şi-ar fi pierdut răceala inimii. Era ceva adânc ascuns în tărâmul său lăuntric, indigo.

23

Pentru că încă nu-i venea să-l lase de capul lui, în vara aceea Honda l-a luat pe Tōru într-o excursie în Hokkaidō. Programul fiecărei zile era lejer, ca să nu obosească prea tare. Keiko avea tot mai rar ocazia de a călători însoţită doar de Honda, iar acum plecase singură la Geneva, cu sprijinul ambasadorului japonez în Elveţia, rudă de-a sa. Pentru că familia Hamanaka îşi exprimase dorinţa să petreacă măcar două-trei zile cu Honda şi fiul său, au mers cu toţii la acelaşi hotel din Shimoda. Sezonul ploios tocmai se încheiase, iar Honda, doborât de căldura copleşitoare de

afară, îşi petrecea mai tot timpul în cameră, în răcoarea aerului condiţionat.

Cele două familii luau masa împreună în fiecare seară. Soţii Hamanaka, pregătiţi de cină, au venit în camera celorlalţi pentru a-i invita la masă. Doamna Hamanaka a întrebat dacă Momoko nu trecuse pe acolo. Honda i-a răspuns că, într-adevăr, venise, dar cum mai era destul timp până la cină, a ieşit cu Tōru la o plimbare în grădină. Soţii Hamanaka s-au aşezat pe canapea şi cu toţii au aşteptat întoarcerea tinerilor.

Honda stătea în picioare lângă fereastră, sprijinit într-un baston.

Aşa mi-a trebuit, s-a gândit în sinea lui. Îi lipsea pofta de mâncare, iar hotelul avea un meniu extrem de limitat. Chiar fără să fi păşit în sala de mese, ghicea atmosfera vulgară şi

zgomotoasă care-i aştepta. În plus, conversaţia la masă cu familia Hamanaka era ceva nespus de plictisitor.

Fie că voia, fie că nu, îl sileau să discute politică. Un bătrân de şaptezeci şi opt de ani, cu dureri în toate încheieturile, mai poate să-şi mascheze dezinteresul doar mimând veselie şi bună dispoziţie. Dezinteresul, ca o plajă ce primeşte zi de zi loviturile valurilor şi gunoaiele aduse la mal, e singurul mod de a trece peste stupizenia lumii. Honda credea că încă-i mai rămăsese puterea de a-i face să se simtă prost pe linguşitorii şi nemulţumiţii de care era înconjurat, dar şi aceasta se stingea pe zi ce trece. Mai deţinea doar un puternic simţ al ridicolului şi al vulgarităţii, amestecate într-o singură culoare ştearsă. De fapt, pe lumea asta,

vulgaritatea ia mii de forme: vulgaritatea rafinamentului, a fildeşului, a sublimului, a cocorilor, a erudiţiei, a erudiţiei prefăcute, a linguşirilor, a pisicilor persane, a prinţilor, a cerşetorilor, a nebunilor, a fluturilor, a gândacilor bălţaţi… Reincarnarea era probabil răsplata vulgarităţii, iar cauza ei majoră, de fapt, unică, era dorinţa de a trăi. Honda nu se îndoia că şi el făcea parte dintre oamenii vulgari, însă el, spre deosebire de ceilalţi, avea un simţ al mirosului extraordinar de ascuţit.

Honda a aruncat o privire scurtă cuplului între două vârste aşezat pe canapea. De ce oare i se infiltraseră în viaţă asemenea oameni? Era o lipsă de necesitate care se ciocnea puternic de simţul său al ordinii. Dar era prea târziu să mai opună rezistenţă. Cei

doi îi invadaseră camera şi se aşezaseră pe canapea, zâmbitori, cu aerul că erau pregătiţi să aştepte şi un deceniu.

Soţul, Shigehisa Hamanaka, avea cincizeci şi cinci de ani. Pe vremuri deţinuse un domeniu feudal în regiunea Tōhoku şi încerca să ascundă mândria titlului nobiliar, acum golit de sens, sub masca unei simplităţi rafinate. Cele câteva eseuri pe care le-a publicat la un loc, sub titlul *Seniorul*, l-au făcut cât de cât cunoscut. Era directorul unei bănci de provincie, chiar pe fostul său domeniu, şi în cartierele de plăceri i se cunoşteau preferinţele pentru lucrurile de modă veche. Avea chipul oval şi purta ochelari cu ramă de aur, iar părul îi era încă bogat şi negru, dar avea un aer complet lipsit de vitalitate. Foarte încrezător în

talentul său de povestitor, intra întotdeauna direct în subiect, evitând cu îndemânare introducerile plicticoase, şi nu uita să facă o pauză de efect înaintea poantei. Se mândrea cu sensibilitatea sa şi cu ironia rafinată. Mereu cu zâmbetul pe buze şi respectuos faţă de bătrâni, nici prin gând nu i-ar fi trecut că era un individ cât se poate de plictisitor.

Soţia sa, Taeko, se trăgea şi ea dintr-o veche familie nobilă. Era o femeie grasă şi lipsită de eleganţă, însă din fericire fiica ei moştenise fizionomia tatălui. Singurul său subiect de conversaţie erau rubedeniile. Nu fusese niciodată la cinematograf sau la teatru, dar îşi petrecea viaţa în faţa televizorului. Şi ea, şi soţul său erau foarte mândri că o mai aveau doar pe Momoko nemăritată, pe ceilalţi trei copii reuşind să-i

trimită cu bine la casele lor.

Eleganţa lor de modă veche devenise miezul frivolităţii lor. Honda cu greu suporta să asculte părerile lui Shigehisa despre revoluţia sexuală modernă, emise cu un aer de persoană informată şi înţelegătoare, şi intervenţiile supărate ale soţiei. În stilul său caracteristic, Shigehisa se folosea de reacţiile ei desuete pentru a da efect propriului său joc.

Honda se întreba de ce nici acum, la vârsta lui, nu reuşea să fie mai tolerant. Îi era tot mai greu să-şi facă noi cunoştinţe şi începea să vadă ce mare era efortul psihic ascuns în spatele unui zâmbet. Primul sentiment care-l cuprindea de obicei era dispreţul, dar în ultima vreme până şi asta îl obosea. Uneori se gândea cât de plăcut i-ar

fi fost să poată răspunde cu un scuipat în loc de vorbe, deşi cuvintele îi veneau uşor pe buze, dar vorbitul era cel din urmă mod de acţiune care-i mai rămăsese. Doar cu vorbele, bătrânii pot să zguduie lumea, cum ar strivi un coş împletit.

— Când vă văd aşa cum staţi în picioare, ca un soldat, îmi dau seama cât de bine vă ţineţi, i-a spus Taeko.

— Dragă, nu-i tocmai o comparaţie potrivită. Să-l faci soldat tocmai pe un fost judecător! Am văzut odată, la un circ în Germania, un îmblânzitor de fiare, falnic şi demn. Cu el seamănă domnul Honda.

— Vai de mine, cred că-i şi mai nepotrivită comparaţia ta!

Taeko se amuza copios.

— Să ştiţi că nu stau aşa ca să mă fălesc.

De aici pot să admir peisajul frumos de seară şi să-i supraveghez de sus pe cei doi, în plimbarea lor.

— Îi vedeţi de acolo?

Taeko s-a ridicat şi s-a dus lângă Honda. Shigehisa s-a ridicat şi el, cu un aer foarte demn, şi a venit în spatele soţiei.

Camera se afla la etajul al doilea şi, de la fereastră, se vedea limpede până departe. Grădina aproape rotundă era înconjurată de un drumeag pe faleză, ce cobora apoi lin până la mare. Printre arbuştii de pe marginea drumului erau câteva bănci. Era puţină lume în grădină. Câteva familii se întorceau, cu prosoapele pe umăr, de la piscina aflată ceva mai jos. În soarele aproape de asfinţit, lăsau umbre lungi pe iarba peluzelor.

Tōru şi Momoko se plimbau prin mijlocul

grădinii ţinându-se de mână. Şi umbrele lor se întindeau pe iarbă, lungi, către est. Părea că doi rechini imenşi au venit să-i apuce de picioare.

Vântul îi umfla lui Tōru cămaşa în spate şi-i răscolea părul lui Momoko. Arătau ca un cuplu de tineri absolut obişnuit, dar Honda şi-a închipuit că-şi pierduseră substanţa şi că trupurile le erau mâncate de umbre, roase pe dinăuntru de o melancolie conceptuală, transparente ca o plasă de ţânţari. Pentru el, asta nu era viaţă. Era ceva şi mai de neiertat. Înfricoşător era faptul că şi Tōru, probabil, ştia.

Dacă umbra ar fi adevărata substanţă, atunci lucrul acela transparent şi prea uşor, agăţat de trup, nu putea fi decât o pereche de aripi. Zboară! Zboară peste vulgaritate!

Pe lângă aripi, cele patru membre şi capul sunt prea concrete şi inutile. Dacă dispreţul pe care-l purta în suflet ar fi doar cu puţin mai puternic, Tōru ar prinde-o pe fată de mână şi ar zbura împreună. Însă Honda îi interzisese acest lucru. În neputinţa sa de om bătrân, încerca prin toate mijloacele să-şi stârnească invidia şi astfel să le dea celor doi aripi ca să-şi ia zborul, dar în sufletul său nici măcar invidia nu mai clocotea. Abia acum îşi dădea seama: sentimentul său cel mai profund faţă de Kiyoaki şi Isao fusese acela care trezeşte lirismul în orice om – invidia.

Foarte bine atunci. Avea să se gândească la cei doi ca la cele mai anoste şi mai puţin apetisante bucăţele de tinereţe. Ca două marionete sub îndrumarea degetelor lui de

păpuşar, aveau să-şi cadă în braţe unul celuilalt. Cu mâna pe mânerul bastonului, a mişcat două degete. Ca la un semn, cei doi au pornit spre drumeagul de pe faleză.

— Vai, noi îi aşteptăm aici, iar ei se duc şi mai departe! a spus Taeko, pe un ton uşor agitat, dar rămasă în poziţia de mai devreme, cu mâna soţului odihnindu-i-se pe umăr.

Cei doi tineri au coborât către mare şi s-au aşezat pe una dintre băncile grosolane de sub copacii de pe marginea drumului. Din înclinaţia cefelor, Honda îşi dădea seama că priveau asfinţitul. Chiar atunci, de sub bancă a ţâşnit ceva negru. Nu vedea ce era, probabil un câine sau o pisică. Momoko s-a ridicat într-un salt, speriată. Tōru s-a ridicat şi el şi a strâns-o în braţe.

— Ia te uită!

Vocile părinţilor, martori la scenă de la fereastră, au plutit uşor în aer, ca un puf de păpădie.

Honda nu privea. Nu privea nici mental, prin gaura cheii. Stătea lângă fereastră, în lumina strălucitoare a apusului şi, pe de o parte, juca în propriu-i suflet rolul pe care i-l ordonase conştiinţa de sine, iar pe de altă parte încerca din răsputeri să dea el comenzile.

„Sunteţi tineri şi trebuie să arătaţi lumii o vitalitate mult mai prostească. Ce să fac, să vă dau tunete? Fulgere? Să vă determin să produceţi vreun fenomen electric neaşteptat? Aş putea s-o fac pe Momoko să i se ridice părul şi să-i ţâşnească scântei din el.“

Un copac îşi îndrepta crengile către mare, ca nişte picioare de păianjen. Cei doi au început să se caţere în el. Honda auzea răsuflarea întretăiată a părinţilor fetei şi le percepea încordarea.

— N-ar fi trebuit s-o las să poarte pantaloni! Nu se cade să fie aşa de băieţoasă…

Taeko mai avea puţin şi plângea.

Ajunşi sus în copac, tinerii au încălecat câte o cracă şi au început să se legene, făcând să se scuture frunzele. Dintre toţi copacii, doar unul, al lor, părea că a înnebunit. Luminaţi de marea din spate, sclipitoare în lumina apusului, cei doi păreau o pereche de păsări uriaşe.

Momoko s-a dat jos prima. A coborât încet şi cu mare precauţie, şi tocmai de

aceea a reuşit să-şi încurce părul lung în ultimele crengi. Tōru a fost imediat şi el jos şi a ajutat-o să-şi descurce părul.

— Se iubesc! a exclamat mama fetei, înlăcrimată, dând apoi din cap, în tăcere, de nenumărate ori.

Lui Tōru îi lua totuşi cam mult să descurce părul, iar Honda a intuit imediat că, de fapt, încerca să-l încurce şi mai tare de crengi. O exagerare măruntă, care l-a neliniştit. Momoko în schimb se simţea în siguranţă. S-a gândit să se depărteze de creangă, dar s-a tras de păr şi a durut-o puternic. Tōru se prefăcea că se grăbeşte şi de aceea nu izbuteşte s-o descurce. A încălecat din nou pe una dintre crengile joase. Cu spatele la el şi plângând cu faţa ascunsă în mâini, Momoko tot încerca să se

îndepărteze, trăgând cu forţă de şuviţele lungi de păr.

Privită de la etajul al doilea, din partea cealaltă a grădinii spaţioase, scena părea statică şi stilizată, ca desprinsă de pe o amforă grecească. Grandioasă era în schimb panorama, cu razele de soare coborând printre nori peste mare. De la începutul după-amiezii fuseseră câteva momente de ploaie apoi se înseninase din nou. Rămăşiţele norilor păreau că dansează pe cerul înalt de peste golf. În acea lumină, şi copacii, şi insuliţele din golf, tot mai apropiate, îşi împrăştiau culorile peste liniile subţiri ale desenului. Limpezimea era aproape înspăimântătoare.

— Se iubesc! a repetat Taeko.

Dintr-odată a apărut curcubeul,

îmbrăţişând întinderea golfului, ca o reflectare a bucuriei ce-i umpluse sufletul lui Honda, văzându-se înconjurat de atâta prostie.

24

Jurnalul lui Tōru Honda

Ziua…, luna…

Nu se cuvine să privesc superficial greşelile pe care le fac în relaţia cu Momoko. Punctul de plecare trebuie să fie discernământul. O interpretare greşită, cât de mică, naşte fantasme, iar fantasmele nasc frumuseţe.

Nu am fost niciodată un fanatic al frumuseţii, aşa încât să consider că frumuseţea naşte fantasme, iar fantasmele, interpretări greşite. Când eram încă nou şi lipsit de experienţă la

staţia de semnalizare, mi s-a mai întâmplat să confund vapoare. Odată, pe timp de noapte, când e greu de apreciat distanţa dintre luminile de pe catarge, mi s-a întâmplat să cred că o biată barcă de pescuit era un ditamai vasul internaţional şi să-i cer, semnalizând, să-şi spună numele. Neobişnuită cu un asemenea protocol, barca mi-a trimis înapoi, în batjocură, numele unei actriţe la modă. Dar asta n-a făcut-o mai frumoasă.

Fireşte, frumuseţea lui Momoko trebuie să îndeplinească toate condiţiile obiective. Dar eu am nevoie de dragostea ei şi trebuie mai întâi să-i ofer cuţitul cu care se va răni singură. Unul adevărat, pentru că n-ar putea să-

şi străpungă inima cu un biet cuţitaş pentru hârtie.

Cuvântul „trebuie“ apare des, reflectând o dorinţă puternică. Aceasta, o ştiu foarte bine, izvorăşte nu din raţiune sau voinţă, ci din dorinţa sexuală. De multe ori, pornirile foarte precise generate de dorinţa sexuală sunt luate drept dorinţe morale. Pentru ca planul meu privitor la Momoko să nu se confrunte cu o asemenea confuzie, cred că e necesar să-mi găsesc la un moment dat altă femeie, pe care s-o folosesc pentru plăceri. Dorinţa cea mai subtilă şi mai fierbinte a răului este să rănească nu trupul, ci spiritul. Eu cunosc foarte bine natura răului din mine. Este chemarea

conştiinţei, chiar a conştiinţei înseşi, transformată în dorinţă. Altfel spus, claritatea în forma ei perfectă îndeplineşte un rol în confuzia din adâncul sufletului omenesc.

Uneori mi se întâmplă să gândesc că mai bine aş muri, pentru că planul meu poate fi adus la împlinire de dincolo de moarte, iar acolo eu aş căpăta o perspectivă cu adevărat corectă… Va fi cel mai greu lucru pe lumea asta să-mi îndeplinesc planul, viu fiind. Mai ales la optsprezece ani!

Mi-e foarte greu să evaluez atitudinea familiei Hamanaka. Îşi doresc să fim logodiţi o eternitate, pe puţin vreo şase-şapte ani, iar apoi, când vom deveni adevăraţi membri ai

societăţii, au să ne organizeze nunta, aşa cum vor ei. Dar ce garanţie au că relaţia va dura? Oare se bazează într-atât pe farmecul fiicei? Ori se aşteaptă să primească despăgubiri importante ca urmare a ruperii logodnei?

De fapt, nu cred că şi-au făcut calcule serioase. În mintea lor nu există decât cea mai obişnuită şi mai necizelată noţiune despre legătura dintre un bărbat şi o femeie. Din uimirea şi admiraţia pe care le-au etalat când au aflat ce coeficient de inteligenţă am, presupun că şi-au pus dedicat toată energia pentru acapararea unui student eminent, mai ales a unuia cu un venit substanţial asigurat.

Ne-am despărţit de familia

Hamanaka la Shimoda şi eu şi tata ne-am continuat excursia în Hokkaidō. A doua zi după ce ne-am întors la Tokyo am primit un telefon de la Momoko. Era la Karuizawa. Mă ruga să merg acolo, pentru că voia neapărat să mă vadă. Sunt sigur că părinţii o puseseră să mă sune. În voce avea ceva uşor artificial, aşa că m-am liniştit şi am putut fi crud. Îi refuzam invitaţia. Mă apucasem deja să studiez pentru admiterea la facultate şi eram ocupat. Când am pus jos receptorul, în mod ciudat, am simţit o fărâmă de singurătate. Atunci când refuzi ceva, faci un fel de compromis, iar acest lucru, în mod natural, aruncă o umbră de tristeţe peste respectul de sine. Dar

asta nu mă sperie.

Vara e pe sfârşite. Eu resimt întotdeauna sfârşitul verii, puternic, cât se poate de puternic. Pe cer îşi fac apariţia norii cirocumulus, mici şi mulţi, şi cumulus, pufoşi ca vata, iar aerul devine un pic înţepător.

Dragostea ar trebui să le urmeze şi ea cursul, dar sentimentele mele nu trebuie să urmeze nimic.

Ţin şi acum pe birou micul cadou pe care mi l-a oferit Momoko la Shimoda. E o bucată de coral alb închisă sub o cupolă de sticlă. Pe dos a desenat două inimi străpunse de o săgeată, cu menţiunea „Pentru Tōru, de la Momoko“. Nu reuşesc să pricep de ce, la vârsta ei, încă mai e fascinată de

asemenea copilării. În interiorul globului sunt băgate bucăţele minuscule de aluminiu care încep să plutească dacă-l scuturi, imitând nisipul de pe fundul mării. Mai mult, sticla de la bază e opacă şi colorată în indigo. Golful Suruga pe care-l ştiu şi care făcea parte din viaţa mea e acum închis sub un clopot de sticlă de câţiva centimetri, o miniatură plină de poezie, pentru că aşa a vrut o fată. Dar, chiar şi atât de mic, coralul nu şi-a pierdut din cruzime sau rafinament. Oricum, el reflectă răceala mea impenetrabilă, aflată în miezul poeziei.

Ziua…, luna…

De unde vin greutăţile din existenţa mea? Sau, privit invers, de unde vine

uşurinţa de a fi?

Uneori cred că uşurinţa vine din faptul că existenţa mea este, în lumea asta, o imposibilitate logică. Nu e vorba de vreo întrebare dificilă pe care mi-o pun în legătură cu viaţa mea. Cu siguranţă că trăiesc şi mă mişc fără a avea o forţă motrice, dar un asemenea lucru este o imposiblitate principială, întocmai ca ideea de *perpetuum mobile*. Şi totuşi, nu e destin. Imposibilul nu poate fi destin.

În clipa în care am venit pe lume, fiinţa mea a ştiut că nu se înscrie în sfera raţionalului. Nu pentru că m-am născut cu vreun defect, ci pentru că eram sublim, aşa cum nu există om pe lumea asta. Ca un negativ de film,

perfect, în timp ce în lume există numai pozitive umane imperfecte. Dacă le-ar veni ideea să mă developeze, le-ar fi foarte greu. De aici porneşte frica lor de mine.

Pentru mine, cel mai caraghios îndemn este unul propovăduit cu cea mai mare seriozitate în întreaga lume: „Trăieşte-ţi viaţa fidel ţie însuţi“. Aşa ceva e imposibil, iar eu, dacă m-aş fi luat după povaţa asta şi mi-aş fi fost credincios, aş fi murit pe loc, pentru că ar fi însemnat să unific totul, forţat, cu existenţa mea iraţională.

Dacă n-aveam respectul de sine, tot aş fi găsit alte mijloace. Chiar dacă-l pierdeam, nu mi-ar fi fost greu să-i conving pe alţii şi pe mine deopotrivă

că eu eram în imaginile, fie şi distorsionate, pe care le arătam. Cât de uman este să fii ireparabil monstruos! Când monstruosul e realitate, lumea răsuflă imediat uşurată.

Eu sunt foarte precaut, dar instinctului meu de apărare îi lipseşte ceva important. E ca o fereastră deschisă spre cerul senin şi, câteodată, vântul care intră pe acolo mă îmbată. Când pericolul este starea obişnuită, nu există noţiunea de criză. Pentru că nu pot trăi fără un echilibru perfect, e bine că posed simţul echilibrului, dar exact când nu mă aştept se poate transforma într-un vis fierbinte de dezechilibru şi cădere… Cu cât îl rafinez mai mult, cu atât îmi creşte şi ferocitatea, şi obosesc

tot apăsând butonul de control. Nu trebuie să mă încred în blândeţea mea. Nimeni nu poate înţelege ce sacrificii fac ca să reuşesc să fiu blând cu oamenii.

Dacă stau să mă gândesc, întreaga mea viaţă a fost o datorie. Am umblat de ici-colo, ca un mus nou-venit pe o navă… doar răul de mare n-a fost datorie pentru mine, sau altfel spus, greaţa. Ceea ce lumea numeşte dragoste la mine corespunde cu greaţa.

Ziua…, luna…

Dintr-un motiv sau altul, Momoko ezită să mă viziteze acasă şi de aceea, de multe ori, ne întâlnim după şcoală, cam o oră, la ceainăria Renoir. Alteori ne amuzăm în parc, sau urcăm în *roller*

coaster. Câtă vreme nu s-a întunecat de-a binelea, familia Hamanaka nu se îngrijorează dacă fata întârzie puţin. O invit şi la film, dar atunci o conduc înapoi acasă şi bineînţeles că trebuie să anunţ dinainte la ce oră ne întoarcem. Pentru că întâlnirile anunţate oficial şi-au pierdut farmecul, de la o vreme ne mai întâlnim şi în secret, dar trebuie să fim scurţi.

Momoko a venit şi astăzi la Renoir. Are o înfăţişare demodată, însă abordează aceleaşi subiecte de conversaţie ca orice fată de vârsta ei: se plânge de profesori, îi bârfeşte pe colegi, vorbeşte cu un dispreţ simulat despre aventurile actriţelor celebre… Eu o ascult binedispus şi încuviinţez,

arătând o toleranţă tipic masculină…

Am ajuns până aici cu scrisul, dar nu găsesc curajul să continui. Privită din afară, ezitarea mea seamănă perfect cu ezitarea inconştientă a tinerilor obişnuiţi. Oricâte răutăţi i-aş face lui Momoko, nu le simte. De aceea, mă las purtat de sentimente şi, fără să vreau, devin sincer. Dacă aş fi cu adevărat sincer, toate contradicţiile din fiinţa mea ar trebui să-şi arate faţa, ca nămolul de pe plajă, când marea se retrage la reflux. Cel mai problematic este când nămolul rămâne totuşi ascuns. Când apele se retrag, ajung într-un punct în care iritarea mea este aceeaşi cu a oricărui tânăr, iar cutele de supărare de pe fruntea mea sunt aceleaşi cu ale

oricărui tânăr. S-ar întâmpla o grozăvie dacă Momoko m-ar prinde în acel punct.

Am greşit gândind că femeile se frământă încontinuu căutând să afle dacă sunt iubite sau nu. Am vrut s-o cufund pe Momoko în incertitudine cât mai repede. Dar ea, ca un animăluţ prea iute de picior, nu mi s-a prins în plasă. E inutil şi să-i spun „nu te iubesc“. E convinsă c-o mint. Îmi mai rămâne doar să pândesc ocazia şi s-o fac geloasă.

Mă întreb dacă nu m-a schimbat pierderea sentimentului pe care-l aveam când aşteptam vapoare. Ocupaţia nu se poate să nu-mi fi influenţat spiritul. Vapoarele se năşteau din mintea mea, creşteau sub privirile

mele şi se făceau imense, devenind o realitate care poartă nume… Până acolo era misiunea mea. Apoi, de când intrau în port şi până plecau iar, aparţineau unei lumi cu care eu nu aveam nici o legătură, şi eu, ocupat cu întâmpinarea altor vase, uitam repede de cele dinainte. Îmi lipseşte abilitatea de a deveni, pe rând, vapor şi port, iar femeile asta vor. După ce conceptul de femeie devine o realitate sensibilă, sub nici o formă nu mai vor să părăsească portul.

În meseria mea, am simţit întotdeauna mândria şi plăcerea ascunsă de a vedea cum prinde formă, încet-încet, conceptul ivit la orizont. Din afara lumii, mi-am întins mâna în

interiorul ei şi am creat ceva, dar n-am avut niciodată senzaţia de a fi şi eu tras înăuntru. Nu m-am simţit niciodată ca o cămaşă pusă la uscat, luată în grabă de pe sârmă când vine ploaia. Unde eram eu, n-au fost ploi care să mă transforme într-o existenţă în lume. Chiar atunci când era să mă afund fără ieşire în marea minţii, claritatea viziunii mele a ştiut că simţurile o vor salva. Vapoarele au trecut, dar nu s-au oprit niciodată. Vânturile oceanului au transformat totul în marmură, iar soarele mi-a preschimbat inima într-un cristal.

Ziua…, luna…

Am fost singur, singur până la punctul de a fi trist. Oare când am

deprins obiceiul să mă spăl grăbit pe mâini dacă atingeam cu vârful degetelor vreo manifestare a umanităţii, de frică să nu mă contaminez? Oamenii care mă vedeau mă considerau doar de o curăţenie exagerată.

Nefericirea mea vine din nerecunoaşterea naturii. E firesc să n-o recunosc; natura, cu regulile ei generale, ar fi trebuit să-mi fie sprijin, dar natura „mea“ n-a fost aşa. Totuşi, nerecunoaşterea mea e blândă. Nimeni nu m-a răsfăţat vreodată. Pentru că întotdeauna am simţit deasupra mea umbra celor care vor să mă rănească, m-am străduit să manifest acea blândeţe care sigur îi răneşte pe oameni. Este ceea ce s-ar putea numi

grijă faţă de alţii. Dar cuvântul „grijă“ în sine e lemnos şi greu de mestecat.

Prin comparaţie cu problemele propriei mele existenţe, cele ale lumii – complicate, cu impact internaţional – mi s-au părut nişte fleacuri. Politica, ideologia sau arta nu sunt decât nişte coji de pepene. Nişte biete coji de pepene, aruncate de valuri pe ţărm, albicioase şi înroşite doar puţin de razele soarelui care răsare. I-am urât pe oamenii vulgari, dar am recunoscut în ei făgăduinţa vieţii eterne.

Neînţelegerea profundă şi lipsa de toleranţă din partea celorlalţi au fost mai uşor de suportat decât încercările lor de a mă sonda adânc pentru a mă înţelege. Erau nu doar ostile, ci

grosolane şi lipsite de maniere. Când m-au înţeles vapoarele? Era suficient să le înţeleg eu. Nepăsătoare sau sincere, îmi transmiteau cum le cheamă şi apoi intrau în port, fără o privire în urmă. Norocul lor a fost că n-au avut vreo bănuială despre mine, altfel, în acea clipă, le-aş fi alungat din minte.

Mi-am creat un mecanism foarte bine pus la punct pentru a simţi ce simt şi oamenii. Aşa cum un străin naturalizat îşi însuşeşte spiritul de gentleman mai bine decât un englez adevărat, eram şi eu mai om decât oamenii. În orice caz, mai om decât un tânăr de optsprezece ani! Imaginaţia şi logica au devenit armele mele, mai precise decât natura, instinctul sau experienţa, şi neatinse de

ajustările probabilităţii. Am devenit un expert în umanitate, ca un entomolog specialist în cărăbuşii din America de Sud. Experimentând cu flori fără miros, am înţeles cum oamenii sunt captivaţi de flori cu anumite parfumuri, care le trezesc sentimente aparte.

A vedea este acelaşi lucru. Când eram la staţia de semnalizare şi urmăream vapoarele care veneau spre port, le-am văzut cum îşi ţinteau privirea spre ţărm, din largul mării, şi se apropiau cu viteza de douăsprezece noduri şi jumătate, chinuite de visul de a ajunge acasă cât mai repede. Dar asta era doar o încercare pentru ochi. În realitate, priveam dincolo de orizont, către tărâmul prea îndepărtat pentru a fi

vizibil. Ce înseamnă să „priveşti“ invizibilul? E cea din urmă dorinţă a ochiului, negarea celor văzute şi negarea lui însuşi.

Şi totuşi… uneori mă întreb dacă tot ce gândesc şi tot ce plănuiesc nu sunt doar lucruri care încep în mine şi se sfârşesc în mine. În orice caz, aşa era când lucram la staţie. În cămăruţa aceea mică intrau fragmente de lume, ca nişte cioburi de sticlă spartă, aruncau mici sclipiri pe pereţi dar apoi dispăreau fără urmă. Nu aşa se întâmplă şi în lumea de afară?

Trebuie să-mi duc viaţa bizuindu-mă doar pe mine însumi. Eu plutesc prin aer şi mă împotrivesc gravitaţiei, la hotarul imposibilului.

Ieri, la şcoală, un profesor pedant ne-a învăţat câteva versuri dintr-o poezie antică grecească:

Oamenii născuţi din bunăvoinţa zeilor
Au datoria de a muri frumoşi,
Pentru a nu irosi darul.

Viaţa mea întreagă e datorie, şi de aceea nu sunt nevoit să mor frumos. Eu nu-mi amintesc să fi primit vreun dar de la zei.

Ziua…, luna…

Zâmbitul a devenit o povară pentru mine şi, de aceea, am hotărât să fiu cât mai nesuferit cu Momoko, măcar pentru o vreme. Pe lângă faptul că-i permit să zărească uneori şi monstrul,

las mai mult loc pentru viziunea, cât se poate de obişnuită, a unui tânăr frustrat şi cu toane. Pentru că tot teatrul pe care-l joc e plictisitor, am nevoie şi de emoţii. Am căutat să văd care este motivul şi cred că l-am găsit pe cel mai verosimil: dragostea născută în sufletul meu.

Mi-a venit să râd. Mi-am dat seama ce semnifică incapacitatea de a iubi, ca premisă evidentă. Semnifică şi capacitatea de a iubi liber, oricând. Ca un şofer de camion care s-a oprit să tragă un pui de somn la umbră, pentru a scăpa de căldură, convins că va putea din nou conduce în clipa în care se trezeşte. Dacă libertatea nu este esenţa dragostei, ci inamicul ei, atunci eu îi ţin

pe ambii în palmă, aliat şi inamic.

Toanele mele au părut convingătoare. Nici nu mă mir, câtă vreme proasta dispoziţie e o manifestare a dragostei libere, care pretinde în timp ce refuză.

Momoko m-a privit îngrijorată, ca pe o pasăre captivă ce şi-a pierdut pofta de mâncare. Împărtăşeşte şi ea convingerea vulgară că fericirea e un fel de baghetă franţuzească din care mănâncă toată lumea şi nu înţelege principiul matematic conform căruia fericirea unuia este inevitabil nefericirea altuia.

— S-a întâmplat ceva?

Plecată de pe buzele ei elegante, de pe chipul frumos, cu umbre tragice,

întrebarea era nepotrivită.

Eu am zâmbit ambiguu şi nu i-am răspuns.

Momoko n-a repetat întrebarea. Într-o clipă, s-a cufundat în propria-i sporovăială.

La un moment dat, a observat că aveam degetul mijlociu de la mâna dreaptă bandajat. Mă lovisem la ora de gimnastică, în timpul unei sărituri la cal. I-am surprins uşurarea de pe chip în clipa în care mi-a văzut degetul. Era convinsă că descoperise cauza proastei mele dispoziţii.

Cerându-şi iertare că n-a remarcat mai devreme, m-a întrebat îngrijorată dacă mă durea. I-am răspuns sec că nu.

Mai întâi, chiar nu mă durea. În al

doilea rând, nu-i puteam ierta uşurinţa cu care-mi legase proasta dispoziţie de o sigură cauză, atât de banală. În al treilea rând, m-a nemulţumit faptul că i-a luat atât de mult timp să observe, când eu m-am străduit să-mi ascund degetul bandajat de cum ne-am întâlnit.

I-am respins gesturile de compasiune, spunându-i tot mai apăsat că nu mă durea. Ea mă compătimea şi mai mult, convinsă fiind că nu-i spuneam adevărul pentru că voiam s-o protejez. Ba chiar ajunsese să creadă că era de datoria ei să mă facă să mărturisesc durerea.

A insistat să mergem la o farmacie din apropiere ca să-mi schimb bandajul, pentru că cel pe care-l purtam era deja

murdar şi trebuia înlocuit. Pentru ea, împotrivirea mea era o dovadă de stăpânire. În cele din urmă am mers amândoi la farmacie. După aer, farmacista bătrână fusese cu siguranţă asistentă medicală. Am rugat-o să-mi schimbe bandajul, iar Momoko a spus că nu suportă să privească rana şi a întors capul în altă parte, aşa că n-a observat că era doar o zgârietură.

Când am plecat de la farmacie, m-a întrebat, îngrijorată, cum se prezintă rana.

— Mi-a ieşit osul prin piele.

— Vaaai, ce groaznic!

— Aiurea, n-am nimic, i-am tăiat-o cât se poate de morocănos.

Insinuarea mea vagă că mi-ar putea

fi amputat degetul a speriat-o îngrozitor. Reacţia disproporţionată mi-a arătat clar nivelul ei de egoism, dar nu pot spune că mi-a lăsat o impresie neplăcută.

Mergeam şi vorbeam. Ca de obicei, ea se simţea datoare să poarte greul conversaţiei. Era fericită de viaţa plăcută pe care o ducea în sânul unei familii deschise şi oneste. Mă irita la culme faptul că nu avea nici o îndoială legată de părinţii ei.

— Presupun că mama ta s-a mai culcat şi ea cu alţi bărbaţi, până la vârsta asta.

— În nici un caz!

— De unde ştii? Sunt lucruri petrecute înainte să te naşti. Când ai

ocazia, întreabă-ţi fraţii mai mari.

— Nu-i adevărat, nu-i adevărat!

— La fel, şi tatăl tău trebuie să aibă pe undeva o femeie.

— Nu există aşa ceva!

— Ai vreo dovadă?

— Eşti groaznic! Nimeni nu mi-a spus vreodată asemenea lucruri urâte!

Discuţia începea să se transforme în ceartă, iar mie nu-mi place să mă cert. Era timpul să mă cufund într-o tăcere ursuză.

Ne plimbam în Kōrakuen, pe aleea din josul piscinei. Priveliştea era cea obişnuită, iar parcul forfotea de oameni în căutare de distracţii ieftine. Nu se zăreau tineri îmbrăcaţi elegant. Toţi purtau ori uniforme cumpărate de-a

gata, ori pulovere tricotate la maşina automată, ca filfizonii de provincie. Un copil s-a lăsat pe vine în mijlocul drumului şi a cules un capac de bere. Imediat, mama l-a certat.

— De ce te porţi aşa urât cu mine? m-a întrebat Momoko, pe punctul de a izbucni în lacrimi.

Nu mă purtam urât cu ea. Blândeţea mea mă face să nu înghit mulţumirea de sine a altora. Uneori mă întreb dacă nu sunt un fel de animal moral.

Tot mergând, am ajuns la poarta grădinii fostei reşedinţe a seniorului din familia Tokugawa, Mitsukuni[24] de la Mito. Deşi locuiam în apropiere, era prima oară când veneam aici. Pe un panou scria că grădina se închide la ora

patru şi jumătate, iar biletele de intrare se vând până la ora patru. M-am uitat la ceas şi era abia patru fără zece. Am zorit-o pe Momoko să intrăm.

24 1628-1701. Senior feudal (*daimyō*) important în lumea politică a Erei Tokugawa.

Am trecut pe sub poarta principală, cu soarele în faţă. Se auzeau zumzăind insectele de început de octombrie. Ne-am întâlnit cu un grup de vreo douăzeci de persoane care-şi încheiaseră vizita, dar în rest drumul era pustiu. Momoko ar fi vrut să mă ţină de mână, dar i-am arătat degetul bandajat şi a renunţat.

De ce oare, agitaţi de sentimentele noastre, am ales să ne plimbăm prin grădina veche şi liniştită, scăldată în razele soarelui de toamnă, întocmai ca

doi îndrăgostiţi? Fireşte, purtam în suflet o imagine a nefericirii noastre. Un peisaj frumos cutremură inima şi-i dă fierbinţeli ca de boală. Dacă Momoko ar fi fost suficient de sensibilă, aş fi vrut să-i ascult delirul şi să-i privesc buzele, crăpate de durerea de a se fi întâlnit cu irealul.

Căutând singurătatea, am coborât pe lângă Cascada Deşteptării. Era secată şi din iazul de sub ea rămăsese doar o baltă cu noroi. Suprafaţa era brăzdată de urme de insecte, ca sute de fire ţesute dintr-o parte în alta. Ne-am aşezat pe o piatră de pe mal şi am stat să privim iazul.

Îmi dădeam seama că Momoko începuse să se simtă ameninţată de

tăcerea mea prelungită. Eram de asemenea sigur că nu pricepea motivul proastei mele dispoziţii. Experimentam cu sentimentele şi mi se părea nespus de interesant să văd confuzia pe care o produceau. Când nu există sentimente, oamenii îşi pot crea tot felul de legături între ei.

Suprafaţa iazului – sau a bălţii, mai degrabă – era ascunsă de crengile copacilor din jur, dar razele soarelui pătrundeau şi luminau frunzele depuse pe fundul apei, ca un vis urât.

— Priveşte! Dacă ar fi puternic luminate, şi sufletele noastre ar apărea la fel, murdare şi fără profunzime, am spus eu, dinadins.

— Sufletul meu nu-i aşa. E profund

şi frumos! Aş vrea să ţi-l arăt, a răspuns Momoko, încăpăţânată.

— De ce eşti aşa sigură că doar tu eşti o excepţie? Dă-mi o dovadă.

Eu, excepţia clară, nu suportam lăudăroşenia altora. În orice caz, nu pricepeam cum de cineva mediocru se poate pretinde excepţie.

— Ştiu că sufletul meu e curat.

Înţelegeam foarte bine iadul în care intrase. Până acum, spiritul ei nu simţise niciodată nevoia de auto-afirmare. Mereu cufundată într-o fericire plină de un anumit fel de tristeţe, dizolvase totul în acel lichid ambiguu, de la cele mai simple preocupări de fată până la dragoste. Era băgată până la gât în bazinul care-i purta numele. Se afla

într-o situaţie foarte periculoasă, dar n-avea dorinţa de a fi ajutată şi, de fapt, chiar refuza ajutorul oferit cu generozitate. Ca s-o pot răni, trebuie s-o scot pentru o vreme de acolo. Altfel, lichidul va abate lama pumnalului.

Era vremea apusului şi în crângul din jur s-au pornit să zumzăie cicadele. Printre ţipetele păsărilor se auzea şi huruitul trenurilor ce treceau pe şinele supraînălţate din apropiere. O frunză galbenă se legăna prinsă într-o pânză de păianjen, pe o creangă întinsă mult deasupra apei. De câte ori se mişca, părea că prinde lumina divină coborâtă printre copaci, de parc-ar fi fost o uşiţă mică, plutitoare.

Eu şi Momoko o priveam, în tăcere.

Când o vedeam deschizându-se, mă întrebam ce fel de lume se află în spatele lucirii galben-şofran. Poate că, ţinută deschisă de vânt, avea să-mi ofere o privelişte miniaturală, a vreunui orăşel plin de viaţă, sclipind sus pe cer.

Piatra pe care stăteam era rece. Oricum, trebuia să ne grăbim. Mai era doar o jumătate de oră până la închiderea grădinii.

A fost o plimbare rapidă şi iritantă. Până şi frumuseţea serenă a grădinii părea atinsă de freamătul ce preceda lăsarea serii. Păsările de apă se agitau pe iaz. Rozaliul florilor de trifoi sălbatic de lângă grădina cu irişi pălise şi el.

Ora închiderii era unul dintre

motivele noastre de grabă, dar nu singurul. Ne era teamă că atmosfera grădinii, în acel apus de toamnă, avea să ni se strecoare în suflete. Mai nădăjduiam şi că, dacă măream pasul, vocile dinăuntrul nostru aveau să iasă afară, ascuţite, ca muzica de pe un disc ce se învârte prea repede.

Ne-am oprit pe un pod de pe traseul circular al parcului. Locul era pustiu. Împreună cu silueta podului, umbrele ni se prelungeau peste iazul cu crapi ornamentali. De partea cealaltă a iazului se zărea un stâlp înalt pe care se afla reclama luminoasă a unei companii farmaceutice. Era supărător, aşa că ne-am întors cu spatele. Acum aveam în faţă o colină artificială,

rotundă, năpădită de o specie de iarbă de bambus şi, în spatele ei, un crâng prin care se strecurau ultimele raze ale soarelui. Mă simţeam ca cel din urmă peşte care încerca să scape din plasa luminii puternice.

Poate că visam o altă lume. Am avut senzaţia că moartea a trecut o clipă pe lângă noi, doi elevi de liceu îmbrăcaţi în pulovere deschise la culoare, stând pe un pod. Mi-a trecut prin minte bogăţia de sexualitate inclusă în conceptul de „dublă sinucidere din dragoste“. Eu nu cer să fiu salvat, dar, dacă s-ar ivi de undeva un ajutor, trebuie să vină numai după ce nu voi mai avea conştiinţă. Într-o seară frumoasă ca asta, senzaţia conştiinţei

care putrezeşte nu poate fi decât plăcută.

Spre vest era un mic iaz plin cu lotuşi.

Frunzele lor înghesuite, care aproape că ascundeau în întregime suprafaţa apei, tremurau în bătaia vântului de seară ca nişte meduze. Groase, cu aspect de piele întoarsă şi parcă presărate cu o pudră verzuie, umpleau valea de la poalele colinei, înmuiau razele soarelui care poposeau pe ele şi găzduiau umbrele delicate ale frunzelor unui arţar de pe marginea iazului. Se unduiau nesigure, întrecându-se pentru a prinde lumina de seară, parcă adresând o rugă cerului. Aproape că le auzeam glasurile stinse,

ca într-un cor.

Tot privindu-le unduirea, am observat că era, de fapt, o mişcare complexă. Chiar dacă vântul bătea dintr-o direcţie, ele nu se plecau toate, la unison, în direcţia opusă. Într-un loc se agitau, în altul, rămâneau nemişcate. O frunză se răsucea şi-şi arăta dosul, dar celelalte n-o urmau, ci-şi plecau capetele, încet şi dureros, într-o parte şi-n alta. Erau adieri de vânt care le atingeau vârfurile, şi altele care le pătrundeau printre tulpini, făcându-le să se mişte dezordonat. Am simţit şi eu cum mă pătrunde vântul rece.

Cele mai multe dintre frunze aveau mijlocul încă proaspăt, dar marginile ofilite şi ruginii. Părea că degradarea

începe de la punctele ruginii şi se întinde spre restul frunzei. Nu mai plouase de două zile şi în cupele din mijloc se vedeau cercuri maronii, urme ale apei evaporate, sau câte o frunză de arţar căzută din copacii învecinaţi.

Era încă lumină, şi totuşi se întunecase. Eu şi Momoko mai schimbam câte o vorbă. Deşi chipurile aproape ni se atingeau, mi se părea că strigăm unul la altul dintr-un iad îndepărtat.

— Ce-i acolo?

Momoko a arătat brusc cu degetul spre poalele colinei, unde se vedea ceva ca un ghem de fire de un roşu aprins.

Era o tufă de crini roşii.

— Este ora închiderii, vă rog să părăsiţi grădina, a spus bătrânul paznic, trecând pe lângă noi.

Ziua…, luna…

Impresia pe care mi-a lăsat-o plimbarea în Kōrakuen m-a determinat să iau o anumită decizie.

A fost o decizie mică şi neînsemnată. Dacă voiam s-o rănesc pe Momoko nu trupeşte, ci sufleteşte, trebuia să găsesc urgent undeva altă femeie.

A descoperi un loc interzis înăuntrul lui Momoko este îndatorirea mea şi în acelaşi timp o contradicţie logică. Iar dacă interesul trupesc pentru ea este, în fapt, sursa ascunsă a interesului raţional, mândria mea îşi pierde piedestalul. Trebuie s-o rănesc cu

sceptrul strălucitor al „dragostei libere“.

Nu cred că e atât de greu să cunosc altă femeie. În drumul meu de la şcoală spre casă este un club de dans go-go. Acolo, e suficient să repet ce-am învăţat de pe la prieteni, n-are importanţă că dansez bine sau prost. Am un coleg care are obiceiul zilnic şi foarte sănătos de a merge o oră după şcoală, singur, la un club de go-go. După aceea se duce acasă, mănâncă şi se apucă să studieze pentru examenul de admitere. L-am rugat să mă ia şi pe mine odată. După o oră el a plecat acasă, iar eu am rămas şi mi-am luat o Coca-Cola. O fată machiată puternic, cu aer de provincială, a intrat în vorbă

cu mine şi am dansat cu ea. Nu era ceea ce căutam.

Colegul meu mi-a spus că întotdeauna la astfel de cluburi vin şi „vânătoare de virginitate“. Te-ai aştepta să fie femei trecute de o anumită vârstă, dar nu e o regulă. Sunt şi fete tinere interesate de educaţie. În plus, surprinzător de multe sunt şi frumoase. Din respect faţă de propria persoană, detestă să fie jucăriile unor bărbaţi prea cunoscători şi preferă să fie ele cele care îndrumă, lăsând în inimile tinerilor o impresie de neuitat. Interesul lor pentru bărbaţii puri este legat şi de bucuria de a stârni tentaţia. Pentru că nu au deloc sentimentul de vină, e plăcerea lor să-i facă pe bărbaţi să se

simtă vinovaţi. Unele sunt extrem de vesele, altele sunt melancolice, dar toate, ca nişte cloşti, ţin la căldură ouăle păcatului. Se pare că visul lor nu este să vadă puiul ieşit din ou, ci preferă mai degrabă să-l spargă de ţeasta tânărului partener.

În acea seară am cunoscut o femeie cu o înfăţişare destul de plăcută, în vârstă de vreo douăzeci şi cinci sau douăzeci şi şase de ani. Mi-a spus s-o strig „Nagisa“, dar nu ştiu dacă era numele mic sau cel de familie.

Avea ochii neobişnuit de mari şi buzele subţiri şi rele, dar chipul ei, privit în întregime, părea de o bogăţie caldă, ca o livadă cu portocali. Pieptul îi era de un alb dezmăţat şi avea

picioare frumoase.

Obiceiul ei era să spună mereu „cam aşa“. Deşi punea din proprie iniţiativă o mulţime de întrebări, când o întrebam eu ceva, rezolva cu „cam aşa“.

Pentru că-l anunţasem pe tata că mă întorc acasă pe la nouă, n-am avut timp decât să luăm cina împreună. Mi-a desenat o hartă, mi-a dat numărul de telefon şi m-a invitat să trec pe la ea când îmi convenea, fără să-mi fac probleme, pentru că locuia singură.

Aş vrea să descriu cât mai sincer ce s-a petrecut cu câteva zile mai târziu, când am vizitat-o acasă, dar experienţa în sine este atât de plină de senzaţii exagerate, imaginaţie şi dezamăgire, iar faptul este atât de distorsionat, încât

povestitorul, în încercarea sa de a fi obiectiv, se depărtează mult de realitate, iar dacă încearcă să zugrăvească starea de beţie ce l-a cuprins, devine mult prea conceptual. Voi încerca să diferenţiez clar toate cele trei componente, plăcerea sexuală, fiorul de a experimenta ceva necunoscut şi senzaţia apăsătoare de nepotrivire, despre care nu pot spune dacă are origine raţională sau perceptuală. Trebuie să le separ astfel încât să nu se contamineze reciproc şi să le transplantez în mod egal pe tărâmul experienţei. Va fi o muncă dificilă.

Se aştepta să fiu mai sfios. M-a întrebat de câteva ori dacă într-adevăr

eram „începător“, cum îi spusesem. Eu, pe de altă parte, nu voiam să par ceea ce nu eram, dar nici nu-mi doream să atrag, pe motivul tinereţei şi al lipsei mele de experienţă, un anumit tip de femei. De aceea, a trebuit să iau o atitudine uşor arogantă care, de fapt, nu era decât sfială îmbrăcată în haina vanităţii.

Femeia părea să ezite între dorinţa de a mă linişti şi dorinţa de a mă stârni, în ambele cazuri pentru propria-i plăcere. Din experienţă, ştia că prea multe insistenţe pot avea asupra unui tânăr exact efectul invers, de a-l face să dea înapoi. Această teamă egoistă era motivul privirii sale blânde şi retrase. Era totodată parfumul cu care,

plină de atenţie, îşi impregnase trupul. În ochii ei primitori am văzut un ac de cântar care oscila neîncetat.

Îmi era limpede că femeia se folosea de graba şi curiozitatea mea ca să-şi hrănească propria dorinţă sexuală şi, de aceea, am evitat s-o las să mă privească. De felul meu nu mă ruşinez să fiu privit, dar prin gestul meu de a-i închide uşor pleoapele, cu degetul, am făcut-o să creadă că era o rugăminte adresată din sfială. Presupun că, în întuneric, femeia mai simte doar greutatea roţii care trece peste ea.

Senzaţia de plăcere nici n-a apărut bine că s-a şi dus. Am simţit o mare uşurare. Abia a treia oară m-a încercat ceva asemănător unei plăceri trupeşti.

Acum ştiu: plăcerea trupească are o componentă raţională. Se creează o separare, o conspiraţie a senzaţiilor şi a conştiinţei, un calcul şi un plan. Câtă vreme nu eşti capabil să-ţi priveşti plăcerea *din afară*, aşa cum femeia îşi priveşte sânii, nu este plăcere adevărată. Plăcerea mea a avut spini…

În mândria mea, nu m-am simţit mai bine aflând că prototipul unui lucru obţinut după multe exerciţii se află ascuns în scurta şi slaba satisfacţie de la început. Ce-a fost la început n-a fost deloc esenţa impulsului, ci esenţa unui concept cizelat de-a lungul timpului. Iar operaţiunile cerebrale ale plăcerii de după, către care parte tind? Oare construiesc din prăbuşirea treptată (sau

poate bruscă) a unui concept un fel de dig mic şi, cu puterea electrică obţinută, fac să crească puţin câte puţin impulsul? Dacă lucrurile stau astfel, drumul nostru intelectual către animalitate este infinit de lung.

— Eşti absolut fenomenal. Ai potenţial, zău aşa, a spus femeia când am terminat.

Câte vapoare o fi petrecut, la plecarea din port, cu acelaşi buchet?

Ziua…, luna…

Sunt luat de avalanşă.

Mă irită faptul că zăpada îmi alunecă prea blând pe coasta abruptă şi mă urmăreşte.

Dar eu n-am nici o legătură cu propria-mi distrugere sau dispariţie.

Avalanşa m-a aruncat afară din trup, mi-a dărâmat casa, a rănit oameni, a adus ţipete din infern, iar acum mi se aşază uşor-uşor pe umeri şi n-are nici o legătură cu natura mea interioară. Dar, în clipa în care s-a produs avalanşa, blândeţea zăpezii şi duritatea stâncii mele au schimbat locul una cu cealaltă. Zăpada aduce dezastrul, nu eu. Blândeţea, nu duritatea.

Încă din cele mai îndepărtate timpuri, chiar de la începutul istoriei naturale, au fost zămislite inimi ca a mea, crude şi iresponsabile. De cele mai multe ori, sub formă de pietre. În varianta lor cea mai pură, diamante.

Dar soarele prea strălucitor de iarnă pătrunde chiar şi în inima mea

transparentă. În asemenea momente visez că am aripi şi că nu întâmpin nici un obstacol, şi presimt în acelaşi timp că-n viaţă n-am să reuşesc să împlinesc nimic.

Am să găsesc poate libertatea, dar va fi doar una foarte asemănătoare cu moartea. Nimic din ce-am visat n-am să obţin pe lumea asta.

Pot să-mi văd viitorul în cel mai mic detaliu, aşa cum de la staţia de semnalizare din Golful Suruga vedeam luminile maşinilor din Peninsula Izu, în zilele senine de iarnă.

Voi avea prieteni. Cei deştepţi au să mă trădeze şi doar cei proşti au să-mi rămână alături. E uimitor că şi cineva ca mine poate fi trădat. Presupun că,

văzându-mi limpezimea, oamenii simt pofta de a mă înşela. Pentru ei nu există victorie mai mare decât trădarea limpezimii. Toţi oamenii pe care nu-i iubesc sunt convinşi că-i iubesc. Iar cei pe care-i iubesc vor rămâne cufundaţi într-o frumoasă tăcere.

Lumea întreagă îmi doreşte moartea. În acelaşi timp, fiecare, vrând să câştige în faţa celorlalţi, va încerca să-mi împiedice moartea.

Puritatea mea va depăşi orizontul şi va intra pe tărâmul unde privirea nu poate pătrunde. La capătul suferinţei de neîndurat, voi deveni zeu. Va fi durerea tăcerii absolute, într-o lume goală, iar eu am s-o cunosc până la capăt. Ca un câine bolnav şi singur, am să mă

ghemuiesc într-un colţ, suferind. Iar oamenii au să se strângă în jurul meu şi au să cânte vesel.

Nu e leac pe lumea asta care să mă aline, şi nici spital care să mă primească. Undeva, în istoria omenirii, va fi scris cu litere mici de aur că am fost Răul.

Ziua…, luna…

Când voi împlini douăzeci de ani, mă jur că am să-l trimit pe tatăl meu în fundul iadului. Trebuie să mă ocup încă de pe acum de toate detaliile.

Ziua…, luna…

Nu mi-ar fi fost deloc greu să apar cu Nagisa la braţ, în locul unde aveam întâlnire cu Momoko, dar nu voiam să

grăbesc lucrurile şi nici s-o văd pe Nagisa îmbătată de victoria atât de uşoară.

Nagisa mi-a oferit un lanţ cu medalion de argint. Pe medalion era inscripţionată iniţiala ei, N. Fireşte, nu-l puteam purta acasă sau la şcoală, dar mi l-am pus când m-am întâlnit cu Momoko. De la întâmplarea cu bandajul ştiam că era greu să-i atrag atenţia. În ciuda frigului, mi-am descheiat cămaşa la gât şi mi-am pus un pulover decoltat. Mi-am lăsat special un şiret de la pantof mai slăbit, ca să fie nevoie să mă aplec şi să-l leg, aşa încât să-mi iasă medalionul şi să sclipească la vedere.

Spre tot mai marea mea dezamăgire,

în ziua aceea mi-am legat şireturile de vreo trei ori, dar Momoko n-a remarcat medalionul. Lipsa spiritului de observaţie se datora, probabil, încrederii totale pe care o avea în propria-i fericire. Eu, pe de altă parte, nu puteam să i-l arăt direct.

Neştiind ce să mai fac, la următoarea noastră întâlnire secretă am invitat-o la o piscină încălzită, de la un club sportiv mare din Nakano. Momoko s-a bucurat de ocazia de a retrăi, pentru câtva timp, zilele frumoase petrecute în vară, la Shimoda.

— Eşti bărbat, nu?

— Aşa s-ar zice.

Schimbul de replici, tipic pentru conversaţia dintre o femeie şi un

bărbat, se auzea ici-colo pe lângă piscină. Părea ca o scenă din gravurile lui Harunobu[25], unde bărbaţii nu se deosebesc de femei, însă de data aceasta fără veşminte. Printre înotători erau şi unii bărbaţi cu părul lung, uşor de confundat cu o femeie. Sunt sigur că am capacitatea de a zbura simbolic deasupra sexualităţii umane, dar n-am simţit niciodată dorinţa de a mă contopi cu sexul opus. Sub nici o formă nu doresc să fiu femeie. Însăşi structura femeii e duşmanul limpezimii.

25 Harunobu Suzuki (1725?-1770), renumit artist japonez, creator de stampe în stilul *Ukiyo-e*.

După ce am înotat puţin, ne-am aşezat pe marginea piscinei. Momoko se lipise de umărul meu. Avea

medalionul drept în faţa ochilor, la o palmă distanţă.

În sfârşit l-a observat! A întins mâna şi l-a ridicat în palmă.

— De la ce vine „N“?

Era întrebarea mult aşteptată.

— De la ce crezi?

— Ştiu şi eu? Iniţialele tale sunt „T.H.“

— Corect. Mai gândeşte-te.

— Aa, m-am prins. „*Nippon*[26]“.

26 Japonia.

Am fost extrem de dezamăgit şi, ieşit din fire, m-am apucat să-i pun eu întrebări, deşi era în dezavantajul meu.

— L-am primit cadou. De la cine crezi?

— „N“… Aha. Am rude cu numele

de Noda şi Nomura.

— Doar nu mi-ar face rudele tale un asemenea cadou!

— Ştiu! „N“ de la „nord“! Mi s-a părut mie că forma seamănă a busolă. L-ai primit de la vreo companie navală. La ceremonia de lansare a unui vapor? A, normal, o balenieră, dacă-i vorba de nord! Am ghicit? O balenieră, sigur, şi ţi l-au trimis la staţie. Fără doar şi poate. Aşa e?

Nu-mi dădeam seama dacă într-adevăr aşa credea, sau dacă încerca să creadă aşa ca să se liniştească, sau dacă juca teatru involuntar, ca să-şi ascundă neliniştea. În orice caz, n-am mai avut puterea să-i spun „ba nu-i aşa“.

Ziua…, luna…

De data asta m-am ocupat de Nagisa. E o persoană calmă şi mă pot adresa curiozităţii ei liniştite şi paşnice. Dacă n-avea nimic mai bun de făcut, nu voia s-o zărească de la distanţă pe micuţa mea logodnică? Nagisa a acceptat imediat. M-a întrebat insistent dacă m-am culcat deja cu Momoko. Dintr-o perspectivă de profesor, era curioasă să afle dacă am pus în practică ce m-a învăţat ea. După ce am făcut-o să-mi promită că n-o să dea nici un semn că ne cunoaştem, şi ştiind foarte bine că nu e genul de femeie care să respecte o asemenea promisiune, i-am spus data şi ora la care aveam să mă întâlnesc cu

Momoko la Renoir.

La puţină vreme după ce Momoko a sosit, am zărit-o cu coada ochiului pe Nagisa, aşezată nonşalant în spatele nostru, de partea cealaltă a fântânii. Era ca o pisică, venită fără un zgomot, care doar din când în când arunca o privire către noi. Pentru că doar Momoko nu ştia ce se petrece, într-o clipă am perceput mai intensă înţelegerea dintre mine şi Nagisa; vorbeam cu Momoko, aflată chiar în faţa mea, dar mi se părea că, de fapt, mă adresam celeilalte femei. Expresia stupidă de „legătură trupească“ a început să capete sens.

Nagisa se aşezase de partea cealaltă a fântânii, dar susurul slab al apei n-o

împiedica să audă ce discutam. Fiind conştient de asta, mă străduiam să dau vorbelor mele un ton sincer. Momoko se bucura de buna mea dispoziţie. Îmi dădeam seama că, în sinea ei, era fericită că ne împăcăm bine, deşi nu-şi explica minunea.

La un moment dat, plictisit de conversaţie, mi-am scos medalionul din sân şi l-am muşcat uşor. În loc să mă admonesteze, Momoko a râs nevinovat. Medalionul avea un gust dulceag, de argint, şi consistenţa unei pastile care se dizolvă greu. Lanţul, întins, mi-a ajuns şi el la buze. Senzaţia era plăcută. Mă simţeam ca un câine răpus de plictiseală.

Mi s-a părut că Nagisa se ridicase de

la locul ei. Din expresia uimită a lui Momoko mi-am dat seama că venise la masa noastră şi stătea în picioare lângă mine.

Dintr-odată, o mână cu unghii lungi, date cu ojă roşie, mi-a apucat medalionul şi a tras de el.

— Nu te las să mi-l mănânci.

M-am ridicat în picioare şi am făcut prezentările.

— Mă numesc Nagisa. Scuze că v-am întrerupt. Pe curând.

Apoi s-a întors cu spatele şi a plecat.

Momoko era albă ca varul şi tremura.

Ziua…, luna…

A nins. Toată după-amiaza de sâmbătă am stat în casă şi m-am

plictisit îngrozitor. La baza scării în stil occidental care duce la etaj este o fereastră şi doar de acolo se vede bine strada. Mi-am sprijinit bărbia de pervaz şi am privit ninsoarea. Strada e de obicei puţin circulată, iar acum urmele maşinilor de azi-dimineaţă erau deja acoperite de zăpadă.

Zăpada păstra o uşoară lumină şi, în pofida cerului apăsător, crea atmosfera unui timp aparte. Pe zidul de beton din spatele casei de vizavi, ninsoarea pusese stăpânire pe crăpături.

Din dreapta şi-a făcut apariţia un bătrân, fără umbrelă, cu beretă neagră şi îmbrăcat într-un palton cenuşiu. După mers, părea să care ceva sub palton, probabil ca să nu se ude. Avea

chipul slab, nepotrivit cu statura.

S-a oprit chiar în faţa porţii noastre, în dreptul uşii mai înguste, de serviciu. Mi-am închipuit că e un client scăpătat, venit cu vreo rugăminte la tatăl meu. Dar nu părea să vrea să intre; doar stătea şi privea în jur, fără ca măcar să-şi scuture zăpada de pe haine.

Umflătura de sub palton a dispărut brusc. Un pachet a căzut pe zăpadă, ca ouat de o pasăre. La început nu mi-am dat seama ce era. Un obiect sferic, cu multe culori, care sclipea din zăpadă. M-am uitat mai bine. Erau resturi de legume şi fructe, împachetate în plastic. Zăream roşul cojilor de măr, portocaliul morcovilor, verdele palid al foilor de varză. Presupunând că le

cărase ca să le arunce, atunci bătrânul trebuie să fi fost vreun vegetarian care trăia singur. Cantitatea mare de resturi, atât de colorate, dădea zăpezii o prospeţime ciudată.

Rămăsesem captivat de ele şi nu l-am observat pe bătrân când a plecat. Mergea cu paşi mici, lăsând urme pe zăpadă, şi se depărta încet de poartă. Îl vedeam pentru prima oară din spate. Chiar luându-i în considerare cocoaşa, paltonul îi stătea ciudat pe umeri şi încă arăta umflat, deşi mai puţin ca înainte. Bătrânul a continuat să meargă, încet-încet. Probabil că nici el nu şi-a dat seama, dar, la vreo cinci metri de poarta noastră, i-a căzut ceva din palton, rămânând ca o pată de cerneală

pe zăpadă.

Era o pasăre moartă, neagră, pesemne o cioară sau poate o mierlă indiană. Sunetul pe care l-a făcut când a atins pământul îngheţat a ajuns până la mine, dar bătrânul a mers mai departe, netulburat.

Multă vreme, am studiat pasărea moartă ca pe o enigmă. Era destul de departe, dincolo de copacii din grădina din faţă şi ascunsă de zăpadă. Oricât încercam să-mi încordez privirea, nu reuşeam să văd clar. Stăteam şi mă gândeam dacă să iau binoclul sau mai bine să ies afară şi să mă uit de aproape, dar o inerţie apăsătoare m-a ţinut în loc.

Ce pasăre o fi fost? De prea mult

uitat, grămăjoara de pene nu mi se mai părea o pasăre, ci o perucă de femeie.

Ziua…, luna…

Momoko a început să sufere. Durerea ei era ca un incendiu iscat de la o simplă ţigară. Nu e nici o diferenţă între o fată absolut banală şi un mare filozof; pentru amândoi, cel mai neînsemnat eşec poate naşte o viziune care distruge lumea.

Eu, care-i doream suferinţa, mi-am schimbat atitudinea şi i-am spus ce voia să audă. În ton cu dispoziţia ei, am bârfit-o în cel mai nesuferit fel pe Nagisa. Cu ochii în lacrimi, Momoko m-a rugat să mă despart de ea. I-am mărturisit că aş fi vrut să mă despart, dar aveam nevoie de ajutor; dacă nu

mă sprijinea, nu puteam scăpa de acel diavol de femeie, i-am spus, exagerând bineînţeles lucrurile.

Momoko a fost de acord, dar cu o condiţie: să arunc, de faţă cu ea, medalionul primit de la Nagisa. Pentru mine obiectul nu însemna absolut nimic. Am acceptat imediat. Am mers împreună pe podul din faţa staţiei Suidōbashi. Mi-am scos medalionul de la gât şi i l-am dat, rugând-o să-l arunce chiar ea în apa murdară a râului. L-a aruncat departe, făcându-l să sclipească în lumina apusului de iarnă. Medalionul a căzut în apa urât mirositoare, exact când un şlep trecea pe sub pod. Momoko mi s-a prăbuşit în braţe, cu respiraţia întretăiată,

surescitată de parcă tocmai ar fi omorât pe cineva. Trecătorii ne aruncau priviri mirate.

Venise vremea să plec la cursuri. Ne-am dat întâlnire a doua zi, sâmbătă după-amiaza, şi ne-am despărţit.

Ziua…, luna…

Am făcut-o pe Momoko să-i scrie Nagisei o scrisoare dictată de mine. Oare de câte sute de ori am folosit cuvântul „dragoste“, în acea după-amiază de sâmbără? I-am spus că, dacă eu o iubeam şi ea mă iubea, puteam să împiedicăm dezastrul numai lucrând împreună. Am pus la cale o scrisoare mincinoasă.

Ne-am întâlnit la o sală de bowling în apropiere de grădinile Templului

Meiji. După câteva ture de joc, am ieşit să ne plimbăm în soarele călduţ de iarnă, pe sub crengile golaşe ale copacilor ginkgo. Ne ţineam de mână. Ne-am oprit apoi la o ceainărie deschisă recent pe bulevardul Aoyama. Adusesem cu mine hârtie de scrisori, un plic şi timbre.

În timpul plimbării i-am şoptit iar cuvinte de dragoste, picurându-i-le în urechi ca pe un anestezic. La un moment dat, nici nu ştiu când, pentru mine Momoko a devenit totuna cu fata nebună, Kinue. Şi ea putea să respire în linişte doar hrănindu-se cu ideea, atât de greşită, că dragostea noastră nu se va schimba niciodată.

Kinue, care se crede frumoasă, şi

Momoko, care se crede iubită, neagă în aceeaşi măsură realitatea, dar Momoko trebuie sprijinită, în timp ce Kinue se descurcă singură. Ah, dac-aş putea-o aduce şi pe Momoko la acelaşi nivel! Având un scop pedagogic, aşa-zisa dragoste, declaraţiile mele fierbinţi nu erau chiar vorbe în vânt. Dar nu era oare o contradicţie metodologică să aduc pe cineva ca Momoko, care afirma neabătut realitatea, în starea de a o nega? Nu era lucru uşor s-o transform într-o femeie care se luptă cu lumea întreagă, precum Kinue.

Tot repetând la nesfârşit incantaţia iubirii, ca pe o sutră, ceva ajunge să se schimbe şi în sufletul credinciosului.

Aproape că simţeam c-o iubesc. Rostisem cuvântul interzis şi acum sentimentul de eliberare mă îmbăta. Cât de mult seamănă cel care împinge în ispită cu instructorul de zbor, nevoit să urce în acelaşi avion cu pilotul începător şi neîndemânatic!

Iar ceea ce voia Momoko, în felul ei desuet, nu era decât o confirmare „spirituală“ a dragostei mele, pentru care erau de-ajuns o vorbă sau două. Cuvintele care pluteau prin aer şi lăsau o umbră clară pe pământ nu erau oare chiar esenţa mea? Eu sunt născut să folosesc vorbele astfel. Şi, dacă aşa stau lucrurile (iată o expresie sentimentală care mă irită), înseamnă că limba mea maternă, pe care până

acum am ascuns-o de alţii, este limba dragostei.

Când un pacient e lovit de cancer dar nu ştie, familia îi poate repeta, la infinit, „sigur ai să te vindeci“, chiar dacă boala e incurabilă. La fel şi eu îi şopteam lui Momoko, pe drumul frumos acoperit cu umbre de copaci, vorbe de dragoste.

Ajunşi la ceainărie, i-am povestit despre caracterul Nagisei, prefăcându-mă că-i ceream sfatul şi că eram gata să-l urmez. Am schiţat şi un plan pentru a ne putea lupta cu ea. Bineînţeles, descrisesem caracterul femeii după buna mea închipuire.

Momoko îmi era logodnică şi mă iubea, dar Nagisa nu era genul de

femeie care să renunţe la mine din acest motiv sau pentru că i se cerea. Dimpotrivă, o rugăminte i-ar stârni doar dispreţul şi ne-ar face şi mai mari greutăţi. Ea duşmănea dragostea şi urmărea mereu s-o atace pe la spate. Ţinta ei erau tinerii care promiteau să devină soţi buni. Îşi lăsa amprenta asupra lor şi, din umbră, îşi bătea joc de viaţa lor de cuplu. Numai că avea şi ea punctele ei slabe. Sub nici o formă nu tolera dragostea, dar, pe de altă parte, deşi era bogată, respecta întru câtva femeile care „se luptau să-şi facă o viaţă“. Din când în când auzisem chiar din gura ei lucrul ăsta. Singurul argument care o mişca era acela că stă în calea banilor şi împiedică o viaţă

liniştită. Dacă aşa stăteau lucrurile, cum era mai bine să procedăm?

— Ar trebui să pretind că nu te iubesc deloc, dar te folosesc pentru bani.

— Aşa este. Ai dreptate!

Lui Momoko i-a plăcut foarte tare ideea şi s-a înveselit. „Ce bine!“ a spus, cu un aer visător. Faţă de mâhnirea pe care o etalase până mai adineauri, entuziasmul care o cuprinsese era prea naiv şi prea vesel, ceea ce mi-a stricat uşor dispoziţia.

Momoko a continuat:

— În plus, nu e complet fals. Părinţii mei o ascund cu mare grijă, şi nici eu n-am spus nimănui, dar situaţia noastră financiară nu este dintre cele mai bune.

S-a întâmplat ceva la bancă, iar tatăl meu a încercat să acopere singur şi a ipotecat tot terenul pe care-l avem. Tata e un om foarte bun. De asta a fost păcălit de alţii răi.

Momoko era complet absorbită de ideea de a deveni o femeie rea şi egoistă (ceea ce, după mintea ei, nu se putea întâmpla în realitate), ca o elevă entuziasmată de rolul care i s-a dat în piesa de la serbarea şcolii. Scrisoarea lungă pe care am pus-o eu la cale şi pe care a scris-o ea, din proprie voinţă, la măsuţa din ceainărie, suna aşa:

Doamnă Nagisa,

Vă scriu ca să vă cer o favoare, aşa că binevoiţi să citiţi până la capăt. Adevărul este că aş dori să nu-l mai

vedeţi pe Tōru.

Am să vă explic motivele cât mai sincer. Noi suntem logodiţi, dar relaţia noastră nu se bazează pe dragoste. Îl consider pe Tōru un prieten bun, dar nu am alte sentimente faţă de el. Ceea ce doresc eu este să-mi ascult tatăl şi să mă mărit pentru a intra într-o familie înstărită, cum este cea a lui. Tatăl său nu mai are mult de trăit şi-i va încredinţa lui toată averea, iar alţi membri ai familiei care ar putea avea pretenţii la moştenire nu mai sunt. Astfel, împreună cu el, care este un om inteligent, aş vrea să am o căsnicie liberă şi îndestulată. De asemenea, ar fi profitabil şi pentru tatăl meu, care are probleme

financiare despre care ne vine greu să vorbim. În situaţia lui, se bizuie pe sprijinul tatălui lui Tōru, apoi, când acesta se va prăpădi, speră în ajutorul pe care i-l va da Tōru însuşi. Eu îmi iubesc părinţii nespus de mult, iar dacă dragostea logodnicului meu se îndreaptă în altă direcţie, toate planurile noastre se vor spulberă şi vom rămâne fără nici o speranţă. Ca să fiu foarte sinceră, această căsătorie este de o mare importanţă financiară pentru noi. Consider că nu există ceva mai de preţ pe lume ca banii, şi nu mi-e ruşine de modul meu de a gândi. În lipsa unui interes bănesc, nu înţeleg cum de cineva poate spune, fără oprire, „te iubesc,

te iubesc!“. Ceea ce dumneavoastră probabil că vi se pare o glumă, pentru mine şi familia mea este o chestiune de mare importanţă. Nu spun să renunţaţi la Tōru pentru că-l iubesc eu. Motivele mele sunt raţionale şi calculate.

Greşiţi dacă vă gândiţi că puteţi să vă vedeţi cu Tōru în secret. Aşa ceva se află mai devreme sau mai târziu şi n-ar fi în avantajul meu să fiu considerată o femeie care acceptă orice pentru bani. Exact din cauza banilor trebuie să-l supraveghez şi să-mi protejez mândria.

Vă rog să nu-i arătaţi sub nici o formă scrisoarea logodnicului meu. Am scris-o nemaiavând altă soluţie.

Dacă sunteţi crudă la suflet, îmi închipui că i-o veţi arăta imediat, folosindu-vă de ea ca să-l îndepărtaţi de mine. Dar, dacă procedaţi aşa, îi furaţi unei femei nu dragostea, ci posibilitatea de a-şi duce traiul, iar fapta vă va urmări toată viaţa. Pentru că nu suntem implicate emoţional, v-aş ruga să rezolvăm problema pe cale amiabilă. Dacă-i arătaţi scrisoarea lui Tōru, vă promit că am să vă ucid, şi nu cred că voi alege o metodă dintre cele mai obişnuite.

Momoko

— E foarte puternic finalul! a exclamat Momoko, veselă.

— Dacă scrisoarea asta ajunge sub ochii mei, nu ştiu ce-o să se întâmple,

am spus şi eu, râzând.

— Ei, ai văzut-o deja, aşa că nu-mi fac probleme, mi-a răspuns Momoko şi s-a lipit de mine.

Am pus-o să scrie adresa pe plic, am lipit timbrul, am mers până la poştă ţinându-ne de mână şi am expediat-o.

Ziua…, luna…

Astăzi am vizitat-o pe Nagisa şi mi-a arătat scrisoarea. Mimând furia, i-am smuls-o din mâini şi am ieşit pe uşă. Seara târziu, după ce m-am întors de la şcoală, m-am dus în biroul tatei şi, cu aerul că aveam inima frântă, i-am arătat-o.

Sfârşitul jurnalului lui Tōru

25

Tōru a intrat la liceu la vârsta de şaptesprezece ani, cu doi ani mai târziu decât tinerii obişnuiţi. Avea să intre la facultate în anul 49 al Erei Shōwa[27], când împlinea şi vârsta majoratului. De când a început al treilea an de liceu, a studiat zi de zi pentru examenul de admitere, fără odihnă. Honda l-a rugat să aibă grijă să nu se extenueze.

27 1974.

Într-o zi frumoasă de toamnă, Honda l-a scos cu forţa din casă, în ciuda protestelor lui, şi l-a dus să respire aer curat. Tânărul nu voia să meargă undeva prea departe de

casă, în schimb şi-a exprimat dorinţa de a privi vapoare, de care-i era dor, aşa că au mers la Yokohama cu o maşină. Intenţionau să iasa masa de seară pe drumul de întoarcere, în Nankinmachi, cartierul chinezesc din Yokohama.

Din păcate vremea era mohorâtă în acea zi de început de octombrie. La Yokohama zarea e largă, se vede până departe. Au mers pe autostradă până la Minami-Ōsanbashi. Cerul, cât vedeai cu ochii, era înţesat cu nori cenuşii, ca pielea de rechin. Doar din loc în loc razele soarelui, albicioase, reuşeau să-i străpungă. Doar peste Chūō-Ōsanbashi se vedea un petic albastru, ca un ecou stins al unui clopot, dar şi acela părea gata să fie înghiţit de nori.

— Dacă-mi iei maşină, pot să te aduc eu

până aici. Şoferul e o cheltuială inutilă, i-a şoptit Tōru lui Honda, când coborau din maşină.

— Dacă intri la Universitatea din Tokyo, am să-ţi cumpăr una, ca răsplată. Trebuie doar să mai aştepţi puţin.

Honda l-a trimis pe Tōru să cumpere bilete pentru a putea intra în terminal, apoi s-a uitat, morocănos, la scările pe care le avea de urcat, sprijinit în baston. Ştia că băiatul l-ar fi ajutat, dacă-i era prea greu, dar nu voia să-şi arate slăbiciunea în faţa oamenilor.

De cum au ajuns în port, inima lui Tōru s-a luminat. Se şi aştepta să fie aşa. Orice port, nu doar cel din Shimizu, acţiona asupra lui ca un leac şi-i aducea alinare.

Era ora două după-amiaza. La nouă

dimineaţa fusese afişată lista cu vapoarele aflate în port în ziua respectivă: *Chung Lien II* din Panama, de 2 167 de tone; un vas sovietic; *Hai-i* din China, de 2 767 de tone; *Mindanao* din Filipine, de 3 357 de tone. La ora două şi jumătate era aşteptat să sosească de la Nahodka un vas sovietic, *Habarovsk*, cu mulţi turişti japonezi. De sus, din sala de observaţie a terminalului, se vedeau bine punţile vaselor trase la chei.

Tatăl şi fiul stăteau în dreptul prorei vasului *Chung Lien* şi priveau freamătul portului de la picioarele lor.

De-a lungul timpului, li se mai întâmplase să stea unul lângă celălalt în tăcere şi să aibă în faţa ochilor un peisaj grandios. Poate că era postura cea mai potrivită pentru cei doi Honda, tată şi fiu. „Legătura“ dintre ei

însemna să pună natura ca un tampon între conştiinţele lor separate, ştiind amândoi că, dacă li se întâlneau direct, zămisleau răul. Se foloseau de ea ca de un imens filtru, reuşind să facă apă dulce, bună de băut, din apa sărată a mării conştiinţei lor.

Sub prora vasului *Chung Lien* se vedea un mic debarcader, ca o grămadă de lemne aduse de ape. Semnele de interdicţie pentru maşini şi benzile de marcaj de pe cheiul de beton păreau un joc de şotron părăsit. De undeva venea plutind un fum şi se auzea un huruit de motor.

Vopseaua neagră de pe carena vasului *Chung Lien* era cojită, iar de sub ea, petele de grund, de un portocaliu vesel, părea că desenează o hartă aeriană a clădirilor din port. Ancora ruginită atârna mai jos de

nară[28], ca un crab uriaş.

28 Orificiu prin care se coboară lanţul ancorei în afara bordului navei.

— Oare ce încărcătură are? Ce-or fi obiectele alea lungi şi subţiri ca nişte fuse, împachetate cu atâta grijă? a întrebat Honda, atras de activitatea docherilor pe vas.

— Presupun că sunt nişte cutii de lemn.

Mulţumit că nici Tōru nu ştia mai multe, bătrânul şi-a îndreptat atenţia către strigătele docherilor. În viaţa lui nu văzuse atâta muncă.

În mod suprinzător, era sănătos şi nu în ultimul rând prosper, deşi neglijase o viaţă întreagă carnea, muşchii şi organele (lăsând la o parte creierul) cu care fusese înzestrat la naştere, ca orice om. Cu toate acestea, nu

avusese o minte creativă sau o mare putere de imaginaţie. Nu făcuse decât să analizeze la rece şi să judece corect, iar aceste lucruri îi aduseseră destui bani. N-avea vreun sentiment de vinovăţie privind munca grea a altora, văzută acum pe viu sau altădată în picturi. Îl chinuia doar un sentiment de iritare legat de propria-i viaţă. Scenele, lucrurile şi mişcările trupurilor pe care le avea în faţa ochilor nu reprezentau realitatea cu care el avea contact şi din care obţinea profit. Mai degrabă, i se părea că între el şi realitatea invizibilă cu oamenii invizibili care profită de ea se ridică un zid opac ce-şi râde mereu de ambele părţi, un zid vopsit în culori cu miros de viaţă. Personajele pictate pe el par stăpâne pe acţiunile lor, dar, de fapt, sunt ţinute strâns sub control de altcineva.

Honda nu-şi dorise niciodată să fie şi el o entitate opacă, legată şi controlată, dar ştia că acestea erau cu adevărat ancorate în viaţă. Societatea nu oferă recompense decât pentru sacrificii. Cu cât sacrificiul vieţii şi al sentimentului de a trăi e mai mare, cu atât se plăteşte mai bine inteligenţa.

Însă acum, la vârsta lui, nu mai era nevoie să se frământe. Era suficient să stea şi să se bucure privind forfota din jurul său. Vapoarele vor sosi în port, apoi vor pleca spre ţări cu soare strălucitor şi după moartea sa. Şi fără el, lumea era plină de vise. Dacă ar fi fost un port, chiar unul în pragul disperării, tot ar fi trebuit să permită şederea unui număr de speranţe. Dar nici măcar port nu era, iar acum trebuia să declare lumii întregi şi mării nemărginite că era doar o

inutilitate absolută.

Şi totuşi, dacă ar fi fost un port?

Cu Tōru lângă el, captivat de activitatea docherilor, a privit „Portul Honda“, unde poposise doar o barcă mică. O barcă aidoma portului, putrezind odată cu el, căreia niciodată n-avea să-i se permită să-l părăsească. O legase cu ciment de chei. Un tată şi un fiu ideali, s-a gândit Honda.

Sub ochii lui, *Chung Lien* şi-a deschis larg gura întunecată, lăsând să i se vadă măruntaiele. Încărcătura era scoasă la suprafaţă. Muncitorii ocupaţi cu descărcarea, urcaţi pe muntele de marfă şi vizibili doar până la jumătate, cu pulovere maro, brâuri verzi de lână cu fire aurii şi căşti de protecţie galbene, strigau în sus, către bigi. Cablurile bigilor se smuceau

strigând şi ele pe limba lor, iar încărcătura se învârtea pe cer, legănându-se instabilă şi ascunzând din când în când numele scris cu litere aurii al vaporului alb de pasageri ancorat mai încolo, la cheiul central.

Un ofiţer de pe vas, cu caschetă albă, supraveghea operaţiunile de descărcare, zâmbind. Părea că tocmai le strigase docherilor o glumă mai deşucheată, ca să-i îndemne la lucru.

Plictisiţi să tot privească descărcatul, tatăl şi fiul s-au mutat în punctul de unde puteau vedea în acelaşi timp pupa vasului *Chung Lien* şi prora celui sovietic. Spre deosebire de agitaţia de pe partea cealaltă a vaporului, aici era pustiu. Se vedeau doar câteva guri de aerisire, pământii, îndreptate în toate direcţiile, o grămadă de deşeuri, butoaie

vechi de *saké*, murdare şi cu cercurile de pe doage mâncate de rugină, veste de salvare agăţate de balustradele albe, tot felul de unelte, colaci de parâme, bărci de salvare albe, cu pliuri delicate, acoperite cu prelate gălbui… iar sub pavilionul panamez încă mai ardea o lampă veche.

Priveliştea ducea cu gândul la o natură moartă din Ţările de Jos, în care pătrunsese lumina tristă a mării. Părea că vasul îşi face siesta, cu părţile ruşinoase expuse în văzul lumii, în acele lungi ore de plictiseală cât trebuia să stea la mal.

De cealaltă parte, vaporul sovietic intimida prin silueta sa, cu cele treisprezece bigi argintii, uriaşe, şi prora neagră. Rugina scursă de pe ancora ce spânzura din nară pictase pe carena vasului sute de fire de

păianjen roşii.

Odgoanele care ancorau cele două vase de chei erau maiestuoase, câte trei de fiecare, încrucişate, cu mustăţi zburlite din cânepă de Manila. Imobile, vasele deveniseră două paravane imense din oţel, în dosul cărora se zărea mişcarea necontenită din port. Ori de câte ori treceau pe lângă ele vreo barcă mică cu aburi, cu bordul protejat de cauciucuri negre şi uzate, sau vreo şalupă-pilot, albă şi alungită, siajul lor desena linii subţiri pe suprafaţa întunecată a apei. Peste un timp, apei îi trecea iritarea şi valurile dispăreau.

Tōru şi-a amintit de peisajul portului Shimizu, pe care-l privise de atâtea ori în zilele libere. De fiecare dată ceva dădea să-i iasă din piept, de parcă însuşi portul ofta cu

toată puterea plămânilor săi. Îşi astupa urechile ca să nu mai audă strigătele oamenilor şi zgomotul metalic, neîncetat, al motoarelor. Simţea în acelaşi timp apăsare şi eliberare şi era cuprins de o senzaţie plăcută de gol. La fel simţea şi acum, deşi prezenţa tatălui său îl inhiba.

Brusc, Honda i-a spus:

— Am făcut bine să rupem logodna cu tânăra Hamanaka, în primăvară. Acum văd că te-ai liniştit şi te-ai cufundat în studiu, aşa că putem vorbi despre asta. Cred că am greşit, atunci, privind lucrurile cu uşurinţă.

— Nu mai contează!

Tōru, iritat, i-a răspuns pe tonul trist şi franc al adolescenţilor, dar asta nu l-a oprit pe Honda. Intenţia lui nu era să-şi ceară iertare, ci mai degrabă să afle răspunsul la o

întrebare pe care dorea de mult să o pună:

— Dar scrisoarea ei… nu ţi s-a părut prostească? Ştiam de la bun început că părinţii erau atraşi de bani, dar eram pregătiţi să închidem ochii. Ce nepotrivit ca o fată atât de tânără să vorbească pe şleau despre asemenea lucruri… Părinţii ei mi-au dat tot felul de explicaţii, iar onorabilul coleg care a intermediat negocierile a rămas fără grai când i-am arătat scrisoarea.

Pe Tōru îl deranja teribil că tatăl său, care până acum nu mai pomenise niciodată incidentul, deschisese dintr-odată subiectul, ba chiar fără ocoliş. Instinctiv, ştia că Honda se bucurase la fel de mult să rupă logodna cum se bucurase s-o pună la cale.

— Dar nu crezi că toate propunerile de căsătorie care ni se fac sunt la fel?

Momoko măcar a fost sinceră şi am putut lua măsuri la timp, i-a răspuns Tōru, cu coatele pe balustrada terminalului, fără să-l privească în ochi.

— Şi eu spun acelaşi lucru. Dar nu trebuie să ne pierdem speranţa. Găsim noi o fată potrivită. Şi totuşi… scrisoarea aceea…

— De ce te preocupă acum atât de mult scrisoarea?

Honda i-a dat uşor cu cotul. Lui Tōru i s-a părut că-l atinsese braţul unui schelet.

— De fapt, tu ai pus-o să scrie aşa. Am dreptate?

Tōru n-a fost deloc surprins. Se aştepta ca, la un moment dat, Honda să-i pună acea întrebare.

— Şi dac-ar fi aşa? Ce-ai face?

— N-aş face nimic. Remarc doar că ai

găsit o metodă de a-ţi gestiona viaţa. Dar este o metodă întunecată, fără pic de blândeţe.

Tōru s-a simţit rănit în amorul propriu.

— Nu vreau să se creadă despre mine că sunt un bărbat „blând“.

— Dar, de când a început logodna şi până am rupt-o, te-ai purtat ca un bărbat „blând“.

— Am făcut cum ai vrut tu.

— Într-adevăr!

Râsul bătrânului, cu dinţii în bătaia vântului dinspre mare, l-a făcut pe Tōru să se cutremure. Aveau un punct comun de înţelegere, dar asta îi stârnea tânărului porniri criminale. Ar fi putut rezolva foarte uşor, dacă-l împingea pe bătrân în gol, de la înălţimea terminalului, dar ideea că

bătrânul îi citea gândurile l-a făcut să dea înapoi. Faptul că era silit să trăiască în aceeaşi casă şi să vadă zi de zi faţa cuiva care încerca să-i înţeleagă cele mai profunde porniri şi, mai mult decât atât, chiar reuşea, era lucrul cel mai deprimant şi cel mai greu de suportat.

Tatăl şi fiul nu şi-au mai spus nimic. S-au plimbat prin terminal şi s-au oprit puţin la capătul opus, să privească vasul filipinez tras la chei.

Chiar în dreptul lor era uşa de la cabina echipajului, lăsată larg deschisă. Prin ea se vedea linoleumul de pe jos, plin de zgârieturi şi lucind în bătaia soarelui, iar după un colţ, balustrada metalică a scării ce ducea cu un nivel mai jos. Coridorul scurt şi pustiu transmitea parcă rutina vieţii de

marinar, îngheţată, aceeaşi pe orice mare, oricât de îndepărtată. Pe vasul imens, alb şi îndrăzneţ, doar locul acela amintea de coridoarele întunecate şi pustii la ceas de după-amiază, aşa cum există în orice casă. La fel era şi în casa prea spaţioasă în care trăiau doar un bătrân şi un tânăr.

Tōru a făcut un gest brusc şi Honda, speriat, s-a aplecat să se ferească. Cu forţă, tânărul a aruncat departe în mare, peste pupa vasului filipinez, un caiet de şcoală făcut sul şi prins cu elastic, pe care-l scosese din geantă. Honda a apucat să zărească o clipă eticheta, scrisă cu cerneală roşie: Însemnări.

— Ce faci?

— Sunt nişte notiţe care nu-mi mai folosesc, scrise într-o doară.

— Au să te amendeze.

Dar nu era nimeni în jur, iar marinarul care din întâmplare se afla pe puntea vasului se uita mirat spre suprafaţa apei. Caietul s-a ivit o clipă printre valuri, apoi s-a scufundat.

Chiar atunci a intrat la chei vasul sovietic de pasageri, alb, cu o stea mare, roşie pe proră şi numele, *Habarovsk*, scris cu litere argintii. Era tras de un remorcher cu catarge de culoarea unui rac fiert. Imediat, la balustrada terminalului s-au adunat o mulţime de oameni care-i aşteptau sosirea, toţi cu părul răvăşit de vânt. Unii se ridicaseră pe vârfuri ca să vadă mai bine. Copiii de pe umerii adulţilor deja fluturau din mâini şi strigau de bucurie.

26

Keiko a avut parte de o răbufnire de indignare când l-a întrebat pe Honda cum plănuia Tōru să petreacă ajunul Crăciunului din anul 47 al Erei Shōwa. De când cu incidentul din septembrie, bătrânul, ajuns la optzeci de ani, se temea de orice. Îşi pierduse limpezimea de odinioară, căpătase un aer slugarnic şi timid şi nu se mai simţea niciodată în siguranţă.

Nu devenise aşa doar din cauza incidentului. În cei patru ani care trecuseră de când îl adoptate pe Tōru, tânărul păruse liniştit şi nu manifestase vreo schimbare evidentă, dar în primăvară, când împlinise

vârsta majoratului şi fusese admis la Universitatea din Tokyo, se transformase complet. Începuse să-şi trateze tatăl adoptiv cu cruzime. Dacă vedea vreun semn de împotrivire, ridica mâna imediat. De când Tōru îi spărsese capul cu vătraiul de la sobă iar el trebuise să meargă câteva zile la rând la spital, minţindu-i pe doctori că se împiedicase şi căzuse, Honda era mult mai atent la intenţiile tânărului şi se grăbea să-i împlinească dorinţele. Pe Keiko, ştiind-o de partea bătrânului, Tōru o trata întotdeauna cu grosolănie.

Ca rezultat al anilor lungi în care se străduise să îndepărteze orice rude pe care le bănuia că-i urmăreau averea, acum Honda nu mai avea pe nimeni care să-l compătimească. Cei care se opuseseră

adopţiei se bucurau că lucrurile se întorseseră împotriva lui. Nu credeau o iotă din afirmaţiile pe care le făcea bătrânul, fiind convinşi că voia doar să le câştige simpatia. Ba mai degrabă, când îl întâlneau pe Tōru, tindeau să-l compătimească pe el. Un tânăr cu ochi frumoşi şi purtare nevinovată, devotat trup şi suflet unui bătrân, era ponegrit de acesta, pe baza unor închipuiri de-ale lui. Nici n-aveau cum să creadă altfel, pentru că purtarea tânărului era fără cusur.

— Îmi pare nespus de rău că vă creez neplăceri. Oare cine a răspândit asemenea zvonuri neadevărate? Probabil doamna Hisamatsu. Este o persoană tare cumsecade, însă crede tot ce-i spune tatăl meu. Din păcate el, în ultima vreme, s-a senilizat grav

şi mai nou are mania persecuţiei. Probabil că aşa se întâmplă când te lupţi toată viaţa să-ţi aperi averea, dar să-l consideri hoţ pe propriul fiu, cu care trăieşti sub acelaşi acoperiş… e drept că şi eu, tânăr fiind, suport cu greu şi uneori îi mai răspund. Atunci însă se plânge că l-am bruscat. Odată, când a căzut în grădină şi a dat cu capul de trunchiul unui prun bătrân, i-a spus doamnei Hisamatsu că l-am lovit eu, cu vătraiul. Dumneaei crede tot ce aude iar eu sunt pus într-o poziţie extrem de delicată.

Despre Kinue, fata nebună din Shimizu pe care în vară o adusese la el şi-i pusese la dispoziţie o căsuţă din grădină, spunea:

— Fata aceea? Da, este într-adevăr demnă de milă. Când munceam la Shimizu, m-a ajutat de multe ori. În orăşelul ei, toată

lumea o ia peste picior iar copiii o necăjesc. Mi-a tot spus că-şi dorea să plece la Tokyo şi de aceea am vorbit cu părinţii ei şi am luat-o în grijă. Dacă aş interna-o într-un spital de boli nervoase, cu siguranţă că cei de acolo ar omorî-o. Are o nebunie blândă şi este inofensivă.

Toate cunoştinţele mai în vârstă îl iubeau, însă când încercau să-şi vâre nasul în viaţa lui personală, îi îndepărta politicos, cu dibăcie. Toţi se uitau la Honda, îşi aminteau cu invidie norocul pe care-l avusese cu douăzeci de ani în urmă, când obţinuse o avere considerabilă, şi-l deplângeau pe omul care, odinioară atât de sclipitor, ajunsese într-o stare de senilitate ireversibilă.

O zi din viaţa lui Tōru.

Nu mai avea nevoie să privească marea şi să aştepte sosirea vapoarelor.

De fapt, nu mai avea nevoie nici să meargă la cursuri, dar o făcea numai pentru a inspira lumii încredere. La Universitatea din Tokyo putea ajunge pe jos în mai puţin de zece minute, dar se ducea special cu maşina.

Nu-şi pierduse însă obiceiul de a se trezi devreme. Cântărea lumina ce pătrundea prin perdele şi-şi dădea seama dacă era senin sau ploaie. Cerceta starea de ordine a lumii pe care o conducea. Înşelăciunea şi răul funcţionau perfect, ca acele unui ceasornic? Încă nu-şi dăduse nimeni seama că lumea era controlată de rău? Mergeau toate după reguli, fără ca vreun strop de dragoste să fi apărut pe undeva? Erau oamenii mulţumiţi

sub sceptrul său? Plutea răul pe deasupra capetelor oamenilor, transparent, ca un poem? Erau şterse de pe faţa pământului toate cele „omeneşti“? Se lucra minuţios în aşa fel încât ardoarea să ajungă de batjocură? Era cu adevărat mort spiritul uman?...

Tōru era convins că, dacă-şi întindea mâinile albe şi frumoase peste lume, aceasta avea să fie cuprinsă de o boală frumoasă. La fel, se aştepta la norocul neaşteptat şi, dacă avea noroc o dată, era convins că n-avea să fie ultima. Din motive necunoscute lui, un tânăr sărac care lucra la staţia de semnalizare a unui port fusese înfiat de un bătrân bogat şi cu un picior în groapă. Probabil că urma să-l viziteze un rege de peste mări şi ţări, care să-l roage să-i fie

prinţ peste regat.

Imediat ce se trezea, ţâşnea în cămăruţa de alături, unde pusese să-i fie instalat un duş, şi se spăla cu apă rece, chiar şi iarna. Nimic nu-l trezea mai bine.

Apa rece ca gheaţa îi accelera bătăile inimii, îi biciuia pieptul, îi străpungea pielea ca mii de ace. O lăsa să-i curgă o vreme pe spate, apoi se întorcea din nou cu faţa, dar inima tot nu i se obişnuia cu procedura. Simţea cum o placă de fier îi apăsa pieptul, ca şi cum trupul gol i-ar fi fost strâns într-o armură. Se sucea şi se răsucea, ca un cadavru atârnat de funia de apă.

În cele din urmă carnea i s-a trezit. Pielea tânără a respins picăturile de apă. Tōru şi-a ridicat braţul stâng, şi-a dat cu apă la subsuoară şi a privit cum îi străluceau, ude,

cele trei aluniţe, ca trei pietricele negre. Erau semnul „celui ales“, pe care întotdeauna le ţinea ascunse de ochii lumii, sub aripa îndoită.

A terminat şi s-a şters cu propospul. Trupul îi ardea.

A sunat din clopoţel. Era datoria slujnicei Tsune să aştepte cu micul dejun pregătit şi să i-l aducă în cameră în clipa în care era chemată. Tsune era o fată pe care o culesese dintr-o ceainărie din Kanda şi care nu-i ieşea din cuvânt.

Trecuseră abia doi ani de când Tōru avusese prima experinţă cu o femeie, dar învăţase imediat cum să trezească devotamentul unei femei pe care n-o iubea. Avea şi darul de a descoperi imediat femeile care l-ar asculta orbeşte. Alungase până la

una slujnicele care-i ţineau partea lui Honda, aducând în casă numai fete pe care le găsise şi le sedusese chiar el. Le numea *maids*, folosind termenul englezesc. Dintre toate, Tsune era cea mai săracă la minte şi cu sânii cei mai mari.

Când i-a aşezat micul dejun pe masă, Tōru a ciupit-o de sâni, în chip de „bună dimineaţa“.

— Ce pietroşi sunt!

— Sunt potriviţi, i-a răspuns Tsune, lipsită de expresivitate, dar pe un ton respectuos.

Toată carnea ei, dezolantă şi înăbuşitoare, era respectuoasă, însă buricul, adânc ca o fântână, sugera deferenţa absolută. Avea picioare frumoase, dar disproporţionate faţă de restul trupului. Era şi ea conştientă de asta. La ceainărie, când mergea pe podeaua

denivelată ducând tava cu cafele, Tōru o văzuse atingând cu gamba frunzele uscate ale arborelui de cauciuc, ca o pisică ce se freacă de un tufiş.

Tōru s-a dus la fereastră şi a privit grădina, lăsând vântul să-i intre prin piepţii halatului de casă. Era ora la care Honda îşi făcea plimbarea, imediat ce se trezea; un obicei pe care-l respecta cu sfinţenie.

În soarele dimineţii de noiembrie, bătrânul mergea cu paşi mici şi nesiguri, sprijinit în baston. Când l-a văzut pe Tōru, a zâmbit, a fluturat din mână şi a rostit cu greu un „bună dimineaţa“ abia auzit.

Tōru, la rândul său, i-a zâmbit şi a fluturat din mână, zicând:

— Ia uite, încă mai trăieşti!

Era salutul lui de dimineaţă.

Honda, zâmbind în continuare, şi-a continuat plimbarea, fără să mai spună nimic, atent să evite pietrele de pe jos. Dacă zicea ceva nelalocul lui, cine ştie ce-i mai zbura pe deasupra capului. Avea de îndurat doar acest moment de umilinţă şi pe urmă scăpa de Tōru cel puţin până seara.

Odată greşise şi se apropiase prea mult de tânăr. Acesta i-a spus, tăios:

— Moşii sunt murdari. Du-te mai încolo, că miroşi!

Obrajii i-au tremurat de furie, dar n-a avut ce face. Dacă Tōru ar fi ţipat la el, ar fi putut şi el să ridice vocea, dar tânărul, în astfel de situaţii, afişa un zâmbet pe chipul palid şi, fixându-l cu ochi inocenţi şi frumoşi, îi vorbea calm şi aproape şoptit.

În decursul celor patru ani cât trăiseră

împreună, Tōru ajunsese să-l urască pe bătrân tot mai mult. Ura tot ce ţinea de el, trupul urât şi neputincios, flecăreala fără rost menită să-i ascundă neputinţa, lucrurile repetate de cinci ori, iritarea de om bătrân, aroganţa, laşitatea, cărpănoşenia, grija excesivă faţă de propriu-i trup, teama constantă de moarte, atitudinea împăciuitoare, mâinile brăzdate de riduri, mersul ca de omidă, amestecul de slugărnicie şi atenţie în fiecare expresie a feţei…

Şi, din păcate, Japonia era plină de bătrâni.

Tōru s-a întors la micul dejun. A oprit-o pe Tsune lângă el, în picioare, să-l servească. A pus-o să-i toarne cafea şi să adauge zahăr. S-a plâns de cum era prăjită

pâinea.

Avea un fel de superstiţie: o zi bună era aceea care începea bine. Dimineaţa trebuia să fie ca un cristal perfect, fără urmă de crăpătură. Rezistase meseriei plicticoase de la staţia de semnalizare doar pentru că privitul nu dăuna respectului de sine.

Odată, Tsune i-a spus:

— Stăpânul de la ceainărie vă poreclise Sparanghel, fiindcă sunteţi slab şi palid.

Fără o vorbă, Tōru, care fuma, a luat ţigara şi i-a apăsat-o pe dosul palmei. De atunci, cât de proastă era ea, Tsune a ştiut să-şi cântărească vorbele. Avea grijă mai ales dimineaţa, când îl servea la masă.

Cele patru slujnice lucrau prin rotaţie. În fiecare zi, trei se ocupau, cu rândul, de Tōru, Honda şi Kinue, în timp ce a patra era

liberă. Cea care-i aducea lui Tōru micul dejun era aşteptată şi în pat, seara, însă doar cât avea el nevoie; nici una dintre servitoare nu rămânea cu el peste noapte. Astfel, fiecare dintre ele avea parte de mângâierile lui o dată la patru zile şi putea ieşi în oraş în ziua liberă, o dată pe săptămână. Honda îi admira în secret sistemul prin care le controla atât de bine şi nu lăsa loc de disensiuni. Ordinele lui erau întotdeauna ascultate în chipul cel mai firesc.

Disciplina impusă de el era impecabilă. Le instruise pe slujnice să-l numească pe Honda „stăpânul cel mare“ şi toţi cei care veneau în vizită aveau numai cuvinte de laudă pentru ele, spunând că nu mai văzuseră asemenea slujnice frumoase şi bine educate. Tōru se îngrijea ca bătrânului să nu-i

lipsească nimic şi în acelaşi timp îşi dădea silinţa să-l umilească fără încetare.

După ce lua micul dejun şi-şi termina pregătirile, înainte să plece la şcoală, Tōru trecea s-o vadă pe Kinue, în căsuţa din fundul grădinii. Îl aştepta întotdeauna întinsă pe şezlongul de pe verandă, în neglijeu şi machiată. Cea mai recentă găselniţă a ei era să mimeze boala.

Pe nebuna urâtă Tōru o trata cu cea mai sinceră blândeţe. Se aşeza lângă ea, pe verandă, şi-i vorbea.

— Bună dimineaţa! Cum te simţi astăzi?

— Astăzi? Bine, mulţumesc de întrebare… Să ştii, nu cred că există un moment mai frumos pe lume decât acela când o fată bolnavă, atât de slăbită încât de-abia poate să se machieze puţin, şi care

zace întinsă pe o canapea, e întrebată cum se simte şi-şi adună toate puterile ca să răspundă: „Astăzi? Mă simt bine…“ Frumuseţea tremură ca o floare, şi fata-i simte greutatea pe pleoape, când închide ochii. Cum ţi se pare? Este tot ce pot să-ţi ofer ca să te răsplătesc. Îţi sunt foarte recunoscătoare. Eşti singurul bărbat pe lumea asta care nu-mi cere nimic, dar îmi îndeplineşte toate dorinţele, cu bunătate. De când am venit aici, te pot vedea în fiecare zi, fără să trebuiască să ies. Iar dacă tatăl tău n-ar mai fi prin preajmă…

— Stai liniştită. Mai e puţin şi-i vine ceasul. Treaba din septembrie a pus ordine în lucruri şi de atunci totul merge ca pe roate. Anul viitor am să-ţi pot cumpăra un inel cu diamante.

— Vai, ce fericită sunt! Am să trăiesc gândindu-mă numai la asta! Astăzi n-avem diamante, aşa că ne vom mulţumi cu flori. Floarea de azi va fi crizantema aceea albă din grădină. Ai putea să mi-o culegi tu? Ce mă bucur! Nu, nu cea de acolo. Cea în ghiveci. Da! Crizantema albă, mare, cu petalele grele, care-i curg ca nişte panglici.

Tōru a rupt fără vreun regret floarea pe care Honda o îngrijise cu mult efort şi i-a dat-o lui Kinue. Fata, ca o frumuseţe bolnavă, a răsucit-o languros între degete, surâzând slab, apoi şi-a prins-o în păr.

— Haide, e vremea să pleci! Ai să întârzii la şcoală. Între două cursuri, să te mai gândeşti şi la mine! a spus, fluturând din mână.

Tōru s-a dus la garaj. A băgat cheia în

contact şi a pornit motorul maşinii sport, un Mustang, primită de la Honda în primăvară, când că luase examenul de admitere la facultate. Dacă motorul lent şi romantic al unui vas tăia valurile albastre atât de frumos, învolburând apa în urma sa cu spumă albă, şi Mustangul cu motor puternic şi rapid, cu opt cilindri, putea să împrăştie mulţimile de oameni plictisitori, tăind în carnea lor şi aruncând spumă roşie.

Dar acest lucru nu se întâmpla. Mângâiat, ţinut în frâu, Mustangul era controlat să dea impresia unui animal supus. Oamenii îl admirau ca pe o armă ascuţită, dar pentru a le dovedi că nu era periculos, le zâmbea făcând să-i strălucească vopseaua de pe capotă.

Maşina care putea atinge şi două sute de

kilometri la oră străbătea străzile din cartierul Hongō, atât de aglomerate dimineaţa, cu viteza legală de doar patruzeci de kilometri la oră. O adevărată impietate.

Incidentul din 3 septembrie.

Totul a pornit de la o mică ceartă pe care Tōru şi Honda au avut-o în acea dimineaţă.

Pe timpul verii, Honda se refugiase de căldură la Hakone, spre marea mulţumire a lui Tōru. De când vila din Gotemba fusese mistuită de incendiu, Honda nu mai vrusese să-şi construiască alta şi lăsase terenul nefolosit. Suportând cu greu căldura, îşi petrecea verile la un han din Hakone. Tōru prefera să rămână la Tokyo şi să meargă cu prietenii în excursii, la mare sau la munte, cu maşina. În seara zilei de 2 septembrie

Honda s-a întors la Tokyo. Îl vedea pe Tōru după multă vreme, dar pe chipul acestuia, bine bronzat, a citit ură. Lui Honda i s-a făcut teamă.

A doua zi dimineaţa a ieşit în grădină să se plimbe şi, fără să vrea, a scos un strigăt de indignare. Ce se întâmplase cu liliacul indian? Înainte să plece, bătrânul arbust era acolo, iar acum fusese tăiat din rădăcini.

Kinue, care la început locuise cu ei în casa mare, se mutase în căsuţa din fundul grădinii la începutul lui iulie. Honda o acceptase în casă de frica lui Tōru, după ce acesta îl lovise cu vătraiul.

Auzindu-i strigătul, tânărul a ieşit în grădină. În mâna stângă ţinea vătraiul. Dormitorul lui fusese pe vremuri o cameră de zi şi păstraseră singurul şemineu din casă.

Pe marginea lui era mereu un vătrai, chiar pe timp de vară.

Tōru ştia că e suficient să i-l arate bătrânului ca să-i amintească de incidentul trecut şi să-l sperie.

— Ce faci cu ăla? Să ştii că de data asta am să chem poliţia. Atunci n-am scos o vorbă ca să nu ne umplem de ruşine, dar acum n-am să mai tac.

Lui Honda îi tremurau umerii şi a trebuit să-şi adune toate puterile ca să vorbească.

— Şi ce, tu n-ai baston? Apără-te cu el.

Honda abia aşteptase să se întoarcă acasă, ca să vadă liliacul indian, care tocmai atunci era înflorit. Voia să-i admire florile strălucind pe trunchiul neted şi alb, ca pielea de lepros. Şi, când colo, arbustul nu mai era! Grădina devenise alta în Ālaya-vijnāna,

Conştiinţa-Depozit. Şi grădinile se schimbau, o ştia bine, dar în clipa în care şi-a spus-o s-a simţit cuprins de o furie pe care n-o putea ţine în frâu şi care l-a împins să strige. În clipa în care a strigat, i s-a făcut frică.

La puţin timp după ce Kinue se mutase în căsuţa din grădină, se încheiase sezonul ploios, iar liliacul indian, aflat la câţiva paşi, înflorise. Fata îi spusese lui Tōru că nu-i place floarea pentru că-i dă dureri de cap şi că Honda o plantase acolo special ca s-o înnebunească pe ea. După ce bătrânul a plecat la Hakone, Tōru a tăiat planta, pur şi simplu.

În timpul discuţiei celor doi, Kinue s-a retras într-o cameră, cât mai îndepărtată, şi nu s-a arătat. Tōru nu i-a dat nici o explicaţie lui Honda. Faptul l-ar fi pus într-o

poziţie de inferioritate.

— Tu l-ai tăiat, nu-i aşa? l-a întrebat Honda, pe un ton mai moale.

— Da, da, chiar eu! i-a răspuns Tōru, vesel.

— De ce?

— Era bătrân şi nu ne mai trebuia.

Tōru zâmbea foarte frumos.

În asemenea momente, părea că-şi trage în faţa ochilor un geam gros. Un geam coborât din văzduh, făcut exact din acelaşi material ca limpezimea cerului de dimineaţă. Honda ştia că nici un strigăt şi nici un cuvânt nu ajungea la urechile lui. Tōru îi vedea doar gura deschizându-se şi închizându-se, afişând proteza dentară. Bătrânul avea deja dinţi anorganici. Părţi din el începuseră deja să moară.

— Aşa deci… bine atunci.

Honda şi-a petrecut toată ziua închis în camera sa, fără să facă cea mai mică mişcare. Abia s-a atins de mâncarea adusă de *maid* şi a trimis tava înapoi. Îşi imagina cum slujnica îi dădea imediat raportul lui Tōru:

— Bătrânul are toane azi!

De fapt, s-ar putea ca suferinţa lui să fi fost doar atât. Până şi el vedea în propria-i durere o nerozie ce nu putea fi justificată în vreun fel. Toate se petreceau din cauza lui, nu din vina lui Tōru. Nici transformarea tânărului n-avea de ce să-l mire. Încă de când l-a văzut prima oară, Honda i-a citit răul din suflet.

Toate erau lucruri pe care şi le dorise chiar el, însă pentru moment îi era greu să

măsoare profunzimea rănilor pe care şi le făcuse cu mâna lui.

Era la vârsta la care detesta aerul condiţionat şi se temea de scări; avea camera la parter, o încăpere destul de spaţioasă, de doisprezece *tatami*, cu privelişte spre grădină şi spre căsuţa din fund. Camera, cea mai veche şi cea mai posomorâtă din casă, fusese construită în stilul *shoin*, cu *tatami* pe jos şi panouri glisante. Honda a înşirat patru perne de şezut, din cânepă, petrecându-şi timpul ba întins pe ele, ba ridicat în capul oaselor. Închisese toate panourile glisante şi capitulase în faţa căldurii înăbuşitoare. Din când în când se târa până la măsuţă şi bea apă. Era caldă, de parcă stătuse la soare.

Timpul se scurgea peste Honda, prins la

graniţa neclară dintre somn şi trezie, ca o aţipeală la capătul furiei şi al tristeţii. Chiar şi o durere de şold i s-ar fi părut un divertisment, dar tocmai astăzi nu-l durea nimic. Era doar obosit din cale-afară.

Un nenoroc de neînchipuit se abătuse peste el, aplicat în doze precise, ca un medicament complex, cu efect bine controlat. Nu-l mai putea suporta. Bătrâneţea lui ar fi trebuit să fie liberă de orice vanitate, ambiţie, aparenţe, autoritate, raţiune şi, mai presus de toate, sentimente. Dar libertăţii îi lipsea serenitatea. Ar fi trebuit să fi uitat orice sentiment cu multă vreme în urmă, şi totuşi iritarea mohorâtă şi furia încă mai fumegau, ca jarul ascuns sub cenuşă.

Razele de soare ce pătrundeau prin uşile

glisante aduceau cu ele o atmosferă tomnatică, dar el, din izolarea lui, nu remarca nici un semn de schimbare sau de trecere spre altceva, ca trecerea spre alt anotimp. Nimic nu se mişca. Îşi vedea limpede în suflet supărarea şi tristeţea, sentimente care n-ar fi trebuit să fie acolo, ca nişte bălţi rămase după ploaie. Sentimentul născut astăzi era ca un strat de frunze putrezite, vechi de zece ani, şi în acelaşi timp mereu reînnoit. Amintirile neplăcute ale vieţii veneau şi se adunau acolo, dar nu putea să spună, ca un tânăr, că viaţa sa era nefericită.

Se însera şi camera se cufundase în penumbră. Cum stătea ghemuit, în trup i s-a aprins dorinţa sexuală. Însă nu dintr-odată. Era mai degrabă un impuls călâu, stârnit din

amestecul tristeţii cu furia, încolăcit în creier ca o râmă roşie.

Şoferul pe care-l avusese ani de zile îmbătrânise şi renunţase la slujbă. Angajase altul, dar acesta era hoţ. Până la urmă, Honda îşi vânduse maşina şi acum, dacă voia să iasă, închiria. La ora zece seara a chemat prin interfon o slujnică şi a pus-o să comande o maşină. S-a îmbrăcat apoi singur cu o cămaşă sport, gri, şi un costum de vară, negru.

Tōru nu era acasă. Slujnicele l-au petrecut cu priviri curioase pe bătrânul de optzeci de ani care pornea într-o plimbare nocturnă.

Când au ajuns în dreptul grădinii Templului Meiji, sentimentul dorinţei sexuale s-a transformat într-un fel de greaţă uşoară. Revenea în locul în care nu

mai fusese de douăzeci de ani.

Pe tot parcursul drumul până acolo simţise altceva, nu dorinţă. Cu ambele mâini pe mânerul bastonului şi cu spatele mai drept decât de obicei, şoptea în sinea sa: „O jumătate de an. Doar o jumătate de an mai am de îndurat… Dacă el e adevărat…“

Acel „dacă“ i-a dat un fior. Dacă Tōru murea în cele şase luni rămase până împlinea douăzeci şi unu de ani, Honda putea ierta totul. Reuşise să îndure atâta vreme aroganţa tânărului, care habar nu avea de nimic, numai gândindu-se la acea zi. Dar dacă era un fals?

În ultima vreme, gândul morţii lui Tōru îi fusese o mare alinare. În urma atâtor umilinţe, în adâncul inimii sale chiar îl ucisese. Dacă-i privea moartea dincolo de

violenţă şi cruzime, aşa cum priveşti soarele printr-un cristal de mică, îşi simţea sufletul liniştit şi cuprins de bucurie, ba chiar i se umezeau ochii, din compasiune şi mărinimie. În acele momente, era îmbătat de cruzimea limpede a ceea ce oamenii numesc milă. Poate că acesta era sentimentul pe care-l descoperise în lumina întinselor câmpii din India.

Honda încă nu descoperise în sine semnele vreunei boli mortale. Avea tensiunea bună şi nu suferea de inimă. Era sigur că, după lunga jumătate de an de umilinţe, avea să trăiască măcar o zi mai mult ca Tōru. Ce lacrimi de uşurare avea să verse la moartea subită a tânărului! În faţa prostimii, va juca cu succes rolul tatălui bătrân, căruia soarta îi luase înapoi fiul atât

de curând după ce i-l dăduse. Nu putea spune că nu simţea un fel de plăcere în a-i aştepta moartea, cu dragostea calmă, din care se scurg picaturi de otravă dulceagă, a celui care ştie tot. Cruzimea lui Tōru, privită prin vălul timpului ce avea să vină ca prin aripile unei efemeride, părea blândă şi plăcută. Oamenii nu iubesc animalele de companie care trăiesc mai mult decât ei. Condiţia dragostei e viaţa scurtă.

Poate că nici Tōru nu-şi găsea linişea, pradă unui presentiment ce apăruse dintr-odată, ca un vapor straniu, la orizontul pe care odinioară îl privea zi de zi. Poate că simţea moartea apropiindu-se. Gândul i-a picurat în suflet o nespusă blândeţe. Era în stare să iubească acum lumea întreagă, nu doar pe Tōru. Cunoştea bine natura

nefericită a dragostei umane.

Dar dacă era un fals… avea să trăiască mult şi bine, iar Honda avea să moară înaintea lui, de bătrâneţe…

Ştia că dorinţa sexuală sufocantă care-l cuprinsese provenea din sentimentul de nesiguranţă. Dacă el murea primul, nu-şi putea refuza pornirile, oricât de dezgustătoare ar fi fost. Poate că-i fusese hărăzit să moară în umilinţe şi calcule greşite. Poate că estimarea greşită în ceea ce-l privea pe Tōru fusese o cursă întinsă de destin. Asta dacă şi un om ca el putea avea destin.

La drept vorbind, faptul că Tōru avea o conştiinţă mult prea asemănătoare cu a sa îi sădise de multă vreme în suflet sămânţa neliniştii. Poate că şi Tōru îi citise în suflet.

Dacă ştia că va avea o viaţă lungă şi, simţind intenţiile rele din educaţia pe care i-o dăduse bătrânul care-şi pusese nădejde în scurtimea vieţii lui, pusese la cale un plan de răzbunare?

Poate că bătrânul de optzeci de ani şi tânărul de douăzeci erau cu săbiile gardă la gardă, luptând pe viaţă şi pe moarte.

Între timp maşina ajunsese în grădina Templului Meiji. O luase pe la intrarea Gondawara, cotise la stânga şi acum mergea pe traseul circular. Noaptea în grădina Templului Meiji, prima dată după douăzeci de ani.

— Mergi, mergi, nu te opri!

La fiecare ordin dat şoferului, îl apuca tusea, ca un fel de accesoriu stânjenitor.

Treceau pe lângă tufişurile cufundate în

întuneric. Din când în când, Honda remarca câte o umbră de cămaşă deschisă la culoare, apărând şi dispărând. Pentru prima oară după multă vreme, pieptul i-a fost cuprins de palpitaţiile bine-cunoscute. Dorinţa sexuală de odinioară încă mai exista, ascunsă la umbra copacilor, sub mormanul de frunze căzute.

— Mergi mai departe!

Maşina a cotit la dreapta prin spatele galeriei de artă, unde crângul era foarte des. Pe drum au întâlnit două-trei perechi ieşite la plimbare, dar zona era la fel de slab luminată ca odinioară. Brusc, în stânga au apărut o mulţime de luminiţe strălucitoare. Era intrarea pe autostradă, vizibilă din mijlocul grădinii, ca un parc de distracţii părăsit.

La dreapta ar fi trebuit să fie crângul de pe latura galeriei de artă. Copacii ascundeau acoperişul în formă de cupolă al clădirii, iar crengile li se întindeau până deasupra drumului, o încâlceală de brazi, platani şi pini. Ţârâitul insectelor ascunse prin agave răzbătea până la maşină. De parcă s-ar fi întâmplat ieri, Honda şi-a amintit cu limpezime cât de agresivi erau ţânţarii prin tufişuri şi cum răsuna palma pe piele, când încerca să scape de ei.

A cerut şoferului să-l lase în parcarea din faţa galeriei de artă şi să plece. De sub fruntea îngustă, bărbatul i-a aruncat o privire scurtă. Uneori privirile au forţa de a-l distruge pe cel privit. „Poţi să pleci“, i-a mai spus o dată Honda, apăsat. Sprijinindu-se în baston, a ieşit din maşină.

Parcarea era închisă la ora aceea şi panoul de alături interzicea accesul pe timp de noapte. La intrare era pus un gard. Lumina era stinsă în ghereta paznicului şi nu se vedea urmă de om în zonă.

Honda a aşteptat să se îndepărteze maşina şi a luat-o încet pe aleea mărginită de agave. Plantele îşi întindeau pe tăcute frunzele lungi şi ţepoase, de un verde palid, ca un buchet al răului. Erau pustiu, în afară de cuplul care mergea pe aleea din partea opusă.

Ajuns în faţa clădirii, Honda s-a oprit şi, în singurătate, a privit în jur. Cupola şi cele două aripi ale galeriei se înălţau impunătoare sub cerul fără lună. În faţa clădirii erau un iaz dreptunghiular şi o terasă cu pietriş albicios, pe care se întindeau,

lungi, luminile din parc, ca valurile la ceasul fluxului. În partea stângă se vedea zidul rotund şi foarte înalt al Stadionului Olimpic, cu reflectoarele puternice, dar acum stinse, îndreptate către cer. Mult mai jos, lămpile din parc, tulburi ca învăluite de ceaţă, luminau doar vâfurile copacilor.

Stând în mijlocul spaţiului larg şi simetric, care nu conţinea nici urmă de dorinţă, Honda şi-a închipuit că se afla prins în Mandala Pântecelui.

Mandala Pântecelui, sau a Matricei, reprezintă una din cele două Lumi Primordiale, iar perechea ei este Mandala Diamantului. Are ca simbol floarea de lotus, care semnifică virtuţile celor ce o locuiesc. Matricea, sau Pântecele, semnifică incluziunea: aşa cum o biată femeie sărmană

l-a purtat în pântece pe Stăpânul Lumii, Chakravartin, tot aşa, inimile oamenilor de rând, maculate de dorinţele lumeşti, adăpostesc mila şi virtuţile miriadelor de buddha.

În centrul mandalei de o simetrie impecabilă se află Sala Lotusului cu Opt Petale, lăcaşul lui Mahāvairocana, Stăpânul Prealuminat. De acolo pornesc alte douăsprezece săli, în toate cele patru zări, şi lăcaşul fiecărui buddha este fixat cu o delicată şi minuţioasă simetrie.

Dacă lua cupola galeriei de artă, învăluită în întuneric, drept Sala Lotusului, în care sălăşluia Mahāvairocana, atunci aleea largă pentru maşini unde se afla Honda acum, de partea cealaltă a iazului, trebuia să fie lăcaşul Regelui Păun, mai la

vest de Sala Neantului.

Poziţia geometrică a diferiţilor buddha în mandala, aurii şi sclipitori, transpusă peste simetria spaţiului larg din faţa galeriei, cu crângul des de copaci, întinderea de pietriş alb şi aleea pustie, umplea brusc spaţiul şi-l lumina. Peste tot se vedeau chipuri serene şi binevoitoare, strălucitoare în lumina puternică, de zi.

Cele două sute nouă Chipuri Sfinte de buddha şi bodhisattva, laolaltă cu celelalte două sute cinci din Mandala Diamantului, se arătau printre copaci, dând locului o strălucire orbitoare.

Honda a făcut câţiva paşi şi fantasma s-a risipit. În jur se auzeau ţânţarii şi, de prin copaci, ţârâitul ascuţit al cicadelor.

Drumul pe care-l cunoştea atât de bine

încă mai era acolo, prin crângul din dreapta galeriei de artă. Îşi amintea mirosul ierbii şi al copacilor în noapte, pe atunci elemente strâns legate de dorinţa sa sexuală.

Simţea cum îl cuprindea o senzaţie de plăcere, de parcă ar fi mers pe o plajă la reflux printre recife de corali, atingând cu picioarele goale tot felul de scoici şi peşti, stele-de-mare şi crustacee, înaintând pas cu pas prin apa călduţă, grijuliu să nu se rănească la picioare…

Plăcerea reînviase, iar trupul abia ţinea pasul cu ea. Erau „semne“ oriunde privea. Când ochii i s-au obişnuit cu întunericul copacilor, a zărit cămăşi albe, întinse pe jos din loc în loc, ca după un măcel.

În umbra copacului sub care se ascundea Honda mai era cineva. Doar din faptul că

purta cămaşă neagră, Honda putea spune cu siguranţă că era un obişnuit al locului. Pentru că bărbatul era scund de statură şi-i venea lui Honda abia până la umeri, la început i s-a părut că e vorba de un tânăr, dar mai apoi, într-o sclipire de lumină, i-a văzut părul grizonant. Până şi respiraţia omului, atât de aproape, i se părea dezgustătoare.

În acel moment, bărbatul şi-a mutat privirea de la scena care-i captase interesul şi s-a uitat o clipă spre profilul lui Honda. Bătrânul s-a abţinut să-l privească şi el, dar încă de când îi văzuse părul scurt şi grizonant, zbârlit la tâmple, a avut senzaţia unei amintiri neplăcute. S-a forţat să-şi readucă în memorie despre ce era vorba. Ca de obicei când începea să se agite, l-a

cuprins un acces de tuse pe care n-a reuşit să şi-l potolească.

— Uite că ne întâlnim din nou! Tot mai vii pe aici, văd că n-ai uitat.

Fără să vrea, Honda şi-a întors faţa spre bărbatul pirpiriu cu ochi ca de şoarece. Dintr-odată, i-a revenit în minte o amintire veche de douăzeci şi doi de ani. Era cu siguranţă bărbatul care-l oprise în faţa magazinului pentru soldaţii americani din Matsuya. Cu teamă, îşi amintea acum că-l tratase cu răceală, crezând că fusese luat drept altcineva.

— Nu-ţi face probleme. Suntem aici, nu în altă parte. Ce-a fost a fost, a spus bărbatul, de parcă observase neliniştea lui Honda. În schimb, asta l-a neliniştit şi mai mult pe bătrân.

— Dar nu poţi să tuşeşti aşa, a adăugat bărbatul, mutându-şi înapoi privirea, cu un aer grăbit, dincolo de trunchiurile copacilor.

Ceva mai liniştit pentru că bărbatul se îndepărtase puţin, Honda a început să se uite la tufişurile din partea cealaltă a copacului. Dar pieptul nu-i mai tresălta ca înainte. Era cuprins în schimb de nelinişte şi, din nou, de furie şi tristeţe. Cu cât căuta mai mult uitarea de sine, cu atât i se părea mai îndepărtată. Deşi era un loc de unde-i putea observa foarte bine pe bărbatul şi femeia din iarbă, ceva părea fals în ceea ce făceau, ca şi cum se ştiau urmăriţi şi jucau un rol. Nu mai simţea nici plăcerea de a spiona, nici tensiunea ce venea odată cu privitul, nici beţia limpezimii.

Cuplul era abia la vreo doi metri mai

încolo, dar în lumina prea slabă nu le distingea expresia feţelor sau alte detalii. Între ei nu mai era nimic care să-l adăpostească şi nu se putea apropia mai tare. Honda spera să-şi simtă din nou inima pulsând ca odinioară, pe măsură ce privea. Cu o mână sprijinit de copac şi cu cealaltă pe baston, nu-şi dezlipea ochii de la cuplul din iarbă.

Deşi bărbatul cel pirpiriu îl lăsase în pace, lui Honda îi treceau prin minte tot felul de gânduri fără cap şi coadă. Pentru că bastonul lui nu avea mânerul curbat, nu-l putea folosi ca să ridice fuste, amuzament din care acel bătrân de odinioară făcuse o adevărată artă. Pe atunci, omul avea deja o vârstă şi probabil că acum era mort de mult. Fără doar şi poate că mulţi dintre

„spectatorii“ bătrâni ai crângului se stinseseră în aceşti douăzeci de ani. Şi chiar dintre „interpreţii“ cei tineri, mulţi se căsătoriseră şi nu mai veneau pe aici, sau poate muriseră în accidente de circulaţie, ori de cancer, de hipertensiune, de boli de inimă sau de rinichi. Era sigur că „interpreţii“ se schimbau mai des decât „spectatorii“. Unii dintre ei poate locuiau acum la o oră de mers cu trenul, în vreunul dintre aşa-numitele orăşele-dormitor şi, încercând să scape de gălăgia nevestei şi a copiilor, nu-şi mai dezlipeau ochii de la televizor. Nu peste multă vreme, câţiva se vor întoarce aici, ca „spectatori“…

Ceva moale i-a atins mâna cu care se sprijinea de copac. Era un melc ce cobora, încet-încet, pe trunchi. Honda şi-a retras

uşor degetele, dar i-a rămas o senzaţie neplăcută, după ce simţise mai întâi săpunul moale şi topit şi apoi savoniera – piciorul melcului şi cochilia. O senzaţie tactilă era suficientă pentru ca lumea întreagă să se dezintegreze sub ochii lui, ca un cadavru aruncat în acid sulfuric.

S-a mai uitat o dată spre cuplul din iarbă. În ochi parcă avea o rugă: „Îmbătaţi-mă, îmbătaţi-mă cât mai repede! Voi, tinerii de pe lumea asta, ignoranţi, muţi şi orbi la bătrânii din jur, lăsaţi-mă să mă îmbăt din pasiunea voastră, până în adâncul inimii…“

În mijlocul zumzetelor de insecte, femeia s-a ridicat pe jumătate şi şi-a încolăcit braţele în jurul gâtului bărbatului. Bărbatul, cu beretă neagră, a băgat mâna adânc sub fusta ei. Degetele femeii se mişcau puternic

peste cămaşa lui albă. I se cuibărise la piept, ca o scară în spirală. Cu greutate, şi-a înălţat capul şi l-a sărutat, în mare grabă, de parcă înghiţea un medicament cu gust amar.

Honda privea cu atâta luare-aminte, încât îl dureau ochii. În sufletul până mai adineauri gol, a simţit o pornire sexuală, ca o rază de soare dimineaţa.

Bărbatul a dus mâna la buzunarul de la spate al pantalonilor. Honda şi-a imaginat că se temea să nu-i fi furat cineva portofelul, tocmai în miezul plăcerii, iar gândul a venit ca o pală rece de vânt peste propria-i dorinţă. Dar, o clipă mai târziu, nu i-a venit să-şi creadă ochilor:

Bărbatul scosese din buzunar un cuţit cu arc. Când l-a atins cu degetul mare, s-a

auzit un sunet ca un sâsâit de şarpe şi lama a sclipit în întuneric. Honda n-a văzut unde a înjunghiat-o pe femeie, dar aceasta a scos un strigăt puternic. Bărbatul a sărit în picioare şi s-a uitat în jur. Bereta îi alunecase pe ceafă şi Honda i-a putut vedea pentru prima oară faţa. Era chipul unui bătrân de vreo şaizeci de ani, slab şi brăzdat de riduri, cu părul complet alb. A luat-o la fugă trecând chiar pe lângă Honda, rămas încremenit, cu o viteză de neînchipuit pentru vârsta lui.

— Trebuie s-o ştergem! O să avem mari necazuri dacă rămânem aici! i-a şoptit bărbatul cu faţă de şoarece.

— Şi să vreau, nu pot să alerg, i-a răspuns Honda, pe un ton sleit.

— Ghinion. Dacă nu fugi, au să te ia la

ochi. Sau poate mai bine rămâi ca martor, a spus bărbatul, rozându-şi o unghie.

S-a auzit un fluier, zgomot de paşi şi forfotă de oameni care se ridică de jos. Raza unei lanterne a apărut dintre tufişuri, suprinzător de aproape. Imediat, câţiva poliţişti au înconjurat-o pe femeie, vorbind cu voce tare.

— Unde eşti rănită?

— La şold.

— Nu e cine ştie ce rană.

— Cum arată făptaşul? Hai, zi-ne cum arată!

Poliţistul care o interoga, stând pe vine şi ţinându-i lanterna în ochi, s-a ridicat.

— Zice că era bătrân. N-avea cum să ajungă prea departe.

Honda a fost cuprins de un tremur. Şi-a

lipit fruntea de trunchiul copacului şi a închis ochii. Scoarţa era umedă şi a avut senzaţia că-i umblă un melc pe tâmple. În clipa în care a deschis încet ochii, simţind raza lanternei îndreptată spre el, cineva l-a împins din spate, dintr-o poziţie joasă. Nu putea fi decât bărbatul cel pirpiriu. Poticnindu-se, Honda a ieşit de la adăpostul copacului gros şi a dat nas în nas cu un poliţist. Poliţistul l-a prins de mână.

La secţia de poliţie se afla întâmplător un ziarist de la o revistă de scandal, venit pentru alt material. S-a bucurat foarte tare să afle că o femeie fusese înjunghiată în Parcul Meiji.

Femeia, care primise îngrijiri şi avea acum şoldul bandajat, a fost pusă să-l identifice pe Honda. După trei ore se stabilea

nevinovăţia bătrânului.

— N-a fost domnul acesta, vă spun! A fost unul pe care l-am întâlnit în tramvai, cu vreo două ore înainte. Era în vârstă, dar se mişca tinereşte şi vorbea foarte galant. Nu mi-am închipuit că o să păţesc aşa ceva. Nu-i ştiu nici numele, nici ocupaţia, nici adresa.

Înainte de confruntarea cu victima, Honda a fost interogat temeinic. Şi-a declarat identitatea şi a trebuit să explice ce căuta o persoană de rangul lui într-un asemenea loc şi la aşa o oră târzie. Nu-i venea să creadă că i se întâmpla aievea şi că trăia chiar el povestea stupidă pe care o auzise cu mai bine de douăzeci de ani în urmă de la un coleg de breaslă. Totul avea limpezimea unui coşmar, clădirea veche a poliţiei, pereţii

murdari ai camerei de interogatoriu, becul slab, până şi capul pleşuv al agentului care-l ancheta.

La ora trei dimineaţa, i-au dat drumul să se întoarcă acasă. O slujnică, sculată din somn, i-a deschis poarta cu un aer deranjat. Honda n-a scos nici un cuvânt şi s-a dus direct în camera lui, dar a avut somnul întrerupt de nenumărate coşmaruri.

A doua zi a răcit şi, până i-a trecut, a trebuit să stea în pat o săptămână.

În dimineaţa când în sfârşit s-a simţit mai bine, Tōru i-a făcut una dintre rarele vizite. Zâmbind, i-a pus lângă căpătâi o revistă şi a plecat.

Un titlu cu litere de-o şchioapă spunea:

> *Necazurile unui onorabil fost judecător, voyeur, acuzat pe nedrept*

de vătămare corporală

Honda şi-a pus ochelarii. Inima îi bătea neplăcut. Articolul era uimitor de precis, menţionându-i chiar şi numele, şi se încheia cu concluzia: „Apariţia unui voyeur în vârstă de optzeci de ani ne semnalează faptul că societatea japoneză este controlată de bătrâni până şi în zona ei deviantă“.

Ajuns la fraza „Ciudatul obicei al domnul Honda nu este o noutate, ci durează de mai bine de douăzeci de ani, timp în care şi-a făcut mulţi cunoscuţi în lumea respectivă“, i-a fost limpede cine oferise informaţiile: bărbatul pirpiriu, probabil prezentat jurnalistului chiar de către poliţişti. Dar articolul era deja publicat şi un proces pentru defăimare n-ar fi făcut decât să-i sporească ruşinea.

Fusese un incident vulgar pe seama căruia oamenii aveau să râdă o vreme, apoi aveau să-l uite, dar Honda, care sperase că nu mai are onoare şi prestigiu, şi-a dat seama că le mai avea tocmai atunci când le-a pierdut.

Era sigur că, pentru multă vreme, lumea avea să-i asocieze numele nu cu realizările sale profesionale, ci cu scandalul recent. Ştia bine că oamenii nu uită niciodată scandalurile, dar nu dintr-o indignare de ordin moral, ci pentru că ofereau cea mai simplă caracterizare a unei persoane.

Faptul că nu-şi mai revenea din răceală îi semnala lui Honda că trupul său începea să se deterioreze. În lipsa mândriei intelectuale, experienţa de a fi suspect îşi lăsase amprenta peste carne şi oase. Nici înţelepciunea, nici cunoştinţele, nici gândirea

nu-l mai puteau ajuta. N-ar fi servit la nimic să le explice poliţiştilor conceptele pe care le acumulase în India.

De acum încolo, când avea să dea cuiva cartea de vizită, pe care scria:

Shigekuni Honda
Avocat
Biroul de avocatură Honda

Lumea va citi cu siguranţă:

Shigekuni Honda
Voyeur bătrân şi avocat
Biroul de avocatură Honda

Toată viaţa lui era adunată în doar un singur rând: *Voyeur în vârstă de optzeci de ani, fost judecător*.

Clădirea invizibilă pe care conştiinţa lui o

construise timp de o viaţă se prăbuşea sub ochii lui dezamăgiţi, şi doar aceste cuvinte mai rămâneau înscrise pe temelie. Un rezumat la fel de tăios ca o lamă de pumnal. Şi cât se poate de adevărat.

De la incidentul din septembrie, Tōru s-a apucat, calm, să facă toate lucrurile spre propriu-i folos.

A atras de partea lui un avocat care-l duşmănea pe Honda de multă vreme şi i-a cerut sfatul încercând să vadă dacă nu putea, în urma scandalului din parc, să-l declare pe Honda iresponsabil. Pentru aceasta, avea nevoie de o expertiză medicală care să-i confirme debilitatea mintală. Avocatul se arăta încrezător.

În realitate, transformarea lui Honda de la incident încoace era limpede pentru toată

lumea: refuza să mai iasă din casă, avea un comportament retras şi părea mereu înfricoşat. Cu toate aceste manifestări, n-ar fi fost greu să i se certifice o stare de confuzie acută cauzată de vârsta înaintată. Pe urmă, Tōru putea cere la Tribunalul pentru Familie declararea cvasi-incompetenţei, iar avocatul avea să-i devină tutore legal.

Avocatul s-a consultat cu un medic psihiatru pe care-l cunoştea. Acesta, bazându-se pe comportamentul deviant al lui Honda, deja cunoscut de toată lumea, a pus în evidenţă două tendinţe cauzate de agitaţia senilă, o „dorinţă sexuală indirectă“, o obsesie ca o flacără reflectată în oglindă, dar care nu trebuia subestimată, şi o pierdere a controlului cauzată tot de senilitate. Mai

urma doar partea judecătorească, a spus avocatul, adăugând şi că n-ar fi fost rău ca Honda să înceapă să cheltuiască bani în mod nesăbuit, pentru a demonstra că-şi punea în pericol propria avere. Din păcate, bătrânul nu dădea semne că ar face aşa ceva, iar pe Tōru îl preocupa mai mult puterea decât averea.

27

La sfârşitul lunii noiembrie, Tōru a primit de la Keiko o invitaţie superbă, în engleză. Scrisoarea care o însoţea spunea:

Dragul meu Tōru,

Mă vei ierta că n-am mai luat legătura cu tine de multă vreme.

Sărbătoarea Crăciunului se apropie şi toată lumea pare să-şi fi făcut deja un program pentru Ajun. Eu m-am gândit să ofer un dineu, ca o petrecere de Crăciun în avans, pe data de 20 decembrie. Până anul trecut l-am chemat întotdeauna pe

tatăl tău, dar acum, la vârsta lui, mă gândesc că i-ar fi greu şi de aceea aş dori să te invit pe tine în schimb. Însă, dacă accepţi, te rog să păstrezi secretul. Am trimis special scrisoarea pe numele tău.

Mă tem că-ţi voi părea prea sinceră, dar vreau să ştii că, de la incidentul din septembrie, mi-a fost tot mai greu să-l invit şi pe tatăl tău de faţă cu alţi oaspeţi. Poţi crede despre mine că nu-i sunt o prietenă bună, deşi ne cunoaştem de o viaţă, dar, în lumea noastră, lucrurile se sfârşesc când ceea ce era privat ajunge în văzul lumii.

Te invit pentru că doresc să-mi păstrez şi pe mai departe relaţia cu

familia Honda, prin tine. M-aş bucura sincer să accepţi.

La dineu vor participa diverşi ambasadori cu soţiile şi fiicele lor, iar dintre japonezi, ministrul de externe şi soţia, preşedintele Federaţiei Organizaţiilor Economice şi soţia, şi alte doamne tinere şi drăguţe. Te rog să vii singur. Aşa cum scrie şi în invitaţie, trebuie să-ţi pui smoching.

Am rugămintea să-ţi confirmi prezenţa cât mai curând, trimiţându-mi înapoi ilustrata pe care am inclus-o în plic.

Keiko Hisamatsu

Scrisoarea putea fi interpretată ori ca arogantă, ori ca jignitoare, dar pe Tōru la amuzat confuzia lui Keiko în ceea ce privea

incidentul din septembrie. Nu-i era greu să citească printre rânduri: ea, care se lăuda atâta cu lipsa ei de moralitate, îşi fereca repede uşile când era vorba de scandal. Totuşi, instinctul îl atenţiona că ceva nu mirosea bine. Dacă ea, aliata tatălui său, şi care se temea atâta de scandal, îl invitase pe el, o făcuse probabil pentru a-l umili. Avea să-l prezinte tuturor acelor oameni de vază ca fiul lui Shigekuni Honda. Îi va stârni şi, în final, cel rănit va fi nu Honda, ci el. Era sigur că acesta fusese planul lui Keiko.

Bănuiala i-a trezit spiritul de competiţie şi s-a hotărât să accepte provocarea. Va merge acolo ca fiul unui bărbat al cărui nume e celebru din cauza unui scandal. Bineînţeles, nimeni nu va deschide subiectul. Dar el va străluci ca un fiu care nu se scuză în numele

tatălui său.

Se vedea, spirit sensibil, mişcându-se în tăcere printre ei, cu un zâmbet frumos şi trist pe chip, însoţit fără vina lui de scheletele scandalurilor de familie, ca nişte animăluţe mici şi murdare. Imaginea palidă şi poetică îi surâdea. Dispreţul şi intruziunile bătrânilor aveau să le împingă pe fetele tinere către el, fără putere de împotrivire. Iar socotelile lui Keiko se vor dovedi greşite.

Tōru nu avea smoching. Şi-a comandat repede unul şi abia aştepta să fie gata. Pe data de 19, când i-a fost livrat, l-a îmbrăcat şi imediat s-a dus la Kinue să i-l arate.

— E minunat şi-ţi vine perfect! Cred că ţi-ai dorit foarte mult să-l porţi când mergem să dansăm! Îmi pare tare rău că sunt bolnavă şi nu pot merge cu tine la recepţie.

Tare, tare rău! Ce drăguţ din partea ta să vii, ca măcar să mi-l arăţi! De asta-mi place atât de mult de tine!

Kinue avea de fapt o sănătate de fier, însă pentru că, de când venise, nu făcuse deloc mişcare şi mâncase mult, în cele şase luni se îngrăşase enorm şi aproape că nu se mai putea mişca. Greutatea trupului şi lipsa de mobilitate îi dădeau senzaţia unei boli reale. Lua fără încetare pastile pentru digestie şi stătea cât era ziua de lungă pe şezlongul de pe verandă, privind cerul albastru printre frunzele copacilor, convinsă că nu-l va mai vedea multă vreme. Se văita în permanenţă că nu mai avea mult de trăit, spre disperarea slujnicelor, care primiseră ordin strict de la Tōru să nu râdă sub nici o formă când o auzeau.

Ceea ce el urmărea cu interes era capacitatea fetei de a anticipa lucrurile şi de a manipula condiţiile date, în aşa fel încât să le întoarcă în favoarea sa, tranformându-le în „frumuseţe“, eventual cu un accent de tragism. Când l-a văzut îmbrăcat în smoching, a intuit că n-avea s-o ia şi pe ea cu el. Adaptându-se situaţiei, imediat a pretextat „boala“. Tōru avea uneori de învăţat din mândria ei apărată cu încăpăţânare. Kinue îi dădea lecţii de viaţă.

— Arată-mi spatele! Ce croială perfectă! Linia de la gât la umeri e minunată. Îţi vine bine orice porţi, ca şi mie! Mâine-seară te rog să nu te gândeşti că n-am putut veni cu tine şi să te distrezi cât poţi. Dar atunci când te distrezi mai tare, să-ţi aminteşti totuşi pentru o clipă de fata care stă bolnavă

acasă.

Tōru se pregătea să plece.

— Stai! Îţi trebuie o floare la rever. Dacă aş fi mai în putere, ţi-aş culege-o chiar eu. Domnişoară, te rog! Adu-mi trandafirul de iarnă. Cel roşu.

A pus-o pe slujnică să culeagă un trandafir mic, abia îmbobocit, şi i l-a prins lui Tōru de rever, trecându-i tulpina prin butonieră cu un gest lent şi senzual.

— Gata! Fă câţiva paşi în grădină, să te mai văd o dată.

Kinue, devenită o masă de grăsime, părea că-şi dă ultima suflare.

A doua zi la ora şapte, Tōru îşi parca Mustangul în curtea largă, cu pietriş alb, din faţa casei lui Keiko din cartierul Azabu, unde ajunsese conform indicaţiilor din harta

primită. Alte maşini nu sosiseră încă.

Venea aici pentru prima oară şi era uimit de aerul vetust al clădirii. Lămpile de sub copacii din curtea din faţă luminau faţada în stil Empire, dar casa avea o anumită răceală, poate şi de la iedera roşie, sumbră în întunericul nopţii.

Condus de un majordom cu mănuşi albe, a trecut printr-un hol cu tavan circular, a ajuns într-o cameră de primire în stil Momoyama şi a fost poftit să se aşeze pe un scaun în stil Ludovic XV. S-a simţit ruşinat că ajunsese primul. Casa, deşi puternic luminată, era cufundată în tăcere. Într-un colţ al încăperii era un brad împodobit, imens şi foarte nepotrivit cu locul. După ce un servitor a venit să-l întrebe ce dorea să bea şi apoi a plecat, Tōru, rămas singur, s-a

apropiat de fereastra cu formă demodată şi a privit pe deasupra copacilor luminile oraşului din depărtare, sub cerul purpuriu de la reclamele cu neon.

S-au auzit deschizându-se uşile grele, din lemn, şi Keiko şi-a făcut apariţia.

Ţinuta de gală, sclipitoare, a bătrânei de şaptezeci de ani l-a lăsat fără grai. Rochia de seară, cu mâneci care atârnau până la poale, era toată brodată cu mărgele. Amestecul de culori şi de modele îţi lua ochii. Pe piept avea un păun verde pe fond auriu, pe mâneci, valuri purpurii, o porţiune bordeaux de la talie până spre poale, iar pe poale, din nou valuri purpurii şi nori aurii. Fiecare model era delimitat de celelalte printr-un şir de mărgele aurii. Albul organzei de dedesubt era scos şi mai tare în evidenţă

de broderia cu fir de argint. De sub poalele rochiei se ivea vârful unui pantof de satin purpuriu, iar pe umeri avea înfăşurată o eşarfă lungă de culoarea smaraldului, ce ajungea până la pământ. Părul tuns mai scurt ca de obicei lăsa să se vadă cerceii lungi. Faţa avea un aspect îngheţat şi părea că trecuse prin multe operaţii estetice, dar părţile ce rămăseseră nealterate îşi păstraseră aroganţa obişnuită. Avea nasul minunat şi ochii maiestuoşi, iar pe buzele ca două bucăţele de măr ce începeau să se treacă îşi dăduse cu un ruj roşu, strălucitor.

Cu un zâmbet ca sculptat pe faţa împietrită, s-a apropiat de Tōru şi i-a spus, luminoasă:

— Bine ai venit! Te rog să mă ierţi că te-am făcut să aştepţi.

— Arăţi superb.

— Mulţumesc.

După moda occidentală, şi-a manifestat plăcerea ridicând faţa şi arătându-şi pentru o clipă nările frumoase.

Au fost aduse paharele cu aperitiv.

— Poate ar fi mai bine să stingem luminile.

La îndemnul ei, majordomul a stins candelabrul. Mai rămăseseră doar luminiţele ce sclipeau în bradul de Crăciun. Sclipeau şi ochii lui Keiko, şi mărgelele de pe rochia ei. Tōru a simţit o oarecare nelinişte.

— Văd că întârzie ceilalţi oaspeţi. Sau am ajuns eu prea devreme?

— Ceilalţi oaspeţi? În seara asta doar tu eşti invitat.

— Atunci scrisoarea a fost o minciună.

— Ah, îmi cer scuze. Între timp mi-am schimbat planurile. M-am gândit să petrecem Crăciunul doar noi doi.

Furios, Tōru s-a ridicat în picioare.

— Eu am să plec.

— Vai de mine, de ce?

Keiko rămăsese aşezată şi n-a încercat să-l oprească.

— E un fel de complot, sau o capcană. Oricum, ceva ce ai pus la cale împreună cu tata. Mi-ajunge cât v-aţi bătut joc de mine.

Tōru şi-a amintit cât de mult o urâse pe bătrână, încă de la prima lor întâlnire.

Keiko nu schiţa nici un gest.

— Dacă aranjam ceva cu tatăl tău, nu mai făceam efortul să-ţi scriu. Te-am invitat pentru că am ţinut neapărat ca în seara asta

să fim doar noi doi şi să stăm de vorbă. Dacă-ţi spuneam de la bun început că vreau să discutăm, n-ai fi venit, aşa că a trebuit să recurg la o minciună nevinovată. Dar, chiar şi în doi, dineul rămâne dineu. Eu sunt îmbrăcată în ţinută de gală şi tu la fel.

— Şi ai de gând să-mi predici toată seara?

— Nu-ţi predic nimic. Vreau doar să stăm de vorbă despre anumite lucruri, în secret, pentru că tatăl tău m-ar sugruma dacă ar şti că le-am adus în discuţie. Este un secret pe care-l cunoaştem doar el şi cu mine. Dacă nu vrei să asculţi, nu te oblig.

— Ce secret?

— Nu fi aşa nerăbdător. Ia loc întâi.

Cu un zâmbet elegant şi uşor amar, i-a arătat fotoliul cu tapiseria cam tocită

reprezentând o petrecere în grădină de Watteau, de pe care tocmai se ridicase.

Imediat şi-a făcut apariţia şi majordomul, poftindu-i la masă. Le-a deschis larg uşile pe care Tōru mai devreme le luase drept perete şi i-a condus în încăperea alăturată, unde-i aştepta o masă cu lumânări roşii, aprinse. Când s-au pus în mişcare, mărgelele de pe rochia lui Keiko au zornăit ca o cămaşă de zale.

Nedorind să alimenteze conversaţia, Tōru a început să mănânce în tăcere. Gândul că reuşea să mânuiască adecvat furculiţa şi cuţitul datorită învăţăturilor lui Honda, aşa cum nici nu visase că va face înainte să-i întâlnească pe cei doi bătrâni, îl scotea din minţi.

Dincolo de sfeşnicele solide în stil baroc,

degetele lui Keiko manevrau docile tacâmurile, de parcă tricotau. Furculiţa şi cuţitul păreau să fi fost dintotdeauna acolo, ca nişte prelungiri ale degetelor, care crescuseră şi îmbătrâniseră odată cu ele.

Friptura rece de curcan era fadă, ca pielea uscată de bătrân. Umplutura de maroane şi jeleul de merişor turnat peste carne aveau gustul dulce-acrişor al ipocriziei. Pe neaşteptate, Keiko l-a întrebat pe Tōru:

— Ştii de ce Honda şi-a dorit aşa, dintr-odată, să te înfieze?

— Nu ştiu.

— Câtă nepăsare! N-ai încercat niciodată să afli?

Tōru n-a răspuns. Keiko a lăsat jos furculiţa şi cuţitul şi, cu unghiile vopsite în roşu, a arătat spre pieptul lui, prin fumul

lumânărilor.

— E foarte simplu. Pentru că ai trei aluniţe pe piept, în stânga.

Tōru nu şi-a putut ascunde uimirea. Până în acel moment, aluniţele fuseseră mândria lui şi numai a lui. Nu-şi închipuise că mai atrăseseră atenţia cuiva şi în nici un caz că până şi Keiko ştia de ele. Era şocat să afle că aluniţele, simbol al mândriei sale secrete, erau în acelaşi timp simbolul altui lucru, în mintea altcuiva. Ele puseseră ceva în mişcare, dar asta nu însemna că-i fusese văzut şi adâncul sufletului. Tōru subestimase strania intuiţie a bătrânilor.

Consternarea tânărului i-a dat curaj lui Keiko. S-a pornit ca o cascadă:

— Vezi? Nu-ţi vine să crezi. De la bun început totul a fost lipsit de sens şi

nerezonabil. Ai crezut că faci faţă situaţiei calm şi realist, dar ai înghiţit pe nemestecate premisa iraţională. Ce om cu scaun la cap ar vrea să adopte un străin, pe care l-a văzut doar o dată? Tu ce-ai crezut, când am venit la tine prima oară cu propunerea? Sigur, le-am înşirat tot felul de motive superiorilor tăi, pe care le-ai aflat şi tu, dar ce-ai crezut, de fapt? Ai fost măgulit. Toţi oamenii vor să creadă că e ceva de capul lor. Te-ai gândit că propunerea noastră mergea mănuşă cu visele de copil pe care le nutreai, şi că siguranţa pe care ai simţit-o dintotdeauna avea în sfârşit o dovadă solidă. Aşa este?

Pentru prima oară, lui Tōru îi era frică de Keiko. Nu era intimidat de diferenţa de clasă, dar pe lumea asta existau şi oameni mediocri care aveau darul special de a

mirosi valoarea. Aceştia erau adevăraţii „ucigaşi de îngeri“.

Majordomul venise să strângă farfuriile cu friptura şi să le aducă desertul. Pentru moment au întrerupt conversaţia, iar Tōru a pierdut ocazia de a răspunde. Îşi dădea seama că avea un adversar mult mai puternic decât crezuse.

— Ai sperat că dorinţele tale coincid cu ale celorlalţi, şi că ei ţi le pot îndeplini uşor? Oamenii trăiesc numai ca să-şi atingă propriul scop şi nu se gândesc la alţii. Şi tocmai tu, care te gândeşti la tine mai mult decât oricine, ai mers prea departe şi te-ai lăsat orbit. Ai crezut că istoria are şi excepţii. Nu are aşa ceva! Ai crezut că printre oameni sunt şi excepţii. Ei bine, te-ai înşelat!

Aşa cum pe lumea asta nu există un drept special la fericire, nu există nici dreptul la nefericire. Unde nu e tragedie, nu e nici geniu. Ţi-ai clădit siguranţa şi visele pe ceva iraţional. Dacă pe lume ar exista calităţi speciale, sau frumuseţe deosebită, sau rău aparte din născare, natura nu le-ar lăsa să scape. Le-ar extermina, şi i-ar ţine pe oameni cu o mână de fier, băgându-le în cap că nu există „aleşi".

Ai crezut că eşti un geniu cum nu s-a mai întâlnit. Te-ai închipuit un nor frumos al răului ce pluteşte peste omenire.

În clipa în care te-a întâlnit şi ţi-a văzut cele trei aluniţe, domnul Honda a ştiut. Pe loc, a hotărât să te ia cu el, cu orice preţ, şi să te salveze. Dacă te lăsa aşa cum erai, adică pe mâna „destinului" pe care-l

visaseşi, natura te-ar fi ucis la vârsta de douăzeci de ani.

Ca să te salveze, te-a adoptat, a încercat să-ţi zdrobească mândria de „fiu al zeilor“, ţi-a dat o educaţie, te-a învăţat ce însemnă fericirea pe lumea asta şi te-a transformat într-un tânăr obişnuit. Tu n-ai recunoscut că ai avut acelaşi punct de plecare ca noi. Dovada sunt cele trei aluniţe. El a vrut să te salveze şi te-a adoptat, fără să-ţi spună nimic, din dragostea pe care ţi-o poartă. Dragostea cuiva care-i cunoaşte prea bine pe oameni.

Tōru, din ce în ce mai neliniştit, a întrebat:

— De ce trebuie să mor la douăzeci de ani?

— Nu cred că mai eşti în pericol, dar am să-ţi explic pe îndelete de îndată ce ne

întoarcem în salon, i-a răspuns Keiko, ridicându-se de la masă şi îndemnându-l s-o urmeze.

Între timp fusese aprins focul în salon. Şemineul era amplasat într-un alcov în stil japonez, cu două uşi aurii, decorat cu nori tot aurii şi cu un sul pictat de Kōetsu[29]. Cei doi s-au aşezat în faţa focului, de o parte şi de alta a unei măsuţe. Keiko i-a spus lui Tōru povestea reincarnărilor, întocmai cum o auzise de la Honda.

29 Kōetsu Hon'ami (1558-1637), renumit artist japonez, maestru caligraf şi ceramist.

Tânărul o asculta, privind absent focul. A tresărit când unul dintre butuci a ars complet şi s-a sfărâmat cu un sunet uşor.

Flăcările îmbrăţişau câte un butuc, apoi dispăreau pe tăcute şi apăreau în golul

întunecat dintre alţi doi, peste stratul de jăratic strălucitor şi liniştit, ca o pardoseală în roşu şi auriu.

Flăcăruile ivite peste butucii întunecaţi păreau un incendiu care se întinde peste o câmpie, în puterea nopţii. În miezul focului apăreau imagini grandioase, iar umbrele proiectate pe peretele din fundul şemineului păreau o miniatură a umbrelor pictate pe cer de flăcările frământărilor politice.

Când flăcările mistuiau câte un butuc, suprafaţa jăraticului, ca o carapace de broască ţestoasă, se deschidea pentru a scoate la lumină o întindere uniformă, portocalie. Grămăjoara de lemne se năruia din temelie, apoi, încă păstrând un echilibru instabil, ardea ca o stâncă suspendată în aer.

Totul curge. Şi firul molcom al fumului

părea stabil, dar era de fapt o succesiune de răbufniri. Prăbuşirea unui butuc ce-şi îndeplinise misiunea transmitea un fel de linişte interioară.

Keiko şi-a încheiat povestirea.

— Foarte interesant! Dar ai vreo dovadă că e adevărat? a întrebat Tōru, direct.

— Dovadă? Keiko a avut un moment de ezitare. Are adevărul dovezi?

— Adevărul ăsta despre care vorbeşti sună mai degrabă a minciună.

— Dacă vrei neapărat o dovadă, mergi la tatăl tău şi cere-i să-ţi arate jurnalul cuiva numit Kiyoaki Matsugae. L-a păstrat cu sfinţenie şi cred că încă îl mai are. E un jurnal în care sunt notate numai vise, şi toate s-au împlinit… Cine ştie, poate că ce ţi-am povestit acum n-are nici o legătură cu tine. E

adevărat că Ying Chan a murit primăvara, iar tu te-ai născut pe 20 martie, cu trei aluniţe la subsuoară, şi din cauza asta s-ar putea crede că eşti reincarnarea ei, dar, de fapt, nu ştim exact când a murit. Sora ei geamănă susţine că primăvara, dar, în mod ciudat, nu-şi mai aminteşte data. Iar tatăl tău, oricât s-a interesat apoi, n-a reuşit să afle nimic. De aceea, dacă pe Ying Chan a muşcat-o şarpele şi a murit mai târziu de 20 martie, eşti achitat. Spiritele plutesc în văzduh cel puţin o săptămână înainte să-şi găsească alt trup, aşa că ziua ta de naştere trebuie să fie la cel puţin o săptămână după moartea ei.

— Nu ştiu exact în ce zi m-am născut. Tatăl meu era plecat pe mare, în locul lui n-a avut cine să se ocupe şi ca dată a naşterii mi-a fost trecută în acte data înregistrării

declaraţiei. Însă e cert că m-am născut înainte de 20 martie.

— Cu cât te-ai născut mai devreme, cu atât probabilitatea e mai mică, a spus Keiko, rece. Dar s-ar putea nici să nu mai conteze.

— Ce înseamnă să nu mai conteze? a întrebat tânărul, răstit.

Indiferent dacă credea sau nu povestea fără cap şi coadă în care era implicat, a i se spune că nu conta era totuna cu a-i nega raţiunea de a fi. Keiko avea puterea de a-i face pe oameni să se simtă ca nişte insecte, sub aerul ei vesel dintotdeauna.

În lumina focului, mărgelele de pe rochia ei de seară trimiteau reflexii bogate şi multicolore, ca un curcubeu în noapte.

— Aşa cum îţi zic. Nu mai contează. Pentru că, de la început, am luat în calcul

faptul că ai putea fi un fals. Eu, una, sunt sigură că eşti.

Tōru îi privea profilul. Keiko părea că vorbeşte cu focul, adresându-i o rugă. Nimic nu se compara cu frumuseţea acelui profil, luminat puternic. Ochii, sclipitori în bătaia flăcărilor, accentuau şi mai mult linia înaltă a nasului, îi făceau pe cei din jur să simtă un neastâmpăr copilăresc şi dominau.

În Tōru s-a iscat dorinţa de a ucide. Se gândea cum s-o chinuie ca s-o audă implorând terorizată îndurarea, înainte de a o omorî. Dacă o strangula şi o arunca cu capul în flăcări, era sigur că avea să-şi întoarcă spre el chipul arzând, cu coamă de foc, şi o să-l privească mândră. Deja îi fusese rănit respectul de sine şi se temea că următoarele cuvinte ale bătrânei aveau să

taie în carne vie. Lucrul de care se temea cel mai tare în viaţă era sângele scurs din rănile respectului de sine. În hemofilia sufletului, hemoragia, odată pornită, nu mai poate fi oprită. De aceea a trebuit până acum să-şi adune toate sentimentele şi să le separe de respectul de sine, evitând pericolul dragostei şi protejându-şi trupul cu mii de ţepi.

Fără a se tulbura, fără a-şi pierde manierele, Keiko a spus ce trebuia spus:

— Dacă nu mori în următoarea jumătate de an, va fi limpede că eşti un fals, sau cel puţin că nu eşti frumoasa sămânţă a reincarnării, pe care o căuta domul Honda. Eu, una, nu cred că trebuie să aşteptăm. La cum te văd, nu pare c-o să mori în şase luni de acum încolo. Nu eşti o necesitate şi

nimeni nu s-ar întrista că te-a pierdut. Dacă cineva ar visa că ai murit, nimic din ce ai tu nu-l va face să simtă şi după ce s-a trezit că lumea e mai umbrită.

Eşti doar un băietan de la ţară, meschin şi neînsemnat, cum vezi peste tot. Vrei să pui repede mâna pe averea tatălui tău adoptiv şi, pe ascuns, încerci să-i obţii verdictul de incompetenţă. Aha, te miri? Eu ştiu totul! După ce pui mâna pe bani şi putere, ce vei urmări? Succesul? Fericirea? Gândurile tale nu le depăşesc nici cu un pas pe cele ale unui băiat mediocru. Educaţia pe care ţi-a oferit-o tatăl tău a avut alt rezultat decât se aştepta: tot ce a reuşit a fost să-ţi scoată la lumină adevărata natură.

Tu nu ai absolut nimic special şi de aceea îţi garantez o viaţă lungă. Nu eşti alesul din

ceruri, nu vei fi niciodată una cu acţiunile tale şi nu porţi în tine fulgerul albastru al tinereţii care te-ar distruge cu repeziciune cerească. Ai doar un fel de bătrâneţe necoaptă. Ţi se potriveşte o viaţă dusă din dobânzi.

Nu poţi să ne omori, pe domnul Honda sau pe mine. Răul tău nu iese de sub litera legii. Te-ai lăsat dus de iluziile născute din abstracţiuni şi, deşi nu ai căderea să ai un destin, te-ai autonumit stăpân al lui. Crezi că poţi vedea până în fundul pământului, dar niciodată n-ai primit vreo invitaţie dincolo de orizont. N-ai nici o legătură cu lumina sau cu iluminarea, iar spiritul tău n-are nici trup, nici suflet. Măcăr spiritul lui Ying Chan îşi găsise sălaş într-un corp frumos şi strălucitor. Natura nici nu s-a uitat la tine şi

niciodată nu ţi-a fost duşman. Reincarnarea pe care o caută domnul Honda este o creaţie a naturii pe care însăşi natura o invidiază.

Eşti un băiat deştept, dar banal. Dacă cineva îţi plăteşte studiile, ai să absolvi facultatea tot aşa cum ai luat şi examenul de admitere, iar apoi ai să-ţi găseşti un serviciu bun. Fundaţia pentru Educaţie te poate considera student-model, o dovadă vie a teoriei lor care spune că, odată eliminată grija materială, geniul ascuns iese la suprafaţă. Tatăl tău ţi-a oferit prea multe şi ţi-a creat o senzaţie de siguranţă. El a greşit dozele din reţetă. Însă, dacă ţi se administrează cantităţile corecte, ai să revii pe drumul cel bun. Dacă ajungi secretarul vreunui politician de doi bani, ai să te

trezeşti. Pot să te pun în legătură cu unul oricând.

Sfatul meu este să ţii minte ce-ţi spun: ai văzut lucruri şi crezi că le-ai văzut pe toate, dar de fapt n-a fost decât ce-ai prins în raza telescopului. Dacă te lăsam să crezi că lumea e doar cât vezi tu prin obiectiv, probabil că ai fi fost fericit.

— Voi m-aţi luat din lumea mea.

— Ba ai plecat de bunăvoie, bucuros, crezând că eşti altfel decât ceilalţi. Kiyoaki Matsugae a fost prins de o dragoste imprevizibilă, Isao Iinuma de soartă, iar lui Ying Chan i-a fost prins trupul. Pe tine ce te-a prins? Sentimentul, de altfel nefondat, că eşti diferit? Dacă destinul e ceva ce înşfacă un om şi-l trage după sine împotriva voinţei lui, atunci şi Kiyoaki, şi Isao, şi Ying Chan

au avut destin. Pe tine ce te-a tras împotriva voinţei tale? Noi te-am tras!

Keiko a râs, făcând să-i strălucească în lumina focului păunul de pe piept.

— Noi, doi bătrâni plictisiţi de mai tot ce-nseamnă viaţă, reci şi cinici. Te lasă mândria să ne numeşti pe noi destin? Doi nesuferiţi, un moş şi o babă. Moşul, obsedat, iar baba, lesbiană. Ai vrut într-adevăr să cunoşti lumea în amănunt. Cei care vin să invite un copil ca tine sunt cei care au cunoscut deja lumea, aproape cu preţul vieţii. Cei care-i trag după sine pe autointitulaţii posesori de conştiinţă sunt veterani din aceeaşi breaslă. Altcineva n-o să-ţi bată niciodată la uşă. De aceea, ai fi trăit toată viaţa fără să-ţi vină cineva la uşă, şi rezultatul ar fi fost acelaşi. Pentru că tu n-ai destin. Nu ţi-a fost hărăzită

o moarte frumoasă. Nu ţi-a fost hărăzit să ajungi ca ceilalţi, Kiyoaki, sau Isao, sau Ying Chan. Tu poţi fi doar umbra lor… Te-am chemat astăzi aici ca să te fac să înţelegi, până la ultimul amănunt.

Lui Tōru îi tremurau mâinile de furie şi avea ochii fixaţi pe vătraiul de lângă şemineu. I-ar fi fost uşor să se ridice, prefăcându-se că vrea să aţâţe focul ce se stingea, şi să-l apuce. Până acolo n-ar fi dat de bănuit, iar pe urmă era suficient să lovească… Şi-a imaginat greutatea fierului în palmă şi a văzut cu ochii minţii sângele ţâşnind şi împroşcând scaunul de epocă şi uşile şemineului, aurite. Însă n-a întins mâna. Îl cuprinsese o sete chinuitoare, dar n-a cerut apă. Obrajii aprinşi de furie i-au părut un semn al celei dintâi emoţii profunde pe

care o simţea de când se născuse, o emoţie care n-avea pe unde să iasă la lumină.

28

În mod suprinzător, Tōru i-a adresat o rugăminte lui Honda. Voia să citească jurnalul lui Kiyoaki.

Bătrânul s-a temut să i-l împrumute, dar s-a temut şi mai tare de urmările unui refuz. I l-a dat pentru două-trei zile. Cele două-trei zile au devenit o săptămână. Exact în dimineaţa în care se hotărâse să şi-l recupereze, pe 28 decembrie, l-au speriat strigătele slujnicelor. Tōru băuse otravă în dormitorul lui.

Fiind sfârşitul anului, nici unul dintre prietenii săi doctori n-a fost de găsit. Honda n-a avut încotro şi a chemat o ambulanţă,

cu toată teama de reacţia lumii. Când ambulanţa, cu sirena pornită, a oprit în faţa porţii mari, s-au adunat toţi vecinii. Aşteptau cu lăcomie un nou scandal în casa în care mai fusese unul.

Tōru a stat o vreme în comă şi a avut convulsii, dar viaţa i-a fost salvată. Însă când s-a trezit s-a plâns de dureri puternice la ambii ochi. Amândoi îi erau grav afectaţi şi în cele din urmă şi-a pierdut complet vederea. Otrava atacase celulele nervoase ale retinei, fără putinţă de vindecare.

Tōru băuse alcool metilic de uz industrial, furat de una dintre slujnice, la cererea lui, de la fabrica unei rude, profitând de zăpăceala sfârşitului de an. Slujnica, printre lacrimi, se jura că nu-şi imaginase c-o să-l bea.

De când orbise, Tōru nu mai vorbea aproape deloc. Totuşi, după Anul Nou, Honda l-a întrebat despre jurnalul lui Kiyoaki.

— L-am ars înainte să iau otrava, i-a răspuns tânărul, scurt.

Întrebat de ce, a răspuns foarte limpede:

— Pentru că eu nu visez niciodată.

În acea perioadă, Honda i-a cerut ajutor lui Keiko în câteva rânduri, dar simţea ceva ciudat în purtarea ei. I se părea că doar ea ştia motivul pentru care Tōru încercase să-şi pună capăt zilelor.

— Are de două ori mai mult respect de sine ca oricine altcineva. Probabil că a vrut să moară ca să demonstreze că e un geniu.

După insistenţe, Keiko a mărturisit că, la banchetul de Crăciun, i-a povestit totul

tânărului. A motivat gestul prin adânca prietenie pe care i-o purta lui Honda, însă el n-a mai vrut s-o vadă în faţa ochilor. Aşa s-a încheiat frumoasa prietenie care durase douăzeci de ani.

Declararea incompetenţei lui Honda a fost anulată, în schimb Tōru, acum nevăzător, era în poziţia de a avea nevoie de un tutore legal, mai ales în ceea ce privea moştenirea averii lui Honda, dacă acesta avea să moară înaintea lui. Honda şi-a făcut testamentul legal şi în el a numit, ca tutore pentru Tōru, persoana cea mai de încredere dintre cunoştinţele lui, care ar fi putut să se îngrijească de el timpul cel mai îndelungat.

Tōru a renunţat la şcoală. Stătea toată ziua în casă şi nu vorbea cu nimeni în afară

de Kinue. Slujnicele au fost concediate şi Honda a adus în locul lor o infirmieră. Tōru îşi petrecea o mare parte a timpului în căsuţa lui Kinue. Vocea potolită a fetei se auzea toată ziua de după paravanele trase, iar el părea să-i răspundă neobosit.

Ziua lui Tōru, 20 martie, trecuse, dar el nu dădea semne că moare. A învăţat sistemul Braille şi a ajuns să poată citi cărţi. Când era singur, asculta discuri cu muzică liniştită. Recunoştea după ciripit păsările care poposeau în grădină. La un moment dat, după o lungă perioadă de tăcere, a vorbit cu Honda. Voia să se însoare cu Kinue. Deşi ştia că nebunia lui Kinue este ereditară, Honda a fost de acord fără nici cea mai mică ezitare.

Decăderea avansa şi semnele sfârşitului şi-au făcut apariţia pe nesimţite. Ca firele de păr care-i gâdilau ceafa când se întorcea de la frizer, moartea, de obicei uitată, venea să-l gâdile când îşi amintea de ea. Lui Honda i se părea ciudat că moartea tot nu venea, deşi îndeplinise toate condiţiile pentru întâmpinarea ei.

Uneori, în momentele de agitaţie, Honda simţea o apăsare în zona stomacului, dar nu i s-a părut necesar să dea fuga la doctor, cum ar fi făcut în mod obişnuit. A crezut că se simte aşa din cauza digestiei dificile. Nici după Anul Nou nu i-a revenit pofta de mâncare. Nu era felul său să pună simptomele doar pe seama necazurilor pe care le avusese cu Tōru, şi nici să justifice faptul că slăbea continuu prin tulburările

sufleteşti.

Ajunsese să nu mai deosebească durerea psihică de cea trupească. Ce diferenţă era între sentimentul de umilire şi o prostată inflamată? Sau între tristeţea acută şi durerea plămânilor prinşi de pneumonie? Bătrâneţea era deopotrivă o boală a minţii şi a trupului. Dacă bătrâneţea era incurabilă, atunci existenţa însăşi era incurabilă. Nu era vorba de vreo maladie filozofică discutată de teoriile existenţialiste; chiar trupul era boala, moartea latentă.

Dacă decăderea se datora bolii, atunci cauza sa fundamentală, trupul însuşi, era boală. Esenţa cărnii rezidă în distrugere şi unica ei funcţie este de a demonstra, în timp, distrugerea şi decăderea.

De ce oare oamenii sunt conştienţi de ele

abia când îmbătrânesc? În scurta perioadă când trupul e în floare, vestea le bâzâie uşor pe la urechi, ca un bondar, şi chiar dacă o aud, o uită imediat. De ce atletul tânăr şi sănătos, care se bucură de plăcerea duşului după ce şi-a terminat antrenamentul şi priveşte picăturile de apă ce-i lovesc ca grindina pielea strălucitoare, nu simte că şuvoiul de viaţă este o boală crudă şi brutală, o umflătură de culoare chihlimbarului?

De acum, a trăi însemna a îmbătrâni şi a îmbătrâni însemna a trăi. Cele două sinonime n-ar trebui să se cenzureze reciproc, la infinit. Abia la bătrâneţe, optzeci de ani după ce a venit pe lume, Honda a înţeles natura neîmplinirii pe care o simţea în fiecare bucurie.

Neîmplinirea îşi face apariţia pe lângă voinţa umană şi învăluie totul într-o ceaţă deasă, pentru a proteja voinţa, care întotdeauna se teme de cruda aserţiune că viaţa şi bătrâneţea sunt sinonime. Istoria ştie acest lucru. Ea este cea mai inumană creaţie a umanităţii. Adună la un loc toată voinţa omenirii şi, precum zeiţa Kali din Calcutta, o devorează, cu picături de sânge scurgându-i-se pe la colţul gurii.

Suntem hrană pentru alte guri. Imanishi cel mort în flăcări a ştiut-o, în felul său frivol. Pentru zei, pentru destin, pentru istorie – unica creaţie a omului care are ca model zeii şi destinul – a fost la îndemână să-i lase pe oameni în necunoaştere, până când îmbătrâneau.

Ce hrană a fost Honda! Uscată,

inconsistentă şi fadă. Bărbatul care şi-a trăit viaţa ferindu-se să devină gustos voia acum, la sfârşit, să străpungă cu oasele fade ale conştiinţei gura care-l mânca. Din păcate, se temea că şi planul acesta va fi sortit eşecului.

Tōru voise să se sinucidă şi orbise, dar împlinise douăzeci şi unu de ani şi încă mai trăia. Honda nu mai avea energia să caute, nici nu ştia unde, urmele persoanei necunoscute care murise la vârsta de douăzeci de ani şi care era adevărata reincarnare. Nu mai conta dacă o asemenea persoană a existat. Nu mai avea timp să-i cerceteze viaţa şi nici nu-i mai venea să facă efortul. Printr-o greşeală măruntă de calcul, mişcarea astrelor l-a aruncat pe Honda într-un colţ al Universului, iar pe reincarnarea

lui Ying Chan, în altul. Trei reincarnări succesive s-au perindat prin viaţa lui Honda şi, după ce şi-au aruncat sclipirile peste ea (o altă improbabilitate teoretică) au plecat în zbor spre alt colţ de cer, necunoscut lui Honda. Poate că, undeva, se va întâlni iar cu a suta sau a mia reincarnare.

N-avea de ce să se grăbească.

Nu ştia unde avea să-l ducă orbita pe care mergea, şi atunci, la ce bun să se grăbească? Aşa gândea el, care niciodată nu căutase să-şi grăbească moartea. Ceea ce văzuse la Benares era un element fundamental al Universului: indestructibilitatea omului. Lumea cealaltă nu tremura dincolo de timp, şi nici nu strălucea dincolo de spaţiu. Nu exista o lege care-l obliga să renască mereu aici,

câtă vreme moartea însemna întoarcerea la cele patru elemente şi fuziunea cu existenţa colectivă. A fost doar o întâmplare, o întâmplare fără sens, faptul că şi Kiyoaki, şi Isao, şi Ying Chan au apărut în jurul lui Honda. Dacă un element din Honda era perfect egal în substanţă cu alt element de la capătul Universului, odată ce individualitatea era pierdută, nu era necesar schimbul prin spaţiu şi timp. A exista aici sau acolo era totuna. Honda din cealaltă lume putea foarte bine să se afle în alt capăt al Universului. Când tai sfoara şi mărgelele multicolore se împrăştie pe masă, important este să nu pierzi vreuna când le înşiri din nou. Ordinea lor nu contează. Aceasta e regula indestructibilităţii.

Doctrina buddhistă care spune că

nemurirea nu se atinge doar crezând în existenţă i se părea lui Honda de o acurateţe matematică. Noi suntem ordinea mărgelelor stabilită de noi înşine, fără vreo bază obiectivă…

Asemenea gânduri şi decăderea abia perceptibilă a trupului se potriveau de la sine, ca roţile unui căruţ. Era în regulă, ba chiar plăcut.

Prin luna mai a început să simtă dureri în zona stomacului, care nu mai treceau şi uneori radiau către spate. Pe când el şi Keiko încă mai erau prieteni, vorbeau mereu despre boli. Dacă el pomenea în treacăt o problemă fizică, ea o transforma în calamitate, cu un soi de compasiune înţepătoare şi o tendinţă de a exagera. Înşira toate numele de boli grave pe care le

ştia şi-l ducea imediat la spital, ca într-un fel de joc răutăcios. Acum însă, în lipsa ei, Honda îşi pierduse în mod surprinzător îngrijorarea entuziastă. Durerile suportabile le lăsa în grija maseuzei. Îi era lehamite să vadă doctori.

Degradarea fizică generală şi durerile periodice, care veneau şi se retrăgeau ca nişte valuri, îi stimulau creierul. Mintea sa de bătrân, care înainte abia mai putea urmări un singur lucru o dată, îşi recăpătase puterea de concentrare. Durerea părea să-i facă bine în gândire, îmbogăţindu-i-o. La optzeci şi unu de ani, Honda a atins noi tărâmuri minunate şi necunoscute. A înţeles că putea avea o perspectivă cuprinzătoare asupra lumii prin degradare fizică mai degrabă decât prin logică, prin dureri acute de

organe, şi nu prin raţiune, prin inapetenţă şi nu prin analiză. Era suficient să adauge o banală durere de spate ca edificiul minunat al raţiunii să-şi scoată la iveală crăpăturile şi granitul să se transforme în cretă.

În mod natural, Honda şi-a însuşit capacitatea pe care doar puţini pe lumea asta o au, de a trăi moartea pe dinăuntru. Când privea viaţa de la capătul lumii şi n-o mai vedea ca pe o excursie pe drum drept, cu speranţe că ce s-a degradat îşi va reveni, cu certitudinea că durerile sunt doar trecătoare, cu fericirea de moment, cu teama că după bucurie vine tristeţea, atunci totul i se părea la locul lui, strâns bine cu sfoară, şi putea să-şi poarte paşii către sfârşitul care-l aştepta. Graniţa dintre om şi obiect dispăruse. Clădirea de zeci de etaje în stil

american şi oamenii slabi care mergeau pe sub ea împărtăşeau condiţia de a trăi mai mult decât Honda, dar mai exista şi condiţia opusă, de valoare egală, că se îndreptau spre pieire, precum liliacul indian din grădină care fusese dintr-odată tăiat. Honda nu mai găsea motive pentru compasiune şi nu mai avea nici imaginaţie destulă.

Raţiunea încă-i funcţiona, dar era împietrită. Frumuseţea devenise o fantasmă.

Îşi pierduse şi tendinţa cea mai rea a spiritului uman, aceea de a voi şi a plănui. Într-un anumit fel, aceasta era cea mai mare eliberare pe care i-o adusese durerea fizică.

Auzea vocile oamenilor care învăluiau lumea ca un nor de nisip. Conversaţii condiţionate, cerând gălăgioase dreptul de rezidenţă permanentă.

— Bunicule, să mergem la un izvor termal când te faci bine! La Yumoto ţi-ar plăcea? Sau poate la Ikaho?

— Când rezolvăm cu contractul ăsta, să mergem pe undeva la un pahar.

— Sigur!

— E adevărat că e un moment bun de cumpărat acţiuni?

— Când mă fac mare, am să pot să mănânc singur o cutie întreagă de prăjituri cu frişcă?

— La anul să mergem amândoi în Europa!

— Încă trei ani de economii şi pot să-mi cumpăr iahtul la care visez.

— Până nu creşte mare copilul, nu pot să mor nici să vreau.

— Cu banii de pensie, putem să ne

construim o casă unde să ne ducem liniştiţi bătrâneţile.

— Poimâine la trei? Nu ştiu dacă pot să merg sau nu. Dacă-ţi spun că nu ştiu! Zi-le că te duci dacă-ţi vine cheful.

— La anul trebuie să ne luăm şi un aparat nou de aer condiţionat.

— Avem o mare problemă. De anul viitor ar trebui să mai tăiem măcar din fondurile de protocol.

— Când împlineşti douăzeci de ani poţi să bei şi să fumezi cât vrei.

— Vă mulţumesc foarte mult. Am să profit atunci de amabilitatea dumneavoastră şi voi fi acolo marţea viitoare la şase seara.

— Doar ţi-am zis, nu? Aşa face el întotdeauna. Ai să vezi: peste două-trei zile o să apară cu o faţă ruşinată şi o să-ţi ceară

iertare.

— Bun, atunci pe mâine. La revedere.

Numai vulpi, mergând pe drumul vulpilor. Ca să le prindă, vânătorul nu trebuie decât să se ascundă într-un desiş şi să pândească.

Honda s-a văzut pe sine, o vulpe cu ochi de vânător, mergând pe drumul vulpilor deşi ştia că va fi prins.

Venise vara şi era cald.

Pe la mijlocul lui iulie, Honda s-a hotărât în sfârşit să-şi facă o programare la Institutul Oncologic. Cu o zi înainte de vizita la doctor, s-a uitat la televizor, ceea ce nu făcea aproape niciodată. Era o transmisiune în direct de la un bazin de înot, într-o după-amiază însorită, când deja ploile se terminaseră. Apa din bazin era de un albastru artificial şi neplăcut. Tineri înotau şi

săreau, împrăştiind stropi de apă.

Oh, carnea frumoasă, parfumată şi trecătoare!

Nu era mare lucru să nege frumuseţea cărnii închipuindu-şi o armată de schelete zbenguindu-se în piscină. Oricine putea. Era uşor să negi viaţa, şi orice om obişnuit putea să vadă oase sub suprafaţa tinereţii.

Dar la ce servea răzbunarea? Honda îşi sfârşea viaţa fără să fi aflat cum e să fii posesorul unui trup frumos. Ce bine ar fi fost dac-ar fi putut trăi într-un asemenea trup, măcar pentru o lună! Ar fi trebuit să încerce. Cum s-ar fi simţit, cu un veşmânt aşa frumos? Cum s-ar fi simţit când oamenii se prosternau în faţa lui? Iar când admiraţia oamenilor pentru făptura lui şi-ar fi pierdut forma liniştită şi paşnică şi ar fi devenit

adorare nebunească, n-ar mai fi simţit decât durere. Prin durere şi delir se ajunge la sfinţenia adevărată. Lucrul cel mai important pe care Honda l-a ratat în viaţă a fost drumul îngust şi întunecat prin carne, spre sfinţenie. Din nou, un privilegiu pe care-l au doar puţini.

A doua zi urma să fie consultat de un medic, pentru prima oară după multă vreme. Nu ştia care vor fi rezultatele. Voia măcar să fie curat şi de aceea, înainte de cină, a cerut să-i fie pregătită baia.

Menajera, o fostă infirmieră pe care o angajase fără să-i mai ceară părerea lui Tōru, era o femeie nefericită, de două ori văduvă, dar de o nespusă bunătate. Honda şi-a spus că trebuie neapărat să-i lase şi ei ceva prin testament. L-a dus de mână până

la baie, atentă ca nu cumva să alunece, şi s-a retras în vestiar lăsând în urmă fire de îngrijorare, ca pânza de păianjen. Lui Honda nu-i plăcea să fie privit de femei când era dezbrăcat. Şi-a scos halatul de baie în faţa oglinzii aburite. Şi-a inspectat trupul. Avea coastele pronunţate, iar burta, umflată şi lăsată. În umbra ei atârna ceva, ca o boabă de fasole albă şi mare. Mai jos urmau coapsele, parcă jupuite de carne. Genunchii îi ieşeau în relief ca nişte umflături. Oare câţi ani i-ar fi trebuit să se mintă astfel ca întreaga urâţenie să-i întinerească? Honda şi-a găsit salvarea în gândul că mai demn de milă era un om care a fost frumos cu adevărat şi acum a ajuns aşa.

A avut de aşteptat o săptămână pentru a afla rezultatul examenului medical. În acea

zi s-a dus din nou la spital.

— Aş vrea să vă internăm imediat. E bine să facem operaţia cât mai curând.

Aha, deci venise vremea, s-a gândit Honda.

— Când veneaţi des la consultaţii n-am depistat nimic, iar acum v-aţi trezit dintr-odată cu asemenea problemă… Niciodată nu poţi fi destul de prevăzător, i-a spus doctorul, zâmbind, de parcă-l mustra pentru vreo distracţie nepermisă. Este o tumoare benignă pe pancreas. Dacă o scoatem, scăpaţi de griji.

— Deci n-a fost stomacul?

— Pancreasul. Când îmi vin imaginile de la endoscopie, vi le pot arăta.

O tumoare la pancreas fusese suspectată încă de la prima consultaţie, când îi găsiseră

la palpare o masă crescută.

Honda a cerut răgaz de o săptămână până la internare.

Imediat ce s-a întors acasă, a scris o scrisoare lungă şi a expediat-o cu poşta expres. În ea, anunţa la Templul Gesshū că urma să facă o vizită pe data de 22 iulie. Ar fi trebuit să primească scrisoarea a doua zi, pe 20, sau cel târziu pe 21. Honda spera că Stareţa va avea bunătatea de a-l primi. Îşi povestise pe scurt viaţa din ultimii şaizeci de ani şi se scuzase că nu aşteptase mai întâi o invitaţie, dar chestiunea era urgentă.

Pe 21 iulie, în dimineaţa plecării, a mers să stea de vorbă cu Tōru.

Menajera a insistat să-l însoţească în călătorie, însă el a refuzat categoric, explicându-i că trebuia să meargă singur.

Atunci ea l-a sfătuit cum să se îngrijească şi i-a pus haine groase în bagaj ca să nu răcească de la aerul condiţionat din hotel. Honda abia putea ridica valiza de jos.

Menajera i-a explicat amănunţit şi cum stăteau lucrurile la căsuţa din fundul grădinii, unde locuiau Tōru şi Kinue. Părea că se scuză pentru detaliile de care nu reuşise să se ocupe cum trebuie.

— Trebuie să vă spun că domnul Tōru poartă în ultima vreme un kimono de vară alb cu imprimeu. Domnişoarei Kinue îi place foarte mult şi, când am vrut să-l iau la spălat, s-a supărat şi m-a muşcat de deget. Neavând încotro, i l-am lăsat. Domnul Tōru este foarte nepretenţios, după cum ştiţi, şi nu-l deranjează să poarte acelaşi kimono zi şi noapte. Vă spun ca să nu fiţi surprins…

Apoi… nici nu ştiu cum să mă exprim… slujnica lor îmi spune domnişoara Kinue vomită des şi uneori are o alimentaţie mai ieşită din comun. Domnişoara pare să se bucure de semnele unei boli grave, dar eu cred că e vorba de altceva…

Menajera n-a observat cum i-au sclipit ochii lui Honda, la auzul acestor semne clare că urmaşul său îşi pierduse limpezimea raţiunii.

Uşa căsuţei era larg deschisă şi de pe drumeagul din grădină se vedea înăuntru. Sprijinindu-se în baston, Honda s-a aşezat pe verandă.

— Bună dimineaţa, bunicule! i-a spus Kinue.

— Bună dimineaţa! Am să plec într-o călătorie de două-trei zile la Kyōto şi Nara.

Am venit să te rog să ai grijă de casă.

— Zău? Pleci în călătorie? Ce bine! i-a răspuns fata, fără prea mare interes, apoi şi-a văzut mai departe de treabă.

— Ce faci?

— Sunt ocupată cu pregătirile pentru nuntă. Cum ţi se pare? E frumoasă, nu? N-am să port doar eu, fac una şi pentru Tōru. Toţi spun că n-au văzut mire şi mireasă mai frumoşi ca noi.

Tōru, cu ochelari negri, stătea între cei doi, fără să scoată o vorbă.

De când îşi pierduse vederea, Honda nu se mai interesase de starea lui interioară şi-şi ţinea în frâu imaginaţia, şi aşa limitată. Tōru trăia, şi atât. Dar nimic nu-l apăsa mai greu pe suflet ca tăcerea tânărului, tăcere de care acum nu se mai temea.

Mai jos de ochelarii negri, obrajii erau mai palizi şi buzele mai roşii ca înainte. Tōru transpira de obicei foarte mult, iar acum broboane de sudoare îi străluceau pe pieptul alb. Stătea turceşte şi lăsase discuţia în grija lui Kinue, dar efortul de a-i ignora prezenţa lui Honda, aşezat alături, era evident din felul cum se scărpina nervos pe picior şi cum îşi ştergea transpiraţia de pe piept. Dar gesturile n-aveau pic de forţă. Părea că-l mişcă altcineva, trăgând nişte sfori de sus.

Deşi auzul îi devenise mult mai fin, nu părea să recepteze nimic din lumea exterioară. Oricine s-ar fi aşezat lângă el şi-ar fi dat seama de asta, cu excepţia lui Kinue. Dar oricât de încrezător ar fi fost vizitatorul, pentru Tōru nu era decât un gunoi din lumea de afară, o conservă

ruginită năpădită de buruieni.

Tōru nu dispreţuia şi nu se împotrivea. Doar stătea şi tăcea.

Odinioară, deşi se ştia că sunt înşelăciune, ochii săi frumoşi şi zâmbetul minunat îi aduseseră recunoaşterea provizorie a lumii. Acum nu mai zâmbea. Dacă ar fi arătat regret sau tristeţe, ar fi primit consolare, dar el nu-şi manifesta sentimentele în faţa nimănui, cu excepţia lui Kinue, iar ea nu povestea ce vedea.

Cicadele erau gălăgioase încă de dimineaţă. Privit de pe verandă, printre crengile neîngrijite ale copacilor din grădină, cerul părea de jasp. În lumina de afară, interiorul căsuţei era şi mai întunecos.

Grădina din faţa casei se reflecta rotundă în lentilele negre ale ochelarilor lui Tōru,

care păreau că blochează accesul lumii din afară. De când fusese tăiat liliacul indian de lângă bazinul din piatră, în grădină nu mai rămăsese nici un copac cu flori. Ochelarii capturau tufişurile neîngrijite dintre dalele de piatră şi lumina ce cobora printre frunzele copacilor.

Ochii lui Tōru nu mai vedeau lumea de afară. Peisajul, care nu mai era legat de vederea pierdută şi de conştiinţă, era acum reflectat fidel de lentilele negre. Honda a avut un sentiment ciudat văzându-se doar pe sine şi mica grădină din faţă. Dacă marea şi vapoarele pe care odinioară le privise zi de zi, cu însemnele lor frumoase de pe coşuri, deveniseră acum parte integrantă din conştiinţa lui înseamnă că erau pe veci ferecate dincolo de ochelarii negri, în ochii

orbi peste care uneori se închideau pleoapele albicioase. Câtă vreme pentru Honda sau pentru oricine altcineva lumea interioară a lui Tōru devenise pentru totdeauna o necunoscută, şi marea, şi vapoarele cu însemnele lor, închise în acea lume, aveau să rămână pe veci necunoscute.

Dacă însă marea şi vapoarele aparţineau lumii exterioare, fără legătură cu lumea interioară a lui Tōru, atunci trebuiau să fie capturate în detaliu de lentilele negre. Sau poate că Tōru încorporase complet lumea exterioară în lumea lui întunecată, interioară… În timp ce Honda gândea aşa, un fluture alb a traversat imaginea grădinii din lentilele negre.

Tōru stătea turceşte şi călcâiele i se vedeau de sub poalele kimonoului de vară.

Erau albe şi ridate, ca pielea unui înecat. Mai mult, pe ici, pe colo aveau pete de murdărie, ca nişte solzi. Kimonoul, purtat mult, avea pete gălbui de transpiraţie pe la guler, adunate ca nişte nori.

Honda remarcase încă dinainte un iz greu. Murdăria, grăsimea şi transpiraţia de pe hainele lui Tōru se amestecaseră într-un miros de canal. Tânărul îşi pierduse până şi cultul pentru curăţenie.

Singurele care nu miroseau erau florile. Cămăruţa era plină cu flori, dar nu se simţea nici un parfum. Erau aşezate pe rogojinile de pe jos, o mulţime de nalbe de grădină, roşii şi albe, mai mult ca sigur comandate de Kinue de la o florărie, însă vechi de câteva zile, neîngrijite şi ofilite.

Kinue avea şi ea în păr nalbe albe, nu

doar câteva, strecurate printre şuviţe, ci cu grămada, prinse cu bucăţi de elastic. La fiecare mişcare a capului, scoteau un sunet de iarbă uscată.

Fata se tot ridica şi apoi revenea lângă Tōru, prinzându-i şi lui în păr nalbe roşii. Îi pusese un fel de bentiţă pe frunte, în care înfigea două-trei flori şi apoi se retrăgea câţiva paşi ca să studieze rezultatul, ca o elevă la cursul de aranjamente florale. Unele dintre flori se desprinseseră şi-i alunecaseră peste urechi şi peste obraji, dar Tōru nu dădea nici un semn că l-ar fi deranjat. Cedase altcuiva drepturile asupra capului său şi şedea în tăcere.

După ce a stat puţin să-i privească, Honda s-a ridicat şi s-a dus să se pregătească de plecare.

29

Auzind că şoseaua spre Nara era mult mai bună decât pe vremuri, Honda s-a hotărât să tragă la un hotel din Kyōto. Şi-a luat o cameră pentru o noapte la hotelul Miyako, în cartierul Keage, şi a rezervat o maşină pentru data de 22, la ora prânzului. Deşi era foarte cald, cerul era înnorat şi în zona de munte se anunţase ploaie.

Odată urcat în maşină, Honda a fost cuprins de un sentiment de uşurare că ajunsese până acolo. Pe sub costumul de modă veche din in gălbui, şi trupul, şi inima, obosite, i-au devenit un fel de paravan, prin care senzaţiile treceau cu greu. Îşi adusese

o păturică pentru a se proteja de aerul condiţionat din maşină. Zumzetul cicadelor din jurul hotelului pătrundea chiar şi prin ferestrele închise ale maşinii.

În clipa în care maşina s-a pus în mişcare, a luat o hotărâre fermă:

„Astăzi nu am să caut schelete pe sub pielea oamenilor. Ele sunt doar un concept. Am să văd lucrurile aşa cum sunt şi tot aşa am să mi le întipăresc în minte. Este ultima mea plăcere pe lumea asta şi ultima datorie. Ultima privire. Trebuie *să privesc* şi să-mi umplu sufletul“.

De la hotel, maşina a trecut pe lângă Templul Daigo Sanbō, a traversat podul Kangetsu şi a luat-o pe şoseaua spre Nara. După ce a trecut de Parcul Nara, a intrat pe şoseaua Tenri până la Obioke. Drumul a

durat cam o oră.

În Kyōto erau multe femei cu umbrele de soare, lucru rar la Tokyo. Erau femei cu chipuri luminate, altele, probabil şi de la modelul de pe umbrelă, cu chipuri umbrite. Luminate şi frumoase, sau umbrite şi frumoase.

Când au cotit la dreapta din Yamashina au ajuns la periferia oraşului, cu fabrici multe strălucind în bătaia soarelui de vară. Printre femeile şi copiii care aşteptau autobuzul într-o staţie, cu feţe imobile, ca nişte frunze luate de torentul vieţii, era şi o tânără însărcinată, care părea că suferă de cald într-o haină cu imprimeu mare, de tip occidental. În spatele lor se vedea un câmp cu roşii, prăfuit.

Cartierul Daigo oferea o privelişte de nou

construit ca oriunde în Japonia, cu grămezi de materiale de construcţii, acoperişuri cu ţiglă albastră, turnuri de televiziune şi stâlpi de înaltă tensiune, reclame la Coca-Cola şi restaurante fast-food cu parcare. Pe un teren viran unde crizantemele sălbatice îşi iţeau capul către cer era un cimitir de maşini, o multitudine de pete albastre, negre sau galbene aşezate precar unele peste altele, cu vopseaua scorojită de la arşiţă. Văzându-le atât de multe laolaltă, Honda şi-a amintit de o carte de aventuri pe care o citise în copilărie, unde se pomenea o mlaştină plină de fildeşi, de la elefanţii veniţi să moară acolo. Poate că şi maşinile simt când li se apropie sfârşitul şi se adună şi ele în cimitire.

Când au intrat în Uji peisajul s-a schimbat şi verdeaţa munţilor şi-a făcut apariţia. Au

trecut pe lângă un panou pe care scria „*Hiyashiame*[30] delicios“. Nişte bambuşi îşi arcuiau frunzele pe deasupra şoselei.

30 Băutură dulce obţinută dintr-un amestec de maltoză, miere şi ghimbir.

Au traversat podul Kangetsu de peste râul Uji, apoi au intrat pe şoseaua spre Nara. Au trecut pe lângă Fushimi şi Yamashiro. Un indicator anunţa că mai sunt 27 de kilometri până la Nara. Timpul se scurgea. La fiecare nou indicator, lui Honda îi venea în minte expresia „cu un pas mai aproape de moarte“. Nu credea că se va mai întoarce pe acelaşi drum. Semnele apăreau unul după celălalt, arătându-i drumul pe care trebuia să o ia. Încă 23 de kilometri până la Nara. Un kilometru mai aproape de moarte. Pe fereastra deschisă doar puţin, în loc de aer

condiţionat, se auzeau de peste tot zumzetele cicadelor. Părea că întreaga lume reverbera sub soarele de vară.

Încă o benzinărie, încă o reclamă la Coca-Cola…

În sfârşit a apărut, pe partea dreaptă, malul frumos, lung şi verde al râului Kizu. Nu se vedea nici un om, doar şirurile de copaci îşi profilau siluetele pe cerul traversat, ici şi colo, de câte un nor.

Ce-o fi asta, s-a întrebat Honda, când au trecut pe lângă o terasă înverzită, în trepte, ca un stativ pentru păpuşile *hina*[31]. În spate se vedea doar cerul cu nori răscoliţi, dând impresia că păpuşile, odinioară aranjate acolo de mâna cuiva, acum dispăruseră. Sau poate că încă mai erau acolo, invizibile. Să fi fost păpuşi funerare? Ori poate urmele

unor păpuşi ale întunericului, alungate de o furtună de lumină. Poate că de aceea malul râului avea aşa un aer solemn şi grandios… Sau poate că ceea ce lua drept lumină era doar negativul întunericului fără fund.

31 Păpuşi reprezentându-i pe membrii Curţii Imperiale din perioada feudală, îmbrăcate în haine de epocă şi expuse cu ocazia Festivalului Păpuşilor, *Hina Matsuri*, care are loc pe 3 martie, de Ziua Fetelor.

Tot gândindu-se aşa, şi-a dat seama că ochii săi încercau din nou să vadă dincolo de lucruri. Şi doar la hotel luase hotărârea să se abţină! Dacă începea iar, lumea concretă avea să se prăbuşească prin gaura făcută de privirea sa pătrunzătoare… Încă puţin, mai avea încă puţin de ţinut în palme lumea delicată ca sticla…

Pentru o vreme au mers de-a lungul râului Kizu, cu numeroasele lui bancuri de

nisip. Cablurile liniei de înaltă tensiune, curbate, păreau că se topesc de căldură şi se scurg în el.

Drumul a cotit, traversând râul pe un pod de fier. Un indicator anunţa că mai erau 8 kilometri până la Nara. De o parte şi de alta a şoselei au apărut drumuri înguste, de ţară, mărginite de ierburi încă tinere. Bambuşii erau deşi. Pe fundalul mai întunecat al vegetaţiei, frunzele lor fragede scăldate în baia de lumină fierbinte aveau o tentă aurie, ca blana puilor de vulpe.

În depărtare s-a zărit Nara.

Au coborât pe valea dintre munţi. Drept în faţă, le-a apărut acoperişul grandios şi protector al Templului Tōdai, cu cozile de dragon aurite de pe creastă. Nara!

Maşina şi-a continuat drumul pe străzile

tăcute ale oraşului, printre prăvălii vechi şi întunecoase, cu marfa agăţată afară, şi a ajuns la Parcul Nara. Soarele devenise puternic, iar ţârâitul cicadelor, mai zgomotos. În lumina orbitoare, petele de pe blana căprioarelor păreau că plutesc în aer.

Au trecut de parc, au intrat pe şoseaua Tenri, au mers printre câmpuri strălucind în soare. La dreapta, peste un pod cât se poate de obişnuit, se făcea un drumeag ce ducea la gara Obitoke şi la templul de acolo. La stânga, un altul ducea spre Templul Gesshū, traversând câmpurile de orez. Drumul era acum pavat şi maşina a ajuns fără dificultate la poarta exterioară a templului.

30

Ar fi putut urca uşor cu maşina până la poarta principală, pentru că drumul e greu pentru o persoană în vârstă, a insistat şoferul, privind cerul cu soare arzător, pe care nu mai rămăsese nici un nor. Honda însă a refuzat categoric şi i-a poruncit să-l aştepte jos. Voia să cunoască şi el suferinţa lui Kiyoaki din urmă cu şaizeci de ani.

Sprijinit în baston, s-a întors şi a privit drumul pe care veniseră, cu spatele la umbra îmbietoare a porţii.

Locul răsuna de ţârâitul cicadelor şi al greierilor. Peste tăcerea adâncă se strecura zgomotul îndepărtat de maşini de pe

şoseaua Tenri. În schimb, drumul din faţă, cu taluz din pietriş alb, era pustiu.

Câmpia Yamato îşi păstrase serenitatea. Era la fel de plată ca lumea oamenilor. În depărtare străluceau acoperişurile din Obitoke, aidoma unor scoici. Deasupra lor zăbovea o dâră de fum. Poate că acum orăşelul avea şi fabrici. Hanul la care a stat Kiyoaki, bolnav, se afla la poalele unei pante cu pavaj din piatră. Drumul probabil că mai exista, dar hanul, cu siguranţă nu. Era inutil să meargă să-l caute.

Un cer albastru nemărginit se întindea peste orăşel şi peste câmpie. Câţiva nori, ca nişte fantasme iscate din ceaţa munţilor îndepărtaţi, îl străpungeau cu vârfurile lor, ca nişte statui.

Honda s-a aşezat pe vine, răpus de

căldură şi oboseală. Stând aşa, şi-a simţit ochii loviţi de strălucirea crudă a firelor lungi de iarbă. O muscă i-a trecut pe la nas şi el s-a întrebat dacă nu cumva trupul începuse să-i miroasă a putreziciune. L-a alungat din ochi pe şoferul care coborâse din maşină îngrijorat şi se apropia. În sinea sa, se temea că nu va reuşi să parcurgă pe jos drumul până la poarta principală. Stomacul şi spatele începuseră să-l doară în acelaşi timp. I-a făcut semn şoferului să se întoarcă la maşină. Avea să treacă de poartă şi, cât timp îl mai putea vedea şoferul, avea să se prefacă vioi. Cu respiraţia tăiată, a început să urce pe drumul cu pietriş, denivelat. Cu coada ochiului, a zărit în stânga un soi de muşchi de un galben proaspăt, întins ca o boală de piele pe

trunchiul un arbore *kaki*[32], iar în dreapta, violetul palid al florilor de scaiete, cu măciuliile aproape scuturate.

32 Curmal japonez (*Diospyros kaki*).

Umbrele copacilor de-a curmezişul drumului aveau ceva misterios. Drumul, care se transforma în albie de râu când veneau ploile, strălucea acolo unde îl atingeau razele soarelui ca un cristal de rocă, în timp ce porţiunile umbrite de copaci dădeau senzaţia de răcoare. Umbra copacului are o raţiune de a fi, dar aceasta nu este copacul.

Honda vorbea cu el însuşi şi cu bastonul, întrebându-se sub al câtelea copac să se odihnească. Umbra celui de-al patrulea copac i s-a părut atrăgătoare, mai ales că drumul cotea puţin şi nu mai putea fi văzut de la maşină. Ajuns acolo, s-a aşezat,

aproape prăbuşindu-se, pe rădăcina unui castan.

„Încă de la facerea lumii a fost hotărât ca eu, la ceasul de acum, să mă odihnesc la umbra acestui copac“, s-a gândit Honda, cu un simţ al realităţii extrem.

Sudoarea şi zumzetul cicadelor, uitate câtă vreme mersese, au redevenit prezente. Şi-a apăsat fruntea de baston. Durerea de la apăsarea mânerului de argint i-a înşelat cealaltă durere, din stomac şi spate. Doctorul i-a explicat că are o tumoare la pancreas. Râzând, i-a spus că e benignă. *Râzând*, *benignă*. A lega speranţa de aceste cuvinte însemna a călca în picioare mândria unui om care trăise optzeci şi unu de ani. Îi trecuse prin minte şi să refuze operaţia, odată întors la Tokyo. Însă, dacă refuza,

era convins că doctorul avea să apeleze imediat la „apropiaţi“ care să-l convingă. Era prins în capcană. Căzuse deja într-o capcană când se născuse pe lumea asta, şi nu mai avea nevoie de una la sfârşitul drumului. Va accepta totul râzând, prefăcându-se că mai are speranţă. Iedul sacrificat în India se zbătuse încă multă vreme după ce-i fusese tăiat gâtul.

Honda s-a ridicat. La adăpost de priviri indiscrete, aplecat peste baston, a urcat panta clătinându-se aproape indecent. I s-a părut chiar că e amuzant să meargă aşa. În acea clipă, durerile l-au lăsat şi a iuţit pasul.

Se simţea mireasma copacilor şi a ierbii. Pinii s-au îndesit pe marginile drumului. Sprijinit în baston, a privit în sus. Erau nenumărate conuri, pe care lumina puternică

din spate le făcea să pară nişte animale cu solzi. Pe partea stângă a apărut un câmp de ceai în paragină, în care se încurcau pânze de păianjen şi tulpini de volbură.

Drumul era tăiat de umbrele copacilor. Cele mai apropiate erau ca şipcile unui oblon stricat, cele mai îndepărtate, mai intense şi adunate în mănunchiuri, păreau brâul unui kimono de doliu.

În mijlocul drumului era un con imens, căzut. Pretextând că vrea să-l culeagă, s-a mai aşezat puţin pe rădăcina unui pin. Stomacul îl durea din nou, apăsător şi fierbinte, iar oboseala, negăsind pe unde să iasă, îl încovoia ca pe o sârmă ruginită. A luat conul şi l-a pipăit. Era uscat şi gol, dar solzii maronii aveau o duritate plăcută. În jur era plin de flori de scânteioară, moleşite sub

soarele puternic. Îşi iţeau capetele mici şi mov pe sub firele de iarbă, ca aripile puilor de rândunică. Pinul mare de care se sprijinea, albastrul cerului de deasupra capului, norii ce păreau măturaţi – totul era cuprins de uscăciune.

Honda nu mai suporta zgomotul insectelor din jur. Unele ţârâiau încet, altele parcă aveau coşmaruri şi scrâşneau din dinţi, altele zumzăiau apăsător.

S-a ridicat din nou, întrebându-se dacă avea puterea să ajungă la poarta de sus. Mergea şi număra umbrele de copaci peste care călca. Oare câte avea să mai depăşească, pe aşa o arşiţă şi la un asemenea urcuş extenuant? Deja trecuse peste trei, de când începuse să numere. O umbră se întindea doar până la jumătatea

drumului. Pe asta s-o numere ca una întreagă, sau ca jumătate?

Imediat ce drumul a cotit puţin la stânga, pe margini au apărut desişuri de bambuşi. Era o încâlceală de frunzele tinere, subţiri şi elastice, ca nişte fire de asparagus, cu frunze foarte întunecate, rele şi încăpăţânate.

S-a mai oprit o dată să-şi şteargă sudoarea şi, pentru prima oară, a văzut un fluture. Din depărtare părea abia schiţat. Când s-a apropiat, şi-a arătat aripile ruginii ca frunzele căzute, cu picături vesele de culoarea cobaltului.

În apropiere era o mlaştină. Honda s-a odihnit sub verdele puternic al unui castan mare de pe margine. Nu se simţea nici o adiere. Doar într-un colţ al mlaştinii, unde era un pin doborât, ca un pod peste apa

verde-gălbuie, suprafaţa era tulburată de insectele care mergeau de colo-colo. Micile unde strălucitoare reflectau albastrul puternic al cerului. Pinul căzut peste apă, roşu şi uscat, se sprijinea pesemne cu nişte crengi de fundul mlaştinii, ţinându-şi trunchiul ruginiu deasupra întinderii verzi. Îşi păstra înfăţişarea de pe vremea când era în picioare. Fără urmă de îndoială, continua să fie pin.

Honda s-a ridicat din nou, parcă urmărind fluturele care apăruse dintre firele tinere de iarbă de bambus şi pir. Verdele tern al chiparoşilor de pe malul îndepărtat al mlaştinii se întindea până aproape şi pe drum umbra era mai deasă.

Honda simţea cum sudoarea îi trecuse prin cămaşa albă şi-i îmbiba haina la spate.

Nu putea spune dacă transpira de la căldură sau de la durere. În orice caz, de când îmbătrânise niciodată nu mai transpirase aşa.

În locul unde chiparoşii lăsau locul cedrilor se înălţa un arbore de mătase, singuratic. Fruzele lui moi şi fragile, printre acele robuste ale cedrilor, păreau un vis frumos de amiază, amintindu-i lui Honda de Thailanda. Un fluture alb a pornit din copac să-i arate drumul.

Panta se asprise. Poarta principală nu putea fi departe. Umbra cedrilor era mai deasă şi se pornise o adiere răcoroasă. Mersul era mai plăcut. Până adineauri drumul fusese brăzdat de umbre. Acum era brăzdat de dâre de lumină.

Un fluture alb zbura de colo-colo în umbra de sub cedri. A trecut peste nişte

ferigi care sclipeau sub soare ca nişte picături de apă şi s-a îndreptat, zburând jos, către poarta neagră din depărtare. De ce-or zbura toţi fluturii aşa jos? s-a întrebat Honda.

A trecut de poarta neagră şi imediat i s-a arătat privirilor poarta principală, ceva mai sus. În sfârşit ajunsese la Templul Gesshū! Trăise ultimii şaizeci de ani numai ca să mai vină o dată aici.

Ajuns în poartă, s-a oprit să privească pinul de la capătul drumului pentru maşini. Aproape că nu-i venea să creadă că se afla aici. Oboseala îi trecuse ca prin farmec şi parcă ezita să păşească dincolo de poartă. Stătea lângă un stâlp gros, flancat de două porţi mai mici. Ţiglele de pe coame erau decorate cu crizanteme cu şaisprezece

petale. Pe stâlpul din stânga era o plăcuţă pe care un scris elegant, feminin, anunţa că templul se numeşte Gesshū şi că este condus de un membru al Familiei Imperiale.

Pe stâlpul din dreapta era o plăcuţă cu o inscripţie tipărită, abia lizibilă:

Pace pe Pământ.
Aici se află textul sacru al Sutrei Prajnaparamita
Baza cârmuirii Majestăţii Sale Imperiale

Pe zidul de pământ al porţii erau trasate cinci dungi, semn al rangului templului. Pe aleea cu pietriş gălbui, dale pătrate din piatră, ca o tablă de şah, conduceau către intrarea în clădirea principală a templului. Honda le-a numărat una câte una. Când a

ajuns la a nouăsprezecea, s-a trezit în dreptul uşilor închise.

Era năpădit de amintirile cele mai profunde şi uitase să-şi anunţe sosirea. Cu şaizeci de ani în urmă, tânăr fiind, stătuse pe acelaşi prag din faţa uşilor. Panourile glisante cu ochiuri de hârtie din orez fuseseră probabil schimbate între timp de o sută de ori, dar scutul alb îi bloca trecerea acum, la fel ca în acea zi friguroasă de primăvară. Lemnul era poate mai aspru, dar altfel nu părea că îndurase atâta vânt şi zăpadă. De atunci se scursese doar o clipă.

Căzut la pat, la hanul de la Obitake, Kiyoaki îşi pusese toate speranţele în vizita lui Honda la templu. Chinuit de febră, poate că încă-l mai aştepta să se întoarcă. Oare ce-ar crede, văzând că, într-o clipă, Honda

devenise un bătrân de optzeci şi unu de ani, care abia se mai ţinea pe picioare?

A ieşit să-l întâmpine administratorul templului, în vârstă de vreo şaizeci de ani, îmbrăcat cu o cămaşă descheiată la gât. L-a luat de mână şi l-a ajutat să treacă peste pragul înalt, apoi l-a condus prin mai multe încăperi, de câte şase sau opt *tatami*. Politicos, i-a spus că primiseră scrisoarea şi l-a invitat să se aşeze pe o pernă aliniată perfect cu bordura, negru cu alb, a rogojinii de dedesubt. Honda nu-şi amintea să fi fost adus aici cu şaizeci de ani în urmă.

În alcov era atârnat un sul pictat cu un dragon printre nori, în stilul lui Sesshū[33], iar dedesubt se afla un aranjament floral desăvârşit, cu gălbenele. O călugăriţă în vârstă, îmbrăcată într-un kimono alb, a

venit să aducă ceai rece şi prăjituri albe şi roşii, pe o farfurie vălurită. Prin uşa glisantă deschisă s-a văzut verdele grădinii. Arţari şi arbori de tuia erau înghesuiţi unii în alţii, iar în spatele lor strălucea zidul alb al sălii de studiu. În rest, nu mai era nimic de văzut.

33 Tōyō Sesshū (1420-1506), cunoscut şi sub numele de Unkoku, artist renumit pentru laviurile sale în tuş.

Administratorul îi făcea conversaţie şi timpul trecea repede. Honda şedea în linişte, bucurându-se de adierea vântului. Nu mai transpira, nu mai avea dureri şi se simţea salvat.

Se afla la Templul Gesshū, într-o vizită pe care atâta vreme o crezuse imposibilă. Apropierea morţii îi dăduse curaj şi îl dezlegase de povara care-l ţinuse în adâncurile existenţei. Văzând alinarea pe

care în cele din urmă i-o adusese suferinţa îndurată pentru a ajunge aici, voia să creadă că şi Kiyoaki primise aripi, pentru că se luptase cu boala ca să răzbată şi fusese refuzat în ultima-i dorinţă.

Ţârâitul cicadelor îi răsuna în urechi, dar din încăperea răcoroasă se auzea stins, ca un clopot îndepărtat. Administratorul îi vorbea în continuare despre mărunţişuri, fără a mai pomeni scrisoarea. Honda ezita să-l întrebe dacă o va putea vedea pe Stareţă. Începuse să se teamă că timpul care se scurgea fără să se întâmple ceva semnifica refuzul. Poate că administratorul citise articolul din revista de scandal şi o sfătuise pe Stareţă să inventeze o indispoziţie ca să nu-l primească.

Deşi purta pe umeri o povară murdară,

Honda nu se simţea ruşinat s-o întâlnească pe Stareţă. Dacă nu era urmărit de vinovăţie, de păcate şi de moarte, n-ar fi avut curajul să vină până aici. De fapt, chiar scandalul din septembrie îi dăduse primul îndemn. Apoi tentativa de sinucidere a lui Tōru, boala lui de stomac, Kinue care aştepta un copil, toate acestea indicau spre acelaşi loc. Îngheţaseră împreună, ca într-un mănunchi, şi-l împinseseră din spate pe drumul arzător. Altfel, ar fi putut privi strălucirea templului Gesshū doar de pe un pisc îndepărtat.

Dacă Stareţa refuza să-l întâlnească din cauza scandalului, nu-i rămânea decât să se împace cu situaţia şi s-o pună pe seama destinului. Nu-i era dat s-o mai vadă pe lumea asta. Şi chiar dacă nici în ultimul loc şi-n ultimul ceas de pe pământ n-o putea

întâlni, era sigur că undeva, în altă viaţă, drumurile li se vor încrucişa iar.

Liniştea a luat locul neastâmpărului şi resemnarea pe cel al tristeţii, făcând scurgerea timpului mai uşoară.

Călugăriţa în straie albe şi-a făcut din nou apariţia şi a şoptit ceva la urechea administratorului. Acesta i s-a adresat lui Honda:

— Cucernicia Sa vă poate primi. Am să vă conduc.

Honda nu-şi credea urechilor.

Camera de primire avea panourile glisante deschise şi micuţa grădină dinspre nord era prea luminată; pentru o clipă, Honda n-a recunoscut locul unde se afla. Era încăperea unde îl primise Stareţa de atunci, cu şaizeci de ani în urmă.

Şi-a amintit de panourile pictate pe care era zugrăvită trecerea anotimpurilor. Acestea fuseseră între timp înlocuite şi acum erau unele simple, cu trestii. Sub verandă, o micuţa grădină de ceai răsuna de ţârâitul cicadelor. Dincolo de prunii, arţarii şi arbuştii de ceai crescuţi din abundenţă se vedeau mugurii roşii ai unui leandru. Pe firele lungi de iarbă dintre pietrele potecii cădea lumina intensă a soarelui, reproducând în miniatură peisajul din depărtare, cu munţi împăduriţi.

S-a auzit o bătaie puternică din aripi, aproape lovind pereţii. O vrabie a intrat de pe verandă apoi s-a întors afară, lăsând doar o umbră tremurândă pe panourile albe.

Uşa glisantă ce făcea legătura cu camerele interioare s-a deschis. În faţa lui Honda, care instinctiv şi-a lipit genunchii,

pregătindu-se pentru o plecăciune ceremonioasă, şi-a făcut apariţia Stareţa, condusă de o novice în straie albe. Bătrâna cu chip senin, îmbrăcată cu o haină purpurie peste kimonoul alb, era Satoko, acum în vârstă de optzeci şi trei de ani.

Fără să vrea, lui Honda i-au dat lacrimile. Nu putea s-o privească în faţă.

Stareţa s-a aşezat şi ea la măsuţa joasă, în faţa lui. Avea nasul fin conturat de odinioară şi aceiaşi ochi mari şi frumoşi. Se schimbase mult, dar Honda a recunoscut-o dintr-o privire. Într-un salt de şaizeci de ani, ajunsese de la tinereţea înfloritoare la vârsta bătrâneţii, fără a mai trece prin amărăciunea vieţii muritorilor de rând. Cineva care traversează un pod într-o grădină, venind din umbră spre lumină, pare

că-şi schimbă chipul. Dacă frumuseţea tinereţii era chipul din umbră, atunci frumuseţea bătrâneţii de acum era chipul din lumină. Honda şi-a amintit de femeile pe care le văzuse pe drumul de la hotel, cu feţele umbrite sau luminoase sub umbrelele de soare, şi cum simţise că le poate ghici frumuseţea după lumină sau întunecare.

Pentru Honda trecuseră şaizeci de ani. Pentru Satoko, fusese doar traversarea unui pod, de la umbră la lumină.

Îmbătrânirea nu-i adusese declin, ci puritate. Pielea îi era netedă, iar ochii i se limpeziseră. Vârsta o preschimbase într-un giuvaier, translucid şi rece, dur dar cu margini netede. Buzele nu-şi pierduseră prospeţimea. Avea, fireşte, chipul brăzdat de riduri, dar erau curate. Se împuţinase la trup,

dar nu-şi pierduse puterea.

Honda şi-a plecat capul, ca să-şi ascundă lacrimile.

— Fiţi binevenit, i-a spus Stareţa, cu o voce plăcută.

— Am fost nepoliticos să vă trimit o scrisoare pe nepusă masă şi vă sunt recunoscător că aţi binevoit să mă primiţi.

Dorind să nu sune prea familiar, Honda s-a trezit că vorbise exagerat de ceremonios. Îi era ruşine de vocea de om bătrân care-i ieşea din gâtlej, sufocată de flegmă. A mai făcut un efort:

— Am adresat scrisoarea domnului administrator. Aţi avut bunătatea de a o citi?

— Da, am citit-o.

Pentru câteva clipe nici unul n-a mai spus nimic. Novicea a profitat de moment şi s-a

retras.

— Sunt năpădit de amintiri. Am ajuns la vârsta la care nu ştiu dacă voi mai apuca o nouă zi.

Îi era mai uşor să vorbească, încurajat de faptul că Stareţa îi citise scrisoarea, dar ea a râs, fluturând din mână.

— Aţi scris cu multă patimă. Mi-am spus că poate suntem uniţi printr-o legătură din voia divină şi am vrut să vă cunosc.

Honda a simţit că-i tresaltă în inimă ultimele picături de tinereţe şi s-a întors în urmă cu şaizeci de ani, când îşi adresase rugile fierbinţi Stareţei de atunci. Lăsând la o parte orice urmă de sfială, a spus:

— Când am venit cu ultima dorinţă a lui Kiyoaki Matsugae, predecesoarea Cucerniciei Voastre nu mi-a permis să vă

întâlnesc. Am înţeles mai târziu că nu putea fi altfel, dar atunci am suferit foarte mult. Kiyoaki Matsugae îmi era singurul prieten apropiat.

— Cine era acea persoană, Kiyoaki Matsugae?

Honda a rămas uimit. Poate că Stareţa avea auzul slăbit, dar nu se putea să nu fi auzit deloc. Cuvintele ei erau atât de neaşteptate, încât Honda era convins că nu înţelesese el.

— Cum aţi spus?

Voia s-o audă repetând.

— Cine era acea persoană, Kiyoaki Matsugae?

Stareţa a rostit exact aceleaşi cuvinte, fără urmă de prefăcătorie. Avea mai degrabă o curiozitate copilărească în priviri

şi zâmbea. Honda, simţind că Stareţa voia să afle mai multe despre Kiyoaki, i-a redat, respectuos, povestea de dragoste dintre ei doi, încheiată atât de trist. Îşi amintea totul de parcă fusese ieri.

Cât a vorbit, Stareţa l-a ascultat, nemişcată, surâzând imperceptibil şi doar încuviinţând uneori. A ascultat fără să piardă vreun cuvânt chiar în scurtele momente când a sorbit, elegant, din băutura răcoritoare adusă de călugăriţa bătrână. Când Honda s-a oprit, a spus, pe un ton liniştit:

— A fost o poveste foarte interesantă, însă eu nu l-am cunoscut pe domnul Matsugae. A fost probabil o altă persoană, cu care mă confundaţi.

— Dar, Cucernicia Voastră, nu vă numiţi

Satoko Ayakura?

Disperarea i-a provocat un acces de tuse.

— Într-adevăr, acesta a fost numele meu laic.

— Atunci nu se poate să nu-l fi cunoscut pe Kiyoaki!

Pe Honda îl cuprinsese furia. Nu putea fi vorba de uitare. Se prefăcea că nu ştie. Putea înţelege că Stareţa avea motivele ei de a nu aduce la lumină adevărul, dar faptul că o persoană atât de îndepărtată de cele lumeşti, pe deasupra ajunsă la o vârstă venerabilă, minţea aşa, îi punea la îndoială convingerile. Dacă încă mai purta în sine făţărnicia lumii din afară, atunci convertirea ei nu fusese sinceră când intrase în noua lume. Visul lui Honda de şaizeci de ani fusese trădat.

Stareţa nu părea agasată de insistenţa lui Honda, care depăşise limitele permise. Deşi era cald, nu dădea semne că ar deranja-o haina purpurie. Ochii şi vocea îi erau limpezi. A început să vorbească:

— Nu, domnule Honda, nu i-am uitat pe cei care mi-au arătat afecţiune în lumea pe care am părăsit-o. Dar nu am auzit niciodată acest nume, Kiyoaki Matsugae. Nu credeţi că această persoană n-a existat, de fapt? Dumneavoastră păreţi convins, dar poate că de la bun început n-a existat, nicăieri. Ascultându-vă povestea, n-am putut să nu mă întreb.

— Şi atunci noi doi, eu şi Cucernicia Voastră, cum ne-am cunoscut? Apoi, mai sunt însemnările din registrele familiilor Ayakura şi Matsugae…

— În lumea laică asemenea înscrisuri ar clarifica probabil lucrurile. Dar, domnule Honda, într-adevăr l-aţi întâlnit în lumea asta? Şi aveţi convingerea că şi pe mine m-aţi întâlnit?

— Îmi amintesc limpede că acum şaizeci de ani am venit aici.

— Amintirile sunt ca nişte ochelari magici. Uneori arată lucruri prea îndepărtate pentru a putea fi văzute şi le aduc aproape, ca şi cum ar fi lângă noi.

— Dar dacă de la început Kiyoaki n-a existat…

Lui Honda i se părea că orbecăie printr-o ceaţă deasă. Întâlnirea cu Stareţa i se părea pe jumătate vis. A ridicat glasul, încercând să se trezească şi să nu se piardă pe sine, aşa cum dispare răsuflarea de pe o farfurie

lăcuită.

— …atunci nici Isao n-a existat. Nici Ying Chan… şi, cine ştie, poate că nici eu…

Pentru prima oară ochii Stareţei au prins forţă.

— Asta este în inima fiecăruia.

A urmat o tăcere lungă. Stareţa a bătut uşor din palme. Novicea a apărut în prag şi a îngenuncheat.

— Oaspetele nostru a venit de departe. Mă gândesc că ar trebui să-i arătăm grădina sudică. Am să-l însoţesc.

Novicea a condus-o de mână. Honda s-a ridicat ca tras de nişte sfori în sus şi le-a urmat pe cele două prin încăperile întunecoase. Novicea a deschis uşile glisante şi l-a invitat pe verandă. Grădina se întindea la picioarele sale.

Iarba deasă sclipea în bătaia soarelui, pe fundalul munţilor din depărtare.

— Astăzi au cântat cucii încă de dimineaţă, a spus novicea.

Dincolo de pajişte se înălţa un crâng de arţari. O poartă de nuiele ducea spre dealurile din fund. Deşi încă era vară, unii arţari aveau deja frunze roşii, ca nişte flăcări în mijlocul verdeţii. Din loc în loc erau pietre decorative şi, printre ele, timide, câteva garoafe sălbatice. În colţul din stânga se vedea o fântână cu roată, veche. În mijlocul pajiştii, cineva aşezase un scăunel din ceramică, verde-albăstrui. În bătaia soarelui, părea atât de fierbinte, încât ar fi ars pe cine se aşeza. În depărtare, nori strălucitori învăluiau culmile munţilor din zare.

Era o grădină rafinată şi luminoasă, fără elemente în plus. Cicadele zumzăiau ca un şirag de mătănii trecut printre degete.

În rest nu se auzea nici un sunet. Grădina era pustie. Nu e nimic aici, s-a gândit Honda. Am venit într-un loc unde, dacă nu sunt amintiri, nu e nimic.

Grădina se scălda în razele soarelui de vară, cufundată în tăcere…

Sfârşitul Mării fertilităţii
25 noiembrie 1970

Table of Contents